

**Załącznik nr 1 do uchwały
Nr XLVI/457/2017
Rady Miasta Tarnobrzega
z dnia 14 września 2017 r.**

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA
TARNOBRZEGA**

TARNOBRZEG

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA TARNOBRZEGA OPRACOWAŁA FIRMA**

ZESPÓŁ AUTORSKI

Główny projektant:

mgr inż. Joanna Świtlińska-Robotka
uprawnienia do projektowanie zg. z art. 5 ust. 3 i 4 uopizp

Projektant sprawdzający:

mgr inż. Paweł Niemiec
uprawnienia do projektowanie zg. z art. 5 ust. 2, 3 i 4 uopizp

Projektant:

mgr inż. Anna Skiba
uprawnienia do projektowanie zg. z art. 5 ust. 4 uopizp

mgr inż. Kamil Czarny
uprawnienia do projektowanie zg. z art. 5 ust. 4 uopizp

część I

Wstęp

Spis treści:

1. Wprowadzenie	- 2 -
2. Podstawa prawna opracowania.....	- 3 -
3. Cele przyjętego dokumentu	- 3 -
4. Ogólna charakterystyka miasta	- 4 -

1. Wprowadzenie

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta jest dokumentem określającym politykę przestrzenną miasta, koordynującym działania samorządu lokalnego w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym miasta.

Studium jako wewnętrzny dokument władz samorządowych, zgodnie z art. 9 ust. 5 ustawy o planowaniu przestrzennym, nie jest aktem prawa miejscowego i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, a także nie przesądza o użytkowaniu terenów. Ustalenia Studium zgodnie z art. 9 ust 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Sporządzenie niniejszego dokumentu wynika ze zmiany polityki przestrzennej miasta, która jest wynikiem zmian w potrzebach mieszkańców oraz warunków ekonomiczno-gospodarczych.

Zmieniające się uwarunkowania formalne i przestrzenne jak również zmiany w przepisach odrębnych wpłynęły na potrzebę zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Tarnobrzega, przyjętego uchwałą nr XLII/844/2009 Rady Miasta Tarnobrzega z dnia 26 listopada 2009 r., a tym samym sporządzenia nowego studium, wypełniając dyspozycje zawarte w uchwale Nr XXIX/416/2012 Rady Miasta Tarnobrzega z dnia 27 września 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Tarnobrzega”.

Niniejsze Studium, zgodnie z art. 10 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, składa się z części tekstowej i graficznej.

Część tekstowa Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Tarnobrzega składa się z czterech części:

- część I – Wprowadzenie zawiera informacje m.in. o zawartości dokumentu, jego roli i prawnej podstawie sporządzenia oraz podstawowych celach Studium;
- część II – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego,
- część III – Kierunki rozwoju przestrzennego,
- część IV – Synteza i uzasadnienie, zawierające kompleksową syntezę ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Tarnobrzega oraz uzasadnienie objaśniające przyjęte w Studium rozwiązania.

Część graficzna Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Tarnobrzega składa się z trzech rysunków:

- Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego,
- Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego – stan prawny gruntów,

- Kierunki zagospodarowania przestrzennego, które zostały opracowane na kopii mapy topograficznej w skali 1:10 000. Przy sporządzaniu Studium uwzględniono w szczególności:
- zasady określone w "Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030", przyjętej uchwałą nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. (M.P.2012.252),
- ustalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego przyjętego Uchwałą Nr XLVIII/522/02 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2002 r.,
- ustalenia "Strategii Rozwoju Miasta Tarnobrzega", przyjętej uchwałą nr LIII/669/2014 Rady Miasta Tarnobrzega z dnia 9 stycznia 2014 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta Tarnobrzega na lata 2014-2020 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.

2. Podstawa prawna opracowania

Podstawę prawną niniejszego opracowania stanowi art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j. t.: Dz. U. 2017 poz. 1073) oraz Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

Podstawą formalną sporządzenia niniejszego studium jest uchwała Nr XXIX/416/2012 Miasta Tarnobrzega z dnia 27 września 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Tarnobrzega”.

3. Cele przyjętego dokumentu

Głównym celem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Tarnobrzega jest, poprzez rozpoznanie i diagnozę aktualnej sytuacji miasta, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej rozwojem, sformułowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego i zasad polityki przestrzennej miasta.

W tym celu określono:

- kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta oraz w przeznaczeniu terenów w tym wynikające z audytu krajobrazowego;
- kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy;
- obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody w tym krajobrazu kulturowego;

- obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym;
- obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej;
- obszary, dla których miasto zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych;
- obiekty i obszary dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;
- obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym;
- obszary lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

4. Ogólna charakterystyka miasta

Tarnobrzeg jest miastem na prawach powiatu, położonym w północnej części województwa podkarpackiego na granicy z województwem świętokrzyskim. Miasto graniczy z następującymi gminami z województwa podkarpackiego – Gorzyce, Grębów, Nowa Dęba, Baranów Sandomierski oraz województwa świętokrzyskiego – Sandomierz, Samborzec, Koprzywnica, Łonów. Miasto Tarnobrzeg podzielone jest na 26 osiedli, z czego 16 z nich jest jednostkami pomocniczymi.

- Powierzchnia miasta wynosi ok. 85 km² (8 540 ha)¹;
- Liczba mieszkańców ok. 47816 osób²;
- Średnia gęstość zaludnienia: ok. 560 mieszkańców/km²;
- Główne drogi:
  - droga krajowa nr 9 (DK9) z Radomia przez Ostrowiec Świętokrzyski i Tarnobrzeg do Rzeszowa,

---

¹ wg danych GUS na rok 2015

² wg danych GUS na rok 2014

- droga wojewódzka nr 723 (DW723) łącząca DK77 w Sandomierzu z DW871 w Tarnobrzegu – o długości ok. 10,5 km,
- droga wojewódzka nr 871 (DW871) łącząca Stalową Wolę przez Grębów z Tarnobrzegiem – o długości ok. 13,4 km,
- droga wojewódzka nr 758 (DW758) łącząca DW757 w Iwaniskach przez Klimontów z Tarnobrzegiem - o długości ok. 1 km,
- droga wojewódzka nr 985 (DW985) łącząca Nagnajów przez Baranów Sandomierski i Mielec z Dębicą – o długości ok. 100 m.
- Komunikacja kolejowa:
  - linia kolejowa nr 25 (Łódź Kaliska – Dębica),
  - linia kolejowa nr 74 (Sobów – Stalowa Wola Rozwadów),
  - linia kolejowa nr 70 (Włoszczowice – Chmielów),
  - kluczowe węzły kolejowe w Sobowie oraz Ocicach.

część II

Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Spis treści:

1. Uwarunkowania zewnętrzne	- 4 -
1.1. <i>Uwarunkowania zewnętrzne wynikające z KPZK 2030 .....</i>	<i>- 4 -</i>
1.2. <i>Uwarunkowania zewnętrzne wynikające z polityki przestrzennej województwa podkarpackiego.....</i>	<i>- 4 -</i>
2. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu oraz stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony	- 6 -
2.1. <i>Użytkowanie terenów .....</i>	<i>- 11 -</i>
2.2. <i>Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.....</i>	<i>- 12 -</i>
2.3. <i>Stan ładu przestrzennego .....</i>	<i>- 15 -</i>
2.4. <i>Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony.....</i>	<i>- 17 -</i>
3. Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego	- 18 -
3.1. <i>Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej.....</i>	<i>- 18 -</i>
3.2. <i>Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej .....</i>	<i>- 20 -</i>
3.3. <i>Warunki klimatyczne .....</i>	<i>- 21 -</i>
3.4. <i>Szata roślinna i świat zwierzęcy.....</i>	<i>- 22 -</i>
3.5. <i>Jakość powietrza atmosferycznego .....</i>	<i>- 23 -</i>
3.6. <i>Jakość klimatu akustycznego .....</i>	<i>- 25 -</i>
3.7. <i>Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego.....</i>	<i>- 26 -</i>
4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	- 28 -
4.1. <i>Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz wymogi ochrony -</i>	<i>60 -</i>
5. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określenie przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych.....	- 61 -
6. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia	- 61 -
7. Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia	- 68 -
8. Potrzeby i możliwości rozwoju	- 70 -

8.1.	<i>Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne</i>	- 73 -
8.1.1.	<i>Analiza ekonomiczna</i>	- 73 -
8.1.2.	<i>Analiza środowiskowa</i>	- 74 -
8.1.3.	<i>Analiza społeczna</i>	- 76 -
8.2.	<i>Prognozy demograficzne</i>	- 78 -
8.3.	<i>Możliwości finansowania przez gminę inwestycji służących realizacji zadań własnych gminy</i> - 80 -	
8.4.	<i>Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę</i>	- 82 -
8.4.1.	<i>Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę</i>	- 82 -
8.4.2.	<i>Chłonność, położonych na terenie gminy obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej</i>	- 87 -
8.4.3.	<i>Chłonność, położonych na terenie gminy obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione w poprzednim punkcie</i>	- 88 -
8.4.4.	<i>Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę z sumą powierzchni użytkowych z pkt 8.4.2 i 8.4.3</i>	- 89 -
8.4.5.	<i>Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy</i>	- 89 -
8.4.6.	<i>Potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy</i>	- 89 -
9.	Stan prawny gruntów	- 91 -
10.	Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych	- 93 -
10.1.	<i>Obszar „Natura 2000”</i>	- 94 -
10.2.	<i>Pomniki przyrody</i>	- 94 -
10.3.	<i>Chronione gatunki flory, fauny i grzybów</i>	- 96 -
11.	Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych	- 96 -
12.	Występowanie udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla	- 96 -
12.1.	<i>Udokumentowane złoża kopalin oraz tereny górnicze ustalone na podstawie przepisów odrębnych.</i>	- 97 -
12.2.	<i>Wody powierzchniowe</i>	- 98 -
12.3.	<i>Jednolite Części Wód Powierzchniowych</i>	- 99 -
12.4.	<i>Wody podziemne</i>	- 100 -
12.5.	<i>Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla</i>	- 100 -
13.	Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami	- 101 -
13.1.	<i>Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji</i>	- 101 -
13.1.1.	<i>Sieć drogowa</i>	- 101 -
13.1.2.	<i>Kolej</i>	- 101 -

13.1.3. Transport publiczny.....	- 102 -
13.2. Uwarunkowania wynikające z wyposażenia i obsługi uzbrojenia technicznego.....	- 102 -
13.2.1. Zaopatrzenie w wodę.....	- 102 -
13.2.2. Odprowadzanie ścieków.....	- 103 -
13.2.3. System elektroenergetyczny.....	- 104 -
13.2.4. Gospodarowanie odpadami.....	- 105 -
13.2.5. System gazowniczy.....	- 105 -
13.2.6. System ciepłowniczy.....	- 106 -
14. Uwarunkowania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.....	- 106 -
15. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej.....	- 113 -

Spis tabel:

Tabela 1 Powierzchnie terenów zagospodarowanych w granicach administracyjnych miasta Tarnobrzega z podziałem na funkcje	- 12 -
Tabela 2 Zestawienie obowiązujących planów miejscowych	- 13 -
Tabela 3 Wykaz lasów ochronnych na terenie miasta Tarnobrzega	- 21 -
Tabela 4 Wykaz zabytków (stan na dzień 30.12.2015 r.)	- 29 -
Tabela 5 Wykaz stanowisk archeologicznych w obszarze miasta Tarnobrzeg ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków	- 46 -
Tabela 6 Wykaz stanowisk archeologicznych w obszarze miasta Tarnobrzeg nie ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków	- 51 -
Tabela 7 Liczba miejsc noclegowych i korzystających z noclegów	- 67 -
Tabela 8 Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę, oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy, wynikającej z pkt 8.4.2 i 8.4.3	- 89 -
Tabela 9 Powierzchnia gruntów publicznych (ha) w podziale na poszczególne obręby	- 91 -
Tabela 10 Pomniki przyrody na terenie Miasta Tarnobrzeg	- 94 -
Tabela 11 Udokumentowane złoża	- 97 -

Spis rysunków:

Rysunek 1 Podział administracyjny miasta Tarnobrzega na osiedla	- 8 -
Rysunek 2 Zestawienie przeznaczeń w obowiązujących planach miejscowych	- 14 -
Rysunek 3 Prognoza wydatków i dochodów miasta Tarnobrzega na lata 2015 - 2026	- 73 -
Rysunek 4 Prognoza demograficzna dla miasta Tarnobrzega na lata 2015 - 2045 (dane GUS)	- 79 -
Rysunek 5 Wyrus z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego z 2002 r., plansza Kierunki polityki przestrzennej – Propozycje ważniejszych zadań rządowych i samorządowych	- 111 -

Spis wykresów:

Wykres 1 Saldo migracji dla miasta Tarnobrzega w latach 2009-2013	- 62 -
---	--------

1. Uwarunkowania zewnętrzne

1.1. Uwarunkowania zewnętrzne wynikające z KPZK 2030

Warunki zagospodarowania województwa determinuje polityka przestrzenna państwa odnosząca się do obszaru województwa i jego otoczenia którą formułuje dokument rządowy „Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030” opierający się na uniwersalnych zasadach:

- 1) umiarkowanego, policentrycznego rozwoju wielostronnie zrównoważonego między strefą rynkową, społeczną i ekologiczną;
- 2) minimalizacji problemów funkcjonalno-przestrzennych;
- 3) dostosowania przestrzeni do standardów rynkowych (otwarcie, konkurencyjność, efektywność, czystość ekologiczna, innowacyjność i różnicowanie funkcjonalne).

Obszar Polski Wschodniej, do którego zalicza się województwo warmińsko-mazurskie, podlaskie, lubelskie, świętokrzyskie oraz podkarpackie, charakteryzuje się niskim potencjałem rozwojowym w skali europejskiej, wyjątkiem są tu natomiast miasta wojewódzkie. Rzeszów i Białystok to, obok Lublina, największe ośrodki Polski Wschodniej a także szybko rozwijające się centra dyfuzji, mające wiele funkcji metropolitalnych o znaczeniu ponad krajowym. Przewiduje się, że w najbliższych latach liczba ludności tych miast będzie dynamicznie wzrastać. Są ważnymi węzłami transportowymi w kierunku wschodnim i północno-wschodnim. Aktywizują również pozostałe miasta regionu.

Wśród przyjętych priorytetów realizacyjnych województwa podkarpackiego pewien aspekt przestrzenny w odniesieniu do miasta posiadają następujące zadania rozwoju:

- 1) tworzenie warunków zrównoważonego rozwoju umożliwiające prawidłowe funkcjonowanie systemów ekologicznych;
- 1) ochrona dziedzictwa kulturowego;
- 2) poprawa drożności i stworzenie spójnego układu komunikacyjnego oraz systemów infrastruktury technicznej;
- 3) zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych;

Zgodnie z KPZK 2030 dotychczasowe miasta wojewódzkie: Krosno i Tarnobrzeg stanowią elementy sieci ośrodków regionalnych, skupiających funkcje przemysłowe, administracyjne i usługowe.

1.2. Uwarunkowania zewnętrzne wynikające z polityki przestrzennej województwa podkarpackiego

Województwo podkarpackie usytuowane jest w południowo-wschodniej części Polski, bezpośrednio przy granicy państwa z Ukrainą i Słowacją. Głównym ośrodkiem

administracyjnym jest Rzeszów. Województwo podkarpackie zamieszkuje 2 101 732 osób, co stanowi 5,5% populacji kraju. Z tego 40,9% stanowi ludność miejska (46 miast). Powierzchnia województwa wynosi 17 846 km², co daje mu 11 lokatę w stosunku do całkowitej powierzchni Polski. Województwo podkarpackie dzieli się na 21 powiatów ziemskich i 4 grodzkie. Ogółem na terenie województwa podkarpackiego jest 159 gmin: 16 miejskich, 29 miejsko-wiejskich i 114 wiejskich. 44 miejscowości mają prawa miejskie (dane GUS 2007 r.). Wśród aktywnych ośrodków odgrywających dominującą rolę w rozwoju gospodarczym województwa wymienić należy: Rzeszów, Stalową Wolę, Tarnobrzeg, Krosno, Mielec, Przemyśl, Dębicę, Jarosław i Jasło.

Województwo zlokalizowane jest na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych. Na jego terenie przecinają się korytarze transportowe o zasięgu transeuropejskim. W komunikacji lotniczej główną rolę odgrywa lotnisko krajowe Rzeszów-Jasionka, które posiada położenie strategiczne dla rozwoju ruchu lotniczego. Sektorami kwalifikującymi się do obszaru wysokiej szansy w województwie są: rolnictwo ekologiczne i przemysł spożywczy; usługi, w tym szczególnie usługi turystyczne i informatyczne; przemysł chemiczny, w tym farmaceutyczny, przemysł mineralny, elektromaszynowy, naftowy, szklarski, hutniczo-metalurgiczny. W Podkarpackim od kilku lat w ramach obszarów aktywności gospodarczej funkcjonują dwie specjalne strefy ekonomiczne: Tarnobrzaska Specjalna Strefa Ekonomiczna WISŁOSAN oraz Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO-PARK Mielec. Jednak najważniejszą rolę w gospodarce województwa podkarpackiego odgrywa przemysł, którego udział ok. 5% PKB w produkcji przemysłowej kraju. Województwo posiada dobre warunki do rozwoju turystyki. Dzięki walorom natury i środowiska województwo podkarpackie jest jednym z popularniejszych regionów turystycznych w Polsce, szczególnie atrakcyjnym ze względu na piękno krajobrazu i bogactwo kultury. Tarnobrzeg jako regionalny ośrodek rozwoju, pełni różnorodne funkcje z obecną dominacją funkcji usługowej o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym dla północnej części województwa podkarpackiego (usługi wyższego rzędu w zakresie nauki, szkolnictwa, lecznictwa i bankowości). Posiada dobrą dostępność komunikacyjną oraz dostępność do infrastruktury technicznej. W perspektywie, szczególnie po turystycznym zagospodarowaniu terenów po kopalni siarki, może stać się znaczącym ośrodkiem obsługi turystycznej.

2. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu oraz stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony

Tarnobrzeg w sensie urbanistycznym stanowi obecnie aglomerację – zespół zróżnicowanych pod względem wielkości i funkcji miejscowości (jednostek osadniczych), w większości przypadków tożsamy z dawnymi wsiami (lub stanowiących ich części), skupionych wokół ośrodka centralnego. Jednostki te cechują się różną wielkością, zawartością zabudowy i wzajemnym stopniem powiązania (ciągłością przestrzenną). Na rozległym obszarze mieszczą się niemal wszystkie typy układów osadniczych - miejskich (urbanistycznych) i wiejskich (ruralistycznych), od wsi ulicowych (Ocice, Mokrzychów, Wielowieś) po różnego rodzaju osiedla zabudowy wielorodzinnej, w tym wielkoskalowej (Serbinów, Wielopole, Siarkowiec). Zabudowa zwłaszcza wielorodzinna, jest zróżnicowana, charakterystyczna dla okresu, w którym powstała i reprezentuje większość nurtów urbanistyczno-architektonicznych, poczynając od końca XIX w. Tarnobrzeg – jako całość – nie rozwijał się w sposób klasyczny, poprzez stopniowe rozszerzanie zainwestowania miejskiego od historycznego centrum na zewnątrz – poszczególne części miasta, w większości odrębnie administracyjnie do połowy lat 70. XX w., rozwijały się autonomicznie. Zjawisko stopniowego rozwoju zainwestowania miejskiego można dostrzec jedynie w środkowej części miasta (różne rodzaje zabudowy i większość funkcji miejskich lokalizowano w obrębie zajmowanego wówczas terytorium, m.in. w związku z tym w bezpośrednim otoczeniu centrum znajdują się różnego rodzaju zespoły - osiedla zabudowy jednorodzinnej o charakterze podmiejskim, częściowo wymieszane z zabudową wiejską, wielorodzinną i usługową.

Charakterystyczną cechą układu osadniczego jest znaczny udział zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wolnostojącej. Zabudowa ta występuje we wszystkich częściach miasta, również w jego centrum. Przeważają wśród niej układy uformowane w sposób spontaniczny, w tym na działkach wydzielanych z wąskich podziałów łańcowych. Niewielki jest udział zespołów komponowanych – z regularną siatką ulic i działek.

Centrum jest (lub powinno być) obszarem odznaczającym się szczególnymi cechami funkcjonalnymi, stanowiącym przestrzeń wspólną dla wszystkich mieszkańców miasta, łatwo dostępną komunikacyjnie. Pełni funkcje głównego ośrodka administracyjnego, handlowo-usługowego (w tym ulice handlowe), kulturalnego i rozrywkowego. Powinno cechować się wysokim standardem zabudowy i przestrzeni publicznych oraz specyficzną atmosferą i wizerunkiem. Centrum nie jest niestety w pełni ukształtowane. Cechuje je brak odpowiednio gęstej siatki ulic i w pełni zwartych pierzei oraz charakteryzuje występowanie licznych

terenów niezagospodarowanych ("opuszczonych") lub ekstensywnie użytkowanych. W ścisłym centrum mieści się również szereg terenów (kwartałów ulic, w tym ich wnętrz) jedynie częściowo zabudowanych lub z zabudową zdegradowaną o niskim standardzie.

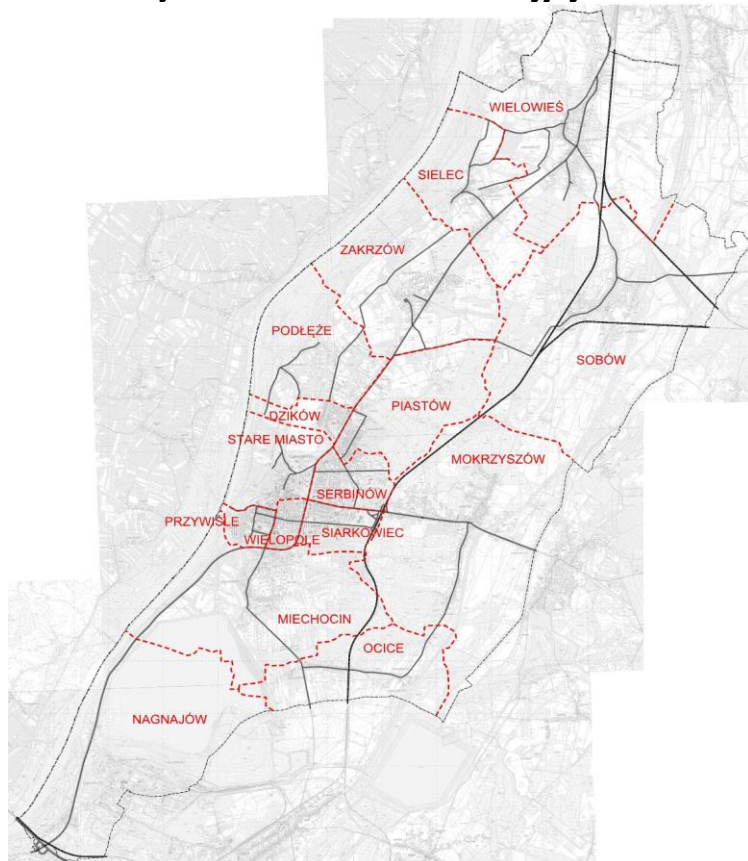
Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta jest zdeintegrowana przez drogi, tereny kolejowe i przemysłowe, stanowiące istotne bariery dla możliwości integracji układów osadniczych oraz ograniczające możliwości kształtowania układu komunikacyjnego. Kierunek zachodni ograniczony jest przez rzekę Wisłę. Kierunek południowy został obecnie "uruchomiony" na potrzeby budownictwa (Miechocin i Ocice), po zniesieniu barier wynikających z konieczności zachowania stref chronionych od terenów kopalni siarki.

Tarnobrzeg podzielony jest na 26 osiedli, z czego 16 z nich stanowi jednostki pomocnicze gminy, stanowiących oficjalny, prawny podział administracyjny miasta. Zostały powołane uchwałą nr XIV/55/1991 Rady Miasta Tarnobrzega z dnia 23 stycznia 1991 r. w sprawie utworzenia na terenie miasta Tarnobrzega osiedli³, na podstawie art. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Podział miasta przedstawia się następująco:

---

³ uchwała zmieniona uchwałami nr: XXI/87/91 z dnia 26 czerwca 1991 r., XXXIII/142/1992 z dnia 27 maja 1992 r., XXXVIII/180/92 z dnia 25 listopada 1992 r.; Uchwała nr XVII/250/2011 Rady Miasta Tarnobrzeg z dnia 27 października 2011 r. wydzielone zostało osiedle Podłęże z osiedla Dzików

Rysunek 1 Podział administracyjny miasta Tarnobrzega na osiedla⁴

Włączenie w granice miasta Tarnobrzega z gminy Tarnobrzeg miejscowości: Dzików, Kajmów, Machów, Miechocin, Mokrzeszów, Ocice, Sielec, Wielowieś, Zakrzów nastąpiło od 1 października 1976 roku, włączenie wsi Sobów od 1.07.1990 r. a włączenie wsi Nagnajów 1 stycznia 1992 r.

Os. Dzików i os. Podłęże

Położone jest w zachodniej części miasta, pomiędzy Wisłą i drogą wojewódzką nr 723. Najcenniejszą częścią osiedla jest Pałac Tarnowskich z kompleksem parkowo-ogrodowym położony w południowej części osiedla. W północnej części w latach 90-tych XX w. rozpoczęto budowę osiedla mieszkaniowego. Osiedle spełnia przede wszystkim funkcję sypialni miasta. Zabudowę stanowią głównie bloki wielorodzinne budowane w latach 90-tych, skoncentrowane we wschodniej części osiedla przy ul. Gen. Sikorskiego oraz budynki mieszkalne jednorodzinne. Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna charakteryzuje się niską intensywnością zabudowy, koncentrującą się w części wschodniej osiedla, natomiast po stronie zachodniej ma charakter bardziej rozproszony i poprzetykany terenami użytkowymi rolniczo lub zielonymi. Tereny zabudowy mieszkaniowej osiedla oddzielone są od pałacu rozległymi terenami zielonymi. Pod koniec lat 90-tych wybudowano również kościół pw. Miłosierdzia Bożego. Pozostałe tereny stanowią głównie tereny otwarte. Uchwałą

⁴ opracowanie własne

nr XVII/250/2011 z 27.10.2011 r. teren osiedla Dzików został podzielony na osiedle Dzików i osiedle Podłęże.

Osiedle Podłęże, wydzielone w 2011 r. z osiedla Dzików, stanowi dawną wieś, obecnie ma charakter mieszkalno-rolniczy (dominuje głównie sadownictwo). Zabudowa jest mało zwarta, nieznacznie skoncentrowana wzdłuż ulic. W przeważającej większości są to domy jednorodzinne.

Os. Miechocin

Miechocin jest jednym z najstarszych osiedli Tarnobrzega, położony w południowej części miasta. Na terenie osiedla zlokalizowany jest najstarszy w mieście, gotycki kościół pw. Św. Marii Magdaleny. Osiedle ma charakter wiejski z terenami zabudowanymi koncentrującymi się wzdłuż głównej ul. A. Mickiewicza, prowadzącej od centrum miasta do Jeziora Tarnobrzeskiego oraz kilku mniejszych. Przeważającą częścią zabudowy tego osiedla są budynki mieszkalne jednorodzinne. Jednostka ta charakteryzuje się również dużym udziałem terenów otwartych, w tym również użytkowanych rolniczo.

Os. Mokrzychów

Osiedle Mokrzychów położone jest we wschodniej części miasta, zostało przyłączone do miasta Tarnobrzega w drugiej połowie XX w. Na terenie osiedla znajduje się okazały Pałac Myśliwski wraz z pozostałościami po historycznym założeniu parkowym. Z uwagi na pochodzenie (dawniej wieś królewska) struktura funkcjonalno przestrzenna w większości ma charakter wiejski – zabudowa skoncentrowana jest wzdłuż głównego kierunku z północnego wschodu na południowy zachód. Zabudowa zlokalizowana poza historycznym układem wsi ma charakter podmiejski (tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej usytuowane wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 871) i miejski (tereny przemysłowe i usługowe położone bliżej centrum miasta). Osiedle obejmuje również rozległe tereny rolnicze.

Os. Nagnajów

Nagnajów zlokalizowany jest w południowej części miasta i obejmuje tereny przyłączone pod koniec XX w. Osiedle przecinają drogi: wojewódzka nr 871 i 985 oraz droga krajowa nr 9. Znajduje się tu dwupoziomowy węzeł drogowy, w którym krzyżują się powyższe trasy a także dwa mosty przez rzekę Wisłę drogowy i kolejowy. Jednostka obejmuje niewielkie tereny mieszkaniowe (była wieś) oraz rozległe tereny przemysłowo-usługowe.

Os. Ocice

Osiedle Ocice obejmuje tereny o charakterze wiejskim przyłączone w drugiej połowie XX w. do Tarnobrzega. Zabudowania mieszkaniowe zlokalizowane są w większości wzdłuż głównej drogi przebiegającej przez teren o kierunku wschód – zachód. Ta część miasta

charakteryzuje się niskim stopniem zainwestowania, dużym udziałem terenów użytkowanych rolniczo oraz terenów leśnych.

Os. Piastów

Osiedle Piastów położone jest na północ od centrum miasta. Tereny położone blisko centrum miasta charakteryzują się zwartą strukturą zabudowy – głównie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna o różnej formie (również szeregową). Pozostała część jednostki obejmuje lasy, jak również tereny ogródków działkowych oddzielające zabudowę mieszkaniową od terenów leśnych. Na osiedlu wzdłuż głównych dróg zlokalizowane są również tereny przemysłowo-usługowe.

Os. Przywiśle

Osiedle Przywiśle zajmuje obszar środkowo-zachodni miasta i jest trzecim najludniejszym osiedlem Tarnobrzega. Osiedle ma najlepiej rozbudowany system usługowo -społeczno-kulturalny. Cechuje się zwartą zabudową, dużą intensywnością zabudowy, a tym samym mniejszym udziałem terenów otwartych, w tym zielonych. W większości obejmuje tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz usługowej.

Os. Serbinów

Największe z osiedli mieszkaniowych Tarnobrzega, zlokalizowane w centralnej części miasta. Zabudowa tego osiedla charakteryzuje się wysoką intensywnością oraz niskim udziałem terenów zielonych. W większości zabudowa powstała w latach 70-tych i 80-tych XX wieku (wielka płyta).

Os. Siarkowiec

Osiedle zajmuje obszar środkowo-wschodni miasta. W skład osiedla wchodzi głównie budynki mieszkalne z lat 80-tych XX w. (wielka płyta). Osiedle łączy część staromiejską ze stacją PKP. Obejmuje również rozległe ogródki działkowe.

Os. Sielec

Osiedle o charakterze wiejsko-rolniczym (dawniej wieś królewska) położone w północnej części miasta pomiędzy Wisłą i aleją Warszawską.

Os. Sobów

Część Tarnobrzega położona w północno-wschodniej części miasta. Osiedle o charakterze rolniczym zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie trasy kolejowej, w granicach którego usytuowany jest główny cmentarz komunalny.

Os. Stare Miasto

Stare Miasto stanowi centralny, najstarszy i najważniejszy punkt wśród urbanistycznych jednostek miasta, a jednocześnie pełni rolę wielofunkcyjnego centrum z najlepiej rozwiniętą bazą usługową. Pomniejszych jednostkami urbanistycznymi Starego Miasta są również:

Nadole, Osiedle Młodych i Centrum. Nadole ma charakter rolniczo-wiejski z przeważającą zabudową jednorodzinną. Osiedle Młodych stanowią kilkupiętrowe budynki mieszkalne wielorodzinne. Centrum położone jest w bezpośrednim sąsiedztwie Zamku Dzikowskiego. Osiedle wyróżnia się na tle innych części miasta charakterystyczną wysokościową zabudową 11 kondygnacyjnych bloków. W południowej części terenu znajduje się kilka budynków jednorodzinnych oraz nieużytki.

Os. Wielopole

Osiedle Wielopole położone jest w centralnej części miasta, cechuje się różnorodną formą zabudowy mieszkaniowej – zarówno budynki mieszkalne wielorodzinne jak i jednorodzinne. Bloki zlokalizowano w stosunku do siebie przeważnie równolegle, nie tworząc zamkniętych kwartałów zabudowy. Na terenie osiedla znajduje się również cmentarz wojskowy z 1915 r.

Os. Wielowieś

Wielowieś jest najbardziej na północ wysuniętą częścią Tarnobrzega. Pomimo lokalizacji w granicach miasta osiedle zachowało charakter rolniczo-wiejski. W granicach osiedla znajduje się zabytkowy klasztor dominikanek.

Os. Zakrzów

Osiedle Zakrzów, niegdyś wieś, położone jest w północno-zachodniej części miasta. Obecnie osiedle coraz bardziej przypomina osiedle domków jednorodzinnych, niż osadę typowo rolniczą. Na terenie osiedla znajduje się również oczyszczalnia ścieków. Lokalizowane są również zabudowania związane z powstającym w tym rejonie parkiem przemysłowo-technologicznym.

2.1. Użytkowanie terenów

Przeanalizowano faktyczne użytkowanie i zagospodarowanie terenów, które to zestawienie przedstawione zostało w poniższej tabeli. Według faktycznego stanu zagospodarowania i użytkowania terenów (na podstawie inwentaryzacji urbanistycznej) zdecydowaną większość stanowią użytki rolne - tereny otwarte, niezurbanizowane (trwale lub przejściowo np. do czasu zagospodarowania zgodnie z planem miejscowym).

Tereny zurbanizowane i zabudowane stanowią ok. 15% powierzchni miasta.

Tabela 1 Powierzchnie terenów zagospodarowanych w granicach administracyjnych miasta Tarnobrzega z podziałem na funkcje

	powierzchnia terenów faktycznie zagospodarowanych [ha]	powierzchnia terenów faktycznie zagospodarowanych [%]
tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w tym zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami oraz zabudowy zagrodowej	503,5	5,9%
tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	107,4	1,3%
tereny usług	65,9	0,8%
tereny usług publicznych	77,4	0,9%
tereny usług wielkopowierzchniowych	2,1	0,0%
tereny sportu i rekreacji	28,3	0,3%
tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów	160,6	1,9%
tereny rolnicze klas bonitacyjnych I-III	867,1	10,2%
tereny rolnicze klas bonitacyjnych IV-VI	2005,8	23,5%
tereny łąk, pastwisk, nieużytków	2280,1	26,7%
lasy	622,0	7,3%
zadrzewienia i zakrzewienia	277,8	3,3%
tereny wałów przeciwpowodziowych	171,8	2,0%
tereny ogrodów działkowych	112,1	1,3%
cmentarze	13,8	0,2%
tereny wód śródlądowych	821,7	9,6%
tereny infrastruktury technicznej	13,7	0,2%
tereny komunikacji	390,46	4,6%

(Opracowanie własne na podstawie inwentaryzacji urbanistycznej, pomiar wykonany przy użyciu oprogramowania MicroStation firmy Bentley Systems)

Faktyczny stan użytkowania terenów odpowiada sytuacji prawnej, mającej swoje odzwierciedlenie w ewidencji gruntów i budynków. Według danych statystycznych w ogólnej powierzchni miasta użytki rolne zajmują blisko 61%, lasy ok. 7% grunty zurbanizowane i zabudowane ok. 15%. Stan prawny gruntów omówiony został szczegółowo w rozdziale 9.

2.2. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

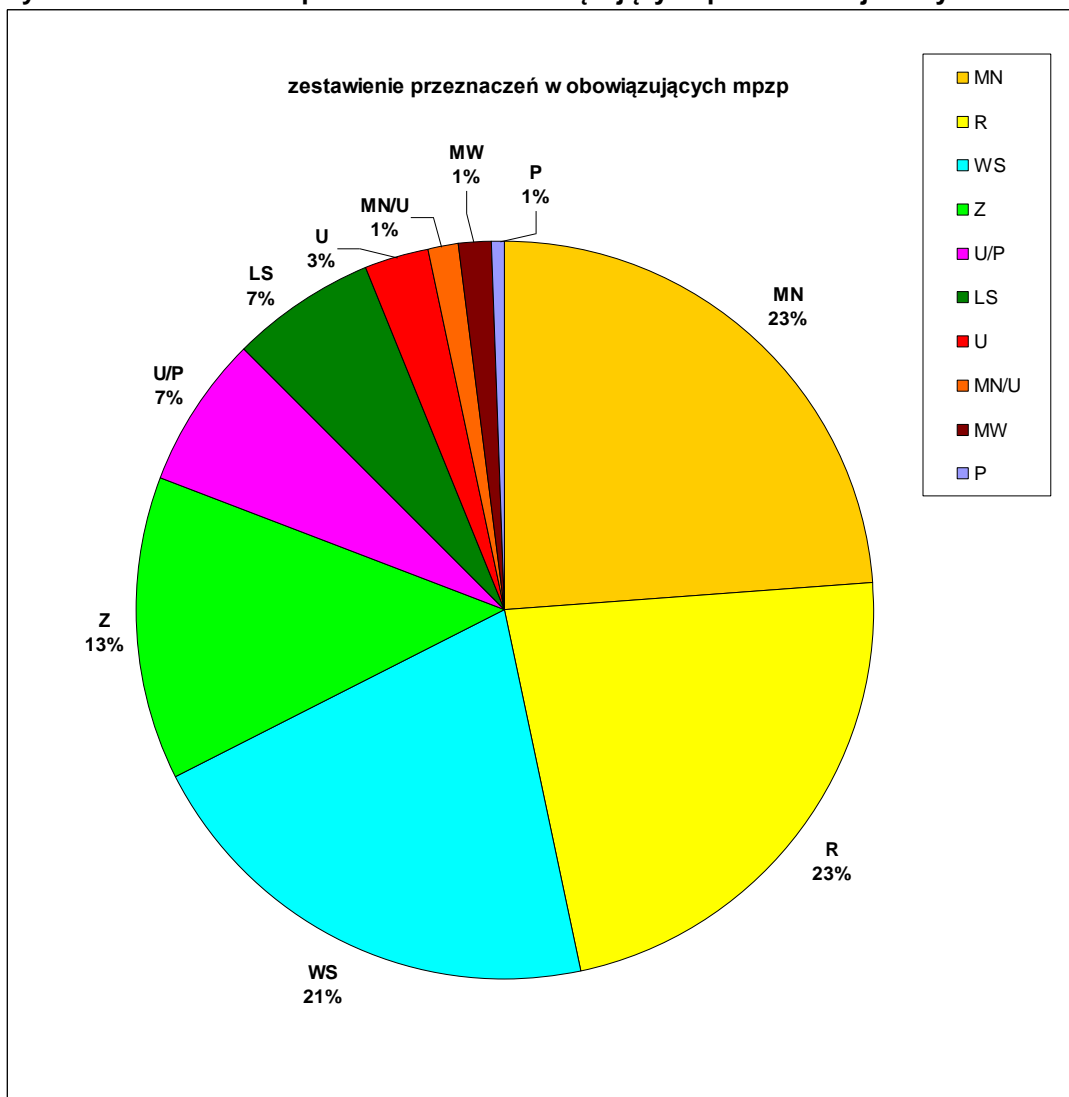
Na terenie miasta obowiązuje 11 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obejmujących swoim zakresem mniej niż połowę miasta. Większość z tych planów miejscowych obejmuje południową część miasta oraz osiedla mieszkaniowe przylegające do centrum miasta, z wyłączeniem samego centrum Tarnobrzega.

Tabela 2 Zestawienie obowiązujących planów miejscowych

Lp	NAZWA PLANU	Nr uchwały zatwierdzającej plan (zmianę)		Publikacja
		Nr	Data	
1.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego „Tarnobrzeg II”	V/46/99	3.02.1999	Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego z 1999 r. Nr 7 poz. 213
2.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego „Jeziórko IV”	V/47/99	3.02.1999	Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego z 1999 r. Nr 7 poz. 214
3.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu dla zespołu szkół zawodowych w Tarnobrzegu	X/99/99	24.05.1999	Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego z 1999 r. Nr 13 poz. 591
4.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego osiedla Wielowieś – Północ w Tarnobrzegu	XXXV/494/2001	30.05.2001	Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego z 2001 r. Nr 56 poz. 925
5.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego osiedla „Sielec – Centrum” w Tarnobrzegu	XXXV/401/2005	31.03.2005	Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego z 2005 r. Nr 74 poz. 1239
6.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego osiedla Dzików w Tarnobrzegu	LV/1060/2010	30.09.2010	Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego z 2010 r. Nr 124 poz. 2448
7.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu osiedla Ocice w Tarnobrzegu	IX/96/2011	31.03.2011	Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego z 2011 r. Nr 69 poz. 1256
8.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu osiedla „Miechocin” w Tarnobrzegu	XI/141/2011	26.05.2011	Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego z 2011 r. Nr 115 poz. 1770
9.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego osiedla „Mokrzyszów” w Tarnobrzegu	XXV/350/2012	26.04.2012	Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego z 12 czerwca 2012 r. poz. 1315
10.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru usług i przemysłu w tym Tarnobrzeskiego Parku Technologicznego w rejonie ulic: Al. Warszawskiej, Batalionów Chłopskich i Wędkarskiej na terenie miasta Tarnobrzega – osiedle Zakrzów	XXIV/327/2012	29.03.2012	Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego z dnia 30 maja 2012 r. poz. 1244
11.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów przemysłowych przy Jeziorze Tarnobrzeskim w Tarnobrzegu	LXII/747/2014	31.07.2014	Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego z 8 września 2014 r. poz. 2408

Analizie poddano obecnie obowiązujące plany miejscowe w zakresie ustalonych dla terenów przeznaczeń a ich procentowe występowanie (przeznaczeń) pokazuje poniższy wykres. Jak wskazuje analiza największy udział powierzchni terenów objętych planami przeznaczona jest pod funkcję mieszkaniową jednorodzinną, następnie rolniczą i wody powierzchniowe a dalej tereny zieleni, lasy, tereny zabudowy usługowo-produkcyjnej, usługowej i mieszkaniowo-usługowej.

Rysunek 2 Zestawienie przeznaczeń w obowiązujących planach miejscowych

Inwestycje poza terenami objętymi obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego lokalizowane są na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (w latach 2006-2013 wydano 1354 decyzje w tym 1187 decyzji o warunkach zabudowy oraz 167 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego). Znacząca część decyzji (732) dotyczyła funkcji mieszkaniowej.

Ze względu na zamierzenia inwestycyjne miasta oraz konieczność umożliwienia rozwoju gospodarczego, ilość planów miejscowych uznaje się za niewystarczającą. W szczególności w zakresie ilości terenów usługowych zlokalizowanych wokół Jeziora Tarnobrzskiego oraz w historycznym centrum miasta także ze względu na konieczność ochrony wartości zabytkowych historycznego centrum.

2.3. Stan ładu przestrzennego

Zgodnie z obowiązującą ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ład przestrzenny jest to „takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno - estetyczne”. Okres historyczny przyniósł wcześniejszy rozwój osadnictwa na lewym brzegu Wisły wskutek oddziaływania dwóch czynników: urodzajności gleb i położenia na ważnych od X do XVII w. szlakach handlowych. Warunki fizjograficzne i glebowe działały hamująco na rozwój osadnictwa w okresie historycznym w następstwie czego, do połowy XIX w. obszary te pokrywały zwarte kompleksy Puszczy Sandomierskiej. Warunki naturalne nie sprzyjały budowie grodów warownych, a niewielkie zaludnienie nie stwarzało potrzeby wytworzenia ośrodków obsługi ludności.

W 1593 roku na gruntach wsi Dzików zostało założone miasto prywatne Tarnobrzeg. Lokacja odbyła się w oparciu o prawo magdeburskie. W początkowym okresie Tarnobrzeg był małym miastem o zabudowie drewnianej. Domy skupione były wokół rynku i głównych ulic. Uliczki wiodące od rynku były kręte i nieregularnej szerokości. Rynek tarnobrzeski miał kształt wydłużony od wschodu na zachód, przy czym strona zachodnia rozszerzała się. Istotne zmiany w rozwoju osadnictwa nastąpiły w drugiej połowie XVIII w. w następstwie rozbiorów Polski. Przeprowadzenie granicy między zaborem rosyjskim i austriackim po linii Wisły spowodowało zanik powiązań funkcjonalnych pomiędzy obszarami położonymi po obu stronach rzeki. Zanik sił miastotwórczych nastąpił zarówno z powodu utracenia dawnych funkcji, jak również ograniczenia działalności organów samorządowych przez zaborców. Do 1936 r. nie nastąpiły większe zmiany w kształtowaniu osadnictwa na omawianym obszarze. Dane z owego okresu wskazują na stan zacofania tego obszaru. Charakterystyka sieci osadniczej na terenach u zbiegu Wisły i Sanu w latach 30-tych w pełni uzasadniała decyzję budowy dużych zakładów przemysłowych na terenie przeludnionego powiatu tarnobrzeskiego. Inwestycje te zapoczątkowały okres silnej urbanizacji terenów wzdłuż Sanu. Podjęcie wydobycia na przemysłową skalę bogatych złóż siarki w sąsiedztwie Tarnobrzega zapoczątkowało tworzenie nowego okręgu przemysłowego. Powstanie nowego ośrodka zarządzania górnictwem siarkowym oraz zapotrzebowanie na kadrę specjalistów dla zagłębia spowodowało dynamiczny rozwój Tarnobrzega. Występowanie bogatych złóż siarki w obrębie Kotliny Sandomierskiej i południowego skraju Wyżyny Kielecko-Sandomierskiej miało decydujący wpływ na przemiany osadnictwa od drugiej połowy lat 50-tych. Tarnobrzeg traktowany dotychczas, jako „osiedle awaryjne” stał się formalnie zapleczem zagłębia siarkowego.

W latach 60-tych rozbudowa miasta, a zwłaszcza wzrost potrzeb komunikacyjnych, prowadził do zwiększenia szerokości ulic, co w układzie historycznym spowodowało szereg wyburzeń i nie zawsze korzystnych zmian tradycyjnego charakteru przestrzennego. Miasto nie posiadało mostu na Wiśle, nowy most dla potrzeb przemysłu był w latach 60-tych wybudowany kilka kilometrów w górę biegu rzeki, w pobliżu kombinatu w Machowie.

W wyniku decyzji o zmianie podziału administracyjnego kraju, z dniem 1 czerwca 1975 r. Tarnobrzeg stał się miastem wojewódzkim. W układzie sieci osadniczej Tarnobrzeg uzyskał rangę ośrodka obsługi regionalnej z siedzibą wojewódzkich organów administracyjnych i gospodarczych. Funkcja miasta wojewódzkiego, jakie Tarnobrzeg otrzymał spowodowała szereg kolejnych aktów prawnych, w wyniku których obszar terytorialny miasta powiększał się o kolejne pobliskie wioski. W 1998 r. w ramach zmian podziału administracyjnego kraju zlikwidowano województwo tarnobrzesckie zaś Tarnobrzeg włączono w granice województwa podkarpackiego. Miasto uzyskało rangę regionalnego ośrodka zrównoważonego rozwoju o statusie powiatu grodzkiego. Do początku lat 90 tych rozwój Tarnobrzega następował prawie wyłącznie w kierunku północnym tj. przeciwnym od źródeł zanieczyszczeń atmosfery w wyniku eksploatacji siarki w Machowie na terenach osiedli w Dzikowie, Zakrzowie, Sielcu i Wielowsi. Po zakończeniu wydobywania i przetwórstwa siarki rozpoczęła się ekspansja zabudowy na kierunku południowym na osiedlach Miechocin i Ocice. Podobne ograniczenia rozwoju przestrzennego miasta w kierunku wschodnim warunkowała kopalnia Jeziórko. Kierunek zachodni ograniczony był przez rzekę Wisłę. Ostatnie lata charakteryzują się dużą ekspansją budowlaną o charakterze mieszkaniowym jednorodzinny. Następują również przekształcenia istniejącej zabudowy. Ma to zdecydowanie pozytywny wymiar, gdyż nowe obiekty otrzymują efektowniejszy wygląd ponadto następuje sukcesywne porządkowanie otoczenia m.in. parkingi, chodniki, skwery, ulice dojazdowe, dzięki czemu miasto jest odbierane bardziej pozytywnie przez jego mieszkańców a także turystów.

Dokonując przeglądu zabudowy w obszarze miasta, strukturę przestrzenną można podzielić na cztery części: tereny historyczne - skoncentrowane w rejonie osiedla Dzików oraz Starego Miasta, tereny miejskiej zabudowy głównie wielorodzinnej (z wielkiej płyty) - osiedla koncentrujące się wokół historycznego centrum, miejskie osiedla domków jednorodzinnych otaczające osiedla wielorodzinne oraz tereny zabudowy wiejskiej.

Historyczna zabudowa charakteryzuje się przeważnie niedużą wysokością (poniżej 10 m, za wyjątkiem dominant architektonicznych), dachami dwuspadowymi lub wielospadowymi o jednakowym kącie nachylenia połąci między 35°, a 45°. Tereny miejskiej zabudowy wielorodzinnej cechują się zbliżonymi w formie blokami o wysokości od 3 do 12 kondygnacji. W tej części miasta występują również liczne budynki użyteczności publicznej o zróżnicowanych gabarytach. Osiedla domów jednorodzinnych charakteryzują się niską zabudową nieprzekraczającą 10 m wysokości oraz zróżnicowaną geometrią dachu

(występują tu budynki o różnym układzie i kącie nachylenia połaci dachowych). Na terenach przyłączonych do miasta wsi, charakter zabudowy pozostał typowo wiejski. Zabudowa jest mniej zwarta o podobnym charakterze - geometrii dachu i wysokości budynków poniżej 10 m za wyjątkiem lokalnych dominant architektonicznych w postaci kościołów lub innych obiektów użyteczności publicznej.

W obszarze całego miasta znajdują się liczne obiekty dysharmonizujące z otoczeniem. Niejednokrotnie budynki usytuowane są bez poszanowania ładu przestrzennego, nie tworząc z otoczeniem spójnej całości. W trakcie wykonanych prac terenowych zaobserwowano również wiele nieużytkowanych budynków, które pozbawione opieki ulegają zniszczeniu. Znaczną część terenów zabudowanych, zwłaszcza w dzielnicach podmiejskich, cechuje brak odpowiedniego stopnia ładu przestrzennego. Charakterystyczne jest chaotyczne wymieszanie funkcji, tereny mieszkaniowe nie są wyposażone w odpowiedni układ drogowy (ulice są wąskie, poniżej minimalnych parametrów technicznych w zakresie szerokości jezdni i pasów drogowych, o nieregularnym, chaotycznym przebiegu, z przesuniętymi miejscami skrzyżowań, a w niektórych przypadkach cechują się niedostatkami wynikającymi z niepełnego uzbrojenia terenów w zakresie infrastruktury technicznej (brak kanalizacji). Powszechne jest chaotyczne nakładanie się (przenikanie) zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej (zespoły zabudowy jednorodzinnej znajdują się w obrębie m.in. wielkoskalowych osiedli wielorodzinnych, z kolei grupy kilku wysokich budynków wielorodzinnych usytuowane są w otoczeniu istniejącej wcześniej zabudowy jednorodzinnej (Serbinów, Siarkowiec). Zasady, jakim powinien odpowiadać ład przestrzenny w gminie, określają plany miejscowe sporządzane dla poszczególnych obszarów w zależności od potrzeb społecznych czy ekonomicznych. Miasto nie posiada obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w swoich granicach administracyjnych, który ma za zadanie kształtować strukturę przestrzenną w obrębie całej jednostki. Sytuację taką z punktu widzenia ochrony ładu przestrzennego uważa się za niekorzystną i należy dążyć do opracowania planów dla całego terenu.

2.4. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony

W celu polepszenia ładu przestrzennego na terenie miasta Tarnobrzeg niezbędne jest:

- tworzenie zwartych kompleksów zabudowy w nawiązaniu do istniejących zespołów zabudowy,
- ochrona walorów krajobrazowych miasta,
- waloryzacja wytypowanych obiektów i obszarów, a następnie objęcie różnymi formami ochrony najcenniejszych obszarów i obiektów przyrodniczych (w tym

doliny rzeczne, jako podstawa regionalnych i lokalnych systemów ochrony przyrody),

- rewaloryzacja zabytkowych założeń parkowych, wprowadzanie dolesień, uzupełnianie zadrzewień oraz pasów zieleni ochronnej w celu poprawy różnorodności biologicznej gminy i wzbogacenia jej krajobrazu,
- w historycznej części miasta zachowanie historycznego układu przestrzennego, w tym układu drogowego oraz przebiegu linii zabudowy,
- w historycznej części miasta dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej,
- usunięcie obiektów dysharmonizujących lub ich całkowita przebudowa, mająca na celu dostosowanie obiektów do ich otoczenia, zwłaszcza obiektów występujących w historycznym centrum (np. kwartał pomiędzy ulicą Kościuszki a placem B. Głowackiego ,
- uwzględnienie istniejących elementów architektonicznych w celu utworzenia spójności w zagospodarowaniu przestrzennym,
- zachowanie odpowiednich proporcji pomiędzy terenami zabudowanymi i wolnymi od zabudowy, zwłaszcza poprzez zachowanie istniejących lasów, parków i skwerów oraz zaplanowanie na przyszłych osiedlach terenów zielonych,
- ograniczenie powstawania zabudowy w rozproszeniu, w pierwszej kolejności powinny być zabudowywane tereny już zurbanizowane,
- pozostawienie terenów zielonych wzdłuż rzeki Wisły i dookoła Jeziora Tarnobrzeskiego,
- koncentrowanie zabudowy produkcyjnej na terenach predestynowanych do rozwoju funkcji produkcyjnej, tj. położonych na południe od Jeziora Tarnobrzeskiego.

3. Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

3.1. Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej

W ogólnej powierzchni miasta użytki rolne zajmują blisko 61%, przeważają zaś grunty orne.

Gleby omawianego obszaru wykazują duże zróżnicowanie pod względem rodzaju i składu mechanicznego, stąd też występują tutaj wszystkie klasy użytków rolnych od I do VI. Pod względem typologicznym są to gleby biellicowe, mady i gleby brunatne. Mady występują w obrębie teras Wisły w osiedlu Wielowieś, Zakrzów, Dzików, Sielec, Miechocin, gleby biellicowe na terenie osiedli Ocice, Mokrzyszów, Sobów.

Największy udział zarówno w gruntach ornym, jak i w użytkach zielonych mają gleby klasy IV (ok. 35%), gleby klasy I – III stanowią około 10% ogólnej powierzchni użytków rolnych. Gleby klas I – IV występują w rejonach, gdzie stropowe partie podłoża budują mady rzeczne. Towarzyszą one terasie zalewowej i nadzalewowej Wisły i dolinom mniejszych rzek Trześniówki i Mokrzyszówki, występują też w rejonach, gdzie podłoże zbudowane jest z glin zwałowych. Jest to kompleks gleb najlepszych i dobrych, dających wysokie plony roślin o dużych wymaganiach glebowych.

Zagrożenia rolniczej przestrzeni produkcyjnej mają charakter ilościowy i jakościowy. Zagrożenia ilościowe wyrażają się w zmniejszaniu powierzchni użytkowanej rolniczo w następstwie przejmowania gruntów na cele nierolnicze. Na terenie miasta charakterystyczne jest przeznaczanie znacznych powierzchni gruntów rolnych, w tym o wysokiej bonitacji na potrzeby zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Zagrożenia o charakterze jakościowym wynikają z oddziaływania na grunty rolne zanieczyszczeń powietrza pochodzących z przemysłu i komunikacji, zanieczyszczeń wód i zanieczyszczeń odpadami. Wszelkie zmiany w składzie chemicznym oraz w odczynie i warunkach oksydacyjno–redukcyjnych gleby zmieniają jej właściwości biologiczne i ograniczają naturalną funkcję w biosferze. Do czynników degradujących glebę należą:

- nadmierne ilości metali ciężkich: kadmu, miedzi, cynku, ołowiu, niklu;
- zakwaszenie przez związki siarki i azotu.

Występowanie tych zjawisk w glebach użytków rolnych stwarza zagrożenie dla człowieka poprzez przenikanie zanieczyszczeń do upraw. Niskie wartości pH gleby sprzyjają pobieraniu metali przez rośliny, dlatego ważne jest przeprowadzenie wapnowania gleb ornym, w przypadkach niekorzystnego obniżenia pH.

W celu uzyskania całości obrazu trwałych przekształceń i zmian zachodzących w glebie oraz stworzenia możliwości szybkiego reagowania na zachodzące nieprawidłowości realizowany jest monitoring gleb zajmujący się badaniami i oceną stanu biologicznie czynnej powierzchni ziemi.

Monitoring krajowy w zakresie wynikającym z „Programu państwowego monitoringu środowiska” jest cyklicznie (okresy 5-letnie) prowadzony przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Rzeszowie pod nadzorem merytorycznym IUNiG w Puławach w zakresie badań chemizmu gleb ornym. Dostępne wyniki badań dotyczą gruntów użytkowanych rolniczo terenu miasta, pochodzą z cyklu badań w latach 2005 oraz 2010 i są następujące:

- większość użytków rolnych to gleby o odczynie bardzo kwaśnym i kwaśnym, zakwaszenie gleb cofa się - rok 2005 PH 5.5 rok 2010 PH 6.6;
- największy udział gleb zakwaszonych występuje na terenach gdzie przeważają gleby lekkie;
- stan jakości badanych gleb pod względem zawartości metali ciężkich i siarki jest korzystny, gleby charakteryzują się naturalną zawartością tych pierwiastków,
- zanieczyszczenie gleb wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi nie ma większego wpływu na stan czystości gleb i ich przydatność rolniczą.

Gleby na terenach objętych działalnością górnictwem – odkrywkowa kopalnia siarki uległy całkowitej dewastacji oraz degradacji (głównie zakwaszenie) na terenach przyległych.

Analizowane gleby charakteryzowały się zróżnicowanymi własnościami fizykochemicznymi. Charakterystyczna była wyraźna degradacja pod względem odczynu, spowodowana nagromadzeniem związków siarki i ich utlenianiem. Najniższy współczynnik pH stwierdzono w Nagnajowie. Zawartość metali ciężkich oscylowała wokół naturalnej, charakterystycznej dla gleb ciężkich i średnich. Podwyższoną zawartość miedzi, cynku, niklu i chromu w stopniu I, nie wykluczającym rolniczego wykorzystania, stwierdzono w południowej części osiedla Miechocin.

W związku z zakończeniem prac likwidacyjnych i rekultywacyjnych oraz eliminacją źródeł emisji siarkowodoru, należy spodziewać się sukcesywnej poprawy w stanie zanieczyszczenia gleb, przyległych do Kopalni terenów użytkowanych rolniczo. Aktualnie nie są prowadzone badania w tym zakresie.

3.2. Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej

Obszar miasta położony jest w VI Małopolskiej Krainie przyrodniczo-leśnej, w dzielnicy Niziny Sandomierskiej, mezoregionie Puszczy Sandomierskiej. Ogólna powierzchnia gruntów leśnych na terenie miasta wynosi 622 ha, co stanowi niewiele ponad 7% ogólnej powierzchni Tarnobrzega. Są to lasy państwowe (295 ha) administrowane przez Nadleśnictwo Nowa Dęba, lasy komunalne (171 ha) oraz lasy prywatne (153 ha). Lasy państwowe to kompleks leśny „Zwierzyniec” i las „Jasień”. Większe skupiska leśne to las komunalny „Kamionka” i kompleks występujący w rejonie osiedla Ocice.

Ponad 60% lasów stanowią siedliska borowe, około 30% siedliska lasowe i 10% lasy łąkowe. Gatunkiem dominującym jest sosna (80%), podrzędnie występują brzoza brodawkowa, olcha czarna, dąb, świerk pospolity, modrzew, jawor, topola, osika i grab. Pod względem struktury wiekowej największy udział w lasach mają drzewostany w klasie III wieku (41 – 60 lat). W podszyciu rosną liczne krzewy: kruszyna pospolita, leszczyna, bez czerwony i czarny, dereń, czeremcha i jarzębina. Runo leśne reprezentują: borówka czarna,

malina, jeżyna, narecznica, szczawik zajęczy. W podszybie, zwłaszcza siedlisk lasowych w „Zwierzyńcu” występują gatunki chronione – marzanka wonna, konwalia wiosenna i kopytnik pospolity.

Lasy państwowe na terenie miasta posiadają status lasów ochronnych (Decyzja Ministra Środowiska z dnia 18.07.2003 r.). Las „Jasień” w dwóch kategoriach ochronności, jako wodochronny i położony w granicach administracyjnych miast, las „Zwierzyniec” jako położony w granicach administracyjnych miast. Lasy charakteryzują się zadowalającą zdrowotnością. W drzewostanach nie występują uszkodzenia spowodowane emisją gazów i pyłów. Lasy zaliczane są do strefy I uszkodzeń słabych. Pod tym względem odnotowano poprawę w stosunku do lat poprzednich, szczególnie na terenie „Zwierzyńca”.

Tabela 3 Wykaz lasów ochronnych na terenie miasta Tarnobrzega

Lp.	Nr działki ewid.	Nr oddz. Poddz.	Pow. Ogółem [ha]	Kategoria ochronności
1	2246/1	160 a,b,c,d	31,71	wodochronne
2	2246/2	161 a,b,c,d,f,g	30,94	wodochronne
3	739	164 a,b,c	8,02	w miastach i wokół miast
4	742/1	164 d,f,g	17,29	w miastach i wokół miast
5	742/2	164A a,b,c	22,83	w miastach i wokół miast
6	742/3	162 a,b	25,04	w miastach i wokół miast
7	742/5	162A a,b,c	14,16	w miastach i wokół miast
8	742/11	163 A a,b,c,d,f	21,60	w miastach i wokół miast
9	742/13	163 a,b,f,g,h,i,j	32,99	w miastach i wokół miast
10	865	166 c	3,64	w miastach i wokół miast
11	3702	165 a,b,c,d,f,g	29,94	w miastach i wokół miast
12	3703	166 a,b,d,f,g,h,i,j,k	25,65	w miastach i wokół miast
13	3704/2	167 a,b,c,d,f,g,h,i	36,98	w miastach i wokół miast
Razem			300,79	

3.3. Warunki klimatyczne

Miasto Tarnobrzeg leży w obrębie dzielnicy klimatycznej nizin i kotlin podgórskich. Warunki klimatyczne charakteryzują się upalnym latem, niezbyt mroźną zimą i stosunkowo małą ilością opadów. Tarnobrzeg znajduje się głównie w zasięgu cyrkulacji południowej i zachodniej mas powietrza – w porze chłodnej przeważa cyrkulacja południowo-zachodnia, a w porze ciepłej zachodnia i północno-zachodnia.

Obszar miasta jest dość dobrze przewietrzany. Średni opad roczny wynosi ok. 600 mm, przy czym na okres od maja do października przypada ok. 65% rocznej wielkości opadów.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi ok. 7,6 °C. Okres wegetacji jest długi i wynosi 210 – 220 dni.

W stosunku do pozostałej części Kotliny Sandomierskiej Tarnobrzeg posiada najniższą średnią roczną wielkość opadów oraz najwyższe średnie roczne temperatury powietrza.

Warunki topoklimatyczne z uwagi na mało zróżnicowaną konfigurację terenu nie wykazują istotnej zmienności. Mniej korzystne warunki klimatu lokalnego występują w obrębie teras zalewowych Wisły. Pojawia się tu zjawisko inwersji temperatury, podczas którego notuje się większą wilgotność względną powietrza w stosunku do terenów wyżej położonych, co przy znacznych spadkach temperatury prowadzi do powstawania przyziemnych mgieł.

3.4. Szata roślinna i świat zwierzęcy

Szata roślinna pełni funkcje klimatyczne i biologiczne, wpływające na podniesienie ogólnych standardów ekologicznych i poprawę jakości życia oraz funkcje glebochronne i wodochronne. Flora obszaru miasta jest zróżnicowana ze względu na obecność siedlisk o odmiennym charakterze – od dolin rzecznych poprzez starorzecza po tereny piaszczystych wydmy z ubogimi murawami i borami.

Obszar miasta wyróżnia się dominacją zbiorowisk nieleśnych. Zdecydowanie przeważają wśród nich antropogeniczne zbiorowiska towarzyszące uprawom zbożowym i okopowym, naturalne i półnaturalne łąki i pastwiska, towarzyszą im zbiorowiska związane z sadami oraz zbiorowiska ruderalne związane z sąsiedztwem dróg i terenów zabudowanych. Ponadto występują tu powstałe w sposób naturalny zbiorowiska zarośli łęgowych głównie w międzywalu rzeki Wisły oraz roślinność wodna i szuwarowa w obrębie starorzeczy.

Charakterystyczne dla zabudowy miejskiej jest występowanie zieleni urządzonej w postaci m.in. parków spacerowych, trawników, żywopłotów, krzewów, szpalerów i skupisk drzew, historycznej zieleni parkowej (zespoły pałacowo-parkowe w osiedlu Dzików i Mokrzychów) oraz zieleni przydomowej. Zieleń urządzona ogólnodostępna i osiedlowa na terenie Tarnobrzega zajmuje powierzchnię ok. 130 ha, nasadzenia żywopłotów wynoszą ponad 16 000 mb.

Wg podziału na krainy zoogeograficzne (Jaczewski 1973 w Narodowym Atlasie Polski) teren miasta znajduje się w krainie Nizina Sandomierska. Z uwagi na rozległy obszar znajdujący się w granicach administracyjnych, występuje tu bogactwo zbiorowisk roślinnych, w konsekwencji różnorodność biotopów dla zwierząt.

Tereny otwarte, tj. łąki, pola uprawne są biotopem życia drobnej zwierzyny łownej, licznych gryzoni i ptaków preferujących przestrzenie otwarte. Kompleksy lasów

państwowych, zwłaszcza las „Zwierzyniec” to miejsce schronienia większej grupy kręgowców, w tym ptaków leśnych.

Licznie reprezentowane są gatunki ptaków związanych ze środowiskiem wodnym i błotnym doliny rzeki Wisły. Odpowiednie dla siebie miejsca bytowania znajdują tu mewa pospolita, rybitwa zwyczajna, mewa śmieszka, remiz i inne.

W obrębie obszaru miasta brak udokumentowanych miejsc lęgowych priorytetowych gatunków fauny, w tym ornitofauny.

Naturalny system powiązań ekologicznych na terenie miasta tworzą:

- ekosystemy doliny rzecznej Wisły oraz dolin jej dopływów Trześniówki, Mokrzychówki i Żupawki wraz z ekosystemami wód płynących i starorzeczy;
- ekosystemy leśne;
- ekosystemy łąk naturalnych, występujących przede wszystkim w dolinach rzek i cieków, stanowiących bazę równowagi ekologicznej dla sąsiadujących łatwo wysuszających się obszarów.

Dolina rzeki Wisły jest korytarzem ekologicznym o znaczeniu międzynarodowym, stanowi fragment sieci ekologicznej ECONET–PL opracowanej w ramach europejskiego programu Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody. Podstawowym celem utworzenia sieci ekologicznej w kraju i Europie jest zwiększenie skuteczności ochrony różnorodności biologicznej. Główne zasady wdrożenia sieci ECONET to:

- zasada nasycenia różnymi formami ochrony prawnej;
- zasada renaturyzacji obszarów zdegradowanych;
- zasada promowania rozwoju zrównoważonego.

Doliny rzeki Trześniówka i Mokrzychówka (wymagające renaturyzacji koryta) są korytarzami ekologicznymi o znaczeniu regionalnym, stanowią część naturalnego systemu ekologicznego w tej części miasta i województwa.

3.5. Jakość powietrza atmosferycznego

Stan powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Tarnobrzega zależy głównie od tła zanieczyszczeń źródeł dalekiego zasięgu. Wpływ, na jakość powietrza ma również oddziaływanie transportu samochodowego i niska emisja (emisja pyłów i szkodliwych gazów pochodząca z domowych pieców grzewczych i lokalnych kotłowni węglowych).

Miasto Tarnobrzeg znajduje się pod wpływem oddziaływania głównie antropogenicznych źródeł zanieczyszczeń powietrza. Stanowią je:

- zanieczyszczenia „komunikacyjne” w postaci tlenku azotu, tlenku węgla i węglowodorów pochodzące z emisji spalin samochodowych. Zanieczyszczenia te dotyczą terenów położonych wzdłuż głównych tras komunikacyjnych;

- zanieczyszczenia komunalne w postaci pyłu, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, węglowodorów. Zanieczyszczenia te związane są ze spalaniem paliw stałych i gazowych w systemach grzewczych. Emisja tych zanieczyszczeń dotyczy obszarów gdzie brak zcentralizowanego systemu grzewczego;
- zanieczyszczenia przemysłowe związane są z działalnością produkcyjną.

Wzrost zanieczyszczenia powietrza notuje się w okresie grzewczym, na co wpływ ma między innymi tzw. niska emisja – emisja z indywidualnych palenisk w domach jednorodzinnych. Wysoka emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z tych źródeł jest wynikiem spalania paliw niskiej jakości, o dużej zawartości siarki i pyłów oraz niskiej sprawności energetycznej palenisk. Emisja tego rodzaju stanowi znaczną uciążliwość ze względu na małą wysokość emitorów. W niekorzystnych warunkach meteorologicznych, może ona prowadzić do lokalnego występowania wysokich stężeń substancji zanieczyszczających, odbijając się niekorzystnie na zdrowiu mieszkańców.

Ocena jakości powietrza dokonywana jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w oparciu o układ strefowy. W zakresie wszystkich uwzględnionych w ocenie za rok 2015 zanieczyszczeń województwo podkarpackie podzielone zostało na dwie strefy.

Strefę stanowią miasto Rzeszów o liczbie mieszkańców przekraczającej 100 tys. oraz pozostała część województwa, jako strefa podkarpacka. W 2015 roku stanowisko pomiarowe było zlokalizowane między innymi w Tarnobrzegu. Dokonywano tutaj między innymi pomiarów benzenu. Stężenia średnioroczne benzenu nie wykazały przekroczenia dopuszczalnej normy rocznej.

Zanieczyszczenia gazowe objęte programem badań na terenie województwa podkarpackiego w roku 2015, tj. dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, benzen i ozon (w kryterium ochrony zdrowia) oraz dwutlenek siarki, dwutlenek azotu i ozon (w kryterium ochrony roślin) osiągały na terenie województwa niskie wartości stężeń. Nie stwierdzono przekroczeń obowiązujących dla tych substancji wartości kryterialnych w powietrzu, zarówno ze względu na ochronę zdrowia, jak i ochronę roślin. Pozwoliło to na zakwalifikowanie wszystkich stref z terenu województwa podkarpackiego pod względem zanieczyszczenia powietrza tymi substancjami, dla obu kryteriów, do klasy A. W przypadku ozonu nie został dotrzymany poziom celu długookresowego. Monitorowanie poziomu zanieczyszczeń powietrza pyłem PM₁₀ wynosiło ok. 90% normy średniorocznej. Stężenie zostało przekroczone na stanowisku w Jarosławiu (110 % normy średniorocznej)

Strefy miasto Rzeszów i podkarpacka zostały zaliczone do klasy C. Średnioroczne stężenia benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ przekroczyły wartość docelową we wszystkich punktach pomiarowych, co było podstawą dla zaliczenia strefy podkarpackiej do klasy C. Program ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej uchwalony został uchwałą nr XXXIII/608/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego.

3.6. Jakość klimatu akustycznego

Ze względu na rodzaj źródeł hałasu wyodrębniamy hałas komunikacyjny, przemysłowy i komunalny. Największy zasięg ma hałas komunikacyjny, odbierany przez mieszkańców jako najbardziej dokuczliwy. Jego ograniczenie przedstawia też największe problemy techniczne.

W ostatnich latach globalnie nie obserwuje się znaczącego wzrostu emisji hałasu komunikacyjnego. Wiąże się to z coraz lepszym technicznie taborem transportowym, lepszymi drogami zapewniającymi płynność ruchu, posiadającymi nowe nawierzchnie o właściwościach pochłaniających dźwięk i wyposażanymi przy każdej modernizacji w środki ograniczające emisję. Ekranu wzdłuż nowych arterii komunikacyjnych są coraz częstszym elementem krajobrazu nie tylko w pobliżu nowych dróg tranzytowych i autostrad, ale także w obrębie miast i wsi. Niestety, w warunkach lokalnych, najczęściej na terenach zwartej zabudowy śródmiejskiej z wąskimi ulicami obciążonymi ruchem na granicy przepustowości, stwierdza się bardzo duże odstępstwa od wartości dopuszczalnych poziomu hałasu w środowisku. Hałas uliczny oceniany jest jako szczególnie uciążliwy. Z hałasów komunikacyjnych, jako najmniej dokuczliwy postrzegany jest hałas kolejowy.

Presja hałasu przemysłowego staje się w ostatnich latach mniejsza. Oddawane do użytkowania zakłady są prawidłowo projektowane pod kątem minimalizacji emisji hałasu do środowiska, co zapewniają (wymuszają) obowiązujące przepisy. Zakłady istniejące podejmują w większości niezbędne działania organizacyjne i techniczne ograniczające emisję hałasu do wartości zapewniających właściwy standard jakościowy środowiska.

Spośród źródeł hałasu komunalnego najistotniejsze znaczenie ma hałas towarzyszący obiektom sportu, rekreacji i rozrywki. Dyskoteki, nocne kluby, obiekty koncertowe na wolnym powietrzu, nawet ogródki wiedeńskie przy restauracjach i kawiarniach są źródłem wielu skarg mieszkańców odczuwających w związku z ich działalnością dyskomfort akustyczny. Negatywnie odbierany jest również tzw. hałas osiedlowy.

Na terenie Miasta Tarnobrzega pomiary hałasu były prowadzone w 2015 roku i był to hałas komunikacyjny. Z analizy przeprowadzonych pomiarów hałasu wynika, że we wszystkich punktach został przekroczony dopuszczalny poziom hałasu zarówno dla pory dnia, jak i pory nocy. Równoważny poziom dźwięku a (L_{Aeq}) [dB] przekraczał o 3,4 dB(A) dla pory dnia i o 1,6 dB(A) dla nocy.

Zakłady produkcyjne, eksploatujące instalacje emitujące hałas, zlokalizowane w sąsiedztwie projektowanych terenów rekreacyjnych nad „Jeziorem Tarnobrzeskim”, w obrębie Tarnobrzesckiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej – Podstrefa Tarnobrzeg, są zobligowane do przestrzegania warunków określonych w uzyskanych pozwoleniach zintegrowanych.

3.7. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

Na potrzeby Studium zostało sporządzone szczegółowe opracowanie dotyczące krajobrazu pt. „Diagnoza Krajobrazu miasta Tarnobrzega. Analizy na potrzeby SUIKZP”,⁵ w którym podjęto próbę analizy krajobrazu i zostały sformułowane następujące wnioski szczegółowe dla poszczególnych osiedli, zlokalizowanych w granicach administracyjnych miasta Tarnobrzega:

- osiedla niewymagające ochrony – Siarkowiec, Serbinów, Wielopole, Zakrzów, Sielec i Sobów,
- osiedla wymagające ochrony w poszczególnych kategoriach:
  - Mokrzychów i Wielowieś – ochrona krajobrazu kulturowego,
  - Ocice – ochrona lasów,
  - Nagnajów – ochrona wód powierzchniowych oraz krajobrazu kulturowego,
- osiedla wymagające kompleksowej ochrony – Dzików i Podłęże, Piastów, Stare Miasto, Przywiśle oraz Miechocin.

W celu ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego dla obszaru całego miasta niezbędne jest ponadto:

- zachowanie zrównoważonego rozwoju,
- konieczność ochrony areалу gleb o wysokiej bonitacji (klasa I-III, IV) oraz obszarów leśnych przed zmniejszaniem i zmianą użytkowania,
- racjonalne kształtowanie środowiska i gospodarowanie jego zasobami,
- przeciwdziałanie zanieczyszczeniom,
- przywracanie elementów przyrodniczych do stanu właściwego,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- waloryzacja wytypowanych obiektów i obszarów, a następnie objęcie różnymi formami ochrony najcenniejszych obszarów i obiektów przyrodniczych (w tym doliny rzeczne, jako podstawa regionalnych i lokalnych systemów ochrony przyrody),
- rewaloryzacja zabytkowych założeń parkowych, wprowadzanie dolesień, uzupełnianie zadrzewień oraz pasów zieleni ochronnej w celu poprawy różnorodności biologicznej gminy i wzbogacenia jej krajobrazu,
- ograniczenie emisji substancji szkodliwych dla środowiska, stosowanie najlepszych dostępnych technologii i urządzeń, minimalizacja istniejących

---

⁵ opracowanie własne na potrzeby sporządzenia niniejszego dokumentu

uciażliwości związanych głównie z zanieczyszczeniem wód powierzchniowych, emisją niską i komunikacją drogową,

- przeciwdziałanie niewłaściwemu korzystaniu ze środowiska, wdrożenie programu segregacji i utylizacji odpadów, usuwanie dzikich wysypisk odpadów,
- poprawa stanu infrastruktury technicznej w tym szczególnie drogowej, priorytetowa realizacja kompleksowych systemów oczyszczania ścieków,
- prowadzenie stałego monitoringu środowiskowego,
- prowadzenie produkcji rolniczej opartej na tzw. "dobrych praktykach gospodarowania", przeciwdziałanie degradacji i erozji gleb, prowadzenie edukacji ekologicznej, propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,
- zachowanie właściwej ochrony wód Głównego Zbiornika Wód Podziemnych,
- ochrona cennych przyrodniczo obszarów, takich jak Natura 2000, czy terenów na których występują chronione gatunki flory, fauny i grzybów, ochrony przed zainwestowaniem wymagają obszary występowania chronionych roślin i siedlisk przyrodniczych, terytoria i miejsca lęgowe chronionej ornitofauny oraz obszary wchodzące w skład systemu ekologicznego,
- ochrona walorów krajobrazowych i widokowych miasta,
- zachowanie odpowiednich proporcji pomiędzy terenami zabudowanymi i wolnymi od zabudowy, zwłaszcza poprzez zachowanie istniejących lasów, parków i skwerów oraz zaplanowanie na przyszłych osiedlach terenów zielonych,
- ograniczenie powstawania zabudowy w rozproszeniu, w pierwszej kolejności powinny być zabudowywane tereny już zurbanizowane,
- pozostawienie terenów zielonych wzdłuż rzeki Wisły i wąskiego pasa terenu dookoła Jeziora Tarnobrzeskiego,
- podjęcie działań, które przyczynią się do poprawy jakości wód powierzchniowych oraz uniknięcia ich zanieczyszczenia,
- respektowanie zasad zagospodarowania na obszarach i w otoczeniu obiektów przyrody prawnie chronionej oraz na obszarach i w otoczeniu obiektów podlegających ochronie konserwatorskiej,
- respektowanie prawnych ograniczeń w zagospodarowaniu na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią,
- optymalne zabezpieczenie terenów, ludności i infrastruktury technicznej przed skutkami powodzi,
- zachowanie wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu decydujących o tożsamości miasta.

4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Zachowane obiekty zabytkowe znajdujące się na terenie obecnego miasta Tarnobrzega pochodzą z kilku okresów historycznych. Do najstarszych zabytków należy zaliczyć kościół w Miechocinie pochodzący z końca XV w., zespół pałacowy w Dzikowie, z okresu od XV do XVIII wieku i zespół klasztorny dominikanów z przełomu XVII-XVIII wieku. Kolejną dużą grupą zabytków są obiekty wybudowane w XIX i XX wieku.

Łącznie na terenie miasta Tarnobrzega zewidencjonowano 44 budynki, obiekty, zespoły zabytkowe w tym układ urbanistyczny, wpisane do rejestru zabytków. Poza ww. obiektami i obszarami do gminnej ewidencji zabytków zostało wpisanych 168 obiektów.

Są to obiekty sakralne, zespoły pałacowe, kapliczki, cmentarze, domy mieszkalne, obiekty użyteczności publicznej i zabytki gospodarczo-przemysłowe zlokalizowane w zasięgu historycznego miasta Tarnobrzega oraz na terenach dawnych wsi będących obecnie osiedlami – Dzikowie, Miechocinie, Mokrzychowie, Sielcu, Wielowisi, Wymysłowie, Zakrzowie, Nagnajowie i Sobowie.

Najcenniejsze obiekty zostały objęte ochroną prawną poprzez wpis do rejestru zabytków. Wykaz obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków (w tym obiektów wpisanych do rejestru zabytków) zamieszczony został w poniższej tabeli.

Tabela 4 Wykaz zabytków (stan na dzień 30.12.2015 r.)

nr	obiekt	obecna funkcja obiektu	rodzaj użytkowania	ulica	nr	lokalizacja	nr ewidencyjny działki	datowanie	dat od	dat do	stan zachowania	rejestr zabytków
Miasto												
1.	Układ urbanistyczny		inne			Zasięg historycznego układu przestrzennego		1593 r., XVIII w., XIX w., XX w.	1575	2000	dobry	285/A z 4.06.1984 r.
2.	Kościół p.w. Wniebowzięcia NMP w zespole kościelno-klasztornym dominikanów		kultowe	Kościuszki	2		12-482/1	1693-1707 r., 1904-1909 r.	1675	1925	bardzo dobry	203/A z 30.11.1985 r.
3.	Klasztor w zespole kościelno-klasztornym dominikanów		mieszkalne	Kościuszki	2		12-482/1	1676 r., XVIII w., 1880 r.	1675	1900	bardzo dobry	203/A z 30.11.1985 r.
4.	Ogrodzenie w zespole kościelno-klasztornym dominikanów		kultowe	Kościuszki	2		12-482/1	2 poł. XVIII w., 1929 r., 1989-1990 r.	1750	2000	dobry	203/A z 30.11.1985 r.
5.	Kapliczka p.w. św. Barbary, na terenie szpitala		kultowe	Mickiewicza			12-2160/15	XVIII/XIX w.	1775	1825	bardzo dobry	276/ZN/60 z 17.05.1960 r.
6.	Cmentarz wojenny z I i II wojny światowej		kultowe	Targowa			12-2013	1915 r., 1920 r., 1939 r., 1944-1945 r.	1900	1950	bardzo dobry	340/A z 13.06.1988 r.
7.	Cmentarz żydowski		kultowe	Sienkiewicza			12-1451/2	XVIII/XIX w.	1775	1825	zaniedbany	341/A z 13.06.1988 r.
8.	Budynek d. Sądu Powiatowego	szkoła	oświata	Sandomierska	7		12-521	k. XIX w.	1875	1925	bardzo dobry	582/A z 11.12.1995 r.
9.	Kamienica		brak danych	Głowackiego	41		12-458/2, 12-458/3	XIX/XX w.	1875	1925	zły	475/A z 31.03.1992 r.

nr	obiekt	obecna funkcja obiektu	rodzaj użytkowania	ulica	nr	lokalizacja	nr ewidencyjny działki	datowanie	dat od	dat do	stan zachowania	rejestr zabytków
10.	Dom "Bratniak"	Oddział Państwowej Inspekcji Pracy	administracja	Głowackiego	50		12-476	XIX/XX w.	1875	1925	bardzo dobry	206/A z 10.11.1987 r.
11.	Dom		nie użytkowany	Głowackiego	53		12-473	1 ćw. XX w.	1900	1925	zaniedbany	313/A z 10.11.1987 r.
12.	Budynek d. Magistratu	bar	usługi	Kościuszki	12		12-488/1	k. XIX w.	1875	1900	bardzo dobry	286/A z 30.08.1984 r.
13.	Budynek d. Gimnazjum	Siedziba Urzędu Miasta	administracja	Kościuszki	32		12-506/3	1909 r.	1900	1925	bardzo dobry	205/A z 30.08.1996 r.
14.	Dworek	Biuro firmy A.S.A.	administracja	Mickiewicza	19		12-2161/1	k. XIX w.	1875	1900	dobry	482/A z 19.10.1992 r.
15.	Budynek Zarządu Dóbr Tarnowskich	dyrekcja ZSP	oświata	Sandomierska	25		12-550	2 poł. XIX w.	1850	1900	bardzo dobry	600/A z 18.09.1998 r.
16.	Dom "Towarzystwa Kasynowego"	miejski dom kultury	kultura	Słowackiego	2		12-413/2	1912 - 1914 r.	1900	1925	bardzo dobry	207/A z 10.11.1987 r.
17.	Dom		mieszkalne	Szeroka	9		12-1324/1	4 ćw. XIX w. (po 1880 r.)	1875	1900	bardzo dobry	312/A z 10.11.1987 r.
18.	Pałac w zespole pałacowym	muzeum	kultura	Sandomierska	27		12-618/1	XV - XVIII w., 1830 r., 1929 r.	1400	1950	dobry	A-908 z 29.04.1975 oraz 209/A z 4.06.1984 r.
19.	Oficyna w zespole pałacowym		nie użytkowany	Sandomierska	27		12-622/1	1859 r.	1850	1875	zaniedbany	A-908 z 29.04.1975 oraz 209/A z 4.06.1984 r.
20.	Park w zespole pałacowym		inne	Sandomierska	27		12-613, cz. 12-616/2, cz. 12-616/3, cz. 12-617/2, 12-618/1, 12-618/2, 12-621, 12-622/1, 12-622/2, 12-624,	XIX w.	1800	1900	zaniedbany	11/ZP z 17.09.1948 r.

nr	obiekt	obecna funkcja obiektu	rodzaj użytkowania	ulica	nr	lokalizacja	nr ewidencyjny działki	datowanie	dat od	dat do	stan zachowania	rejestr zabytków
							12-625, 12-626/2, cz. 12-627					
21.	Kordegarda z ogrodzeniem parku w zespole pałacowym		nie użytkowany	Sandomierska	27		12-618/1, 12-621, 12-622/1, 12-622/2, 12-625	II poł. XIX w.	1850	1900	zaniedbany	A-908 z 29.04.1975 oraz 209/A z 4.06.1984 r.
22.	Stajnia z ujeżdżalnią w zespole pałacowym	hala sportowa	nie użytkowany	Sandomierska	27		12-613	XIX w.	1800	1900	dobry	A-908 z 29.04.1975 oraz 209/A z 4.06.1984 r.
23.	Oranżeria w zespole pałacowym		nie użytkowany	Sandomierska	27		12-622/2	XIX w.	1800	1900	zły	A-908 z 29.04.1975 oraz 209/A z 4.06.1984 r.
24.	Dozorcówka w zespole pałacowym		mieszkalne	Skrajna	1		12-554/6	XIX w.	1800	1900	bardzo dobry	A-908 z 29.04.1975 oraz 209/A z 4.06.1984 r.
25.	Wozownia w zespole pałacowym	garaż	pomocnicze	Sandomierska	27		12-613	XIX w.	1800	1900	dobry	A-908 z 29.04.1975 oraz 209/A z 4.06.1984 r.
26.	Lodownia w zespole pałacowym		nie użytkowany	Sandomierska	27		12-622/1	XIX w.	1800	1900	zły	A-908 z 29.04.1975 oraz 209/A z 4.06.1984 r.
27.	Elektrownia w zespole pałacowym		nie użytkowany	Sandomierska	27		12-605	1 ćw. XX w.	1900	1925	zaniedbany	310/A z 30.06.1987 r.
28.	Spichlerz	muzeum miejskie	kultura	Prof. St. Pawłowskiego	14		12-631/6	1843 r.	1825	1850	dobry	230/A, A-907 z 29.04.1975 r.
29.	Dom		mieszkalne	Żeromskiego	8		12-1290/1	1 ćw. XX w.	1900	1925	dobry	
30.	Figura Chrystusa Króla, obok bloku nr 4		kultowe	Żeromskiego			12-1291	1957 r.	1950	1975	dobry	

nr	obiekt	obecna funkcja obiektu	rodzaj użytkowania	ulica	nr	lokalizacja	nr ewidencyjny działki	datowanie	dat od	dat do	stan zachowania	rejestr zabytków
31.	Pomnik Bartosza Głowackiego		inne	Głowackiego			12-448/5	1904 r.	1900	1925	bardzo dobry	
32.	Dom	sklep	usługi	Głowackiego	2		12-2085	k. XIX w.	1875	1900	bardzo dobry	
33.	Kamienica	sklep	usługi	Głowackiego	3		12-2086	k. XIX w.	1875	1900	dobry	
34.	Dom	sklep	usługi	Głowackiego	4		12-2087/1, 12-2087/3	k. XIX w.	1875	1900	zaniedbany	
35.	Kamienica	sklep	usługi	Głowackiego	5		12-2088	k. XIX w.	1875	1900	zaniedbany	
36.	Kamienica	sklep	usługi	Głowackiego	6, 7		12-2089	k. XIX w.	1875	1900	zaniedbany	
37.	Dom	bar	usługi	Głowackiego	8		12-2090	k. XIX w.	1875	1900	zaniedbany	
38.	Kamienica	sklep	usługi	Głowackiego	9, 10		12-2092	k. XIX w.	1875	1900	dobry	
39.	Kamienica	sklep	usługi	Głowackiego	11		12-2093	k. XIX w.	1875	1900	zaniedbany	
40.	Dom	sklep	usługi	Głowackiego	12		12-2094	XVIII w., XIX w. (przebudowa)	1700	1900	dobry	
41.	Dom	sklep	usługi	Głowackiego	13		12-2095	XVIII w., XIX w. (przebudowa)	1700	1900	dobry	
42.	Dom	sklep	usługi	Głowackiego	14		12-2096	XVIII w., XIX w. (przebudowa)	1700	1900	dobry	
43.	Dom	sklep	usługi	Głowackiego	16		12-2099, 12-2100	k. XIX w.	1875	1900	bardzo dobry	
44.	Dom	sklep	usługi	Głowackiego	17		12-2101/1	k. XIX w.	1875	1900	dobry	

nr	obiekt	obecna funkcja obiektu	rodzaj użytkowania	ulica	nr	lokalizacja	nr ewidencyjny działki	datowanie	dat od	dat do	stan zachowania	rejestr zabytków
45.	Dom	sklep	usługi	Głowackiego	18		12-2102/1	k. XIX w.	1875	1900	dobry	
46.	Dom	sklep	usługi	Głowackiego	19		12-2103	k. XIX w.	1875	1900	bardzo dobry	
47.	Dom	sklep	usługi	Głowackiego	21		12-2104/2	k. XIX w.	1875	1900	dobry	
48.	Dom	sklep	usługi	Głowackiego	27		12-2115/1	k. XIX w.	1875	1900	dobry	
49.	Kamienica	sklep	usługi	Głowackiego	28, 29		12-2114/2	k. XIX w.	1875	1900	dobry	
50.	Dom	sklep	usługi	Głowackiego	30		12-2111	k. XIX w.	1875	1900	zaniedbany	
51.	Dom	sklep	usługi	Głowackiego	31		12-2110	1 ćw. XX w.	1900	1925	dobry	
52.	Dom	sklep	usługi	Głowackiego	34		12-444	4 ćw. XIX w.	1875	1900	bardzo dobry	
53.	Dom	sklep	usługi	Głowackiego	35, 36		12-449/1, 12-450	k. XIX w.	1875	1900	dobry	
54.	Kamienica	sklep	usługi	Głowackiego	37		12-451/1	k. XIX w.	1875	1900	dobry	
55.	Kamienica	sklep	usługi	Głowackiego	38, 39		12-452, 12-453/6	k. XIX w.	1875	1900	zaniedbany	
56.	Kamienica		brak danych	Głowackiego	40		12-457	k. XIX w.	brak danych	brak danych	brak danych	
57.	Dom	sklep	usługi	Głowackiego	48		12-481	k. XIX w.	1875	1900	dobry	
58.	Dom	sklep	usługi	Głowackiego	54		12-472/2	k. XIX w.	1875	1900	bardzo dobry	
59.	Dom	sklep	usługi	Głowackiego	56a		12-472/3	k. XIX w.	1875	1900	bardzo dobry	
60.	Dom	sklep	usługi	Głowackiego	56		12-472/4	k. XIX w.	1875	1900	bardzo dobry	

nr	obiekt	obecna funkcja obiektu	rodzaj użytkowania	ulica	nr	lokalizacja	nr ewidencyjny działki	datowanie	dat od	dat do	stan zachowania	rejestr zabytków
61.	Dom		mieszkalne	Fabryczna	1		12-653/40	3 ćw. XIX w.	1850	1875	zły	
62.	Dom		mieszkalne	Jasińskiego	4		12-547	1 ćw. XX w.	1900	1925	dobry	
63.	Dom		mieszkalne	Jasińskiego	9		12-534	1 ćw. XX w.	1900	1925	dobry	
64.	Budynek gospodarczy		pomocnicze	Jasińskiego	12		12-558	ok. 1890 r.	1875	1900	zaniedbany	
65.	Dom		mieszkalne	Jasińskiego	14		12-559/2	1882-1883 r.	1875	1900	zaniedbany	
66.	Dom		mieszkalne	Jasińskiego	15		12-527/9	1 ćw. XX w.	1900	1925	dobry	
67.	Dom		mieszkalne	Jasińskiego	19/1		12-530	1910 r.	1900	1925	dobry	
68.	Dom		mieszkalne	Jasińskiego	26		12-573	pocz. XX w.	1900	1925	zaniedbany	
69.	Dom		mieszkalne	Jasińskiego	28		12-567/2	1 ćw. XX w.	1900	1925	bardzo dobry	
70.	Dom		nie użytkowany	Dominikańska	3		12-523	4 ćw. XIX w.	1875	1900	dobry	
71.	Dom	gimnazjum i liceum społeczne	oświata	Dominikańska	5		12-522/1	4 ćw. XIX w.	1875	1900	bardzo dobry	
72.	Dom		mieszkalne	Dominikańska	15		12-1302	2 poł. XIX w.	1850	1900	dobry	
73.	Nawierzchnia ul. Dominikańskiej, na odcinku od ul. Wyszyńskiego do ul. Sikorskiego		komunikacja	Dominikańska			12-1308/3	XIX w.	1800	1900	zły	
74.	Dom	biuro	administracja	Kościuszki	4		12-483	k. XIX w.	1875	1900	dobry	

nr	obiekt	obecna funkcja obiektu	rodzaj użytkowania	ulica	nr	lokalizacja	nr ewidencyjny działki	datowanie	dat od	dat do	stan zachowania	rejestr zabytków
75.	Dom	sklep	usługi	Kościuszki	14		12-489/3	k. XIX w.	1875	1900	zaniedbany	
76.	Dom		nie użytkowany	Kościuszki	16		12-492/1	k. XIX w.	1875	1900	bardzo zły	
77.	Dom		mieszkalne	Kościuszki	20		12-494	pocz. XX w.	1900	1925	zaniedbany	
78.	Dom		mieszkalne	Kościuszki	22		12-496/3	k. XIX w.	1875	1900	bardzo dobry	
79.	Dom		mieszkalne	Kościuszki	26		12-498/1	pocz. XX w.	1900	1925	bardzo dobry	
80.	Dom	sklep	usługi	Sienkiewicza	1		12-1313/1	k. XIX w.	1875	1900	bardzo dobry	
81.	Dom	sklep	usługi	Sienkiewicza	3		12-1309/1	k. XIX w.	1875	1900	dobry	
82.	Dom	sklep	usługi	Sienkiewicza	5		12-1310/1	k. XIX w.	1875	1900	dobry	
83.	Dom	bar	usługi	Sienkiewicza	6		12-2063	k. XIX w.	1875	1900	dobry	
84.	Dom	sklep	usługi	Sienkiewicza	7		12-1315/2	k. XIX w.	1875	1900	dobry	
85.	Dom	sklep	usługi	Sienkiewicza	10		12-2059	4 ćw. XIX w.	1875	1900	dobry	
86.	Dom	sklep	usługi	Sienkiewicza	13		12-1318	1926 - 1927 r.	1925	1950	dobry	
87.	Dom	sklep	usługi	Sienkiewicza	15		12-1324/2	k. XIX w.	1875	1900	bardzo dobry	
88.	Dom	sklep i bar	usługi	Sienkiewicza	17		12-1325	k. XIX w., pocz. XXI w. (nadbudowa)	1875	1900	dobry	
89.	Dom		mieszkalne	Sienkiewicza	44		12-1736	I. 20-te XX w.	1900	1950	bardzo dobry	

nr	obiekt	obecna funkcja obiektu	rodzaj użytkowania	ulica	nr	lokalizacja	nr ewidencyjny działki	datowanie	dat od	dat do	stan zachowania	rejestr zabytków
90.	Dom		mieszkalne	Sienkiewicza	84		12-1549/9	4 ćw. XIX w.	1875	1900	zły	
91.	Dom		mieszkalne	Sienkiewicza	95		12-1458	XIX/XX w.	1875	1925	dobry	
92.	Dom		mieszkalne	Sienkiewicza	100		12-1525/2	XIX/XX w.	1875	1925	zły	
93.	Dom		nie użytkowany	Sienkiewicza	131		12-1495/2	1 ćw. XX w.	1900	1925	zły	
94.	Dom		mieszkalne	Sienkiewicza	139		12-1501/2	I. 20-te XX w.	1900	1950	zaniedbany	
95.	Dom		mieszkalne	Sienkiewicza	141		12-1502/4	I. 20-te XX w.	1900	1950	bardzo dobry	
96.	Dom		mieszkalne	Sienkiewicza	143		12-1503/2	I. 20-te XX w.	1900	1950	bardzo dobry	
97.	Kapliczka		kultowe	Sienkiewicza			12-1414	1872 r.	1850	1875	dobry	
98.	Dom		mieszkalne	Sikorskiego	18		12-1048/1	XIX/XX w.	1875	1925	zły	
99.	Dom		mieszkalne	Sikorskiego	24		12-1043/3	4 ćw. XIX w.	1875	1900	zaniedbany	
100.	Dom	biura	usługi	Sandomierska	1		12-1313/2	k. XIX w.	1875	1900	bardzo dobry	
101.	Dom	sklep	usługi	Sandomierska	2		12-1304/2	XIX/XX w.	1875	1925	bardzo dobry	
102.	Dom	sklep	usługi	Sandomierska	3		12-3619/10, 12-3619/15	k. XIX w.	1875	1900	zaniedbany	
103.	Dom		mieszkalne	Sandomierska	4		12-1303	1 poł. XIX w.	1800	1850	dobry	
104.	Dom	Środowiskowy Dom Samopomocy	administracja	Sandomierska	8		12-1300	XIX/XX w.	1875	1925	bardzo dobry	

nr	obiekt	obecna funkcja obiektu	rodzaj użytkowania	ulica	nr	lokalizacja	nr ewidencyjny działki	datowanie	dat od	dat do	stan zachowania	rejestr zabytków
105.	Dom		mieszkalne	Sandomierska	10		12-1299/1	4 ćw. XIX w.	1875	1900	bardzo dobry	
106.	Krzyż kamienny		kultowe	Sandomierska	27		12-618/1	XIX w.	1800	1900	dobry	
107.	Dom	sklep	usługi	Sokola	4		12-507/1	I. 30-te XX w.	1925	1950	dobry	
108.	Budynek d. "Sokoła"		nie użytkowany	Sokola	9		12-408/1	1911 - 1912 r.	1900	1925	dobry	
109.	Budynek PZU	Powiatowy Urząd Pracy	administracja	1 Maja	3		12-405/4	I. 30-te XX w.	1925	1950	bardzo dobry	
110.	Budynek Starostwa Powiatowego		administracja	1 Maja	4		12-325/3	I. 30-te XX w.	1925	1950	bardzo dobry	
111.	Budynek Szpitala		służba zdrowia	Szpitalna	1		12-2160/15	1902 - 1904 r., 1931 - 1935 r., 2009-2013 r.	1900	1950	zaniedbany	
112.	Dom		mieszkalne	Mickiewicza	21		12-2162	I. 20-te XX w.	1900	1950	dobry	
113.	Dom		mieszkalne	Mickiewicza	25		12-2164	1 ćw. XX w.	1900	1925	zaniedbany	
114.	Dom		mieszkalne	Mickiewicza	29		12-2195	1 ćw. XX w.	1900	1925	bardzo dobry	
115.	Dom		mieszkalne	Mickiewicza	31		12-2198	1 ćw. XX w.	1900	1925	dobry	
116.	Budynek d. Dyrekcji Szpitala		nie użytkowany	Mickiewicza	34		12-388	1906 r.	1900	1925	zaniedbany	
117.	Budynek d. Ubezpieczalni Społecznej	przychodnia zdrowia	służba zdrowia	Mickiewicza	36		12-392	I. 20-te XX w.	1900	1950	bardzo dobry	
118.	Dom		mieszkalne	Nadole	2		12-612	4 ćw. XIX w.	1875	1900	zaniedbany	

nr	obiekt	obecna funkcja obiektu	rodzaj użytkowania	ulica	nr	lokalizacja	nr ewidencyjny działki	datowanie	dat od	dat do	stan zachowania	rejestr zabytków
119.	Dom		mieszkalne	Borek	6		12-2166	1 ćw. XX w.	1900	1925	dobry	
120.	Dom		mieszkalne	Borek	12		12-2196	1 ćw. XX w.	1900	1925	dobry	
121.	Dom		mieszkalne	Sosnowa	2		12-2147	I. 30-te XX w.	1925	1950	zaniedbany	
122.	Dom		mieszkalne	Sosnowa	5		12-2179	1 ćw. XX w.	1900	1925	dobry	
123.	Dom		mieszkalne	Sosnowa	7		12-2180/1	1 ćw. XX w.	1900	1925	dobry	
124.	Dom		mieszkalne	Sosnowa	9		12-2183	1 ćw. XX w.	1900	1925	bardzo dobry	
125.	Dom		mieszkalne	Sosnowa	12		12-2188	1 ćw. XX w.	1900	1925	zaniedbany	
126.	Dom		mieszkalne	Sosnowa	14A		12-2187	1 ćw. XX w.	1900	1925	dobry	
127.	Dom	sklep	usługi	Jachowicza	1a		12-492/2	XIX/XX w.	1875	1925	bardzo dobry	
128.	Budynek d. Browaru	restauracja	usługi	Jachowicza	12		12-301/13	ok. poł. XIX w.	1825	1875	bardzo dobry	
129.	Dom	sklep	usługi	Piłsudskiego	22, 22A		12-2040/3, 12-2040/4	I. 20-te XX w.	1900	1950	dobry	
130.	Dworzec kolejowy		nie użytkowany	Dworcowa			12-1505/34	1913 r.	1900	1925	zaniedbany	
131.	Dom		mieszkalne	Moniuszki	1		12-393/1; 12-393/2	pocz. XX w.	1900	1925	dobry	
132.	Budynek d. Składu Piwa Żywieckiego	restauracja	usługi	Szeroka	1		12-1321	k. XIX w.	1875	1900	bardzo dobry	
133.	Krzyż przydrożny		kultowe	Plac Górnika			12-620	1879 r.	1875	1900	bardzo dobry	

nr	obiekt	obecna funkcja obiektu	rodzaj użytkowania	ulica	nr	lokalizacja	nr ewidencyjny działki	datowanie	dat od	dat do	stan zachowania	rejestr zabytków
134.	Figura św. Antoniego		kultowe	Plac Górnika			12-148	2 poł. XIX w.	1850	1900	bardzo dobry	
135.	Krzyż przydrożny		kultowe	Sandomierska			12-3690/3	XIX w.	1800	1900	dobry	
136.	Kapliczka św. Onufrego		kultowe			Las Zwierzyniec	12-742/14	4 ćw. XIX w.	1875	1900	zaniedbany	
137.	Krzyż metalowy z kamienną podstawą		kultowe			Droga polna na osiedlu Borów	12-804	1910 r.	1900	1925	zaniedbany	
138.	Kapliczka		kultowe	Dzikowska			12-680/1	1876 r.	1875	1900	dobry	
139.	Kapliczka		kultowe	Dzikowska			12-488/1	I. 30-te XX w.	1925	1950	zaniedbany	
140.	Wytwórnia wódek i likierów	hotel i restauracja	usługi	Warszawska	2A		12-653/38	1832 r.	brak danych	brak danych	brak danych	
141.	Fabryka akumulatorów	sklep	usługi	Kwiatkowskiego	14		12-1113/5	I. 30-te XX w.	brak danych	brak danych	brak danych	
142.	Zespół 8 zbiorników wodnych		brak danych			Las Zwierzyniec	12-742/13	I. 30-te XX w.	brak danych	brak danych	brak danych	
143.	Kamienica		brak danych	Szkolna	1		12-456	k. XIX w.	brak danych	brak danych	brak danych	
Miechocin												
144.	Kościół par. p.w. św. Marii Magdaleny		kultowe	Mickiewicza	93		3-721	k. XV w., 1840 r.	1475	1850	bardzo dobry	A/90 z 5.01.1968 r. oraz 132/A z 14.06.1977 r.
145.	Cmentarz parafialny "Na Piaskach" (stary)		kultowe	Stanisława Orła	11		3-2276	1 poł. XIX w.	1800	1850	zaniedbany	321/A z 10.06.1988 r.
146.	Kaplica na starym cmentarzu parafialnym "Na Piaskach"		kultowe	Stanisława Orła	11		3-2276	1 poł. XIX w., 2009 r. (remont)	1800	1850	bardzo dobry	321/A z 10.06.1988 r.

nr	obiekt	obecna funkcja obiektu	rodzaj użytkowania	ulica	nr	lokalizacja	nr ewidencyjny działki	datowanie	dat od	dat do	stan zachowania	rejestr zabytków
147.	Ogrodzenie na starym cmentarzu parafialnym "Na Piaskach"		kultowe	Stanisława Orła	11		3-2276	1 poł. XIX w., 1998 - 2005 r. (remont)	1800	1850	bardzo dobry	321/A z 10.06.1988 r.
148.	Kapliczka		kultowe	Żniwna			3-1083	2 poł. XIX w.	1850	1900	dobry	
149.	2 stajnie dworskie	magazyny	usługi	Mickiewicza			3-187/2	k. XIX w.	1875	1900	zaniedbany	
150.	Najstarsza część nowego cmentarza parafialnego		kultowe	Mickiewicza			3-155	1919 r.	1900	1925	dobry	
151.	Kapliczka św. Jana Nepomucena		nie użytkowany	Siarkowa	6		3-244/2	1 ćw. XX w.	1900	1925	bardzo zły	
152.	Krzyż kamienny		kultowe	Plac Akademii Miechocińskiej			3-719/1	1935 r.	1925	1950	bardzo dobry	
153.	Kapliczka		kultowe	Mickiewicza			3-255/1	1935 r.	1925	1950	zaniedbany	
154.	Sklep		usługi	Mickiewicza	87		3-425	I. 20-te XX w.	1900	1950	zaniedbany	
155.	Budynek d. szkoły	filia biblioteki	kultura	Krzywa	2		3-720	1893 r.	1875	1900	bardzo dobry	
156.	Budynek plebani		mieszkalne	Krzywa	17		3-450	1864 r.	1850	1875	dobry	
157.	Cmentarz choleryczny		kultowe	12 Października			3-529/3	XIX w.	brak danych	brak danych	brak danych	
Mokrzyszów												
158.	Pałac w zespole pałacowym	ośrodek szkoleniowy	oświata	Sienkiewicza	206		4-1477/1	2 poł. XIX w.	1850	1900	dobry	A-728 z 11.06.1973 r.
159.	Park w zespole pałacowym		inne	Sienkiewicza	206		4-1476, 4-1477/1, 4-1477/2	2 poł XIX w.	1850	1900	zaniedbany	139/A z 16.06.1977 i z 18.04.1985 r.

nr	obiekt	obecna funkcja obiektu	rodzaj użytkowania	ulica	nr	lokalizacja	nr ewidencyjny działki	datowanie	dat od	dat do	stan zachowania	rejestr zabytków
160.	Oficyna w zespole pałacowym		nie użytkowany	Zamkowa	1		4-2366/14	2 poł. XIX w.	1850	1900	zły	139/A z 16.06.1977 i z 18.04.1985 r.
161.	Budynek d. spichlerza	usługi medyczne	służba zdrowia	Sienkiewicza	211		4-1224/3	k. XIX w.	1875	1900	bardzo dobry	
162.	Budynek Szkoły Podstawowej		oświata	Sienkiewicza	215		4-1223	1935 r.	1925	1950	bardzo dobry	
163.	Kapliczka		kultowe	Sienkiewicza	195		4-1236/1	1752 r., 2005 r. (remont)	1750	2000	bardzo dobry	
164.	Figura NMP		kultowe	Sienkiewicza			4-932/3	1887 r.	1875	1900	dobry	
165.	Krzyż drewniany		kultowe	Zamkowa	11		4-2371/5	I. 20-te XX w.	1900	1950	zaniedbany	
166.	Krzyż drewniany		kultowe	Zamkowa	54		4-1738/1	k. XIX w.	1875	1900	zły	
167.	Kapliczka betonowa		kultowe	Zamkowa	112		4-2339	I. 20-te XX w.	1900	1950	zaniedbany	
Nagnajów												
168.	Dwór		nie użytkowany	Wisłostrada	4		5-120/20	2 ćw. XIX w., XIX/XX w.	1825	1900	zaniedbany	796/A z 29.04.1975 r. oraz 140/A z 16.06.1977 r.
169.	Dom		mieszkalne	Św. Józefa	12		5-180	I. 20-te XX w.	1900	1950	dobry	
Ocice												
170.	Kapliczka św. Teresy od Dzieciątka Jezus		kultowe	Ocicka	216		6-528	1926 r.	1925	1950	zaniedbany	

nr	obiekt	obecna funkcja obiektu	rodzaj użytkowania	ulica	nr	lokalizacja	nr ewidencyjny działki	datowanie	dat od	dat do	stan zachowania	rejestr zabytków
Sielec												
171.	Kaplica p.w. św. Jacka		kultowe	Sielecka	28		7-824	2 poł. XIX w., rozbud. po 1890 r.	1850	1900	bardzo dobry	
172.	Budynek d. szkoły		oświata	Sielecka	26		7-823	1912 r.	1900	1925	dobry	
173.	Figura kamienna Serca Pana Jezusa		kultowe	Mała			7-823	1926 r.	1925	1950	dobry	
174.	Pozostałości fortyfikacji tzw. Królewska Kuchnia		nie użytkowany	Spółdzielcza			7-751	XII/XIII w.	1100	1300	zaniedbany	
Sobów												
175.	Kaplica		kultowe	Bema	71		8-1117	k. XIX w.	1875	1900	dobry	
176.	Kapliczka		kultowe	Szlachecka			8-80	k. XIX w.	1875	1900	bardzo dobry	
177.	Budynek szkoły		oświata	Olszowa	1		8-1165	I. 20-te XX w.	1900	1950	bardzo dobry	
178.	Pomnik Niepodległości		inne	Bema			8-1136	1919 r.	1900	1925	dobry	
179.	Dawny cmentarz choleryczny i wojenny		kultowe	Podkamień			8-926	1831 r., 1873 r., 1944 r., 2008 r.	1825	2000	bardzo dobry	
180.	Dom		mieszkalne	Bema	127		8-1076/2	I. 20-te XX w.	1900	1950	zły	
181.	Dom		mieszkalne	Chwałki	39		8-1004	1 ćw. XX w.	1900	1925	dobry	

nr	obiekt	obecna funkcja obiektu	rodzaj użytkowania	ulica	nr	lokalizacja	nr ewidencyjny działki	datowanie	dat od	dat do	stan zachowania	rejestr zabytków
Wielowieś												
182.	Kościół p.w. św. Gertrudy i św. Michała Archaniola z kaplicą grobową r. Tarnowskich w zespole kościoła parafialnego		kultowe	Piętaka	48		9-898	XVII w. (kaplica), 1884 r. (kościół)	1600	1900	bardzo dobry	595/A z 22.04.1991 r.
183.	Ogrodzenie z kaplicami w zespole kościoła parafialnego		kultowe	Piętaka	48		9-898	2 poł. XIX w.	1850	1900	bardzo dobry	595/A z 22.04.1991 r.
184.	Plebania w zespole kościoła parafialnego		mieszkalne	Piętaka	46		9-906/3	pocz. XX w.	1900	1925	zaniedbany	595/A z 22.04.1991 r.
185.	Kaplica w zespole klasztorным dominikanek		kultowe	Matki Kolumby Białeckiej	1		9-799/2	2 poł. XIX w.	1850	1900	bardzo dobry	595/A z 22.04.1991 r.
186.	Dom sióstr w zespole klasztorным dominikanek		mieszkalne	Matki Kolumby Białeckiej	1		9-799/2	2 poł. XIX w.	1850	1900	bardzo dobry	595/A z 22.04.1991 r.
187.	Szkoła w zespole klasztorным dominikanek	pokoje gościnne	mieszkalne	Matki Kolumby Białeckiej	1		9-799/1	2 poł. XIX w.	1850	1900	bardzo dobry	595/A z 22.04.1991 r.
188.	Cmentarz klasztorный w zespole klasztorным dominikanek		kultowe	Matki Kolumby Białeckiej	1		9-799/2	2 poł. XIX w.	1850	1900	bardzo dobry	595/A z 22.04.1991 r.
189.	Spichlerz		nie użytkowany	Warszawska	312		9-361/28	1 poł. XIX w.	1800	1850	bardzo zły	A-799 z 29.04.1975 r. oraz 220/A z 30.07.1982 r.
190.	Kaplica cmentarna na		kultowe	Warszawska			9-356	XIX/XX w.	1875	1925	zaniedbany	

nr	obiekt	obecna funkcja obiektu	rodzaj użytkowania	ulica	nr	lokalizacja	nr ewidencyjny działki	datowanie	dat od	dat do	stan zachowania	rejestr zabytków
	cmentarzu parafialnym											
191.	Najstarsza część cmentarza parafialnego		kultowe	Warszawska			9-356	XIX/XX w.	1875	1925	dobry	
192.	Budynek d. rządcówki	osiedlowy dom kultury	kultura	Warszawska	310 B		9-361/18	2 ćw. XIX w.	1825	1850	dobry	
193.	Dom		mieszkalne	Warszawska	469		9-290	ok. 1930 r.	1925	1950	dobry	
194.	Dom		nie użytkowany	Grobla	25		9-284/1	4 ćw. XIX w.	1875	1900	zły	
195.	Dom		mieszkalne	Piętaka	4		9-939	ok. 1890 r.	1875	1900	zaniedbany	
196.	Stodoła		pomocnicze	Piętaka	4		9-939	ok. 1890 r.	1875	1900	zły	
197.	Obora		pomocnicze	Piętaka	4		9-939	ok. 1890 r.	1875	1900	zły	
198.	Kapliczka		kultowe	Warszawska	387		9-1029	1888 r.	1875	1900	dobry	
199.	Kapliczka		kultowe			Przy torach kolejowych	9-114/10	XIX/XX w.	1875	1925	zaniedbany	
200.	Kapliczka		kultowe	Cicha			9-966	XIX w.	1800	1900	bardzo dobry	
201.	Krzyż kamienny		kultowe	Szklana			9-679/8	1906 r.	1900	1925	dobry	
202.	Figura M.B. Apokaliptycznej		kultowe	Szklana			9-693	1941 r.	1925	1950	dobry	
Zakrzów												
203.	Kaplica		kultowe	Przemysłowa	18		10-507/1	1911 r., rozbud. po 1950 r.	1900	1975	bardzo dobry	

nr	obiekt	obecna funkcja obiektu	rodzaj użytkowania	ulica	nr	lokalizacja	nr ewidencyjny działki	datowanie	dat od	dat do	stan zachowania	rejestr zabytków
204.	Figura kamienna N.M.P.		kultowe	Plac Ludowy			10-522/4	1929 r.	1925	1950	bardzo dobry	
205.	Rządcówka w zespole folwarcznym		nie użytkowany	Wędkarska			10-475/20	1857 r.	1850	1875	zły	
206.	Stajnia w zespole folwarcznym		rolnictwo	Wędkarska			10-475/20	ok. 1850 r.	1825	1875	zły	
207.	Obora I w zespole folwarcznym		rolnictwo	Wędkarska			10-475/20	ok. 1850 r.	1825	1875	zły	
208.	Obora II w zespole folwarcznym		rolnictwo	Wędkarska			10-475/20	ok. 1850 r.	1825	1875	zły	
209.	Spichlerz w zespole folwarcznym		rolnictwo	Wędkarska			10-475/20	ok. 1850 r.	1825	1875	zły	
210.	Czworak w zespole folwarcznym	mieszkania socjalne	mieszkalne	Wędkarska	3		10-479	ok. 1850 r.	1825	1875	dobry	
211.	Stodoła w zespole folwarcznym		nie użytkowany	Wędkarska	16		10-462	ok. 1850 r.	1825	1875	zaniedbany	
212.	Budynek d. szkoły	przedszkole	oświata	Przemysłowa	1		10-521/5	1912 r.	1900	1925	dobry	

W granicach administracyjnych miasta zlokalizowane są stanowiska archeologiczne, na których spotykany jest materiał pochodzący z różnych okresów pradziejów od paleolitu poprzez wczesny neolit, średniowiecze po okres nowożytny. Posiadają one zróżnicowaną wartość poznawczą. Warte wspomnienia jest wyróżnienie w 1925 r. tzw. grupy tarnobrzesckiej kultury łużyckiej, którego dokonano w oparciu o charakterystyczne zabytki pochodzące z cmentarzysk rozmieszczonych w widłach Wisły i Sanu.

Rozwój przemysłu i związana z nim rozbudowa miasta wywarły negatywny wpływ na stan zachowania stanowisk archeologicznych. Na terenach przemysłowych – zajętych przez kopalnię siarki bądź urządzenia związane z jej przeróbką (Tarnobrzeg, Machów, Kajmów, Nagnajów) – wszystkie stanowiska zostały bezpowrotnie zniszczone. Tylko niewielką ich część udało się zewidencjonować, jeszcze mniej rozpoznać wykopaliskowo.

Część „starego miasta” (Tarnobrzeg w jego granicach ukształtowanych od końca XVI do początków XX wieku) nie była przedmiotem szerszych studiów historyczno-urbanistycznych, nie prowadzono tu też badań archeologicznych i archeologiczno-architektonicznych. Dostyc liczne przypadkowe odkrycia oraz badania sporadyczne dotyczą stanowisk pradziejowych i nie mają żadnych związków z miastem lokacyjnym. O wiele lepiej są rozpoznane tereny dawnych wsi, włączonych w granice administracyjne miasta. Stąd dotychczasowe badania archeologiczne nie wnoszą nic do wiedzy o początkach i historii miasta lokacyjnego. W związku z powyższym wszystkie stanowiska wymagają podjęcia działań ratowniczo-zabezpieczających; dotyczy to w szczególności stanowisk położonych na terenie „starego miasta”, gdzie istnieje najbardziej realne zagrożenie ich zniszczenia.

Stanowiska archeologiczne na obszarze miasta Tarnobrzega rozmieszczone są na 6 sekcjach AZP: 90-73, 90-74, 91-73, 91-74, 92-73, 93-72. Z ogólnej liczby stanowisk archeologicznych 4 stanowiska zostały wpisane do rejestru zabytków.

Tabela 5 Wykaz stanowisk archeologicznych w obszarze miasta Tarnobrzeg ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków

n r	miejsowość	obiekt	nr obszar u AZP	nr na obszarze AZP	nr w miejscowości	datowanie	rejestr zabytków	oznaczenie na rysunku Studium
1.	Zakrzów	Osada kultury łużyckiej, osada kultury przeworskiej - Zakrzów 1	91-73	3	1	osada: kultura łużycka okres halsztacki epoki żelaza, kultura przeworska okres wpływów rzymskich	A-262 z dnia 22.06.1982 r.	3
2.	Mokrzyszów	Cmentarzysko kultury łużyckiej - Mokrzyszów 1	92-73	1	1	cmentarzysko: kultura łużycka V epoka brązu okres halsztacki epoki żelaza	A-528 z dnia 21.12.1969 r.	30
3.	Mokrzyszów	Cmentarzysko kultury łużyckiej - Mokrzyszów 2	92-73	2	2	cmentarzysko: kultura łużycka okres halsztacki epoki żelaza	A-543 z dnia 21.12.1969 r.	31

nr	miejsowość	obiekt	nr obszaru AZP	nr na obszarze AZP	nr w miejscowości	datowanie	rejestr zabytków	oznaczenie na rysunku Studium
4.	Wielowieś	Osada i grodzisko wczesnośredniowieczne - Wielowieś 1	90-73	20	1	osada przed X w., grodzisko XI-XIII w.	A-263 z dnia 26.06.1982 r.	136
5.	Miasto	Stanowisko wielokulturowe - Borów 1	91-73	1	1	śląd osadnictwa: kultura ceramiki wstęgowej rytej, kultura mierzanowicka, kultura trzciniecka, kultura łużycka, kultura przeworska; cmentarzysko: kultura grobów kłozowych lub kultura pomorska; osada IX-XIII w.; folwark XV-XX w.		1
6.	Miasto	Stanowisko wielokulturowe - Dzików 1	91-73	2	1	cmentarzysko ciałopalne: kultura łużycka lub kultura przeworska młodszy okres przedrzymski; osada XI-XIV/XV w.; zamek i fortyfikacje ziemne od XV w.		2
7.	Zakrzów	Stanowisko wielokulturowe - Zakrzów 2	91-73	4	2	cmentarzysko: kultura łużycka okres halsztacki epoki żelaza, kultura pomorska okres lateński epoki żelaza, kultura przeworska młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich		4
8.	Zakrzów	Stanowisko wielokulturowe - Zakrzów 3	91-73	5	3	osada: kultura łużycka, kultura przeworska okres wpływów rzymskich, VIII-X w.		5
9.	Zakrzów	Stanowisko wielokulturowe - Zakrzów 4	91-73	6	4	osada: kultura łużycka okres halsztacki epoki żelaza, kultura przeworska okres wpływów rzymskich, VIII-XIII w.		6
10.	Zakrzów	Osada wczesnośredniowieczna - Zakrzów 10	91-73	8	10	osada: X-XI w.		8
11.	Zakrzów	Osada kultury łużyckiej - Zakrzów 8	91-73	12	8	osada: kultura łużycka, okres halsztacki epoki żelaza		12
12.	Miasto	Osada wczesnośredniowieczna - Wymysłów 1	91-73	13	1	osada: wczesne średniowiecze (VI w. - poł. XIII w.) śląd osadnictwa: nieokreślona kultura i chronologia		13
13.	Miasto	Osada wczesnośredniowieczna	91-73	14	2	VI w. - poł. XIII w.		14

n r	miejsowość	obiekt	nr obszar u AZP	nr na obszarz e AZP	nr w miejsc owości	datowanie	rejestr zabytków	oznacze nie na rysunku Studium
		eczna - Dzików 2						
14.	Miasto	Stanowisko archeologiczne - Wymysłów 2	91-73	16	2	śląd osadnictwa: wczesny okres epoki brązu, kultura łużycka epoka brązu, nieokreślona kultura i chronologia		16
15.	Miasto	Osada kultury łużyckiej - Borów 2	91-73	17	2	osada: kultura łużycka okres halsztacki epoki żelaza		17
16.	Miasto	Stanowisko archeologiczne - Borów 3	91-73	18	3	punkt osadniczy: nieokreślona kultura i chronologia		18
17.	Miasto	Osada wczesnośredniowieczna - Borów 4	91-73	19	4	osada: IX/XI w.		19
18.	Sobów	Stanowisko archeologiczne - Sobów 10	91-73	29	10	osada: kultura ceramiki sznurowej lub kultura mierzanowicka		26
19.	Sobów	Stanowisko archeologiczne - Sobów 11	91-73	30	11	śląd osadnictwa: nieokreślona kultura i chronologia		27
20.	Miechocin	Stanowisko wielokulturowe - Miechocin 6	92-73	12	6	śląd osadnictwa: wczesny okres epoki brązu; osada: wczesne średniowiecze; ośrodek garncarski: XVII-XVIII w.		37
21.	Miasto	Cmentarzysko kultury łużyckiej - Tarnobrzeg 1	92-73	37	1	cmentarzysko: kultura łużycka okres halsztacki epoki żelaza		62
22.	Miasto	Cmentarzysko kultury łużyckiej - Tarnobrzeg 6	92-73	42	6	cmentarzysko: kultura łużycka		63
23.	Miasto	Stanowisko wielokulturowe - Tarnobrzeg 5	92-73	41	5	osada: kultura łużycka epoka brązu - okres halsztacki epoki żelaza; osada: wczesne średniowiecze		67
24.	Mokrzyszów	Stanowisko wielokulturowe - Mokrzyszów 5	92-73	64	5	śląd osadnictwa: wczesny okres epoki brązu; osada: wczesne średniowiecze		83
25.	Mokrzyszów	Stanowisko wielokulturowe - Mokrzyszów 8	92-72	67	8	osada: kultura pucharów lejkowatych, kultura mierzanowicka, kultura łużycka		86
26.	Mokrzyszów	Osada kultury mierzanowickiej - Mokrzyszów 15	92-73	74	15	osada: kultura mierzanowicka		93
27.	Mokrzyszów	Stanowisko wielokulturowe - Mokrzyszów 17	92-73	76	17	osada: kultura mierzanowicka, kultura łużycka, wczesne		95

nr	miejsowość	obiekt	nr obszaru AZP	nr na obszarze AZP	nr w miejscowości	datowanie	rejestr zabytków	oznaczenie na rysunku Studium
						średniowiecze		
28.	Ocice	Osada kultury łużyckiej - Mokrzeszów 18	92-73	77	18	osada: kultura łużycka		96
29.	Ocice	Osada kultury łużyckiej - Kozielec 1	92-73	92	1	osada: kultura łużycka		97
30.	Ocice	Osada kultury łużyckiej - Kozielec 2	92-73	93	2	osada: kultura łużycka		98
31.	Ocice	Osada kultury łużyckiej - Kozielec 3	92-73	94	3	osada: kultura łużycka		99
32.	Miasto	Stanowisko wielokulturowe - Kajmów 4	92-73	95	4	osada: neolit, kultura mierzanowicka lub kultura trzciniecka, kultura łużycka; ślad osadnictwa: wczesne średniowiecze		100
33.	Ocice	Cmentarzysko kultury łużyckiej - Kozielec 4	92-73	100	4	cmentarzysko: kultura łużycka epoka brązu okres halsztacki epoki żelaza		105
34.	Ocice	Stanowisko wielokulturowe - Kozielec 5	92-73	101	5	osada: kultura trzciniecka; cmentarzysko: kultura łużycka ?		106
35.	Miechocin	Stanowisko wielokulturowe - Kajmów 7 (nr 108 na mapce)	92-73	103	7	ślad osadnictwa: neolit; osada: kultura łużycka okres halsztacki epoki żelaza, kultura przeworska młodszy okres przedrzymski – wczesny okres wpływów rzymskich, średniowiecze		108
36.	Ocice	Osada kultury łużyckiej - Ocice 1	92-73	105	1	osada: kultura łużycka		110
37.	Mokrzeszów	Osada kultury łużyckiej - Mokrzeszów 23	92-73	114	23	osada: kultura łużycka		119
38.	Mokrzeszów	Osada kultury łużyckiej - Mokrzeszów 24	92-73	115	24	osada: kultura łużycka		120
39.	Mokrzeszów	Stanowisko wielokulturowe - Mokrzeszów 26	92-73	117	26	osada: kultura pucharów lejkowatych, kultura łużycka		122
40.	Mokrzeszów	Osada kultury łużyckiej - Mokrzeszów 27	92-73	118	27	osada: kultura łużycka		123
41.	Mokrzeszów	Osada kultury łużyckiej - Mokrzeszów 28	92-73	119	28	osada: kultura łużycka		124
42.	Mokrzeszów	Stanowisko wielokulturowe - Mokrzeszów 29	92-73	120	29	ślad osadnictwa: wczesny okres epoki brązu, kultura łużycka, wczesne		125

n r	miejsowość	obiekt	nr obszar u AZP	nr na obszarz e AZP	nr w miejscowości	datowanie	rejestr zabytków	oznaczenie na rysunku Studium
						średniowiecze		
43.	Sielec	Osada kultury łużyckiej - Sielec 2	90-73	24	2	osada: kultura łużycka epoka brązu okres halsztacki epoki żelaza		132
44.	Wielowieś	Osada wczesnośredniowieczna - Wielowieś 3	90-73	23	3	osada: XI/XIII w.		133
45.	Sobów	Osada kultury łużyckiej - Sobów 28	91-74	27	28	osada: kultura łużycka		149
46.	Sobów	Stanowisko archeologiczne - Sobów 31	91-74	30	31	śląd osadnictwa: wczesny okres epoki brązu		152
47.	Sobów	Stanowisko wielokulturowe - Sobów 36	91-74	35	36	osada: kultura łużycka, kultura pomorska młodszy okres przedrzymski, kultura przeworska okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze		157
48.	Sobów	Osada kultury łużyckiej - Sobów 39 /	91-74	38	39	osada: kultura łużycka epoka brązu		160
49.	Sobów	Stanowisko wielokulturowe - Sobów 40	91-74	39	40	osada: wczesny okres epoki brązu, kultura łużycka, wczesne średniowiecze; śląd osadnictwa: nieokreślona kultura i chronologia		161
50.	Sobów	Stanowisko wielokulturowe - Sobów 43	91-74	42	43	osada: kultura mierzanowicka; śląd osadnictwa: kultura łużycka		164
51.	Sobów	Stanowisko wielokulturowe - Sobów 44	91-74	43	44	śląd osadnictwa: nieokreślona kultura i chronologia; osada: kultura łużycka, wczesne średniowiecze		165
52.	Sobów	Osada kultury łużyckiej - Sobów 46	91-74	45	46	osada: kultura łużycka		167
53.	Sobów	Osada kultury łużyckiej - Sobów 59	91-74	67	59	osada: kultura łużycka		176

Tabela 6 Wykaz stanowisk archeologicznych w obszarze miasta Tarnobrzeg nie ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków

nr	miejsowość	obiekt	nr obszaru AZP	nr na obszarze AZP	nr w miejscowości	datowanie	rejestr zabytków	oznaczenie na rysunku Studium
1.	Wielowieś	Ślad osadnictwa kultury pucharów lejkowych, osada kultury mierzanowickiej, osada okres wczesnego średniowiecza – Wielowieś 1	90-74	18	1	śląd osadnictwa: kultura pucharów lejkowych, osada: kultura mierzanowicka, wczesne średniowiecze		137
2.	Wielowieś	Ślad osadnictwa neolit lub wczesny okres epoki brązu – Wielowieś 7	90-74	18	7	śląd osadnictwa: neolit lub wczesny okres epoki brązu		138
3.	Wielowieś	Ślad osadnictwa nieokreślonej kultury i chronologii – Wielowieś 6	90-74	16	6	śląd osadnictwa: nieokreślona kultura i chronologia		139
4.	Wielowieś	Cmentarzysko kultury łużyckiej – Wielowieś 2	90-74	9	2	cmentarzysko: kultura łużycka		141
5.	Wielowieś	Ślad osadnictwa kultury pucharów lejkowych – Wielowieś 4	90-74	14	4	śląd osadnictwa: kultura pucharów lejkowych		135
6.	Wielowieś	Ślad osadnictwa okresu wczesnego średniowiecza – Wielowieś 5	90-74	15	5	śląd osadnictwa: wczesne średniowiecze		140
7.	Wielowieś	Ślad osadnictwa kultury łużyckiej epoki brązu – Wielowieś 10	90-73	124	10	śląd osadnictwa: kultura łużycka, V epoka brązu-IIa		109
8.	Wielowieś	Ślad osadnictwa neolit lub wczesny okres epoki brązu – Wielowieś 9	90-73	123	9	śląd osadnictwa: neolit lub wczesny okres epoki brązu		131
9.	Sobów	Ślad osadnictwa wczesnego okresu epoki brązu – Sobów 37	91-74	36	37	śląd osadnictwa: wczesny okres epoki brązu		158
10.	Sobów	Ślad osadnictwa nieokreślonej kultury i chronologii – Sobów 38	91-74	37	38	śląd osadnictwa: nieokreślona kultura i chronologia		159
11.	Sobów	Ślad osadnictwa nieokreślonej kultury i chronologii – Sobów 35	91-74	34	35	śląd osadnictwa: nieokreślona kultura i chronologia		156
12.	Sobów	Ślad osadnictwa okresu wczesnego średniowiecza – Sobów 34	91-74	33	34	śląd osadnictwa: wczesne średniowiecze		155
13.	Sobów	Ślad osadnictwa okresu wczesnego średniowiecza,	91-74	32	33	śląd osadnictwa: wczesne średniowiecze,		154

nr	miejsowość	obiekt	nr obszaru AZP	nr na obszarze AZP	nr w miejscowości	datowanie	rejestr zabytków	oznaczenie na rysunku Studium
		nieokreślonej kultury i chronologii – Sobów 33				nieokreślona kultura i chronologia		
14.	Sobów	Ślad osadnictwa kultury łużyckiej – Sobów 32	91-74	31	32	śląd osadnictwa: kultura łużycka		153
15.	Sobów	Ślad osadnictwa kultury mierzanowickiej – Sobów 41	91-74	40	41	śląd osadnictwa: kultura mierzanowicka		162
16.	Sobów	Ślad osadnictwa nieokreślonej kultury i chronologii – Sobów 42	91-74	41	42	śląd osadnictwa: nieokreślona kultura i chronologia		163
17.	Sobów	Ślad osadnictwa okresu mezolitu – Sobów 45	91-74	44	45	śląd osadnictwa: mezolit		166
18.	Sobów	Cmentarzysko kultury łużyckiej – Sobów 3	91-74	2	3	cmentarzysko: kultura łużycka		144
19.	Sobów	Ślad osadnictwa kultury łużyckiej – Sobów 61	91-74	31	61	śląd osadnictwa: kultura łużycka		28
20.	Sobów	Ślad osadnictwa nieokreślonej kultury i chronologii – Sobów 29	91-74	28	29	śląd osadnictwa: nieokreślona kultura i chronologia		150
21.	Sobów	Ślad osadnictwa kultury łużyckiej – Sobów 30	91-74	29	30	śląd osadnictwa: kultura łużycka		151
22.	Sobów	Ślad osadnictwa kultury łużyckiej – Sobów 47	91-74	46	47	śląd osadnictwa: kultura łużycka		168
23.	Sobów	Obozowisko z okresu mezolitu – Sobów 2	91-74	1	2	obozowisko: mezolit		143
24.	Sobów	Ślad osadnictwa kultury łużyckiej – Sobów 4	91-74	3	4	śląd osadnictwa: kultura łużycka		145
25.	Sobów	Ślad osadnictwa kultury ceramiki sznurowanej – Sobów 14	91-74	6	14	śląd osadnictwa: kultura ceramiki sznurowanej		147
26.	Sobów	Ślad osadnictwa nieokreślonej kultury i chronologii – Sobów 15	91-74	10	15	śląd osadnictwa: nieokreślona kultura i chronologia		148
27.	Sobów	Ślad osadnictwa kultury łużyckiej – Sobów 60	91-74	68	60	śląd osadnictwa: kultura łużycka		142
28.	Sobów	Ślad osadnictwa okresu wczesnego średniowiecza – Sobów 55	91-74	63	55	śląd osadnictwa: wczesne średniowiecze		172
29.	Sobów	Ślad osadnictwa kultury łużyckiej –	91-74	64	56	śląd osadnictwa: kultura łużycka		173

nr	miejsowość	obiekt	nr obszaru AZP	nr na obszarze AZP	nr w miejscowości	datowanie	rejestr zabytków	oznaczenie na rysunku Studium
		Sobów 56						
30.	Sobów	Ślad osadnictwa nieokreślonej kultury i chronologii – Sobów 57	91-74	65	57	śląd osadnictwa: nieokreślona kultura i chronologia		174
31.	Sobów	Ślad osadnictwa okresu neolitu lub wczesnego okresu epoki brązu – Sobów 58	91-74	66	58	śląd osadnictwa: wczesny okres epoki brązu		175
32.	Sobów	Ślad osadnictwa kultury pucharów lejkowych – Sobów 51	91-74	59	51	śląd osadnictwa: kultura pucharów lejkowych		169
33.	Sobów	Ślad osadnictwa okres mezołitu – Sobów 52	91-74	60	52	śląd osadnictwa: mezołit		170
34.	Sobów	Ślad osadnictwa okres mezołitu – Sobów 53	91-74	61	53	śląd osadnictwa: mezołit		171
35.	Sobów	Osada kultury mierzanowickiej – Sobów 12	91-74	4	12	osada: kultura mierzanowicka		146
36.	Koćmierzów	Ślad osadnictwa kultury łużyckiej epoki brązu – Koćmierzów 1	90-73	125	1	śląd osadnictwa: kultura łużycka, V epoka brązu		104
37.	Sielec	Ślad osadnictwa neolit lub wczesny okres epoki brązu – Sielec 3	90-73	126	3	śląd osadnictwa: neolit lub wczesny okres epoki brązu		103
38.	Sielec	Ślad osadnictwa neolit lub wczesny okres epoki brązu – Sielec 4	90-73	127	4	śląd osadnictwa: neolit lub wczesny okres epoki brązu		101
39.	Sielec	Cmentarzysko szkieletowe okresu wczesnego średniowiecza? – Sielec 1	90-73	22	1	cmentarzysko szkieletowe: wczesne średniowiecze?		134
40.	Sobów	Cmentarzysko kultury mierzanowickiej – Sobów 1	91-73	7	1	cmentarzysko: kultura mierzanowicka		7
41.	Sobów	Ślad osadnictwa nieokreślonej kultury i chronologii – Sobów 5	91-73	24	5	śląd osadnictwa: nieokreślona kultura i chronologia		22
42.	Sobów	Ślad osadnictwa epoki kamienia – Sobów 6	91-73	25	6	śląd osadnictwa: epoka kamienia		23
43.	Sobów	Osada kultury przeworskiej okresu wpływów rzymskich – Sobów 7	91-73	26	7	osada: kultura przeworska, okres wpływów rzymskich B2-C		24

nr	miejsowość	obiekt	nr obszaru AZP	nr na obszarze AZP	nr w miejscowości	datowanie	rejestr zabytków	oznaczenie na rysunku Studium
44.	Sobów	Ślad osadnictwa epoki kamienia – Sobów 8	91-73	27	8	śląd osadnictwa: epoka kamienia		25
45.	Zakrzów	Ślad osadnictwa XI-XII w. – Zakrzów 7	91-73	9	7	śląd osadnictwa: XI-XII w.		9
46.	Zakrzów	Ślad osadnictwa X-XI w. – Zakrzów 6	91-73	10	6	śląd osadnictwa: X-XI w.		10
47.	Zakrzów	Osada kultury przeworskiej okresu wpływów rzymskich – Zakrzów 5	91-73	15	5	osada: kultura przeworska, okres wpływów rzymskich		15
48.	Zakrzów	Ślad osadnictwa wczesnego okresu epoki brązu, osada z XI-XII w., ślad osadnictwa nieokreślonej kultury i chronologii – Zakrzów 9	91-73	11	9	śląd osadnictwa: wczesny okres epoki brązu, osada: XI-XII w., ślad osadnictwa: nieokreślona kultura i chronologia		11
49.	Dzików	Skarb kultury przeworskiej II w. – Dzików 3	91-73	20	3	skarb: kultura przeworska III w.		20
50.	Miasto	Cmentarzysko kultury łużyckiej lub kultury przeworskiej – Tarnobrzeg 7	92-73	43	7	cmentarzysko: kultura łużycka lub kultura przeworska		68
51.	Miasto	Ślad osadnictwa kultury mierzanowickiej – Tarnobrzeg 11	92-73	47	11	śląd osadnictwa: kultura mierzanowicka		72
52.	Miasto	Ślad osadnictwa kultury amfor kulistych – Tarnobrzeg 12	92-73	48	12	śląd osadnictwa: kultura amfor kulistych		73
53.	Miasto	Ślad osadnictwa kultury amfor kulistych – Tarnobrzeg 13	92-73	49	13	śląd osadnictwa: kultura amfor kulistych		74
54.	Miasto	Ślad osadnictwa kultury amfor kulistych – Tarnobrzeg 14	92-73	50	14	śląd osadnictwa: kultura amfor kulistych		75
55.	Miasto	Ślad osadnictwa kultury ceramiki sznurowanej lub kultury mierzanowickiej – Tarnobrzeg 15	92-73	51	15	śląd osadnictwa: kultura ceramiki sznurowanej lub kultura mierzanowicka		76
56.	Miasto	Ślad osadnictwa kultury przeworskiej okresu wpływów rzymskich, pocz. III w. – Tarnobrzeg 16	92-73	52	16	śląd osadnictwa: kultura przeworska okresu wpływów rzymskich, pocz. III w.		77

nr	miejsowość	obiekt	nr obszaru AZP	nr na obszarze AZP	nr w miejscowości	datowanie	rejestr zabytków	oznaczenie na rysunku Studium
57.	Miasto	Cmentarzysko kultury łużyckiej okresu halsztackiej epoki żelaza – Tarnobrzeg 17	92-73	53	17	cmentarzysko: kultura łużycka, okres halsztacki epoki żelaza		78
58.	Miasto	Ślad osadnictwa okresu neolitu – Tarnobrzeg 18	92-73	54	18	śląd osadnictwa: neolit		79
59.	Mokrzyszów	Osada neolityczna – Mokrzyszów 11	91-73	32	11	osada: neolit		29
60.	Mokrzyszów	Ślad osadnictwa nieokreślonej kultury i chronologii – Mokrzyszów 3	92-73	62	3	śląd osadnictwa: nieokreślona kultura i chronologia		81
61.	Mokrzyszów	Ślad osadnictwa średniowiecznego – Mokrzyszów 4	92-73	63	4	śląd osadnictwa: średniowiecze		82
62.	Mokrzyszów	Ślad osadnictwa neolitycznego lub wczesnego okres epoki brązu – Mokrzyszów 6	92-73	65	6	śląd osadnictwa: neolit lub wczesny okres epoki brązu		84
63.	Mokrzyszów	Ślad osadnictwa kultury łużyckiej – Mokrzyszów 7	92-73	66	7	śląd osadnictwa: kultura łużycka		85
64.	Mokrzyszów	Ślad osadnictwa kultury łużyckiej – Mokrzyszów 9	92-73	68	9	śląd osadnictwa: kultura łużycka		87
65.	Mokrzyszów	Ślad osadnictwa epoki kamienia – Mokrzyszów 10	92-73	69	10	śląd osadnictwa: epoka kamienia		88
66.	Mokrzyszów	Ślad osadnictwa nieokreślonej kultury i chronologii – Mokrzyszów 12	92-73	71	12	śląd osadnictwa: nieokreślona kultura i chronologia		90
67.	Mokrzyszów	Ślad osadnictwa nieokreślonej kultury i chronologii – Mokrzyszów 13	92-73	72	13	śląd osadnictwa: nieokreślona kultura i chronologia		91
68.	Mokrzyszów	Ślad osadnictwa nieokreślonej kultury i chronologii – Mokrzyszów 14	92-73	73	14	śląd osadnictwa: nieokreślona kultura i chronologia		92
69.	Mokrzyszów	Ślad osadnictwa wczesnego okresu epoki brązu – Mokrzyszów 16	92-73	75	16	śląd osadnictwa: wczesny okres epoki brązu		94
70.	Mokrzyszów	Ślad osadnictwa nieokreślonej kultury i chronologii, kultury łużyckiej – Mokrzyszów 20	92-73	111	20	śląd osadnictwa: nieokreślona kultura i chronologia, kultura łużycka		116
71.	Mokrzyszów	Ślad osadnictwa nieokreślonej kultury i	92-73	112	21	śląd osadnictwa: nieokreślona kultura i chronologia		117

nr	miejsowość	obiekt	nr obszaru AZP	nr na obszarze AZP	nr w miejscowości	datowanie	rejestr zabytków	oznaczenie na rysunku Studium
		chronologii – Mokrzyzów 21						
72.	Mokrzyzów	Ślad osadnictwa nieokreślonej kultury i chronologii – Mokrzyzów 22	92-73	113	22	śląd osadnictwa: nieokreślona kultura i chronologia		118
73.	Mokrzyzów	Ślad osadnictwa kultury pucharów lejkwatych – Mokrzyzów 25	92-73	116	25	śląd osadnictwa: kultura pucharów lejkwatych		121
74.	Mokrzyzów	Ślad osadnictwa nieokreślonej kultury i chronologii – Mokrzyzów 30	92-73	121	30	śląd osadnictwa: nieokreślona kultura i chronologia		126
75.	Mokrzyzów	Ślad osadnictwa nieokreślonej kultury i chronologii – Mokrzyzów 31	92-73	122	31	śląd osadnictwa: nieokreślona kultura i chronologia		127
76.	Mokrzyzów	Ślad osadnictwa kultury łużyckiej – Mokrzyzów 32	92-73	123	32	śląd osadnictwa: kultura łużycka		128
77.	Mokrzyzów	Ślad osadnictwa kultury łużyckiej – Mokrzyzów 33	92-73	124	33	śląd osadnictwa: kultura łużycka		129
78.	Mokrzyzów	Ślad osadnictwa nieokreślonej kultury i chronologii – Mokrzyzów 34	92-73	125	34	śląd osadnictwa: nieokreślona kultura i chronologia		130
79.	Miasto	Cmentarzysko kultury łużyckiej IV EP – Tarnobrzeg 8	92-73	46	8	cmentarzysko: kultura łużycka, IV epoka brązu		71
80.	Miechocin	Znalezisko luźne kultury przeworskiej okresu wpływów rzymskich – Miechocin 5	92-73	11	5	znalezisko luźne: kultura przeworska, okres wpływów rzymskich		36
81.	Miechocin	Ślad osadnictwa z wczesnego średniowiecza – Miechocin 8	92-73	107	8	śląd osadnictwa: wczesne średniowiecze		112
82.	Miechocin	Osada kultury łużyckiej – Miechocin 9	92-73	108	9	osada: kultura łużycka		113
83.	Miechocin	Ślad osadnictwa nieokreślonej kultury i chronologii – Miechocin 10	92-73	109	10	śląd osadnictwa: nieokreślona kultura i chronologia		114
84.	Miechocin	Ślad osadnictwa z wczesnego średniowiecza – Miechocin 11	92-73	110	1	śląd osadnictwa: wczesne średniowiecze		115
85.	Miechocin	Cmentarzysko kultury przeworskiej	92-73	7	1	cmentarzysko: kultura przeworska, okres wpływów rzymskich		32

nr	miejsowość	obiekt	nr obszaru AZP	nr na obszarze AZP	nr w miejscowości	datowanie	rejestr zabytków	oznaczenie na rysunku Studium
		okresu wpływów rzymskich – Miechocin 1						
86.	Miechocin	Osada z wczesnego średniowiecza – Miechocin 2	92-73	8	2	osada: wczesne średniowiecze		33
87.	Miechocin	Cmentarzysko kultury łużyckiej – Miechocin 3	92-73	9	3	cmentarzysko: kultura łużycka		34
88.	Miechocin	Osada kultury przeworskiej okresu wpływów rzymskich – Miechocin 1	92-73	10	4	osada: kultura przeworska, okres wpływów rzymskich		35
89.	Miechocin	Ślad osadnictwa nieokreślonej kultury i chronologii – Miechocin 7	92-73	97	7	śląd osadnictwa: nieokreślona kultura i chronologia		102
90.	Miasto	Cmentarzysko kultury łużyckiej okresu halsztackiej epoki żelaza – Tarnobrzeg 2	92-73	38	2	cmentarzysko: kultura łużycka, okres halsztacki epoki żelaza		64
91.	Miasto	Osada kultury łużyckiej, wczesnego średniowiecza – Tarnobrzeg 4	92-73	40	4	osada: kultura łużycka, wczesne średniowiecze		66
92.	Miasto	Ślad osadnictwa nieokreślonej kultury i chronologii, wieś – XVII w. – Tarnobrzeg 9	92-73	44	9	śląd osadnictwa: nieokreślona kultura i chronologia wieś: XVII w.		69
93.	Miasto	Cmentarzysko kultury przeworskiej – Tarnobrzeg 10	92-73	45	10	cmentarzysko: kultura przeworska		70
94.	Kajmów	Osada z wczesnego średniowiecza – Kajmów 1	92-73	13	1	osada: wczesne średniowiecze		38
95.	Kajmów	Osada z wczesnego średniowiecza – Kajmów 2	92-73	14	2	osada: wczesne średniowiecze		39
96.	Kajmów	Osada kultury przeworskiej okresu wpływów rzymskich – Kajmów 3	92-73	15	3	osada: kultura przeworska, okres wpływów rzymskich		40
97.	Kajmów	Ślad osadnictwa neolitu – Kajmów 5	92-73	70	5	śląd osadnictwa: neolit		89
98.	Kajmów	Osada kultury trzcinieckiej, kultury łużyckiej – Kajmów 6	92-73	102	6	osada: kultura trzciniecka, kultura łużycka		107

nr	miejsowość	obiekt	nr obszaru AZP	nr na obszarze AZP	nr w miejscowości	datowanie	rejestr zabytków	oznaczenie na rysunku Studium
99.	Machów	Osada kultury łużyckiej, kultury przeworskiej – Machów 1	92-73	16	1	osada: kultura łużycka, kultura przeworska		41
100.	Machów	Osada kultury przeworskiej okresu wpływów rzymskich, wczesnego średniowiecza – Machów 2	92-73	17	2	osada: kultura przeworska okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze		42
101.	Machów	Osada kultury łużyckiej, kultury przeworskiej, wczesnego średniowiecza – Machów 3	92-73	18	3	osada: kultura łużycka, kultura przeworska, wczesne średniowiecze		43
102.	Machów	Cmentarzysko kultury łużyckiej – Machów 4	92-73	19	4	cmentarzysko: kultura łużycka		44
103.	Machów	Osada kultury łużyckiej, wczesnego średniowiecza – Machów 5	92-73	20	5	osada: kultura łużycka, wczesne średniowiecze		45
104.	Machów	Osada kultury łużyckiej V EB-Ha – Machów 6	92-73	21	6	osada: kultura łużycka V epoka brązu – okres halštacki epoki żelaza		46
105.	Machów	Osada neolityczna (kultura pucharów lejkowych?), osada i cmentarzysko kultury łużyckiej, osada kultury przeworskiej, wczesnego średniowiecza, VII-VIII w. – Machów 7	92-73	22	7	osada: neolit (kultura pucharów lejkowych?), osada i cmentarzysko: kultura łużycka, osada: kultura przeworska okres wpływów rzymskich, VII-VIII w.		47
106.	Machów	Osada kultury łużyckiej – Machów 8	92-73	23	8	osada: kultura łużycka		48
107.	Machów	Skarb wyrobów z brązu (kabłączków skroniowych) i osada z wczesnego średniowiecza – Machów 9	92-73	24	9	skarb wyrobów z brązu (kabłączków skroniowych): wczesne średniowiecze, osada: wczesne średniowiecze		49
108.	Machów	Osada kultury przeworskiej okresu wpływów rzymskich, wczesnego średniowiecza – Machów 10	92-73	25	10	osada: kultura przeworska okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze		50
109.	Machów	Osada kultury łużyckiej ha – Machów 11	92-73	26	11	osada: kultura łużycka, okres halštacki epoki żelaza		51

nr	miejsowość	obiekt	nr obszaru AZP	nr na obszarze AZP	nr w miejscowości	datowanie	rejestr zabytków	oznaczenie na rysunku Studium
110.	Machów	Osada wczesnego średniowiecza – Machów 12	92-73	27	12	osada: wczesne średniowiecze		52
111.	Machów	Osada neolityczna (kultura pucharów lejkowych?), kultury łużyckiej V EB-Ha – Machów 13	92-73	28	13	osada: neolit (kultura pucharów lejkowych?), kultura łużycka V epoka brązu – okres halsztacki epoki żelaza		53
112.	Machów	Osada kultury łużyckiej, kultury przeworskiej okresu wpływów rzymskich, wczesnego średniowiecza – Machów 16	92-73	29	16	osada: kultura łużycka, kultura przeworska okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze		54
113.	Machów	Osada kultury łużyckiej V EB-Ha, wczesnego średniowiecza – Machów 17	92-73	30	17	osada: kultura łużycka V epoka brązu – okres halsztacki epoki żelaza, wczesne średniowiecze		55
114.	Machów	Osada kultury łużyckiej V EB-Ha, wczesnego średniowiecza – Machów 18	92-73	31	18	osada: kultura łużycka V epoka brązu – okres halsztacki epoki żelaza, wczesne średniowiecze		56
115.	Machów	Osada wczesnego średniowiecza – Machów 15	92-73	32	15	osada: wczesne średniowiecze		57
116.	Machów	Osada kultury łużyckiej, kultury przeworskiej, VII-VIII w. – Machów 14	92-73	33	14	osada: kultura łużycka, kultura przeworska, VII-VIII w.		58
117.	Machów	Osada wczesnego średniowiecza – Machów 19	92-73	34	19	osada: wczesne średniowiecze		59
118.	Machów	Cmentarzysko kultury łużyckiej IV EB – pocz. LT – Machów 20	92-73	35	20	cmentarzysko: kultura łużycka, IV epoka brązu – początek okresu lateńskiego epoki żelaza		60
119.	Machów	Ślad osadnictwa – miecz typu H wg Petersena, k. IX-pocz. X w.	92-73	36	21	śląd osadnictwa: miecz typu H wg Petersena, k. IX-pocz. X w.		61
120.	Nagnajów	Osada kultury łużyckiej epoki brązu, ślady osadnictwa kultury przeworskiej okresu wpływów rzymskich, wczesnego średniowiecza – Nagnajów 1	98-72	13	1	osada: kultura łużycka epoka brązu, ślad osadnictwa: kultura przeworska okres rzymski, wczesne średniowiecze		177

nr	miejsowość	obiekt	nr obszaru AZP	nr na obszarze AZP	nr w miejscowości	datowanie	rejestr zabytków	oznaczenie na rysunku Studium
121.	Nagnajów	Osada kultury łużyckiej, wczesnego średniowiecza – Nagnajów 2	98-72	14	2	osada: kultura łużycka, wczesne średniowiecze		178
122.	Nagnajów	Osada kultury łużyckiej, wczesnego średniowiecza – Nagnajów 3	98-72	15	3	osada: kultura łużycka, wczesne średniowiecze		179
123.	Nagnajów	Osada kultury łużyckiej, wczesnego średniowiecza – Nagnajów 4	98-72	16	4	osada: kultura łużycka, wczesne średniowiecze		180
124.	Nagnajów	Osada kultury łużyckiej – Nagnajów 7	98-72	19	7	osada: kultura łużycka		181
125.	Nagnajów	Osada kultury łużyckiej – Nagnajów 8	98-72	20	8	osada: kultura łużycka		182
126.	Nagnajów	Ślad osadnictwa neolitycznego, wczesnego okresu epoki brązu, kultury łużyckiej – Nagnajów 9	98-72	21	9	śląd osadnictwa: neolit, wczesny okres epoki brązu, kultura łużycka		183
127.	Nagnajów	Osada wczesnego średniowiecza – Nagnajów 10	98-72	50	10	osada: wczesne średniowiecze		184

Na terenie gminy miasta Tarnobrzeg występuje proponowane do ochrony w zakresie dóbr kultury współczesnej osiedle Przywiśle.⁶

4.1. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz wymogi ochrony

W celu ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków niezbędne jest:

- ochrona zabytków i stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków oraz obejmowanie ochroną prawną obiektów i stanowisk nie wpisanych do rejestru poprzez ustalenia planów miejscowych,
- prowadzenie działalności inwestycyjnej i rolniczej z dbałością o dziedzictwo kulturowe w tym stanowiska archeologiczne,
- zachowanie charakteru zabudowy oraz dostosowania nowej zabudowy do zabudowy historycznej w obrębie całego miasta ze szczególną troską o obszary wpisane do rejestru zabytków,

⁶ „Dobra kultury współczesnej w planie zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego. Propozycje obiektów wraz z kryteriami wyboru”, Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie, Rzeszów 2011

- zachowanie historycznych układów ruralistycznych oraz ich ochrona poprzez ustalenia w planach miejscowych,
- podnoszenie świadomości lokalnej co do wartości spuścizny historycznej, oraz jej wpływu na turystykę i agroturystykę,
- zachowanie wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu decydujących o tożsamości miasta.

5. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określenie przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych

Ze względu na brak obowiązującego audytu krajobrazowego w studium nie zawarto zapisów dotyczących rekomendacji, wniosków oraz ustaleń wynikających z audytu krajobrazowego (art. 10 ust. 1 pkt 4a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

6. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia

Ludność

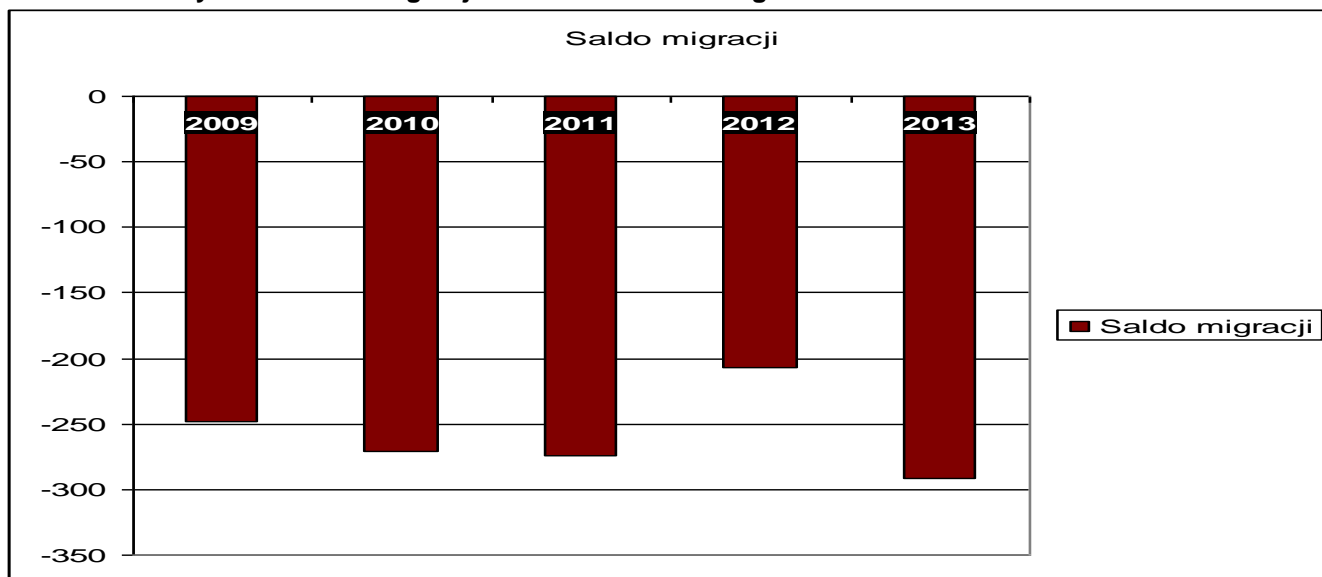
Miasto Tarnobrzeg, według danych Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31.12.2014 r. liczyło 47 816 mieszkańców. Na podstawie danych ze spisów powszechnych zauważalny jest spadek liczby mieszkańców. Zestawiając te dane z danymi z lat 2011, 2012 i 2013, zauważalny jest dalszy spadek liczby mieszkańców miasta. Ogółem w latach 2004 - 2014 w mieście ubyło 2 299 mieszkańców, co oznacza spadek na poziomie 4,6%. Miasto Tarnobrzeg cechowało się w 2014 roku gęstością zaludnienia na poziomie 560 osób na 1 km². Była to wartość wyższa niż średnia gęstość zaludnienia w Polsce (123 osoby/ km²) i województwie podkarpackim (119 osób/ km²). Natomiast na tle miast kraju i województwa Tarnobrzeg jawi się jako obszar o znacznie mniejszej gęstości zaludnienia. Przyrost naturalny w mieście Tarnobrzeg w ostatnich 5 lat był dodatni i wynosił w 2009 r.: 63, 2010 r.: 66, 2011 r.: 24, a w 2012 r.: 8. Wyłącznie w roku 2013 był ujemny i wyniósł -54. Analiza ludności miasta Tarnobrzega ze względu na płeć wskazuje na niewielką przewagę kobiet wśród mieszkańców. Wyższy odsetek kobiet w ogóle ludności znajduje swoje potwierdzenie w wartościach współczynnika feminizacji, tj. liczby kobiet przypadających na 100 mężczyzn, w mieście Tarnobrzeg wynosi on 108 i był zbliżony do średniej krajowej (107), a jednocześnie nieco wyższy od wojewódzkiej (104). Oprócz wykazanego powyżej ubytku ludności, dane statystyczne wskazują, że miasto Tarnobrzeg doświadcza również zjawiska

starzenia się społeczeństwa. Na przestrzeni lat 2010 -2015 wystąpiły jednocześnie trzy procesy, warunkujące negatywne zmiany struktury społeczności lokalnej: spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym, spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym i wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku wskazuje na starzenie się społeczności lokalnej. Zgodnie z danymi GUS udział osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejszył się z 17,6% ludności ogółem w 2009 roku do 16,6% w roku 2013. W tym samym czasie udział osób w wieku produkcyjnym również spadł z 66,2% do 63,6%, a udział osób w wieku poprodukcyjnym wzrósł z 16,2% do 19,8%. W dniu 31.12.2015 roku w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnobrzegu pozostawało 2 351 mieszkańców miasta. W porównaniu do 2010 roku liczba bezrobotnych w mieście spadła ogółem o 467 osób, tj. o 16,6%.

Migracje

W mieście Tarnobrzeg w latach 2009 – 2013 obserwowany jest stały odpływ mieszkańców. Wg danych GUS saldo migracji w ostatnich latach było ujemne i wynosiło od -291 (w 2013), do -207 (w, 2012) przy czym największy odpływ ludności widoczny jest dla osób w wieku produkcyjnym.

Wykres 1 Saldo migracji dla miasta Tarnobrzega w latach 2009-2013

Struktura gospodarki

W 2015 roku na terenie miasta Tarnobrzega działalność prowadziło 4 912 podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON. Liczba przedsiębiorstw w mieście fluktuowała w latach 2010 - 2015, choć można zauważyć, że maksimum wystąpiło w 2010 roku (5 218

podmiotów), a minimum w 2015 roku (4 912 podmiotów). W całym analizowanym okresie liczba podmiotów gospodarczych zmniejszyła się w Tarnobrzegu o 5,9% (306 podmiotów). W Tarnobrzegu obserwowana jest tendencja do utrzymywania się stałej wielkości wskaźnika podmiotów wpisanych do REGON na 10 tys. ludności. W analizowanym, pięcioletnim okresie wskaźnik przyjmował wartości w zakresie 1067 (w 2010 roku) do 1012 (w 2011 roku). Po spadkach w 2011 roku, we wszystkich jednostkach wartość wskaźnika powoli rośnie, ale tempo wzrostu wskaźnika różni się w poszczególnych jednostkach administracyjnych. W przypadku Tarnobrzega wartość wskaźnika podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności wzrosła na przestrzeni lat 2011-2015 o 1,5%, podczas gdy w skali kraju wzrost wyniósł 8,4% (w tym 7,5% w miastach), a w skali województwa -9,4% (w tym 8,2% w miastach). Wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym wskazuje na przeciętny poziom przedsiębiorczości mieszkańców miasta na tle mieszkańców innych jednostek. W 2015 roku na 100 ludności Tarnobrzega w wieku produkcyjnym przypadało 11,9 osób prowadzących działalność gospodarczą. Wskaźnik pracujących na 1000 ludności pozwala porównać sytuację w mieście oraz innych jednostkach administracyjnych. W 2014 roku w Tarnobrzegu na 1000 mieszkańców przypadało 210 osób pracujących.

Najwięksi pracodawcy funkcjonujący na terenie miasta Tarnobrzega są zlokalizowani na terenach Tarnobrzesckiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro – Park Wisłosan, która została ustanowiona 9 września 1997 r. na posiedzeniu Rady Ministrów. Strefa została utworzona na terenach byłego Zagłębia Siarkowego, jako jeden z głównych instrumentów wsparcia przemian gospodarczych upadających przedsiębiorstw państwowych, działających w obszarach wydobywania i przetwórstwa siarki oraz w branży metalowej i hutniczej. Strefa zajmuje łącznie obszar 1632,31 ha i jest podzielona na 20 głównych podstref. Aktywnie działa w strefie 109 przedsiębiorców reprezentujących różne branże: przetwórstwo aluminium, farmaceutyki, szkło gospodarcze, elektronika, produkcja materiałów budowlanych, meble, przemysł poligraficzny i inne.

Bezrobocie

W dniu 31.12.2015 roku w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnobrzegu pozostawało 2 351 mieszkańców miasta. W porównaniu do 2010 roku liczba bezrobotnych w mieście spadła ogółem o 467 osób, tj. o 16,6%. Należy podkreślić, że poprawa sytuacji następuje rokrocznie od 2012 roku (gdy liczba zarejestrowanych najwyższa w całym analizowanym okresie i wynosiła 3097 osób), a w latach poprzednich, tj. 2010-2013, bezrobotnych w mieście przybywało. Na przestrzeni ostatnich 5 lat obserwowany jest stały poziom bezrobocia oscylujący wokół 9%. Najwyższy poziom bezrobocia wystąpił w 2012 roku, gdy udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym wyniósł 10%, a najniższy poziom zanotowano w 2010 roku, gdy wskaźnik wynosił 8,8%.

Edukacja⁷

Na terenie miasta Tarnobrzeg funkcjonuje 20 przedszkoli, z czego 14 jest prowadzona przez miasto Tarnobrzeg. W zakresie szkolnictwa podstawowego, na terenie miasta znajduje się 12 szkół podstawowych, w tym 10 publicznych i dwie niepubliczne. W Tarnobrzegu usługi świadczy również 10 szkół gimnazjalnych, w tym 3 prowadzone przez miasto. Ponadto na terenie miasta funkcjonują 4 zespoły szkół ponadgimnazjalnych, w których działają zarówno licea, technika jak i szkoły zawodowe oraz 1 liceum ogólnokształcące. System placówek oświatowych uzupełniają Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy, Centrum Kształcenia Praktycznego, Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna, Ośrodek Rehabilitacji Edukacyjno-Wychowawczej oraz niepubliczne ośrodki kształcenia. W mieście znajduje się również Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia. Szkolnictwo wyższe w mieście reprezentuje Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu, utworzona w 2001 r. oraz Wydział Zamiejscowy Nauk Ekonomicznych Wyższej Szkoły Handlowej w Kielcach.

Współczynnik skolaryzacji brutto⁸ dla szkolnictwa podstawowego na koniec roku 2014 wyniósł 95,2%, a dla szkolnictwa gimnazjalnego 109,17%. Poziom przekraczający 100% jest spowodowany pełnioną przez miasto Tarnobrzeg rolą regionalnego ośrodka edukacji. Do szkół na terenie miasta uczęszcza młodzież w wieku szkolnym również z gmin sąsiednich.

Przy większości szkół zlokalizowane są obiekty sportowe, w tym 4 orliki i jedno euroboisko oraz kompleks boisk na Zwierzyńcu. Szkoły korzystają również z obiektów Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, w tym orlika położonego na terenach rekreacyjnych położonych nad Wisłą.

Opieka medyczna

Na terenie miasta w ramach publicznej służby zdrowia funkcjonuje Wojewódzki Szpital im. Zofii z Zamoyskich w Tarnobrzegu oraz 5 Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej. Ponadto usługi świadczą: Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Samodzielny Publiczny Ośrodek Rehabilitacji Leczniczej oraz Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy. Natomiast podmioty niepubliczne działają w zakresie podstawowej opieki medycznej, specjalistycznej opieki medycznej, opieki długoterminowej, rehabilitacji leczniczej i leczenia psychiatrycznego i uzależnień. Od 2004 roku obserwowany jest systematyczny wzrost zakładów opieki zdrowotnej oraz aptek.

Miasto Tarnobrzeg realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej za pośrednictwem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu. Ośrodek prowadzi także świetlicę

---

⁷ wg danych GUS

⁸ Relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

terapeutyczną, która wykonuje zadania profilaktyczne. Obejmuje ona opiekę dzieci zagrożonych niedostosowaniem społecznym z powodu dysfunkcji środowiska rodzinnego.

Kultura i sport

Na funkcję miasta w rejonie mają duży wpływ zlokalizowane w nim znaczące obiekty służące krzewieniu kultury, a to: Miejska Biblioteka Publiczna z 7 filiami i Biblioteka Pedagogiczna. Rozmieszczenie bibliotek jest centralne nie tylko w stosunku do miasta, ale i rejonu. Na osiedlu „Serbinów” funkcjonuje filia audiowizualna, gdzie prowadzone jest kino lektur szkolnych oraz zgromadzone są książki dla osób niewidomych. Odczuwa się brak bibliotek na osiedlach: Ocice, Zakrzów, Sielec.

Na terenie miasta działa ok. 50 stowarzyszeń kultury fizycznej, z czego większość stanowią uczniowskie kluby sportowe. Ponadto w Tarnobrzegu działa kilka klubów sportowych o charakterze wyczynowym, m.in.: Klub Tenisa Stołowego, Koszykarski Klub Sportowy Siarka Jezioro Tarnobrzeg S.A., Klub Sportowy Siarka Tarnobrzeg, Tarnobrzeskie Stowarzyszenie Sympatyków Piłki Siatkowej. Najwięcej grup młodzieżowych szkoli się w KS Siarka w dyscyplinie piłka nożna. Na terenie miasta funkcjonuje jeszcze 6 klubów piłkarskich (Osiedlowy Klub Sportowy „Mokrzyszów” w Tarnobrzegu, Osiedlowy Klub Sportowy „Wielowieś” w Tarnobrzegu, Osiedlowy Klub Sportowy „Iskra” Sobów w Tarnobrzegu, Osiedlowy Klub Sportowy „Koniczynka” Ocice, Uczniowski Klub Sportowy „Wspólnota – Serbinów” w Tarnobrzegu oraz Uczniowski Osiedlowy Klub Sportowy Zakrzów w Tarnobrzegu. Szereg Stowarzyszeń kultury fizycznej prowadzi zajęcia niemalże w każdej dyscyplinie sportu, m.in. w sekcjach: lekkiej atletyki, karate, badmintona, strzelectwa i pływania. Dzięki rozwojowi infrastruktury nad Jeziorem Tarnobrzeskim coraz popularniejsze staje się żeglarstwo czy kajakarstwo.

Na terenie miast istnieje rozbudowana baza sportowa. Mieszkańcy miasta mają dostęp do wielofunkcyjnych boisk, hal sportowych czy krytej pływalni. W Tarnobrzegu funkcjonuje również Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji im. Alfreda Freyera w Tarnobrzegu.

Turystyka

Miasto Tarnobrzeg obejmuje tereny położone między Wisłą, Trześniówką i Mokrzyszówką. Warunki naturalne (bogata sieć wodna, zróżnicowane gleby) sprzyjały osiedlaniu się tu ludzi w różnych okresach. Zabytki jakie znajdowano na tych terenach świadczą o tym, że była tu pewna ciągłość osadnicza od epoki kamienia po średniowiecze.

Tarnobrzeg jest miastem położonym na szlaku ruchu turystycznego, z centrum Polski w kierunku południowo - wschodnim do granicy i w Bieszczady. Istotne z punktu widzenia rozwoju oferty turystycznej jest położenie Miasta pomiędzy Sandomierzem i Baranowem Sandomierskim, co stwarza możliwość budowania wspólnej strategii rozwoju turystyki.

W chwili obecnej miasto Tarnobrzeg dysponuje niewielką liczbą obiektów warunkujących rozwój turystyki. Do najważniejszych należy zaliczyć:

- Pałac Tarnowskich w Dzikowie. Rezydencja składająca się z pałacu, oficyny i zabudowań gospodarczych, otoczona jest rozległym parkiem krajobrazowym. Z tyłu pałacu, położonego na skarpie, można podziwiać widok terenów nadwiślańskich. Obecnie w Pałacu zlokalizowane jest Muzeum Historyczne Miasta Tarnobrzega i Regionalne Centrum Promocji Natura 2000 ;
- Muzeum Polskiego Przemysłu Siarkowego, którego siedzibą jest zabytkowy spichlerz z 1843 roku;
- Zespół Klasztorny Dominikanów z końca XVII wieku położony w pobliżu Rynku. W zespole znajduje się Sanktuarium Matki Bożej Dzikowskiej (Tarnobrzeskiej);
- Zespół Klasztorny Dominikanek z połowy XIX wieku na osiedlu Wielowieś;
- Gotycki kościół p.w. św. Marii Magdaleny z XIV wieku położony ok. 2 km od centrum miasta, w kierunku południowym, na osiedlu Miechocin;
- Neogotycki Pałac Myśliwski (Szindlerów) z XIX wieku położony na osiedlu Mokrzychów.

Ilość atrakcji turystycznych odzwierciedla dotychczasowe postrzeganie Tarnobrzega jako miasta przemysłowego w niewielkim stopniu atrakcyjnego turystycznie. Jednak z punktu widzenia potencjału przyrodniczego miasto zyskuje obecnie nowe możliwości kreowania funkcji turystycznej. Oddanie w 2010 roku do użytku ponad 450 hektarowego zbiornika wodnego – Jeziora Tarnobrzeskiego dogodnie położonego w pobliżu miasta oraz inne osobliwości okolic Tarnobrzega stymulują inwestycje w zakresie infrastruktury drogowej, ochronnej, aktywizują potencjalnych przedsiębiorców, zwłaszcza w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw. Wokół Jeziora Tarnobrzeskiego sukcesywnie rozbudowywana jest infrastruktura rekreacyjno-sportowo-turystyczna. Do tej pory powstała plaża, marina w skład której wchodzi keja żeglarska, hangar dla jachtów, zaplecze gastronomiczne oraz hotel z 50 miejscami noclegowymi. Na terenie Jeziora działa również najdłuższa „tyrolka” w Polsce.

Jezioro Tarnobrzeskie jest najważniejszą atrakcją turystyczną zarządzaną przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji im. Alfreda Freyera w Tarnobrzegu. Do innych obiektów tworzących bazę OSIRu należą: kryta pływalnia, sala sportowa, hala widowiskowo-sportowa, orliki i boiska, park rekreacyjny w Nadole, stadion miejski. Obiekty te uzupełniają ofertę rekreacyjno-sportową miasta.

Wg. danych GUS liczba obiektów i miejsc noclegowych oraz liczba osób korzystających z noclegów wskazują ogólnie tendencje wzrostową na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat. Największy wzrost można zaobserwować pomiędzy 2006 a 2009 r. Później liczba obiektów

i miejsc noclegowych oraz liczba osób korzystających spadła, jednak w dalszym ciągu pozostaje większa niż w roku 2004.

W poniżej tabeli zestawiono powyższe dane:

Tabela 7 Liczba miejsc noclegowych i korzystających z noclegów

Rok	Obiekty noclegowe ogółem VII	Miejsca noclegowe ogółem VII	Korzystający z noclegów ogółem I-XII
2004	9	211	9964
2005	9	206	9678
2006	10	254	12011
2007	11	337	13811
2008	12	347	14901
2009	10	329	15250
2010	10	324	14948
2011	9	319	14995
2012	8	271	13350
2013	10	272	12237

Na terenie miasta nocleg znaleźć można w następujących obiektach hotelowych: Hotel Dworek Pod Lipami, Hotel Kameleon, Hotel Karolina, Hotel Koga, Hotel Sonata, Motel Mieszko, Zajazd Amigo oraz w jednym obiekcie prywatnym – agroturystycznym.

Oprócz obiektów zabytkowych występujących w mieście do ciekawostek zaliczyć można wieżę ciśnień zwaną potocznie „Grzybem”, jedną z najbardziej charakterystycznych tarnobrzeskich budowli i jeden z symboli miasta o wysokości ok. 35 m. Pełni ona obecnie rolę zbiornika buforowego. W lesie Zwierzynieckim od strony zachodniej przy linii kolejowej znajduje się tajemniczy zespół dużych betonowych zbiorników, obecnie zalanych wodą, brak jest informacji o ich przeznaczeniu.

Przez Tarnobrzeg przebiegają następujące szlaki:

- Szlak gniazd rodowych Lubomirskich;
- Szlak Architektury Drewnianej (województwo podkarpackie) – trasa IX (tarnobrzeskoniżańska);
- Szlak Chasydzki;
- Zielony szlak turystyczny nizinny Sandomierz – Majdan Królewski
- ścieżka dydaktyczna „Zielony szlak” przez kompleks leśny „Zwierzyniec” (część szlaku przyrodniczego Puszczy Sandomierskiej);

- odnoga do Małopolskiej Drogi Św. Jakuba (Kraków-Sandomierz) na trasie kościół oo. Dominikanów- przeprawa przez Wisłę - Koprzywnica.

Sieć ścieżek rowerowych nie jest jeszcze rozbudowana. Kilka kilometrów tras nieoznakowanych funkcjonuje wzdłuż ul. Warszawskiej w kierunku osiedli Sobów, Sielec, Zakrzów i Wielowieś, od skrzyżowania ul. Mickiewicza i Sikorskiego do jeziora Machowskiego. Pierwsza oznakowana trasa biegnie chodnikiem wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 723 na odcinku os. Wielowieś - os. Dzików (skrzyżowanie ulic Warszawska i Fabryczna – Słomki). Miłośnicy jazdy wyczynowej mają do dyspozycji trialpark usytuowany przy skarpie wiślanej. Drugą ścieżką rowerową jest trasa – szlaku turystycznego „Sandomierskie krajobrazy”. Szlak wyznakowany jest kolorem żółtym. Trasa szlaku prowadzi w kształcie pętli z Sandomierza przez Wielowieś, Furmany i Trześń. Na terenie miasta znajduje się odcinek pomiędzy Koćmierzowem a Furmanami w ciągu ulic: Szklana, S. Piętaka, Sobowska i Kolejowa. Całkowita długość szlaku ok. 22 km, długość odcinka przebiegającego przez miasto ok. 5 km.

Na terenach rekreacyjnych nad Wisłą znajduje się jeszcze kompleks boisk Orlik, korty tenisowe i miasteczko ruchu drogowego.

Wytyczona została ścieżka dydaktyczna „Zielony szlak” przez kompleks leśny „Zwierzyniec” przeznaczona dla pieszych i rowerowych wycieczek od ul. Zwierzynieckiej.

W ramach promocji miasta, także turystycznej odbywa się kilkanaście imprez: Dni Tarnobrzega, festiwal piosenki żeglarskiej „ Nowy Brzeg – Nowa Fala”, festiwal „ Wygraj sukces”, festiwal „Śpiewogranie”, Jarmark Dominikański, Fitness Model Poland, Satyrblues.

W skali województwa podkarpackiego miasto Tarnobrzeg przewidziane jest do rozwoju turystyki biznesowej, jako obszar o dużej aktywności gospodarczej oraz żeglarstwa i innych sportów wodnych ze względu na możliwości rozwojowe Jeziora Tarnobrzkiego oraz sąsiedztwo Wisły.

7. Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Zagrożenie dla środowiska oraz zdrowia i życia ludzi stanowi możliwość wystąpienia klęsk żywiołowych, które w mieście najczęściej mogą być związane z powodzią, podtopieniami, pożarami, ograniczeniem w ruchu komunikacyjnym, awariami linii energetycznych i telefonicznych. Zagrożenia powodziowe mogą wystąpić w przypadku niekorzystnych zjawisk hydrologicznych – powodzi opadowych i roztopowych czy powstaniem zatorów. Zagrożenia naturalne na terenie Tarnobrzega wynikają z budowy geologicznej, rzeźby terenu, warunków hydrogeologicznych i hydrologicznych. Z uwagi na położenie znacznej części miasta w dolinie rzeki Wisły, występują tu zagrożenia

powodziowe związane z katastrofalnymi stanami wód w rzece. Teren miasta zalicza się do obszarów o znacznym stopniu narażenia na niebezpieczeństwo wystąpienia zagrożeń powodziowych. Wszystkie rzeki przepływające przez jego teren posiadają obustronne obwałowania. Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego (ISOK) wyłącznie tereny między linią brzegową rzek: Wisły, Trześniówki, Mokrzychówki i Żupawki, a ich wałami przeciwpowodziowymi, w myśl art. 9 pkt 6c ustawy Prawo wodne to obszary szczególnego zagrożenia powodzią, służące przepuszczeniu wód powodziowych. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy, nakazy, ograniczenia i dopuszczenia wynikające z przepisów odrębnych dotyczących ochrony przed powodzią.

Znaczna część terenu miasta z wyłączeniem terenów wyżej wyniesionych zlokalizowana jest w obszarze zagrożenia powodziowego w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego, przy wyznaczaniu którego przyjęto przepływ o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi wynoszącym raz na 100 lat (Q1%). Są to tereny chronione wałami przeciwpowodziowymi głównych rzek, narażone na niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi w przypadku ich uszkodzenia, przesiąkania lub przelania się wody przez wały.

Poza zasięgiem prawdopodobnych zalewów znajdują się tereny miasta położone na terasie wysokiej Wisły i Równinie Tarnobrzesckiej tj. Centrum Miasta z osiedlem Serbinów, osiedle Miechocin, Ocice i częściowo Sobów.

Warunkiem uniknięcia ewentualnego zagrożenia powodzią na obszarze zagrożenia powodziowego w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego jest utrzymanie w należyтым stanie technicznym wałów przeciwpowodziowych, poprzez stałą ich modernizację celem eliminacji uszkodzeń i zniszczeń.

Do zagrożeń naturalnych na obszarze miasta zalicza się również tereny w obrębie stromej skarpy wiślanej, narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemi. Są to fragmenty terasy wysokiej Wisły w osiedlu Miechocin, w rejonie osiedla Przywiśle i centrum miasta.

Zagrożenie pożarowe obejmuje kompleksy leśne oraz tereny wiejskie. Na terenie miasta nie występują zakłady zobowiązane do opracowania wewnętrznych planów operacyjno ratowniczych.

Zapewnienie bezpieczeństwa ludności i jej mienia należy do obowiązków policji oraz straży pożarnej. Na terenie miasta znajduje się Komenda Miejska Policji w Tarnobrzegu oraz Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Tarnobrzegu. Na terenie gminy nie ma zakładów zakwalifikowanych do grupy o dużym ryzyku i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych.

Miasto Tarnobrzeg wyposażone jest w system ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach na terenie miasta w postaci zlokalizowanych w środkowej części miasta 5 syren alarmowych:

- na budynku mieszkalnym przy ul. Władysława Sikorskiego 7,
- na budynku szkoły podstawowej nr 10 im. Janusza Korczaka, przy ul. Dąbrowskiej 10,
- na budynku mieszkalnym przy Alei Niepodległości 4,
- na budynku Urzędu Miasta przy ul. Mickiewicza 7,
- na budynku mieszkalnym przy ul. Porucznika Jana Tracza 12.

Odległość pomiędzy syrenami wynosi poniżej 1 km.

Wsparcie dla jednostek PSP w Tarnobrzegu zapewniają funkcjonariusze Ochotniczych Straży Pożarnych. Na terenie miasta znajduje się 8 jednostek OSP, w tym 3 włączone w struktury Krajowego Systemu Ratowniczo- Gaśniczego.

Na terenie miasta uruchomiono system SISMS mający na celu zapewnienie skutecznej komunikacji Urzędu z mieszkańcami we wszystkich obszarach funkcjonowania, ale mających przede wszystkim wpływ na ich bezpieczeństwo.

8. Potrzeby i możliwości rozwoju

Strategia Rozwoju Miasta Tarnobrzega na lata 2014 - 2020, przyjęta do realizacji uchwałą nr LIII/669/2014 Rady Miasta Tarnobrzega z dnia 9 stycznia 2014 roku, identyfikuje następujące problemy rozwoju miasta z podziałem na trzy strefy:

1) Sfera środowiskowo-przestrzenna:

- brak narzędzi koordynacji polityki przestrzennej miasta z gminami ościennymi,
- wzrost liczby pojazdów przejeżdżających przez teren gminy w ramach tzw. tranzytu zagrożenie dla środowiska i bezpieczeństwa,
- niewystarczające wykorzystywanie transportu kolejowego w gospodarce narodowej,
- nadal niewystarczająca dostępność drogową,
- złożone i czasochłonne procedury uruchomienia funduszy strukturalnych,
- przesuwany w czasie po raz kolejny termin realizacji drogi S-74,
- nieregulowane warunki dla rozwoju energetyki odnawialnej,
- zagrożenia powodziowe wynikające ze zmian klimatycznych;

2) Sfera gospodarcza:

- negatywne oddziaływanie skutków światowego kryzysu gospodarczego,
- redukcja zatrudnienia w dużych firmach regionu w ramach procesów restrukturyzacji,
- niekorzystne tendencje na poziomie regionu i kraju w zakresie spadku liczby nowo rejestrowanych firm,

- wzrastające wymagania gospodarki pod względem jakości kadr oraz zaplecza technicznego,
- nadal niedoskonałe prawo dotyczące działalności gospodarczej,
- ucieczka ludzi wykwalifikowanych z regionu,
- niechęć do podnoszenia (zmiany) kwalifikacji zawodowych,
- brak wiary w możliwości osiągnięcia lepszej przyszłości,
- niewydolny system prawny w Polsce generujący brak poczucia stabilności przez przedsiębiorców,
- brak ustawy o odnawialnych źródłach energii obniżający motywację przedsiębiorców do inwestowania w tym obszarze,
- powszechne poczucie niskiej jakości systemu prawnego oraz funkcjonowania nieformalnych mechanizmów związanych z udzielaniem zleceń,
- słabości wynikające z niedoskonałego prawa zamówień publicznych,
- zanik tradycji uczciwości gospodarczej oraz tolerancja dla działań nieetycznych,
- znikome efekty wprowadzania ułatwień dla rozpoczynających działalność gospodarczą,
- uciążliwości związane z wysokimi opłatami na ubezpieczenie społeczne;

3) Sfera społeczna:

- rozdziewiek między dynamizmem zmian społecznych i gospodarczych a procesem zmian w edukacji na wszystkich jej poziomach,
- krytycznie oceniany przez przedsiębiorców poziom oferty szkół wyższych względem praktyki gospodarczej i społecznej,
- emigracja młodzieży do dużych miast (szczególnie absolwentów najlepszych szkół i uczelni),
- niekorzystne prognozy liczby ludności kraju i regionu,
- zagrożenia wynikające pośrednio ze skutków kryzysu i trudnej sytuacji na rynku pracy w ościennych jednostkach samorządowych,
- niski poziom zainteresowania oraz świadomości potrzeb kształcenia ustawicznego dorosłych oraz zastępowalności kadr,
- słaba zdolność organizacji pozarządowych i instytucji służby zdrowia do aplikowania o środki UE oraz niewystarczająca zdolność do sfinansowania udziału własnego w takich projektach.

Głównym celem miasta Tarnobrzeg, zgodnie ze Strategią rozwoju jest stworzenie do 2020 roku miasta stabilnego i bezpiecznego, które poprzez optymalne wykorzystanie swego potencjału oraz procesów rewitalizacji obszarów po przemyśle siarkowym zapewni miejsca pracy oraz godziwe warunki życia swoich mieszkańców.

Cele strategiczne Tarnobrzega do roku 2020 to:

- **wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej oraz rozwinięcie jak najlepszych warunków dla trwałego rozwoju gospodarczego Tarnobrzega,**
- **wzrost poziomu i jakości życia, poprawa spójności społecznej oraz wzmocnienie aktywności obywatelskiej,**
- **poprawa wykorzystania zasobów przyrodniczych, wzmocnienie ochrony przed zagrożeniami oraz rozwój przestrzenny Tarnobrzega jako bieguna wzrostu.**

Dla realizacji powyższych celów niezbędne jest:

- rozbudowa i rozwój Tarnobrzeskiego Parku Technologiczno-Przemysłowego oraz stref inwestycyjnych,
- wykreowanie atrakcyjnej oferty turystycznej bazującej na lokalnych zasobach i współpracy z sąsiednimi gminami,
- promocja gospodarcza Miasta i wdrożenie kompleksowego systemu obsługi inwestorów,
- poszerzenie oferty i zakresu usług na rzecz sektora przedsiębiorczości,
- wzrost liczby i zakresu projektów partnerskich oraz rozwój komunikacji z pobliskimi jednostkami samorządowymi,
- rozwój funkcji Tarnobrzega jako subregionalnego bieguna wzrostu,
- poprawa jakości i dostępności usług edukacyjnych,
- wzrost dostępności kompleksowej opieki medycznej i jakości systemu ochrony zdrowia,
- poprawa integracji społecznej,
- wzrost aktywności zawodowej i poprawa adaptacyjności,
- rewitalizacja oraz optymalne wykorzystanie obiektów i zasobów dziedzictwa kulturowego,
- zbudowanie zintegrowanej oferty kulturalnej dla mieszkańców i przyjezdnych,
- poprawa stanu i rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej,
- wzrost aktywności obywatelskiej oraz współpracy instytucji społecznych z publicznymi,
- poprawa stanu, rozbudowa i unowocześnienie infrastruktury technicznej,
- poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności komunikacyjnej,
- poprawa dostępu do technologii informacyjnych oraz rozwój e-usług,
- poprawa stopnia zabezpieczenia mieszkańców przed zagrożeniami naturalnymi oraz technologicznymi,
- rozwój systemów zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- promocja i rozwój stosowania Odnawianych Źródeł Energii oraz efektywnego wykorzystania energii,
- rewitalizacja obszarów miejskich i przemysłowych,

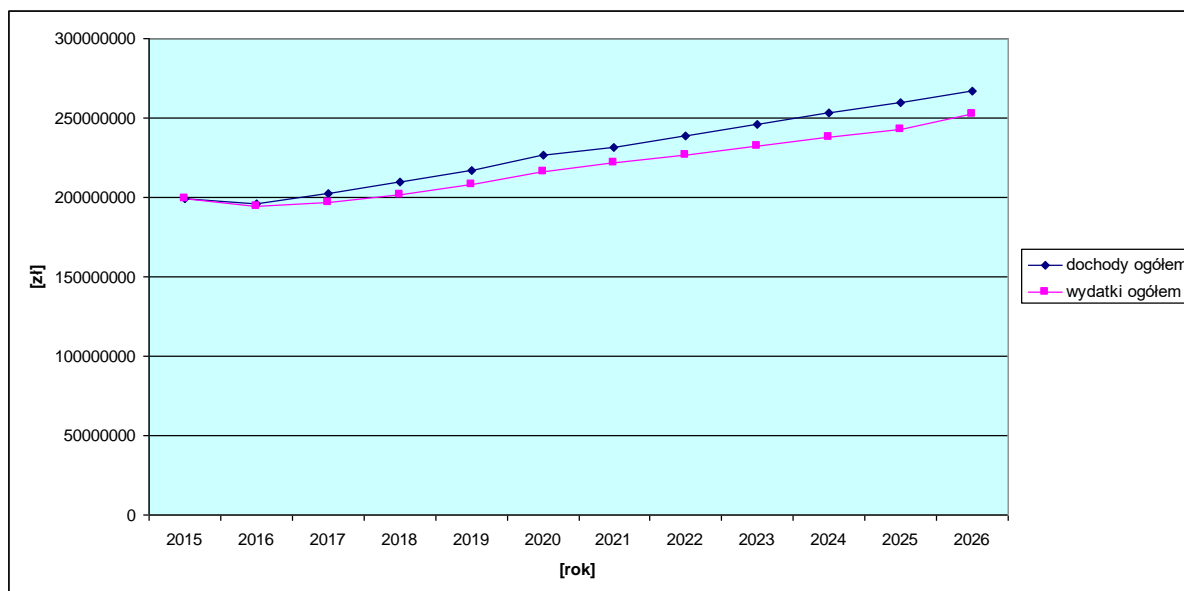
- kompleksowe uporządkowanie przestrzeni publicznej Miasta,
- poprawa spójności przestrzennej osiedli tarnobrzeskich.

8.1. Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne

8.1.1. Analiza ekonomiczna

Uchwałą nr VI/37/2015 z dnia 29 stycznia 2015 r. Rada Miasta Tarnobrzega przyjęła „Wieloletnią Prognozę Finansową Miasta Tarnobrzega na lata 2015 – 2026”, obejmującą dochody i wydatki bieżące, dochody i wydatki majątkowe, wynik budżetu, sposób sfinansowania deficytu lub przeznaczenia nadwyżki, przychody i rozchody budżetu, kwotę długu oraz sposób finansowania spłaty długu. Wielkości zaplanowanych wydatków bieżących w poszczególnych latach prognozy nie przekraczają wielkości dochodów powiększonych o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki. W okresie objętym prognozą wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłat nie przekracza dopuszczalnych górnych wysokości. Wydatki majątkowe zaplanowane na lata 2015 - 2026 przeznaczone są w większości na zadania jednoroczne. Zgodnie z prognozą w najbliższych latach planowane jest systematyczne zwiększanie dochodów gminy. Wydatki gminy wraz z biegiem czasu również będą ulegać zwiększeniu, jednakże planowane jest systematyczne zwiększanie dystansu pomiędzy dochodami i wydatkami, co zostało zobrazowane na poniższym wykresie.

Rysunek 3 Prognoza wydatków i dochodów miasta Tarnobrzega na lata 2015 - 2026

Wydatki ogółem zobrazowane na powyższym wykresie zawierają wydatki bieżące oraz wydatki majątkowe. Wydatki bieżące na przestrzeni prognozowanej wynoszą aż 90% wszystkich wydatków miasta Tarnobrzega. Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych wydatki bieżące jednostek budżetowych obejmują: wynagrodzenia

i uposażenia osób zatrudnionych w państwowych jednostkach budżetowych oraz składki naliczane od tych wynagrodzeń i uposażeń, zakupy towarów i usług, koszty utrzymania oraz inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych i realizacji ich zadań statutowych, jak również koszty zadań zleconych do realizacji jednostkom zaliczanym i niezaliczanym do sektora finansów publicznych, z wyłączeniem organizacji pozarządowych. Natomiast wydatki majątkowe obejmują: wydatki na zakup i obciążenie akcji oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego oraz wydatki inwestycyjne państwowych jednostek budżetowych oraz dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowywanie kosztów inwestycji realizowanych przez inne jednostki. Niewątpliwie pozytywny wpływ na budżet będzie miała realizacja programu Rodzina 500+, gdzie założono, że realizacją programu objętych będzie 70% ogółu dzieci w wieku od 0 do 18 lat. Na realizację zadania miasto otrzymało dotację, która powiększa możliwości uzyskania np. kredytu inwestycyjnego.

Wpływy z podatków i opłat stanowią znaczną część w strukturze dochodów i zakłada się w stosunku do roku 2015 wzrost dochodów z tego tytułu, z uwagi na projektowane na terenie nowe obiekty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej w szczególności związane z lokalizacją wokół Jeziora Tarnobrzeskiego, co pozwala przyjąć, iż lokalizacja nowych obiektów usługowych i produkcyjnych pozytywnie wpłynie na budżet, ponadto analizując potencjał ekonomiczny miasta można wskazać bardzo korzystne wskaźniki: produkcji sprzedanej w mln zł w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, ilości podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON (druga pozycja po Krośnie) oraz pracujących w głównym miejscu pracy w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Niekorzystnie natomiast przedstawia się sytuacja w zakresie wskaźników: stopa bezrobocia oraz wartości brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Reasumując, potencjał ekonomiczny Tarnobrzega korzystnie wyróżnia miasto na tle konkurentów (trzecie miejsce po Mielcu i Krośnie)⁹ a analiza ekonomiczna pozwala przyjąć, iż miasto będzie posiadało środki na realizację zadań własnych na nowoprojektowanych terenach.

8.1.2. Analiza środowiskowa

Stan środowiska na terenie miasta Tarnobrzega został opisany w rozdziale 3.

Dodatkowo oprócz diagnozy stanu środowiska opisanego w rozdziale 3 wskazać należy możliwość użycia analizy SWOT, jako narzędzia dodatkowej diagnozy i planowania strategicznego. Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy musi uwzględniać zasady określone m.in. w strategii rozwoju gminy.

---

⁹ źródło Strategia Promocji Miasta Tarnobrzega na lata 2010-2014

Na potrzeby „Strategii rozwoju Miasta Tarnobrzega na lata 2014-2020” została sporządzona analiza SWOT dla sfery środowiskowo-przestrzennej, która przedstawia się następująco:

1) Mocne strony:

- rozwinięta sieć wodociągowa, kanalizacyjna, energetyczna, telekomunikacyjna,
- rozwinięta baza szkoleniowa,
- rozwinięta sieć drogowa,
- dobra jakość gleb części terenów miasta,
- klarowna polityka władz lokalnych zmierzająca do rozwiązania problemów z wykorzystaniem pomocy zagranicznej,
- posiadanie zbiornika wodnego - drugiego w regionie pod względem powierzchni,
- nawiązanie współpracy z innymi miastami w kraju i za granicą,
- centralne położenie miasta Tarnobrzega w trójkącie Kielce - Lublin - Rzeszów,
- znaczne rezerwy mocy zainstalowanej w stosunku do pobieranej w energetyce,

2) Słabe strony:

- słabo rozwinięta infrastruktura turystyczno-wypoczynkowa,
- niewystarczająca jeszcze dostępność komunikacyjna niezbędna do rozwoju turystyki i rekreacji,
- poziom zagrożenia środowiska naturalnego,
- zużycie części infrastruktury przemysłowej i mieszkaniowej,
- niedostateczne tempo regeneracji oraz budowy nowej infrastruktury związanej np. z ochroną środowiska, ochroną zdrowia,
- słabe pokrycie planami przestrzennego zagospodarowania terenów przemysłowych,
- niepełne pokrycie siecią kanalizacyjną
- niska jakość systemu komunikacyjnego strefy rozwoju gospodarczego na terenach byłej KiZPS Siarkopol,
- ograniczenia wynikające z braku efektywnego węzła komunikacyjnego udrażniającego połączenie specjalnej Strefy ekonomicznej z drogami wojewódzką i krajową;

3) Szanse:

- dostępność środków z różnych programów operacyjnych,
- wyróżniająca w stosunku do innych regionów możliwość wykorzystania środków z PO Rozwój Polski Wschodniej
- bliskie położenie i możliwości wykorzystania infrastruktury Linii Hutniczo-Siarkowej
- nowe możliwości wynikające z postępu technologicznego w zakresie materiałów i technologii możliwych do wykorzystania w regeneracji starej i budowie nowej infrastruktury

- szanse wynikające z polityki regionalnej Unii Europejskiej
- powiązanie infrastrukturalne z innymi jednostkami samorządowymi zagospodarowującymi obszary przemysłowe;

4) Zagrożenia:

- brak narzędzi koordynacji polityki przestrzennej miasta z gminami ościennymi,
- wzrost liczby pojazdów przejeżdżających przez teren gminy w ramach tzw. tranzytu zagrożenie dla środowiska i bezpieczeństwa,
- niewystarczające wykorzystywanie transportu kolejowego w gospodarce narodowej,
- nadal niewystarczająca dostępność drogową,
- złożone i czasochłonne procedury uruchomienia funduszy strukturalnych,
- przesuwany w czasie po raz kolejny termin realizacji drogi S-74,

W analizie SWOT zwrócono uwagę na walory turystyczne miasta i w nich upatruje się siłę napędową dla rozwoju Tarnobrzega, co niesie za sobą konieczność zaplanowania odpowiedniej rezerwy terenów inwestycyjnych. Ważną rolę, podobnie jak w rozwoju ekonomicznym, odgrywa sąsiedztwo Jeziora Tarnobrzckiego.

8.1.3. Analiza społeczna

Diagnoza warunków i jakości życia mieszkańców na terenie miasta Tarnobrzega została opisana w rozdziale 6.

Dla miasta Tarnobrzega została sporządzona "Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Tarnobrzega na lata 2014-2020" przyjęta uchwałą nr LIII/670/2014 Rady Miasta Tarnobrzega z dnia 9 stycznia 2014 r. Dokument ten zawiera szczegółową analizę społeczną przeprowadzoną dla całego miasta, na podstawie której sporządzona została analiza SWOT, która przedstawia się następująco:

1) Mocne strony:

- uporządkowana infrastruktura instytucji świadczących usługi publiczne z zakresu pomocy społecznej,
- wykształcona i posiadająca bogate doświadczenie kadra pracowników służb pomocy społecznej,
- utworzone i sprawnie funkcjonujące stanowisko Pełnomocnika Prezydenta ds. osób z niepełnosprawnością,
- jeden z najbardziej aktywnie działających Uniwersytetów Trzeciego Wieku w regionie i w Polsce,
- wieloletnie sprawne funkcjonowanie na terenie miasta jednej z pierwszych w kraju spółdzielni socjalnych,
- wsparcie samorządu dla sportu osób niepełnosprawnych,
- sprawny aparat administracyjny opieki społecznej,

- sprawnie funkcjonujący Bank Żywności,
- prowadzenie przez samorząd proinwestycyjnej polityki rozwoju sprzyjającej powstawaniu nowych miejsc pracy,
- zrealizowane i planowane międzynarodowe duże inwestycje przemysłowe w specjalnej strefie ekonomicznej,
- posiadanie na terenie Miasta Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej,
- rozwinięta działalność Tarnobrzесьkiej Agencji Rozwoju Regionalnego w zakresie wspierania przedsiębiorczości oraz sektora MSP,
- sukcesy w rewitalizacji terenów poprzemysłowych i utworzeniu Jeziora Tarnobrzесьkiego stanowiącego potencjał do rozwoju branży turystycznej,
- dobra współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy,
- korzystne wskaźniki w zakresie bezrobocia w 2013 posiadające przejawy trwałości,
- wysoki poziom poczucia bezpieczeństwa wyrażany podczas badań sondażowych,
- dobra współpraca służb opieki społecznej z organizacjami społecznymi,
- liczne i aktywne organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie Miasta,
- powstanie i funkcjonowanie Towarzystwa Budownictwa Społecznego,
- ciągle podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników administracji,
- rozwinięta infrastruktura edukacyjna i sportowa;

2) Słabe strony:

- wysokie wartości negatywne wskaźnika migracji,
- spadająca wartość wskaźnika przyrostu naturalnego,
- narastające problemy ludzi starszych,
- niekorzystne trendy demograficzne pod względem liczby osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym,
- wysoka dotkliwość problemu bezrobocia,
- niewystarczająca oferta specjalistycznej opieki medycznej,
- niewystarczający poziom współpracy i koordynacji działań na rzecz danego problemu społecznego i budowy partnerstw,
- niedostosowana oferta kształcenia młodego pokolenia do potrzeb lokalnego rynku,
- nadal występujące bariery funkcjonalne ograniczające dostęp osób z niepełnosprawnością,
- brak na terenie miasta Centrum Integracji Społecznej oraz Klubów Integracji Społecznej,
- niewystarczająca oferta mieszkań chronionych,
- niskie kwalifikacje byłych pracowników najniższego szczebla przemysłu siarkowego tzw. chłoporobotników, utrudniające znalezienie pracy,
- niedostateczna aktywność lokalnych grup społecznych;

3) Szanse:

- odwracanie się fali emigracji zarobkowej za granicę - powroty wzbogaconych osób z zagranicy posiadających nowe umiejętności, wiedzę oraz spojrzenie na świat,
- wzrost nakładów państwa na rozwój i badania w szkolnictwie wyższym i inwestycje w ochronie zdrowia oraz rozwój zasobów, rehabilitację zawodową i społeczną,
- rozwój społeczeństwa informacyjnego wpływający korzystnie na jakość życia mieszkańców miasta,
- wzrost świadomości i lobbingu na rzecz problemów osób niepełnosprawnych i starszych mieszkańców miasta,
- dostępność i możliwości wykorzystania środków finansowych na cele związane z rynkiem pracy,
- proces doskonalenia służb, działań i systemów zarządzania bezpieczeństwem, w tym w ramach zarządzania kryzysowego,
- rozwój instytucji otoczenia biznesu i współpracy nauki z biznesem;

4) Zagrożenia:

- utrzymywanie się spowolnienia gospodarczego,
- rozdzwięk między dynamizmem zmian społecznych i gospodarczych a procesem zmian w edukacji na wszystkich jej poziomach,
- krytycznie oceniany przez przedsiębiorców poziom oferty szkół wyższych względem praktyki gospodarczej i społecznej,
- emigracja młodzieży do dużych miast (szczególnie absolwentów najlepszych szkół i uczelni),
- zagrożenia wynikające pośrednio ze skutków kryzysu i trudnej sytuacji na rynku pracy w ościennych jednostkach samorządowych,
- niski poziom zainteresowania oraz świadomości potrzeb kształcenia ustawicznego dorosłych oraz zastępowalności kadr.

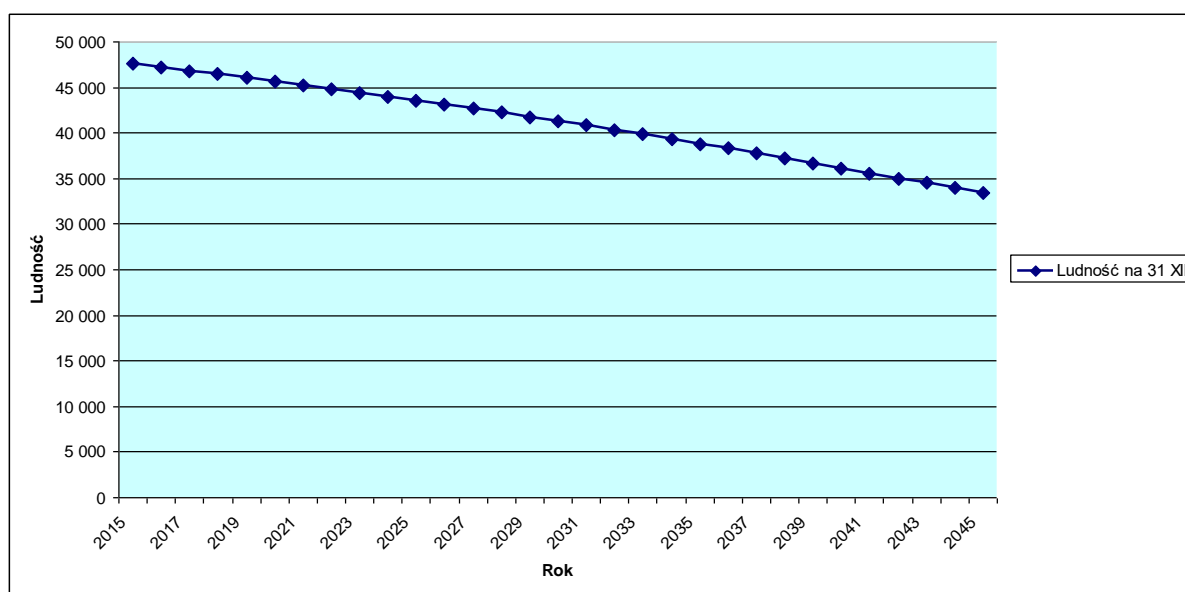
Do najważniejszych czynników społecznych warunkujących dalszy rozwój miasta, co niesie za sobą konieczność zapewnienia w dokumentach planistycznych odpowiedniej rezerwy terenów inwestycyjnych, należy zaliczyć: zahamowanie negatywnych zjawisk demograficznych, pozycja miasta jako centrum subregionu, rozwój infrastruktury społecznej i kulturalnej, walka z bezrobociem poprzez zapewnienie przestrzeni do tworzenia miejsc pracy, obsług ruchu turystycznego .

8.2. Prognozy demograficzne

Pozostałe dane znajdują się w rozdziale 6 "Warunki i jakość życia mieszkańców , w tym ochrona ich zdrowia".

Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050 została opracowana i opublikowana przez Główny Urząd Statystyczny. Podstawę obliczeń stanowiły stany ludności według płci, wieku i powiatów w dniu 31.12.2013 r. Prognoza powstała na podstawie danych dotyczących płodności, umieralności, migracji wewnętrznych i zagranicznych. Ponieważ zgodnie z art. 10 ust. 5 określając zapotrzebowanie na nową zabudowę bierze się pod uwagę perspektywę nie dłuższą niż 30 lat, w niniejszym Studium wzięto pod uwagę lata od 2015 do 2045 roku. Poniższy wykres przedstawia prognozę demograficzną dla miasta Tarnobrzega do 2045 roku, zgodnie z którą liczba ludności miasta zmniejszy się z odnotowanej w grudniu 2013 r. liczby ludności wynoszącej 48 217 osób, na 33 370 osób w 2045 r.

Rysunek 4 Prognoza demograficzna dla miasta Tarnobrzega na lata 2015 - 2045 (dane GUS)

Zaznaczyć należy, jednak że prognozy demograficzne przeprowadzone przez GUS nie uwzględniają polityki regionalnej, którą prowadzi miasto Tarnobrzeg. Powyższe prognozy stanowią skrajnie niekorzystny przypadek.

Celami strategicznymi miasta Tarnobrzega nakreślonymi w Strategii Rozwoju miasta na lata 2014 - 2020 są:

- wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej oraz rozwinięcie jak najlepszych warunków trwałego rozwoju gospodarczego Tarnobrzega,
- wzrost poziomu i jakości życia, poprawa spójności społecznej oraz wzmocnienie aktywności obywatelskiej,
- poprawa wykorzystania zasobów przyrodniczych, wzmocnienie ochrony przed zagrożeniami oraz rozwój przestrzenny Tarnobrzega jako bieguna wzrostu.

W przypadku osiągnięcia zamierzonych celów w założonej perspektywie do roku 2020, jak również jej kontynuacja, a nawet intensyfikacja w kolejnych latach, w badanym przedziale czasowym 2015 - 2045, możliwe jest nie tylko zmniejszenie tendencji spadkowej, a wręcz

odwrócenie niekorzystnej tendencji. Uwzględnić należy również migracje wewnętrzne w ramach obszaru funkcjonalnego miasta Tarnobrzega, obejmującego gminy z powiatu tarnobrzесьkiego - Baranów Sandomierski, Nową Dębę, Gorzyce i Grębów¹⁰, które to migracje wpłyną pozytywnie na prognozę demograficzną miasta. Tarnobrzeg ponadto pozytywnie wyróżnia się ze względu na liczbę ludności w wieku produkcyjnym, pod względem liczby mieszkańców legitymujących się wykształceniem wyższym oraz posiada korzystniejsze saldo migracji wewnętrznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców niż Mielec, Sandomierz i Ostrowiec Świętokrzyski.¹¹

8.3. Możliwości finansowania przez gminę inwestycji służących realizacji zadań własnych gminy

Zgodnie z przepisami ustawy o samorządzie gminnym każda gmina wykonując zadania i kompetencje działa w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. Samorząd gminy realizuje zadania publiczne o znaczeniu lokalnym, ale tylko te, których wykonywanie nie jest zastrzeżone dla innych podmiotów zgodnie z zasadą domniemaną kompetencji. Takie określenie zakresu działania daje władzom lokalnym możliwość podejmowania działań innowacyjnych, stwarzających korzystne warunki rozwoju gminy. Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. Jedną z kategorii spraw jakie obejmują zadania własne gminy jest infrastruktura techniczna. Szczegółowo zadania własne z zakresu infrastruktury technicznej można podzielić na zadania dotyczące:

- wodociągów i zaopatrzenia w wodę,
- kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych,
- wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- zaopatrzenia w gaz,
- zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą,
- gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- edukacji publicznej i innych wynikających z ustawy o samorządzie gminnym.

Z powyższego wynika, iż gmina wykonuje zadania publiczne w celu zaspokojenia potrzeb swoich mieszkańców, odpowiadając tym samym za zapewnienie warunków życia miejscowej ludności i podstawową obsługę obywateli. Zadania własne wychodzą naprzeciw wymogom racjonalizacji wydatków publicznych; bowiem władze gminne mają najlepsze rozpoznanie

---

¹⁰ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego - delimitacja obszarów funkcjonalnych

¹¹ Źródło Strategia Promocji Miasta Tarnobrzega na lata 2010-2014

lokalnych potrzeb, mogą ustalać hierarchię celów, na które wydatkowane są środki oraz mogą nadzorować ich wykorzystywanie.

Dostępne gminom źródła finansowania inwestycji infrastrukturalnych można pogrupować w następujące kategorie:

- dochody własne,
- subwencje,
- dotacje celowe,
- dotacje celowe z funduszy celowych,
- kredyty i pożyczki,
- obligacje komunalne,
- środki ze źródeł pozabudżetowych na zadania własne,
- źródła finansowania ze środków zewnętrznych.

Dochody własne powiększone o subwencje to najbardziej naturalne źródło pozyskiwania przez gminy środków inwestycyjnych. Dochody własne są w granicach prawa kształtowane przez władze gminy natomiast wysokość wpływów z tytułu subwencji zależy przede wszystkim od czynników, na które gmina nie ma wpływu. Nie umniejsza to jednak swobody gminy w decydowaniu o sposobach ich wydatkowania, może jednak utrudniać projektowanie inwestycji w dłuższym okresie.

Źródła finansowania ze środków zewnętrznych

Infrastruktura techniczna jest finansowana w dużej mierze z funduszy Unii Europejskiej. W celu zmniejszania różnic w poziomie gospodarczo-społecznym krajów i regionów Unii Europejskiej zostały powołane różnego rodzaju fundusze. Różnice w poziomie ekonomicznym pojawiły się wraz z przyjmowaniem do Unii kolejnych państw członkowskich, których wyniki gospodarcze odbiegały od państw najbardziej rozwiniętych. W dalszej perspektywie zapewnienie równowagi gospodarczej i społecznej krajów członkowskich wiązało się z planami wprowadzenia unii gospodarczo-walutowej. Fundusz Spójności miał dostarczyć wsparcia finansowego na realizację dużych inwestycji związanych z rozwojem lub modernizacją infrastruktury transportowej i ochrony środowiska.

Regulacje dotyczące udzielania dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań inwestycyjnych gminy zostały zawarte w ustawie o finansach publicznych. Zgodnie z treścią tych przepisów gminy mogą otrzymać dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji jako zadania własne, z zakresu administracji rządowej, inne zlecone ustawami. Zasady i tryb udzielania dotacji celowych dla gmin określa ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

W myśl ustawy o finansach publicznych, gminy mogą zaciągać kredyty i pożyczki oraz emitować papiery wartościowe m.in. na finansowanie wydatków nie znajdujących pokrycia w planowanych dochodach budżetowych.

Ponieważ przedsięwzięcia inwestycyjne z zakresu infrastruktury technicznej, zapisane w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy nie są możliwe do zrealizowania w ciągu jednego roku, powinny być rozważane w perspektywie dłuższej niż jeden rok. Roczny charakter budżetu nie pozwala na prezentację poszczególnych inwestycji w całym okresie ich realizacji, nie gwarantując jednocześnie, iż realizacja inwestycji znajdzie odzwierciedlenie w budżetach kolejnych lat. Wieloletnia Prognoza Finansowa Miasta Tarnobrzega na lata 2015 - 2026 zakłada w najbliższych latach systematyczne zwiększanie dochodów gminy, co pozwala przyjąć, iż zaistnieją możliwości finansowania zadań własnych gminy, wstępnie określonych przez dokument, jakim jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Źródła finansowania na najważniejsze inwestycje to środki własne gminy, środki samorządu województwa podkarpackiego, środki budżetu państwa, dotacje z MRPW na lata 2014 -2020, partnerstwo publiczno-prywatne, środki WFOŚiGW. Analiza możliwości finansowania zadań własnych przez miasto wskazuje na możliwość pokrycia wydatków związanych z realizacją zadań własnych z dochodów własnych gminy, subwencji budżetowych, dotacji celowych, kredytów i pożyczek, obligacji komunalnych oraz środków źródeł pozabudżetowych w tym funduszy Unii Europejskiej

8.4. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

8.4.1. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę

W związku z przeprowadzonymi w rozdziałach od 8.1 do 8.3 analizami ekonomicznymi, środowiskowymi, społecznymi, prognozami demograficznymi przy uwzględnieniu możliwości finansowania gminy poniżej przedstawiono maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy wraz z argumentacją.

Na potrzeby bilansu terenów wyodrębniono 3 zasadnicze funkcje zabudowy kształtujące strukturę funkcjonalno-przestrzenną miasta:

- funkcję mieszkalną (zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna i jednorodzinna),
- funkcję usługową zawierającą wszelkiego rodzaju usługi zarówno publiczne, jak i usługi komercyjne, w tym również obiekty handlowe wielkopowierzchniowe, usługi sportu i rekreacji i usługi turystyki,
- funkcję produkcyjną.

Pozostałe funkcje, w ramach których realizowana może być zabudowa, pełnią funkcję uzupełniającą w stosunku do wyżej wymienionych (np. infrastruktura techniczna, cmentarze) lub możliwość lokalizacji zabudowy jest związana wyłącznie z zapewnieniem prawidłowego funkcjonowania danego terenu (np. zabudowa związana z gospodarką rolną, leśną lub wodną dopuszczona w przepisach odrębnych). Wszystkie funkcje dodatkowe cechują się

niewielkim odsetkiem powierzchni użytkowej zabudowy w stosunku do powierzchni terenu jaki zajmują. Ponadto możliwa do zliczenia powierzchnia użytkowa związana jest wyłącznie z budynkami towarzyszącymi podstawowej funkcji terenu, która to funkcja jest pełniona przez różnego rodzaju budowle, obiekty liniowe lub inne obiekty terenowe, których powierzchnia użytkowa jest niemożliwa lub trudna do określenia. W związku z powyższym brak jest zależności pomiędzy możliwą do zliczenia powierzchnią użytkową funkcji dodatkowych a powierzchnią użytkową funkcji zasadniczych lub strukturą demograficzną.

Funkcja mieszkalna

Na potrzeby obliczeń związanych z zapotrzebowaniem na nową zabudowę funkcji mieszkalnej nie wprowadzono podziału na zabudowę mieszkaniową jednorodziną i wielorodzinną. Zapotrzebowanie na funkcję mieszkalną należy rozumieć jako całościowe zapotrzebowanie miasta Tarnobrzega na powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej, która może być realizowana w formie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolno stojącej, szeregowej, czy bliźniaczej, jak również w formie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnnej, która może przyjąć różną formę od willi wielorodzinnych po kilkunastopiętrowe bloki. Uwzględniając przeprowadzone analizy ekonomiczne, środowiskowe, społeczne, prognozy demograficzne, a także przy uwzględnieniu możliwości finansowania, głównymi czynnikami wpływającymi na zapotrzebowanie gminy w zakresie lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej są:

- prowadzona przez miasto polityka związana ze stopniowym zwiększaniem ilości nowych miejsc pracy, w tym m.in. poprzez rozwój strefy ekonomicznej,
- stopniowe zwiększanie atrakcyjności miasta poprzez rewitalizację terenów przemysłowych,
- posiadanie dużego zbiornika wodnego dla którego zostały zakończone prace związane z rekultywacją, który w dłuższej perspektywie czasu może przyciągnąć nowych mieszkańców,
- rozwinięta sieć wodociągowa, kanalizacyjna, energetyczna i telekomunikacyjna, jak również sieć drogowa na terenie miasta, zmniejszająca koszty obciążające budżet gminny związany z realizacją nowej zabudowy,
- dostępność środków z różnych programów operacyjnych, w tym z PO Rozwój Polski Wschodniej,
- odwracanie się fali emigracji zarobkowej za granicę - powroty wzbogaconych osób z zagranicy,
- migracje w ramach miejskiego obszaru funkcjonalnego.

Ponadto polityka miasta zmierza do:

- zwiększania standardów życia mieszkańców poprzez:

- stopniową likwidację substandardowych zasobów mieszkaniowych,
- osiągnięcie wskaźnika 50,0 m² powierzchni użytkowej mieszkania/osobę jako docelową wartość przeciętną dla miasta (w 2014 r. - 23,1 m² co plasuje Tarnobrzeg na 58 miejscu wśród miast na prawach powiatu),
- zwiększenie wskaźnika samodzielności zamieszkania – 95%, tj. 1,05 gospodarstwa domowego na mieszkanie,
- wymiana zabudowy mieszkaniowej substandardowej na zabudowę o współczesnych standardach,
- kontynuacji zabudowy na terenach wyznaczonych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2009 r., a dotychczas nie zabudowanych,
- wzrostu udziału budownictwa jednorodzinnego, w tym rezydencjonalnego, jako najbardziej pożądanej przez mieszkańców formy zabudowy,
- przeciwdziałania rozpraszaniu zabudowy mieszkaniowej jako zjawiska niekorzystnego z punktu widzenia wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną poprzez:
  - wypełnienie zabudową istniejących struktur przestrzennych,
  - przyjęcie nadrzędnej zasady równoległej realizacji infrastruktury technicznej przy uruchamianiu nowych terenów zabudowy mieszkaniowej,
 przy jednoczesnym planowaniu nowej zabudowy na terenach położonych poza zwartą strukturą funkcjonalno-przestrzenną w formie ekstensywnej.

Ponadto polityka przestrzenna województwa podkarpackiego wskazuje miasto Tarnobrzeg jako teren szczególnie istotny do rozwoju osadnictwa. Miasto Tarnobrzeg zostało objęte w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego z 2002 r. korytarzem rozwoju osadnictwa.

Funkcja usługowa

Na funkcję usługową składają się usługi publiczne i usługi komercyjne. Grupę usług publicznych reprezentują usługi związane z publiczną nauką i oświatą, kulturą, opieką zdrowotną i społeczną, administracją. Znaczący udział w grupie usług komercyjnych zajmują wielkopowierzchniowe centra handlowo-usługowe, galerie handlowe, domy towarowe oraz obiekty kulturalne. Na funkcję usługową składają się również: usługi związane ze sportem i rekreacją, biura, a także usługi związane z turystyką i jej obsługą (także wokół jeziora Tarnobrzieskiego). Uwzględniając przeprowadzone analizy ekonomiczne, środowiskowe, społeczne, prognozy demograficzne, jak również przy uwzględnieniu możliwości finansowania, głównymi czynnikami wpływającymi na zapotrzebowanie gminy w zakresie lokalizacji nowej zabudowy usługowej są:

- centralne położenie miasta Tarnobrzega w trójkącie Kielce - Lublin - Rzeszów,
- potrzeby związane z lokalizacją usług o znaczeniu zarówno lokalnym, jak i regionalnym,
- turystyka, która jest perspektywnym kierunkiem rozwoju gospodarczego kraju i regionu, obecnie na terenie miasta jest słabo rozwinięta infrastruktura turystyczno-wypoczynkowa,
- rozwój turystyki i rekreacji w rejonie Jeziora Tarnobrzckiego (zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjno-sportowe jeziora zostało wskazane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego z 2002 r. jako cel o znaczeniu ponadlokalnym),
- rozwój obszaru ekologicznego i rekreacyjnego w dolinie Wisły,
- atrakcyjna lokalizacja miasta przy rzece Wiśle oraz posiadanie w granicach miasta dużego zbiornika wodnego, dla którego zostały zakończone prace związane z rekultywacją, jak również bliskie sąsiedztwo Sandomierza i Baranowa Sandomierskiego, co stanowi magnes przyciągający różnego rodzaju działalności związane z obsługą ruchu turystycznego,
- planowane przekształcenie Zamku Dzikowskiego w regionalny ośrodek muzealno-turystyczny wraz z "Kolekcją Tarnowskich",
- wysoki poziom bezrobocia, co wiąże się z potrzebą tworzenia nowych miejsc pracy, zatrzymując tym samym aktualnych mieszkańców, jak również przyciągając nowych,
- dostępność programu wsparcia rozwoju przedsiębiorstw w ramach programu operacyjnego województwa podkarpackiego,
- rozwinięta sieć wodociągowa, kanalizacyjna, energetyczna, telekomunikacyjna oraz sieć drogowa.

Ponadto, polityka miasta dąży do realizacji celów założonych w opracowanych dla miasta opracowaniach strategicznych (Strategia rozwoju miasta Tarnobrzega na lata 2014-2020, Strategia promocji miasta Tarnobrzega na lata 2010-2014, Strategia rozwiązywania problemów społecznych miasta Tarnobrzega na lata 2014-2020), w których rozwój usług, w tym związanych z turystyką, jest jednym z głównych priorytetów, jak również w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego z 2002 r. wskazano zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne Jeziora Tarnobrzckiego jako cel o znaczeniu ponadlokalnym. Miasto Tarnobrzeg w ramach tych strategii planuje przede wszystkim:

- wykreowanie atrakcyjnej oferty turystycznej bazującej na lokalnych zasobach współpracy z sąsiednimi gminami,
- poszerzenie oferty i zakresu usług na rzecz sektora przedsiębiorczości,
- rozwój funkcji Tarnobrzega jako subregionalnego bieguna wzrostu,
- poprawę jakości i dostępności usług edukacyjnych,

- wzrost dostępności kompleksowej opieki medycznej i jakości systemu ochrony zdrowia,
- zbudowanie zintegrowanej oferty kulturalnej dla mieszkańców i przyjezdnych,
- rozbudowę infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Funkcja produkcyjna

Do funkcji produkcyjnej można zaliczyć zarówno zabudowę związaną bezpośrednio z produkcją, szeroko rozumianym przemysłem, oraz obiektami składów i magazynów. Uwzględniając przeprowadzone analizy ekonomiczne, środowiskowe, społeczne, prognozy demograficzne, jak również przy uwzględnieniu możliwości finansowania, głównymi czynnikami wpływającymi na zapotrzebowanie gminy w zakresie lokalizacji nowej zabudowy produkcyjnej są:

- wysoki poziom bezrobocia, co wiąże się z potrzebą tworzenia nowych miejsc pracy, zatrzymując tym samym aktualnych mieszkańców, jak również przyciągając nowych,
- zrealizowane i planowane międzynarodowe duże inwestycje przemysłowe w specjalnej strefie ekonomicznej,
- dostępność programu wsparcia rozwoju przedsiębiorstw w ramach programu operacyjnego województwa podkarpackiego,
- wyróżniająca w stosunku do innych regionów możliwość wykorzystania środków z PO Rozwój Polski Wschodniej,
- rozwinięta sieć wodociągowa, kanalizacyjna, energetyczna, telekomunikacyjna oraz sieć drogowa.

Ponadto polityka miasta dąży do realizacji celów założonych w opracowanych dla miasta opracowaniach strategicznych (Strategia rozwoju miasta Tarnobrzega na lata 2014-2020, Strategia promocji miasta Tarnobrzega na lata 2010-2014, Strategia rozwiązywania problemów społecznych miasta Tarnobrzega na lata 2014-2020), w których rozwój funkcji produkcyjnej jest jednym z głównych priorytetów. Miasto Tarnobrzeg w ramach tych strategii planuje przede wszystkim:

- rozbudowę i rozwój Tarnobrzieskiego Parku Technologiczno-Przemysłowego oraz stref inwestycyjnych,
- promocję gospodarczą miasta,
- rozwój funkcji Tarnobrzega jako subregionalnego bieguna wzrostu.

Ponadto polityka przestrzenna województwa podkarpackiego wskazuje miasto Tarnobrzeg jako teren szczególnie istotny do rozwoju przemysłu. Miasto Tarnobrzeg zostało objęte w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego z 2002 r. strefą intensywnego rozwoju przemysłu.

Przeprowadzone analizy zarówno stanu istniejącego, jak i planowanych przez miasto kierunków rozwoju, pozwalają na określenie maksymalnego w skali miasta Tarnobrzega zapotrzebowania na nową zabudowę. Przy obliczeniu maksymalnego zapotrzebowania w skali gminy na nową zabudowę wzięto pod uwagę perspektywę 30 lat, tj. lata 2015 - 2045, jak również niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się w możliwości zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz o 30%.

W związku z powyższym maksymalne w skali miasta zapotrzebowanie, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, kształtuje się następująco:

- dla funkcji mieszkalnej (wielorodzinnej i jednorodzinnej) - ok. 1,9 mln m² powierzchni użytkowej zabudowy,
- dla funkcji usługowej - ok. 3,7 mln m² powierzchni użytkowej zabudowy,
- dla funkcji produkcyjnej, składów i magazynów przypada - ok. 1,6 mln m² powierzchni użytkowej zabudowy.

8.4.2. Chłonność, położonych na terenie gminy obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Na potrzeby Studium oszacowano chłonność, (rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w ilości powierzchni użytkowej) położonych na terenie miasta Tarnobrzega obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, w podziale na następujące funkcje zabudowy:

- funkcja mieszkalna (wielorodzinna i jednorodzinna),
- funkcja usługowa, zawierająca wszelkiego rodzaju usługi zarówno publiczne, jak i usługi komercyjne, w tym również obiekty handlowe wielkopowierzchniowe, usługi sportu i rekreacji i usługi turystyki,
- funkcja produkcyjna
- pozostałe tereny niezabudowane, jak również tereny związane z komunikacją i infrastrukturą techniczną.

Pod pojęciem pozostałe tereny należy rozumieć wszystkie tereny niezaliczone do powyżej wymienionych funkcji. W przeważającej części są to tereny rolnicze (grunty orne, łąki, pastwiska, sady), tereny zielone (w tym lasy, ogrody działkowe, zieleń urządzona), wody powierzchniowe oraz tereny obsługi komunikacyjnej.

Przy założeniu zachowania dotychczasowych proporcji zachodzących pomiędzy powierzchniami odpowiednich funkcji, jak również ich procentowym udziale w całości terenów zabudowanych, oraz biorąc pod uwagę tereny towarzyszące zabudowie

poszczególnych funkcji, takie jak związane z obsługą komunikacyjną oraz zielenią urządzoną, na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, chłonność rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażona w powierzchni użytkowej w podziale na funkcje zabudowy, kształtuje się następująco:

- dla funkcji mieszkalnej - zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej - ok. 140 tys. m² powierzchni użytkowej zabudowy,
- dla funkcji usługowej - ok. 50 tys. m² powierzchni użytkowej zabudowy,
- dla funkcji produkcyjnej(składów i magazynów) przypada - ok. 20 tys. m² powierzchni użytkowej zabudowy.

8.4.3. Chłonność, położonych na terenie gminy obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione w poprzednim punkcie

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na terenie miasta Tarnobrzega obejmują zarówno tereny zlokalizowane w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, jak i tereny bezpośrednio przylegające do tej struktury, czy też bardziej od niej oderwane. Obowiązujące plany zostały poddane szczegółowej analizie w tym zakresie. Tereny zlokalizowane w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, a jednocześnie objęte ustaleniami obowiązujących planów, zostały zbilansowane w poprzednim punkcie, a tym samym nie zostały uwzględnione w poniższych wyliczeniach. Powierzchnia użytkowa została wyliczona na podstawie powierzchni terenów zlokalizowanych poza zwartą strukturą oraz na podstawie intensywności zabudowy zapisanej dla poszczególnych terenów w planach miejscowych. Przy czym, ponieważ w planach miejscowych dla intensywności zabudowy każdorazowo określony był przedział, przyjęto do obliczeń wartość intensywności zabudowy, mieszczącą się w przedziałach określonych przez plany.

W związku z powyższym chłonność położonych na terenie miasta Tarnobrzega obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż położone w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy w podziale na funkcje, kształtuje się następująco:

- dla funkcji mieszkalnej - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna i jednorodzinna - ok. 940 tys. m² powierzchni użytkowej zabudowy,
- dla funkcji usługowej - ok. 430 tys. m² powierzchni użytkowej zabudowy,

- dla funkcji produkcyjnej (składów i magazynów) przypada - ok. 175 tys. m² powierzchni użytkowej zabudowy.

8.4.4. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę z sumą powierzchni użytkowych z pkt 8.4.2 i 8.4.3

Maksymalne w skali miasta Tarnobrzega zapotrzebowanie na nową zabudowę określone w pkt 8.4.1 przewyższa sumę powierzchni użytkowych zabudowy w podziale na funkcje zabudowy wyliczonych w pkt 8.4.2 i 8.4.3. Porównanie tych wartości obrazuje poniższa tabela.

Tabela 8 Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę, oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy, wynikającej z pkt 8.4.2 i 8.4.3

funkcja zabudowy	maksymalne zapotrzebowanie	chłonność zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej	chłonność terenów z mpzp położonych poza zwartą strukturą funkcjonalno-przestrzenną	[1] - [2] - [3]
	[1]	[2]	[3]	[4]
	powierzchnia użytkowa zabudowy wyrażona w tys. [m ²]			
mieszkalna (wielorodzinna i jednorodzinna)	1920	140	940	840
usługowa	3670	50	430	3190
produkcyjna, (składów i magazynów)	1609	20	175	1414

Ponieważ maksymalne w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę przewyższa sumę powierzchni użytkowej istniejącej zabudowy oraz zarezerwowanej w planach miejscowych, możliwe jest zaplanowanie dodatkowych terenów pod lokalizację zabudowy.

8.4.5. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy zostały określone w rozdziale 8.3.

8.4.6. Potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy

Realizacja nowej zabudowy będzie związana niejednokrotnie z realizacją infrastruktury technicznej, drogowej oraz społecznej. W przypadku terenów położonych w wykształconej

już zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej koszty ponoszone przez gminę będą minimalizowane. W pozostałych przypadkach, tj. w przypadku uruchomienia przez gminę terenów pod nowe inwestycje poza zawartą strukturą, koszty mogą być odpowiednio większe.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem określającym przede wszystkim kierunki rozwoju. Szczegółowa lokalizacja infrastruktury społecznej czy infrastruktury drogowej - publicznej, będzie sankcjonowana dopiero na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, będą sporządzone prognozy skutków finansowych uchwalenia planu miejscowego. W prognozach finansowych w sposób precyzyjny zostaną określone dla budżetu gminy skutki uchwalenia planu miejscowego, zarówno te pozytywne - wyrażające wpływy do budżetu, jak również skutki generujące wydatki.

Na poziom wydatków gminy na realizację inwestycji gminnych wynikających z konieczności realizacji zadań własnych wpływ ma wiele czynników, m.in.:

- szczegółowe zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego m.in. dotyczące realizacji dróg publicznych - im większy udział dróg publicznych w planie, tym większy koszt dla gminy realizacji ustaleń tego planu, dotyczące realizacji infrastruktury technicznej, w tym np. dopuszczenie realizacji indywidualnych sposobów odprowadzania ścieków a co za tym idzie brak konieczności docelowego uzbrojenia terenu w sieć kanalizacyjną,
- kolejność realizacji planów miejscowych - w przypadku stopniowego oddalania się od terenów o w pełni wykształconej infrastrukturze, koszty będą mniejsze w realizacji poszczególnych zadań,
- wysokość subwencji czy dotacji celowych otrzymanych na realizację zadań własnych wysokość pozyskanego finansowania ze środków zewnętrznych, a także wykorzystanie możliwości współpracy podmiotu publicznego i partnera prywatnego w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

Miasto Tarnobrzeg, jak wynika z analizy ekonomicznej (pkt 8.1.1) obecnie znajduje się w dobrej kondycji finansowej, co potwierdza również opinia Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie. Zakłada się, iż stopniowa realizacja zadań własnych przewidzianych w Studium na najbliższe 30 lat, przy jednoczesnym ich współfinansowaniu z subwencji, dotacji, środków pozabudżetowych oraz środków zewnętrznych w tym partnerstwa publiczno-prywatnego nie przewyższy możliwości finansowych budżetu miasta na lata 2015-2045.

9. Stan prawny gruntów

Struktura własności gruntów ma znaczący wpływ na politykę przestrzenną gminy. Gmina podczas planowania lokalizacji inwestycji celu publicznego bierze pod uwagę również własność poszczególnych gruntów. W przypadku lokalizacji inwestycji na gruntach prywatnych konieczny jest ich wykup, co wiąże się z dodatkowymi kosztami. Najbardziej pożądanym rozwiązaniem jest lokalizacja inwestycji na własnych gruntach, w drugiej kolejności na innych gruntach publicznych (Skarbu Państwa, powiatu, czy województwa), natomiast najmniej korzystnym rozwiązaniem jest lokalizacja na gruntach prywatnych. W przypadku niektórych inwestycji takich, jak np. drogi, zarówno lokalizacja nowych, jak również poszerzenie istniejących niemal zawsze wiąże się z koniecznością wykupu gruntów prywatnych.

Powierzchnia Miasta Tarnobrzega wynosi ok. 8540 ha. Struktura gruntów wg form własności przedstawia się następująco:

- własność gminy – 25,6%,
- własność gminy we władaniu innych jednostek – 1,4%,
- własność powiatu – 0,7%,
- własność powiatu we władaniu innych jednostek – 1,2%,
- własność Skarbu Państwa – 0,7%,
- własność Skarbu Państwa we władaniu innych jednostek – 15,0%,
- własność województwa – 0,6%,
- własność województwa we władaniu innych jednostek – 0,3%,
- własność prywatna – 54,5%

Łącznie własność publiczna zajmuje aż 45,5% powierzchni miasta Tarnobrzeg.

Poniższa tabela przedstawia strukturę własności gruntów z podziałem na obręb.

Tabela 9 Powierzchnia gruntów publicznych (ha) w podziale na poszczególne obręby

obręby	własność gminy	własność gminy we władaniu innych jednostek	własność powiatu	własność powiatu we władaniu innych jednostek	własność skarbu państwa	własność skarbu państwa we władaniu innych jednostek	własność województwa	własność województwa we władaniu innych jednostek	suma
Dzików	35,0	0,5	2,1	0,0	1,0	116,0	0,0	0,0	154,6
Kajmów	153,3	0,3	0,0	0,0	2,1	34,8	5,7	2,2	198,4
Miechocin	137,3	1,0	0,0	0,0	8,0	49,5	6,9	0,0	202,8
Mokrzyszów	300,0	4,7	2,7	0,0	2,8	87,7	4,5	3,1	405,5
Nagnajów	73,1	2,3	0,0	0,0	7,1	139,5	11,9	0,0	234,0

Ocice	75,4	0,1	4,7	0,0	2,9	3,7	0,0	0,0	86,8
Sielec	73,0	1,3	2,5	0,0	0,4	35,3	0,0	1,9	114,4
Sobów	377,4	2,9	10,9	0,0	0,6	117,9	0,0	0,0	509,7
Wielowieś	161,4	3,4	4,0	0,0	7,1	103,5	0,0	5,8	285,2
Zakrzów	129,9	10,6	4,5	25,3	0,6	75,5	0,6	4,5	251,4
Machów	502,3	5,4	0,0	0,0	12,1	105,1	8,0	0,9	633,6
Tarnobrzeg	164,1	88,3	30,0	72,5	17,9	415,8	15,3	8,0	811,9
suma	2182,2	120,7	61,4	97,8	62,7	1284,2	53,0	26,4	3888,4

Najwięcej własnych gruntów miasto Tarnobrzeg posiada w obrębie Machów, aż 502,3 ha, które w przeważającej części obejmują Jezioro Tarnobrzesckie wraz z przyległymi terenami. Również znacząca powierzchnia gruntów gminnych zlokalizowana jest w obrębie Sobów (377,4 ha) oraz w obrębie Mokrzychów (300,00 ha), gdzie obejmuje głównie tereny obecnie niezabudowane a w mniejszej części lasy, tereny sportowe, związane z oświatą oraz komunikacyjne. Znaczące tereny gminne zlokalizowane są również w obrębie Kajmów (153,3 ha – głównie Jezioro Tarnobrzesckie i tereny przyległe niezabudowane), Miechocin (137,3 ha – głównie tereny niezabudowane, w mniejszej części lasy oraz tereny sportowe, oświaty i komunikacyjne), Wielowieś (161,4 ha – głównie tereny niezabudowane, w mniejszej części tereny sportowe, oświaty i komunikacyjne), Zakrzów (129,9 ha – głównie tereny niezabudowane, w mniejszej części lasy, tereny sportowe i komunikacyjne) oraz Tarnobrzeg (164,1 ha – głównie tereny zabudowane, sportowe, oświaty oraz innych usług publicznych).

Grunty stanowiące własność gminy we władaniu innych jednostek głównie stanowią grunty zabudowane, na których zlokalizowane są różnego rodzaju budynki usług publicznych. Najwięcej tych terenów zlokalizowana jest w granicach obrębu Tarnobrzeg, tj. w centrum miasta (88,3 ha). W granicach pozostałych obrębów obejmują niewielkie tereny.

Gruntów stanowiących własność powiatu oraz tych we władaniu innych jednostek w mieście jest stosunkowo niewiele, łącznie 159,2 ha. Najwięcej z nich – 102,5 ha – położonych jest w centrum miasta, tj. w obrębie Tarnobrzeg i obejmują głównie park zabytkowy wraz z zamkiem w Dzikowie oraz niezabudowanymi terenami przyległymi. Pozostałe grunty we własności powiatu obejmują głównie tereny zabudowane związane z usługami publicznymi lub tereny ciągów komunikacyjnych.

Drugą znaczącą grupą pod względem powierzchni terenów publicznych są grunty we władaniu skarbu państwa (głównie we władaniu innych jednostek). Łącznie zajmują powierzchnię 1284,2 ha, jednakże obejmują głównie tereny wód powierzchniowych,

urządzeń wodnych, lasów, ogrodów działkowych oraz tereny komunikacyjne, jak również tereny zabudowane budynkami usług publicznych (głównie obręb Tarnobrzeg) oraz produkcyjnymi (głównie obręb Nagnajów i Machów).

Grunty będące własnością województwa, w tym we władaniu innych jednostek obejmują wyłącznie tereny komunikacyjne oraz pojedyncze tereny zabudowane usług publicznych.

Znaczący udział gruntów we władaniu gminy (27% - własność gminy oraz własność gminy we władaniu innych jednostek), jak również fakt, że są to głównie tereny niezabudowane, jest bardzo korzystne dla dalszego rozwoju całej gminy. Najbardziej korzystne są:

- tereny Jeziora Tarnobrzieskiego wraz z terenami przyległymi, które mogą zostać wykorzystane do stworzenia regionalnego lub nawet ponadregionalnego ośrodka turystycznego,
- rozległe tereny niezabudowane położone w obrębach Sobów, Zakrzów, Mokrzychów, Nagnajów i Miechocin ze względu na swoje położenie oraz zwartą strukturę są korzystne dla lokalizacji różnego rodzaju aktywności gospodarczych (usług, produkcji), a tym samym mogą stać się źródłem dodatkowych dochodów dla gminy.

Ponadto dość równomierne rozłożenie gruntów gminnych na terenie całej gminy umożliwia planowanie lokalizacji usług publicznych, w tym np. terenów sportowych, na własnych gruntach, co sprawi że koszt takiej inwestycji może być znacząco mniejszy.

Kolejnym pozytywnym aspektem struktury własności gruntów na terenie miasta Tarnobrzega są liczne drogi będące we władaniu jednostek publicznych (głównie we władaniu gminy). Nie tylko są to drogi przebiegające przez tereny obecnie zabudowane, ale również drogi zlokalizowane pośród terenów niezabudowanych (łącznie poszczególne osiedla, doprowadzone w celu obsługi innych terenów, nie tylko rolniczych). Taka struktura jest bardzo korzystna w przypadku przeznaczania nowych terenów pod zabudowę oraz wiążącą się z tym koniecznością obsługi tych terenów. Właściwe wykorzystanie istniejących przebiegów, przy jednoczesnym poszerzeniu pasów drogowych tak aby spełniały warunki techniczne, będzie stanowić mniejsze obciążenie dla budżetu gminy.

10. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Na terenie miasta Tarnobrzeg znajdują się obiekty i obszary objęte ochroną na podstawie przepisów odrębnych, między innymi na podstawie przepisów:

- 1) ustawy o ochronie przyrody:

- obszar Natura 2000 – Tarnobrzaska Dolina Wisły PLH 180049,
- pomniki przyrody,
- chronione gatunki flory, fauny i grzybów.

10.1. Obszar „Natura 2000”

Na terenie miasta Tarnobrzega znajduje się obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 - Tarnobrzaska Dolina Wisły PLH 180049. Obejmuje dolinę Wisły ograniczoną do międzywala. Obszar cechuje duża bioróżnorodność gatunków roślin i zwierząt oraz duża różnorodność siedlisk przyrodniczych, takich jak: naturalne starorzecza z roślinnością pływającą, zanurzoną oraz z zaroślową, dużą ilością gatunków ciekawych przyrodniczo, jak np. Salwinia natans, Trapa natans czy Osoka aloesowata; skupiska łągów nadrzecznych z dużą ilością rodzimych gatunków Populus alba oraz Populus nigra, często dużych rozmiarów; łąk kośnych; zarastających wydym nadwiślańskich.

Spośród siedlisk przyrodniczych, największe znaczenie mają tu: łągi nadrzeczne, łąki selernicowe oraz starorzecza. Obszar ten jest bogaty w licznie występujące tu gatunki ryb i płazów, choć jest generalnie słabo poznany i wymaga dodatkowych badań i obserwacji zwłaszcza pod kątem ptaków, ryb i płazów oraz owadów. Także siedliska z racji rozpoczętej dopiero inwentaryzacji nie są do końca poznane.

10.2. Pomniki przyrody

Obiektami prawnie chronionymi jest 36 pomników przyrody, w tym 10 grupowych. Łącznie ochroną objęto 114 okazałych, sędziwych drzew, w przewadze są to dęby szypułkowe (45 drzew) i lipy drobnolistne (29 drzew). Pomniki przyrody ustanowione zostały przez Wojewodę Tarnobrzeskiego w latach 1980-1997 oraz przez Radę Miasta Tarnobrzeg w roku 2007.

Tabela 10 Pomniki przyrody na terenie Miasta Tarnobrzeg¹²

LP	Gatunek drzewa	Podstawa prawna	Położenie
1.	Miłorząb dwuklapowy	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzeskiego nr 34 z dnia 30.12.1988 r.	Zespół pałacowo-parkowy w osiedlu Dzików
2.	Tulipanowiec amerykański		
3.	Lipa drobnolistna		
4.	Dąb szypułkowy		
5.	Dąb szypułkowy	Rozporządzenie nr 6 Wojewody Tarnobrzeskiego z dnia 25.06.1991 r	
6.	Jesion wyniosły		
7.	3 dęby szypułkowe	Decyzja Wojewody	Zespół pałacowo-parkowy

¹² Program Ochrony Środowiska dla Miasta Tarnobrzega na lata 2012-2015 z uwzględnieniem lat 2016-2019, Tarnobrzeg 14.11.2012 r.

LP	Gatunek drzewa	Podstawa prawna	Położenie
8.	Buk zwyczajny odmiana purpurowa	Tarnobrzeskiego nr 11/80 Z dnia 30.06.1980 r.	w osiedlu Mokrzyśzów
9.	Wiąz szypułkowy	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzeskiego nr 34 z dnia 30.12.1988 r.	
10.	Buk pospolity	Rozporządzenie nr 2 Wojewody Tarnobrzeskiego z dnia 4.03.1997 r	
11.	Dąb szypułkowy	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzeskiego nr 34 z dnia 30.12.1988 r.	Osiedle Mokrzyśzów w sąsiedztwie drogi Tarnobrzeg-Stalowa Wola
12.	Dąb szypułkowy	Rozporządzenie nr 2 Wojewody Tarnobrzeskiego z dnia 4.03.1997 r	Teren Szpitala Wojewódzkiego przed nową częścią szpitala przy ul. Mickiewicza
13.	Dąb szypułkowy		Przy wschodnim ogrodzeniu Szpitala
14.	Dąb szypułkowy		Przy wschodnim ogrodzeniu Szpitala
15.	Ajlant gruczołkowaty		Zieleniec przy ul. Kosmonautów
16.	Dąb szypułkowy		Na skraju skarpy wiślanej przy zjeździe do promu ul Wiślna
17.	Lipa szerokolistna		Klasztor o.o. Dominikanów
18.	Lipa szerokolistna		Klasztor o.o. Dominikanów
19.	Dąb szypułkowy		Na terenie prywatnym przy ul. Sienkiewicza 39
20.	Dąb szypułkowy		Po wschodniej stronie budynku Sądu w rejonie skrzyżowania ul. Sienkiewicza i Wyszyńskiego
21.	2 dęby szypułkowe		Decyzja Wojewody Tarnobrzeskiego nr 12/80 z dnia 11.07.1980 r.
22.	2 sosny pospolite	Las „Zwierzyniec” Oddz. Leśny 163 A	
23.	26 dębów szypułkowych	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzeskiego nr 34 z dnia 30.12.1988 r.	W uroczysku „Zwierzyniec” w otoczeniu gajówki, Oddz. Leśny 165
24.	2 klony pospolite		Las „Zwierzyniec” przy skrzyżowaniu dróg, 50 m na płn.-wschód od ogrodów działkowych, Oddz. 166c
25.	2 modrzewie europejskie		Las „Zwierzyniec”, 300 m na wschód od gajówki, Oddz. 163 c
26.	klon zwyczajny	Decyzja Wojewody Tarnobrzeskiego nr 15/80 z dn. 11.07.1980r.	Las „Zwierzyniec” oddz.166k
27.	dąb szypułkowy	Zarządzenie nr.6 Wojewody Tarnobrzeskiego z dnia 28.06.1991r.	Las „Zwierzyniec” Oddz. 163A przy południowo-zach. granicy lasu
28.	Dąb czerwony	Rozporządzenie nr 2 Wojewody Tarnobrzeskiego z dnia 4.03.1997 r	Po zachodniej stronie budynku TDK
29.	Dąb czerwony		Zabytkowy cmentarz parafialny przy ul. Orła

LP	Gatunek drzewa	Podstawa prawna	Położenie
30.	Dąb czerwony	Decyzja Wojewody Tarnobrzieskiego nr 13/80 z dnia 11.07.1980 r.	Przy ul. Jachowicza (w pasie drogowym) w rejonie „Browaru”
31.	2 dęby szypułkowe	Decyzja Wojewody Tarnobrzieskiego nr 14/80 z dnia 11.07.1980 r.	Las „Zwierzyniec” Oddz. 166k
32.	Lipy drobnolistne (aleja 28 drzew)	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzieskiego nr 34 z dnia 30.12.1988 r.	Osiedle Dzików
33.	wiąz szypułkowy	Rozporządzenie nr 2 Wojewody Tarnobrzieskiego z dnia 4.03.1997 r	Osiedle Mokrzychów obok budynku mieszkalnego przy ul. Sienkiewicza 209A
34.	6 dębów szypułkowych	Uchwała Rady Miasta z dnia 25.09.2002 r. zmiana: uchwała Nr XII/144/2007r. Rady Miasta z dnia 27 września 2007r.	Wzdłuż ul. Nadole na odcinku 100 m od zbiegu drogi z ul. Wałową w kierunku półn.
35.	14 dębów szypułkowych		Przy ul. Nadole w sąsiedztwie dawnej studni
36.	Topola biała		Las „Zwierzyniec” przy drodze publicznej Oddz. 166b

10.3. Chronione gatunki flory, fauny i grzybów

Na terenie miasta Tarnobrzeg, w obrębie lasów państwowych w wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej¹³ na terenie kompleksu leśnego „Zwierzyniec” stwierdzono występowanie kilku chronionych gatunków flory (konwalia majowa - *Convallaria majalis*, marzanka wonna - *Galium odoratum*, Kruszyna pospolita - *Frangula alnus*, kopytnik pospolity - *Asarum europaeum*) i fauny (ropucha szara - *Bufo bufo*, żmija zygzakowata - *Vipera Berus*, trzmiele - *Bombum sp.*, biegacze - *Carabus sp.*, liszkarze - *Calosoma sp.*) oraz jednego gatunku grzybów (sromotnik bezwstydnny - *Phallus impudicus*). Rośliny chronione i grzyby występują na licznych stanowiskach w postaci większych skupisk (łanów) oraz kęp.

11. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Na terenie miasta Tarnobrzega występują tereny, na których odnotowano ruchy masowe ziemi oraz tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi. W 2010 r. doszło do uaktywnienia starych lub powstania nowych osuwisk w obrębie osiedla Miechocin (ul. Mickiewicza/ ul. Wesoła). Osuwisko powstało w obrębie skarpy wzdłuż pradoliny Wisły. Powstało w obrębie iłó, glin i piasków gliniastych zalegających na neogeńskich iłach krakowieckich.

12. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych

¹³ „Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Nowa Dęba”

kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla

12.1. Udokumentowane złoża kopalin oraz tereny górnicze ustalone na podstawie przepisów odrębnych.

Na obszarze miasta nie udokumentowano zasobów z grupy surowców podstawowych, prócz siarki rodzimej. Udokumentowane złoża siarki występują w południowej i południowo-wschodniej części miasta i były eksploatowane metodą odkrywkową do końca 1992 roku, kiedy to zaniechano wydobycia i postawiono Kopalnię Siarki „Machów” w stan likwidacji. Przyczyną takiego stanu rzeczy była dekoniunktura na rynkach światowych powodująca spadek cen siarki rodzimej (wykorzystanie siarki z odzysku) i nieopłacalność wydobycia.

Tabela 11 Udokumentowane złoża¹⁴

Lp	Typ pozyskiwanych surowców	Nazwa złoża	Nr złoża	Zasoby geologiczne bilansowe [tys. t]	Stan zagospodarowania złoża
1	Złoża siarki	Machów I (odkrywka)	SR 69	13.965,00	Zaniechana eksploatacja
2.	Złoża siarki	Machów II (otworówka)	SR 5350	24.221,05	Zaniechana eksploatacja
3.	Złoża siarki	Piaseczno	SR 68	Tylko pozabilansowe	Zaniechana eksploatacja

Teren i obszar górniczy Tarnobrzeg I utworzony został dla wydobycia siarki i jego powierzchnia wynosiła 43 500 000 m². Wg dokumentacji geologicznych złóż sporządzonych po zakończeniu eksploatacji, zasoby geologiczne bilansowe siarki rodzimej wynoszą: złożo Machów I – 13 965 tys. ton, złożo Machów II 24 221 tys. ton (stan na koniec 1993 r.).

Obszar górniczy Tarnobrzeg II Kopalni Siarki „Machów” utworzony został decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa znak: GO m /719/C/93 z dnia 7 czerwca 1993 r. Powierzchnia obszaru górniczego wynosiła 16,5 km². Teren górniczy Tarnobrzeg II utworzony decyzją MOŚZNiL z dnia 07.06.1993 r. zajmował powierzchnię 18 994 686 m² i położony był na obszarze miasta Tarnobrzeg, gminy Baranów Sandomierski i gminy Nowa Dęba.

Obecnie pozostawiono obszar górniczy Tarnobrzeg II numer w rejestrze 3/6/17 WUG, który pozostawiony jest na potrzeby rekultywacji kopalni siarki Machów.

W granicach złoża Machów II, na terenie osiedli Miechocin i Mokrzychów wyróżnia się trzy rejony złoża siarki, w obrębie których złożo charakteryzuje się dobrymi parametrami

¹⁴ Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2012 r., Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy, 2013

jakościowymi, korzystnymi parametrami geologiczno-górnictwymi oraz znaczną wielkością zasobów - łącznie ok. 15 mln ton. Tereny te zajmują razem powierzchnię ok. 200 ha. Eksploatacja zaniechana.

Ponadto na terenie miasta powszechnie występują surowce pospolite. Są to piaski rzeczne i piaski wydymowe występujące na terenie osiedli Miechocin, Ocice, Mokrzeszów i Sobów oraz surowce ilaste (iły krakowieckie i gliny) występujące na terenie osiedli Zakrzów i Miechocin. W stanie obecnym brak jest udokumentowanych w kategoriach bilansowych złóż tych kopalin, nie prowadzi się również koncesjonowanego wydobycia żadnego z surowców.

Tereny byłej kopalni siarki na terenie miasta Tarnobrzeg są już zrehabilitowane. W roku 2012 zakończono rekultywację kanału zrzutowego. Do wód powierzchniowych nie dopływają już wody zasolone z terenu miasta Tarnobrzeg. Wody takie mogą być jeszcze zrzucane ze spływu powierzchniowego rekultywowanego klarownika na terenie Nowej Dęby.

12.2. Wody powierzchniowe

Tarnobrzeg położony jest w zlewni rzeki Wisły, która stanowi naturalną zachodnią granicę miasta. Sieć wód powierzchniowych w obrębie obszaru miasta tworzą Wisła (ciek I rzędu) i jej prawobrzeżny dopływ Trześniówka (na znacznym odcinku płynąca wzdłuż granicy wschodniej miasta) z Mokrzeszówką. W rejonie Osiedla Sobów do Trześniówki uchodzi Żupawka. Cieki te, w obrębie terenu miasta są na całej długości uregulowane i posiadają obustronne obwałowania chroniące przed powodzią. Sieć wodną uzupełnia szereg bezimiennych cieków i rowów melioracyjnych. Wisła płynie korytem o szerokości 200 – 500 m. W dolinie rzeki (międzywale) występują liczne starorzecza z mniej lub bardziej zaawansowanym procesem łądowacenia. Są to przeważnie zbiorniki o wydłużonym kształcie, których głębokość dochodzi niekiedy do kilku metrów. Średnie roczne przepływy Wisły na tym odcinku wynoszą od ok. 100 m³/s w latach suchych, do 370 m³/s w latach mokrych.

Rzeka Mokrzeszówka była odbiornikiem zasolonych wód kopalnianych z Kopalni Siarki „Machów” S.A. Aktualnie mogą dopływać tam wody zasolone z terenu rekultywowanego klarownika na obszarze gminy Nowa Dęba. Choć na przestrzeni lat ładunek wprowadzanych do rzeki zanieczyszczeń systematycznie maleje, nadal prowadzi wody nadmiernie zasolone, charakteryzujące się zanikiem populacji biologicznych. Rzeka znajduje się w Jednolitej Części Wód Powierzchniowych o kodzie PLRW2000172196729 – Mokrzeszówka. Wody stojące na terenie miasta prócz starorzeczy i Jeziora Tarnobrzkiego to niewielkie stawy hodowlane przy ul. Skłodowskiej.

Jezioro Tarnobrzkie jest zbiornikiem wodnym utworzonym poprzez zalanie wodą z pobliskiej Wisły wyrobiska górnictwa o powierzchni 560 ha i głębokości do 110 m

powstałego po odkrywkowej eksploatacji siarki w Tarnobrzegu. Położone jest w granicach administracyjnych miasta Tarnobrzega w obrębach Kajmów, Machów i Nagnajów. Powierzchnia zbiornika wynosi 484 ha, a głębokość sięga do 42 m.

12.3. Jednolite Części Wód Powierzchniowych

Miasto Tarnobrzeg położone jest w granicach jednostek planistycznych gospodarowania wodami – jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

1. Mokrzychówka o kodzie PLRW2000172196729, która stanowi scaloną część wód regionu wodnego Górnej Wisły (GW0504) w obszarze dorzecza Wisły; typ – potok nizinny piaszczysty; status – naturalna część wód; zły stan; zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego,
2. Wisła od Wisłoki do Sanu o kodzie PLRW20002121999, która stanowi scaloną część wód regionu wodnego Górnej Wisły (GW501) w obszarze dorzecza Wisły; typ – wielka rzeka nizinna; status; silnie zmieniona część wód; zły stan; zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego,
3. Strug o kodzie PLRW2000172198949, która stanowi scaloną część wód regionu wodnego Górnej Wisły (GW0504) w obszarze dorzecza Wisły; typ – potok nizinny piaszczysty; status – silnie zmieniona część wód; zły stan; zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego,
4. Żupawka o kodzie PLRW200017219689, która stanowi scaloną część wód regionu wodnego Górnej Wisły (GW0504) w obszarze dorzecza Wisły; typ – potok nizinny piaszczysty; status – silnie zmieniona część wód; zły stan; zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego,
5. Dopływ spod Sielca o kodzie PLRW20002621952, która stanowi scaloną część wód regionu wodnego Górnej Wisły (GW501) w obszarze dorzecza Wisły; typ – cieki w dolinach wielkich rzek nizinnych; status – naturalna część wód; zły stan; zagrożona ze względu na zasolenie i wpływ wód pokopalnianych,
6. Piskorzeniec o kodzie PLRW20002621938, która stanowi scaloną część wód regionu wodnego Górnej Wisły (GW501) w obszarze dorzecza Wisły; typ – cieki w dolinach wielkich rzek nizinnych; status – naturalna część wód; zły stan; zagrożona ze względu na zasolenie i wpływ wód pokopalnianych,
7. Trześniówka od Karolówki do ujścia o kodzie PLRW 200019219699, która stanowi scaloną część wód regionu wodnego Górnej Wisły (GW0504) w obszarze dorzecza Wisły; typ – rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta; status – silnie zmieniona część wód; zły stan; zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego.

12.4. Wody podziemne

Wschodnie krańce miasta znajdują się w obrębie wydzielonego w widłach Wisły i Sanu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425 Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów (utworzonego zgodnie z dokumentacją hydrogeologiczną, zatwierdzoną decyzją MOŚZNiL nr KDH 1/013/6037/97 z dnia 18.07.1997r. ze zmianą w postaci dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej przyjętego przez Ministra Środowiska Zawiadomieniem z dnia 15.12.2011r.) Jest to największy zbiornik na terenie woj. podkarpackiego. Kolektorami zasobów wodnych są czwartorzędowe piaski i żwiry. Wydatki studni wahają się w granicach od 50 – 70 m³/h. Czwartorzędowy poziom wodonośny na terenie miasta (obszar GZWP) pozbawiony jest przypowierzchniowej, ciągłej warstwy izolacyjnej, co stwarza zagrożenie przenikania zanieczyszczeń z powierzchni. Wobec powyższego obszar Zbiornika podlega ochronie poprzez stosowanie ograniczeń i wskazań w zagospodarowaniu. Dotyczą one przede wszystkim zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko bez zabezpieczeń chroniących zasoby wodne. Zasoby GZWP stanowią źródło zaopatrzenia miasta w wodę pitną poprzez eksploatację ujęcia Studzieniec II – Bukie, zlokalizowanego na terenie gminy Grębów. W odległości kilku km od wschodniej granicy miasta (obszar gminy Grębów) zlokalizowane są studnie ujęcia Studzieniec I (gdzie występuje konieczności czasowego wyłączenia ze względu na poziom lustra wody). Teren miasta znajduje się w znacznej odległości (kilka km) od ustanowionych granic stref ochrony pośredniej ujęć. Wg danych publikowanych przez WIOŚ w Rzeszowie na terenie miasta nie jest prowadzony monitoring wód podziemnych. Tarnobrzeg znajduje się w obrębie 2 Jednolitych Części Wód Podziemnych o numerach PLGW2200126 i PLGW2200125, których stan zarówno pod względem chemicznym jak i ilościowym został oceniony jako dobry, a wyznaczonym celem środowiskowym jest utrzymanie tego stanu.

12.5. Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla

Na obszarze miasta Tarnobrzeg nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

13. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

13.1. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji

13.1.1. Sieć drogowa

Tarnobrzeg jest miastem, w którym krzyżują się ważne trasy komunikacyjne o znaczeniu krajowym i wojewódzkim:

- droga krajowa nr 9 (DK9) z Radomia przez Ostrowiec Świętokrzyski i Tarnobrzeg do Rzeszowa,
- droga wojewódzka nr 723 (DW723) łącząca DK77 w Sandomierzu z DW871 w Tarnobrzegu – o długości ok. 10,5 km,
- droga wojewódzka nr 871 (DW871) łącząca Stalową Wolę przez Grębów z Tarnobrzegiem – o długości ok. 13,4 km,
- droga wojewódzka nr 758 (DW758) łącząca DW757 w Iwaniskach przez Klimontów z Tarnobrzegiem - o długości ok. 1 km,
- droga wojewódzka nr 985 (DW985) łącząca Nagnajów przez Baranów Sandomierski i Mielec z Dębicą – o długości ok. 100 m.

Przez miasto przebiega również kilka dróg powiatowych. Większość z nich wymaga przebudowy poprzez wzmocnienie nawierzchni, segregację ruchu pieszego i samochodowego oraz budowę odwodnienia. Dla poprawy układu komunikacji drogami powiatowymi niezbędne są również inwestycje polegające na budowie nowych odcinków dróg powiatowych. Drogami powiatowymi o największym natężeniu ruchu samochodowego jest ciąg ulic Mickiewicza i Orłąt Lwowskich, które wymagają przebudowy polegającej na wzmocnieniu konstrukcji jezdni, wydzieleniu ciągów pieszo-rowerowych, odwodnieniu korony drogi oraz wykonaniu oświetlenia ulicznego. Łączna długość dróg gminnych wynosi 94,7 km, w tym o ulepszonej nawierzchni 44,7 km.

13.1.2. Kolej

Przez teren Miasta Tarnobrzega przebiegają linie kolejowe nr 25 (Łódź Kaliska – Dębica), 74 (Sobów – Stalowa Wola Rozwadów) oraz 70 (Włoszczowice – Chmielów). Na terenie miasta jest zlokalizowany kluczowy węzeł kolejowy w Sobowie, co oznacza duże szanse związane z wyrażonym m.in. w planach na najbliższą perspektywę ukierunkowaniu wydatkowania funduszy europejskich, gdzie ten rodzaj komunikacji będzie traktowany, jako

szczególnie ważny. Dodatkowo przy południowo – wschodniej granicy miasta, na terenie gminy Nowa Dęba, zlokalizowany jest węzeł kolejowy Ocice.

Węzły te były uwzględnione przy projektowaniu lokalizacji obiektów II etapu rozwoju Tarnobrzесьkiego Parku Przemysłowo Technologicznego z uwagi na atrakcyjność wynikającą z poszerzonej (o kolejową) dostępności komunikacyjnej tych obszarów inwestycyjnych. Sąsiedztwo węzła kolejowego w Ocicach dodatkowo otwiera dodatkowe możliwości kooperacyjne z Parkiem Przemysłowym w Mielcu związane z wykorzystaniem linii kolejowej nr 25.

Niestety infrastruktura towarzysząca w postaci dworca PKP nie jest dobra. Dworzec jest w niezadowalającym stanie technicznym. Pozytywnym czynnikiem odnoszącym się do zagadnienia komunikacji kolejowej w Tarnobrzegu jest zbudowany w ostatnich latach wiadukt na skrzyżowaniu tej linii z drogą wojewódzką Tarnobrzeg- Stalowa Wola. Nowoczesny wiadukt zbudowany przy wykorzystaniu funduszy europejskich jest bardzo korzystnym rozwiązaniem, bowiem zapewnia odciążenie lokalnej polityki rozwojowej zarówno w związku z planowanym przebiegiem tzw. szybkiej kolei jak również w związku z planowaną budową drogi obwodowej Miasta.

13.1.3. Transport publiczny

Obecnie przewozy realizowane są głównie na drogach wyższych klas (niemalże na wszystkich drogach głównych i zbiorczych), a w częściach miasta bardziej zabudowanych również na drogach lokalnych. Wskazuje się na konieczność utrzymania i realizacji nowych połączeń regionalnych i lokalnych, w tym zakresie niezbędne jest np wydłużenie linii MKS na osiedle Mokrzychów, docelowo zaleca się objęcie całego terenu obsługą komunikacji publicznej.

13.2. Uwarunkowania wynikające z wyposażenia i obsługi uzbrojenia technicznego

13.2.1. Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzeniem w wodę i odprowadzeniem ścieków w Tarnobrzegu zajmuje się przedsiębiorstwo o nazwie Tarnobrzесьkie Wodociągi Spółka z o.o., w Tarnobrzegu". Przedsiębiorstwo to w 100% stanowi własność miasta Tarnobrzega, prowadzi statutową działalność dostawy wody oraz odbioru i oczyszczania ścieków na obszarze miasta Tarnobrzega. Podstawowym źródłem zasilania sieci miejskiego systemu wodociągowego jest Stacja Uzdatniana Wody – zakład zlokalizowany w Jeziórku. Stacja zaopatrywana jest w wodę z dwóch ujęć głębinowych: Studzieniec I i Studzieniec II. Woda z ujęć po uzdatnieniu jest podawana poprzez rozbudowaną sieć rozdzielczą dla zaopatrzenia mieszkańców

i obiektów położonych na terenie następujących miejscowości: miasta Tarnobrzega i miejscowości Stale w gminie Grębów oraz dla Huty Szkła Pilkington Sandoglass w Sandomierzu. Aktualnie siecią wodociągową objęty jest cały teren miasta i wg danych GUS w 2015 roku długość czynnej sieci rozdzielczej wynosiła 177,5 km. Najdłuższa sieć wodociągowa zlokalizowana jest na terenie miasta Tarnobrzega (ok. 70% całej sieci wodociągowej miasta). Natomiast na terenie osiedli: Wielowieś, Miechocin i Sobów zlokalizowanych jest po 6% sieci rozdzielczej, na terenie osiedla Mokrzeszów – 5%, osiedla Zakrzów – 3% oraz po 2% na terenie osiedli Sielec i Dzików. Przy czym porównując zużycie wody w poszczególnych osiedlach tarnobrzeskich widoczny jest jeszcze większy udział miasta Tarnobrzeg (aż 89% całkowitego zużycia wody na terenie miasta).

13.2.2. Odprowadzanie ścieków

Według danych Urzędu Miasta Tarnobrzega na dzień 30.06.2016 roku brak dostępu do sieci kanalizacyjnej stwierdzono w przypadku następujących ulic miasta: osiedle Piastów: ul. Jaśminowa, ul. św. Onufrego, osiedle Sobów: ul. Księdza Adama Burdy (niezamieszкана), osiedle Wielowieś: ul. Hutnicza (niezamieszкана), ul. Kolejowa (niezamieszкана), ul. Kopanina, ul. Nizinna, osiedle Zakrzów: rondo Rondo Strefowe (niezamieszкана), osiedle Miechocin ul. Dworska, ul. Kajmowska (niezamieszкана), ul. Kamionka, ul. Plażowa (niezamieszкана), ul. Żeglarska (niezamieszкана) osiedle Mokrzeszów: ul. Wodna (niezamieszкана) osiedle Nagnajów: ul. Chemiczna (niezamieszкана), ul. Chmielowska (niezamieszкана), ul. Mechaniczna (niezamieszкана), ul. Siarkopolowa (niezamieszкана), ul. Strefowa (niezamieszкана), ul. Wisłostrada, ul. Zakładowa, inne ul. Pochyła i Strzelecka. Natomiast częściowy dostęp do sieci kanalizacyjnej stwierdzono na kolejnych 22 ulicach Tarnobrzega, znajdujących się na osiedlach: Miechocin (5 ulic), Piastów, Podłęże, Sielec, Wielowieś (po 3 ulice), Mokrzeszów, Sobów (po 2 ulice) oraz Zakrzów (1 ulica). Na terenie miasta Tarnobrzega znajduje się komunalna oczyszczalnia ścieków, zlokalizowana na północny-zachód od osiedla Zakrzów, ok. 6 km na północ od centrum miasta. Oczyszczalnia ścieków jest administrowana przez przedsiębiorstwo Tarnobrzskie Wodociągi Sp. z o.o., a odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rzeka Wisła. Długość sieci kanalizacji sanitarnej w mieście wynosi 159,9 km.

Problemem jest funkcjonowanie systemu gospodarki ściekami, w tym również niezakłóconej pracy miejskiej oczyszczalni ścieków, w okresach wysokiego poziomu wody w rzece Wiśle. Występują wówczas problemy z odprowadzaniem oczyszczonych ścieków, a także z odprowadzaniem wód opadowych przelewem na zbiorniku retencyjnym. Dodatkowo usytuowanie wysokościowe korony przelewu sprawia, iż działa on rzadko

(na podstawie kilkuletniej pracy stwierdza się, że działa on zwykle podczas deszczy nawalnych, przeciętnie 2 razy w roku) i tym samym odprowadzanie wód opadowych ze zbiornika (w ilości ok. 3500 m³) powoduje nadmierne rozcieńczenie ścieków dopływających na oczyszczalnię i zakłóca reżim technologiczny jej pracy, zwłaszcza w części biologicznego oczyszczania. W zakresie gospodarki osadowej prowadzonej w miejskiej oczyszczalni ścieków praktykuje się aktualnie wykorzystanie odwodnionych, przefermentowanych osadów do rekultywacji terenów zdegradowanych działalnością kopalni siarki. Z chwilą zakończenia procesu rekultywacji tych terenów pojawi się problem ostatecznego zagospodarowania osadów.

13.2.3. System elektroenergetyczny

Miasto Tarnobrzeg w energię elektryczną zasilane jest z systemu sieci 110 kV poprzez 4 stacje transformatorowe 110/SN – tzw. główne punkty zasilające (GPZ):

- GPZ Tarnobrzeg,
- GPZ Machów,
- GPZ Trześć,
- GPZ przemysłowy Machów I.

Tarnobrzeski system sieci 110 kV połączony jest liniami 110 kV ze stacją systemową 220/110 kV Chmielów. Miejska sieć rozdzielcza 15 kV pracuje w zasadzie w układzie rozciętych pętli z możliwością drugostronnego zasilania stacji transformatorowych 15/0.4 kV. Na części osiedli miasta o charakterze „wiejskim” stacje transformatorowe napowietrzne 15/0,4 kV zasilane są promieniowo (jednostronnie).

Analizując obciążenie głównych punktów zasilania miasta GPZ 110/15 kV Tarnobrzeg i GPZ Machów 110/15/6 kV należy stwierdzić, że oba GPZ-ty posiadają znaczne rezerwy mocy zainstalowanej w stosunku do pobranej. Większość stacji transformatorowych SN/nN zasilających miasto posiada znaczne rezerwy mocy nawet do 60%.

Stan techniczny elektroenergetycznych linii przesyłowych 110 kV, jak również magistralnych linii 15 kV oceniany jest jako dobry. Linie magistralne średnich napięć dla poprawy warunków napięciowych zostały zmodernizowane w ostatnich latach. Wykonano ich remont zwiększając przekrój przewodu na 70 mm², oraz wybudowano nowe odcinki linii z GPZ Tarnobrzeg zmieniając układ rozcięć. Uzyskano w ten sposób większą pewność i niezawodność w zasilaniu odbiorców. Systematycznie też dokonywana jest wymiana dużej części kabli 15 kV - suchych z polietylenu niesieciowanego (awaryjne). Na osiedlach „wiejskich” dokonano wymiany starych wyeksploatowanych stacji trafo na nowe, jak również dobudowano nowe stacje transformatorowe na os. Dzików, Wielowieś, Sielec, Zakrzów, Wymysłów, Miechocin i Mokrzychów dla potrzeb zasilania nowo powstającej zabudowy

mieszkaniowej jednorodzinnej dla tych osiedli. Sieć niskiego napięcia w dużej mierze została wyremontowana, przewody aluminiowe Al są systematycznie wymieniane na przewody izolowane AsXSn o większym przekroju, słupy drewniane wymieniane na nowe żelbetowe. Niektóre odcinki sieci niskiego napięcia w związku z rozwojem miasta zostały skablowane.

13.2.4. Gospodarowanie odpadami

Od stycznia 2012 roku weszła w życie nowelizacja ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach¹⁵ zmieniająca od podstaw system zagospodarowania odpadów. Sejmik Województwa Podkarpackiego Uchwałą nr XXIV/409/12 z dnia 27 sierpnia 2012r. przyjął przekazany przez Zarząd Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie projekt Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego i uchwalił Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego. W związku ze zmianą na terenie miasta Tarnobrzega system gospodarowania odpadami został określony w *Regulaminie Utrzymania Czystości i Porządku na terenie Miasta Tarnobrzega*, przyjętym uchwałą nr XXX?288/2016 Rady Miasta Tarnobrzega z dnia 30 czerwca 2016 r. Zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie mieszkańcy miasta zobowiązani są do selektywnej zbiórki takich odpadów jak: szkło, tworzywa sztuczne, metale, papier, tektura, opakowania wielomateriałowe, odpady komunalne ulegające biodegradacji, odpady zielone, odpady wielkogabarytowe, odpady elektryczne i elektroniczne, przeterminowane leki, zużyte baterie i akumulatory, zużyte opony, chemikalia, odpady budowlane i rozbiórkowe. Odpady zbierane są w kolorowych workach lub pojemnikach przeznaczonych na konkretny rodzaj odpadów. Odpady odbierane są przez uprawnione podmioty i przekazywane do odzysku lub unieszkodliwiania. Od 1 marca 2016 roku Gminny Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych dla Gminy Tarnobrzeg mieści się przy ul. Strefowej 8.

13.2.5. System gazowniczy

Gaz ziemny doprowadzany jest na obszar miasta z gazociągu wysokoprężnego systemu krajowego. Jest to gazociąg o średnicy $\varnothing$ 300 mm i ciśnieniu 4 MPa, relacji Sędziszów – Komarów – Lubienia, który przebiega po terenie miasta z południa na północ przez część środkową obszaru miasta. Długość tego gazociągu na terenie miasta wynosi 15,5 km. Po zachodniej części miasta za rzeką Trześniówką przebiega tranzytem na kierunku północ-południe drugi gazociąg wysokoprężny $\varnothing$ 250 CN 40 z miejscowości Trześń do rejonu byłej Kopalni Jeziórko. Gazociąg ten jest odgałęzieniem od gazociągu magistralnego Rozwadów – Sandomierz. Drugostronne doprowadzenie gazu do terenów Kopalni z południa zapewnia gazociąg $\varnothing$ 200 mm CN40, który jest odgałęzieniem od gazociągu Komarów – Sandomierz.

---

¹⁵ Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2013 poz. 21)

Z gazociągu wysokoprężnego Komarów – Sandomierz zasilane są trzy stacje redukcyjne pierwszego stopnia usytuowane przy ul. Zwierzynieckiej (północna część obszaru miasta), w osiedlu Sielec (środkowa część) oraz w rejonie miejscowości Chmielów (na południu od miasta). Stacje te są źródłami zasilania pierścieniowego układu sieci gazowej średnio prężnej funkcjonującej na obszarze miasta Tarnobrzeg. Bezpośrednio z układu sieci średnio prężnej obsługiwana jest znaczna część obszaru zainwestowania miejskiego m.in. osiedla Piastów, Sobów, Wielowieś, Sielec, Zakrzów, Miechocin, Mokrzyszów, Nagnajów, rejon TSSE oraz część osiedla Dzików. Siecią średnio prężną zasilane są także cztery stacje redukcyjno pomiarowe drugiego stopnia zlokalizowane w osiedlach Serbinów, Podłęże oraz przy ul. Kopernika. Stacje te są źródłami pierścieniowych układów sieci nisko prężnej, obsługujących skoncentrowane zespoły zabudowy w środkowej części obszaru miasta. Ze stacji przy ul. Kopernika siecią niskoprężną doprowadzany jest gaz do osiedli Stare Miasto, Centrum, Przywiśle, Wielopole i Siarkowiec. Ze stacji usytuowanej w osiedlu Serbinów siecią niskoprężną obsługiwana jest część osiedla Serbinów. Natomiast sieć niskoprężna zasilana ze stacji Podłęże obsługuje część osiedla Dzików.

13.2.6. System ciepłowniczy

System ciepłowniczy Tarnobrzega zaspokaja potrzeby odbiorców w zakresie centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej. System ten tworzą: Źródła ciepła: Ciepłownia nr 2 i Ciepłownia nr 3, oraz magistrale ciepłownicze, rurociągi rozdzielcze i węzły ciepłownicze obsługujące potrzeby grzewcze obszarów zasilanych z miejskiego systemu ciepłowniczego rurociągi rozdzielcze i węzły ciepłownicze.

14. Uwarunkowania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Uwarunkowania dotyczące zagospodarowania terenu wynikające z realizacji ponadlokalnych celów publicznych na poziomie województwa i kraju określa między innymi Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego przyjęty uchwałą nr XLVIII/522/02 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2002 r. dla miasta Tarnobrzeg określa następujące działania i zadania z zakresu gospodarki przestrzennej:

1.1.1. elementy istniejące:

- zespół klasztorny o.o Dominikanów, kościół p.w. Wniebowzięcia NMP, murowany z 1693-1707 r., klasztor murowany z 1676 r.;

- zespół pałacowy, pałac murowany z XV w., przebudowany na pałac w XVIII w., park krajobrazowy z XVIII-XIX w., inne zabudowania;
- zespół kościoła parafialnego p.w. św. Marii Magdaleny w Dzielnicy Miechocin, kościół murowany z końca XV w.,
- położenie terenu w obrębie istniejącego korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym rzeki Wisły.

1.1.2. elementy projektowane:

- a. Układ urbanistyczny wymagający szczególnej ochrony – Historyczny układ urbanistyczny miasta – ochrona zasobów (1.53, 1.54) – *w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,*
- b. Szlaki kulturowe o znaczeniu ponadregionalnym – Szlak Architektury Drewnianej (1.70) – *w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,*

2. Środowisko przyrodnicze:

- a. Kontynuowanie działań mających na celu przywrócenie równowagi środowiska w rejonach byłej eksploatacji siarki; wyrobisko kopalni siarki po przeprowadzeniu niezbędnych działań izolujących pokłady siarkonośne przed wpływem na wody podziemne poziomu czwarto-rzędowego i wody powierzchniowe będzie przekształcone w zbiornik o powierzchni 455 ha z otoczeniem leśnym dla celów rekreacyjnych, w związku z występującymi tu warunkami hydrogeologicznymi konieczna jest równoczesna likwidacja wyrobiska w Piasecznie Gm. Łoniów, województwo świętokrzyskie o analogicznym charakterze przyszłego zagospodarowania. (1.30) – *w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,*
- b. Monitoring jakości powietrza w punktach pomiarowych sieci krajowej i regionalnej. (1.26) – *w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji*

celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,

- c. *Ochrona przed niewłaściwym zagospodarowaniem przestrzennym obszaru GZWP 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów” wraz ze strefami ochronnymi ONO i OWO – studia programowo przestrzenne dla tych obszarów. (1.47) – w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,*
- d. *Ochrona korytarzy ekologicznych o znaczeniu międzynarodowym, krajowym i regionalnym wzdłuż doliny Wisły. (1.12) – w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,*

3. Infrastruktura społeczno-ekonomiczna:

- a. *Rozbudowa i modernizacja Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Tarnobrzegu (2.104) – zadanie zrealizowane zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,*
- b. *Zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjno-sportowe zbiornika „Machów” w Tarnobrzegu (2.105) – w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,*

4. Infrastruktura techniczna:

- a. *Budowa drogi ekspresowej „S 74” relacji Piotrków Trybunalski – Nisko (3.3) – w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego,*

przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,

- b. Budowa „przełożenia” drogi wojewódzkiej nr 723 na odcinku Tarnobrzeg – Wielowieś – Sandomierz (3.14) – *w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,*
- c. Budowa „przełożenia” drogi wojewódzkiej nr 871 na odcinku Tarnobrzeg – Stale (3.14) – *w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,*
- d. Modernizacja i elektryfikacja linii kolejowej Rzeszów – Ocice (3.16) – *w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,*
- e. Modernizacja gazociągu wysokoprężnego Ø300/250 relacji Jarosław – Rozwadów – granica województwa – Sandomierz (3.50) – *w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,*
- f. Modernizacja gazociągu wysokoprężnego Ø250/300 relacji Sędziszów Młp – granica województwa – Sandomierz (3.53) – *w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,*
- g. Budowa ropociągu z m. Brody (Ukraina) do proj. rafinerii w miejscowości Jeziórko (gmina Grębów) a następnie do ropociągu „Przyjaźń” (3.75) – *zadanie nie zrealizowane, nieaktualne, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym*

Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,

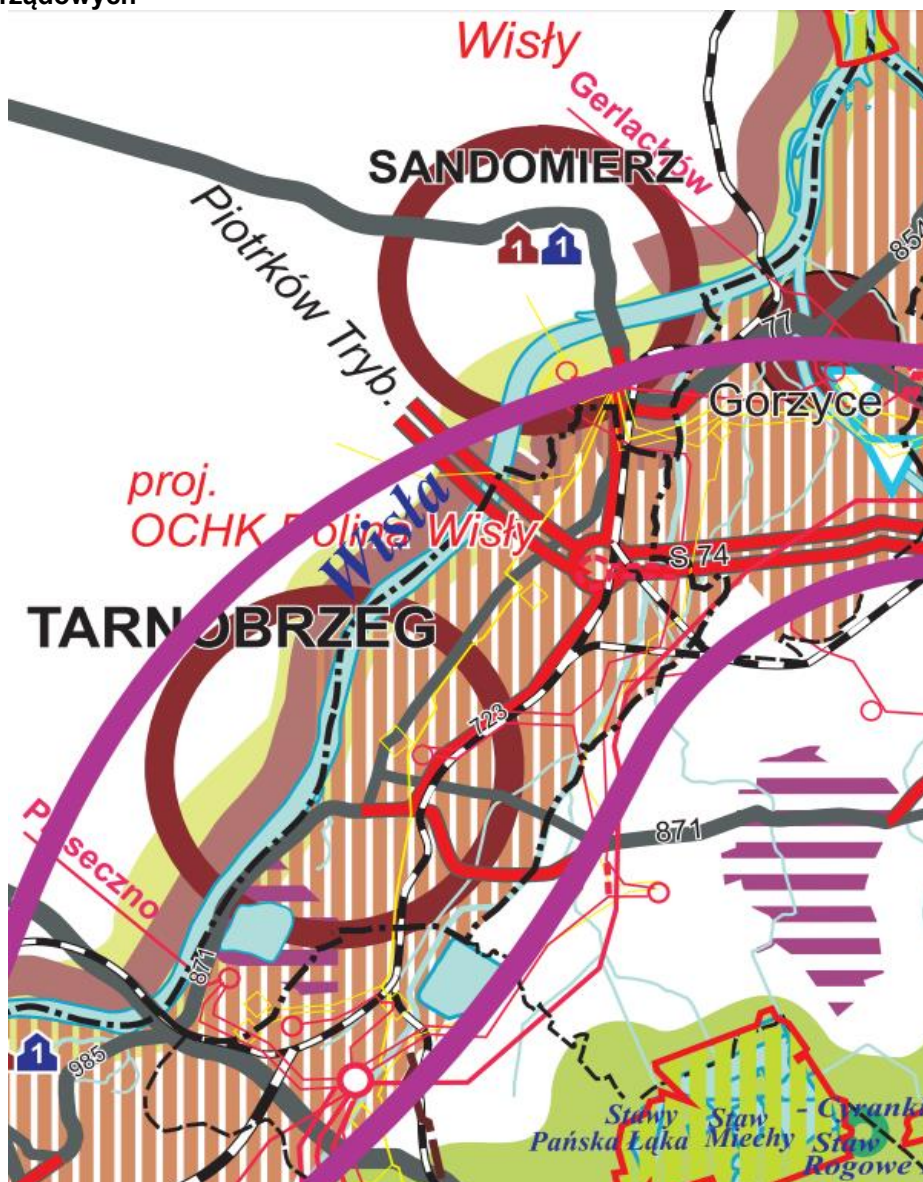
- h. Budowa GPZ-tu „Tarnobrzeg – Wielowieś” i linii do zasilania stacji (3.37) – *w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,*
- i. Budowa zbiornika „Machów” realizowanego w ramach rekultywacji kopalni oraz zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjno-sportowe zbiornika „Machów” (2.105) – *w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,*
- j. Modernizacja prawego wału przeciwpowodziowego wzdłuż rzeki Wisły (3.89) – *w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,*
- k. Budowa Zakładu Utylizacji Odpadów w Tarnobrzegu (3.108) oraz włączenie całego miasta do obszaru obsługiwanego przez projektowany Zakład Utylizacji Odpadów w Tarnobrzegu – *zaniechano działań. Obecnie obowiązujący Plan Gospodarki Odpadami dla województwa podkarpackiego nie obejmuje budowy Zakładu Utylizacji Odpadów w Tarnobrzegu,*
- l. Regulacja rzek i potoków na terenie miasta (3.91) – *w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.*

Poza powyżej wymienionymi działaniami i zadaniami z zakresu gospodarki przestrzennej dla miasta Tarnobrzega Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego z 2002 r. przewiduje następujące propozycje ważniejszych zadań

rządowych i samorządowych uwzględnionych na poniżej przedstawionym wyrysie z planu województwa:

1. Zadania w dziedzinie infrastruktury społeczno-gospodarczej:
  - a. cały obszar miasta zlokalizowany jest w korytarzu rozwoju osadnictwa,
  - b. cały obszar miasta zlokalizowany jest w strefie intensywnego rozwoju przemysłu,
2. Zadania w dziedzinie ochrony środowiska przyrodniczego - wzdłuż Wisły projektowany jest Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Wisły (1.9) – *nie podjęto działań. Utworzono na tym terenie obszar Natura 2000 „Tarnobrzaska Dolina Wisły” PLH180049.*

Rysunek 5 Wyrys z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego z 2002 r., plansza Kierunki polityki przestrzennej – Propozycje ważniejszych zadań rządowych i samorządowych

Obecnie w trakcie opracowania jest zmiana Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego. Ze względu na stopień zaawansowania prac nad projektem PZPW, w Studium uwzględniono również inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym wynikające z dokumentów rządowych i samorządowych, wskazane w ww. projekcie PZPW dla miasta Tarnobrzega:

1. I-8 i IV-5 – Budowa drogi ekspresowej S-74 na odcinku Opatów – Nisko zgodnie z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko na lata 2007/2013 oraz Programem budowy dróg krajowych na lata 2015-2020,
2. III-11 – Tarnobrzesci Park Przemysłowo – Technologiczny zgodnie z Program Operacyjny Rozwoju Polski Wschodniej na lata 2007 – 2013,
3. V-3 – Modernizacja linii kolejowych dla osiągnięcia docelowych prędkości – linia kolejowa nr 25 zgodnie z Master Planem dla Transportu Kolejowego w Polsce do 2030 roku,
4. VI-2 – Prace na liniach kolejowych nr 25, 74, 78 na odcinku Stalowa Wola – Tarnobrzeg / Sandomierz Ocice Padew/ zgodnie z Dokumentem Implementacyjnym do Strategii rozwoju transportu do 2010 r. (z perspektywą do 2030 roku),
5. VIII-2 – Zabezpieczenie przed zagrożeniem powodziowym doliny Wisły na odcinku od ujścia Wisłoki do ujścia Sanu zgodnie z Programem ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły,
6. VIII-5 – Ochrona przed powodzią w zlewni Trześniówki zgodnie z Programem ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły,
7. XII-3 – Budowa i rozbudowa instalacji przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla województwa podkarpackiego,
8. XII-13 – Budowa instalacji pirolizy zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla województwa podkarpackiego.

Dodatkowo wskazane zostały inwestycje obejmujące całe województwo wynikające z:

1. Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013, tj.:
  - opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000,
  - ochrona ex-situ dziko rosnących, zagrożonych i chronionych roślin w Polsce wschodniej,
  - czynna ochrona cisa pospolitego na wybranych obszarach Natura 2000 w Polsce;
2. Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej na lata 2007-2013, tj. sieć szerokopasmowa Polski wschodniej;
3. Planu Gospodarki Odpadami dla województwa podkarpackiego, tj. punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych w każdej gminie.

15. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej

Zagrożenia naturalne na terenie Tarnobrzega wynikają z budowy geologicznej, rzeźby terenu, warunków hydrogeologicznych i hydrologicznych. Z uwagi na położenie znacznej części miasta w dolinie rzeki Wisły, występują tu zagrożenia powodziowe związane z katastrofalnymi stanami wód w rzece. Teren miasta zalicza się do obszarów o znacznym stopniu narażenia na niebezpieczeństwo wystąpienia zagrożeń powodziowych. Wszystkie rzeki przepływające przez jego teren posiadają obustronne obwałowania.

Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego zostały opracowane w ramach projektu "Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami" (ISOK) przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej PIB - Centra Modelowania Powodzi i Suszy w Gdyni, Poznaniu, Krakowie i we Wrocławiu. Przekazanie przez Prezesa KZGW ostatecznych wersji map jednostkom administracji, o którym mowa w art. 88f ust. 3 ustawy Prawo wodne nastąpiło w dniu 15 kwietnia 2015 r.

Zgodnie z ww. mapami zagrożenia powodziowego wyłącznie tereny między linią brzegową rzek: Wisły, Trześniówki, Mokrzyszówki i Żupawki, a ich wałami przeciwpowodziowymi, w myśl art. 9 pkt 6c ustawy Prawo wodne to obszary szczególnego zagrożenia powodzią, służące przepuszczeniu wód powodziowych. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy, nakazy, ograniczenia i dopuszczenia wynikające z przepisów odrębnych dotyczących ochrony przed powodzią.

Znaczna część terenu miasta z wyłączeniem terenów wyżej wyniesionych zlokalizowana jest w obszarze zagrożenia powodziowego w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego, przy wyznaczaniu którego przyjęto przepływ o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi wynoszącym raz na 100 lat (Q1%). Są to tereny chronione wałami przeciwpowodziowymi głównych rzek, narażone na niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi w przypadku ich uszkodzenia, przesiąkania lub przelania się wody przez wały.

Poza zasięgiem prawdopodobnych zalewów znajdują się tereny miasta położone na terasie wysokiej Wisły i Równinie Tarnobrzesckiej tj. Centrum Miasta z osiedlem Serbinów, osiedle Miechocin, Ocice i częściowo Sobów.

Warunkiem uniknięcia ewentualnego zagrożenia powodzią na obszarze zagrożenia powodziowego w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego jest utrzymanie w należyłym stanie technicznym wałów przeciwpowodziowych, poprzez stałą ich modernizację celem eliminacji uszkodzeń i zniszczeń. W latach 2001-2005 na terenie powiatu tarnobrzeckiego grodzkiego i ziemskiego zostało wykonanych szereg przedsięwzięć w zakresie odbudowy i modernizacji obwałowań przeciwpowodziowych, głównie rzeki Wisły.

część III

Kierunki zagospodarowania przestrzennego

Spis treści:

1. Cele polityki przestrzennej gminy	- 4 -
2. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę	- 6 -
3. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy.	- 9 -
3.1. <i>UM1 – obszar centrum usługowego staromiejskiego .....</i>	<i>- 11 -</i>
3.2. <i>MN – obszary zabudowy jednorodzinnej miejskiej .....</i>	<i>- 12 -</i>
3.3. <i>MN1 – obszary zabudowy jednorodzinnej podmiejskiej i wiejskiej .....</i>	<i>- 13 -</i>
3.4. <i>M/U – obszary zabudowy mieszkaniowo-usługowej .....</i>	<i>- 14 -</i>
3.5. <i>MW – obszary zabudowy wielorodzinnej .....</i>	<i>- 15 -</i>
3.6. <i>U – obszary usług komercyjnych .....</i>	<i>- 16 -</i>
3.7. <i>UP – obszary usług publicznych .....</i>	<i>- 16 -</i>
3.8. <i>UT – obszary usług turystyki .....</i>	<i>- 17 -</i>
3.9. <i>US – obszary usług sportu i rekreacji .....</i>	<i>- 18 -</i>
3.10. <i>UC – obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² -</i>	<i>18 -</i>
3.11. <i>U/P – obszary zabudowy usługowo-produkcyjnej (aktywności gospodarczej) .....</i>	<i>- 19 -</i>
3.12. <i>P – obszary zabudowy przemysłowej .....</i>	<i>- 20 -</i>
3.13. <i>PE – obszary eksploatacji powierzchniowej .....</i>	<i>- 20 -</i>
3.14. <i>R – obszary rolnicze .....</i>	<i>- 20 -</i>
3.15. <i>ZL – lasy .....</i>	<i>- 20 -</i>
3.16. <i>ZLp – zalesienia .....</i>	<i>- 21 -</i>
3.17. <i>ZP – obszary zieleni urządzonej .....</i>	<i>- 21 -</i>
3.18. <i>ZC – cmentarze .....</i>	<i>- 21 -</i>
3.19. <i>ZD – obszary ogrodów działkowych .....</i>	<i>- 22 -</i>
3.20. <i>Z – obszary zieleni .....</i>	<i>- 22 -</i>
3.21. <i>WS – wody powierzchniowe śródlądowe .....</i>	<i>- 22 -</i>
3.22. <i>KS – obszary obsługi komunikacji .....</i>	<i>- 22 -</i>
3.23. <i>KK – obszary komunikacji kolejowej .....</i>	<i>- 23 -</i>
3.24. <i>E – obszary infrastruktury technicznej - elektroenergetyka .....</i>	<i>- 23 -</i>
3.25. <i>W – obszary infrastruktury technicznej - wodociągi .....</i>	<i>- 23 -</i>
3.26. <i>G – obszary infrastruktury technicznej - gazownictwo .....</i>	<i>- 24 -</i>
3.27. <i>C - obszary infrastruktury technicznej – ciepłownictwo .....</i>	<i>- 24 -</i>

3.28.	<i>K - obszary infrastruktury technicznej – kanalizacja</i>	- 24 -
3.29.	<i>O - obszary infrastruktury technicznej – gospodarowanie odpadami</i>	- 24 -
3.30.	<i>I - obszary infrastruktury technicznej – inne</i>	- 25 -
3.31.	<i>KDGP – drogi i ulice klasy głównej ruchu przyspieszonego</i>	- 25 -
3.32.	<i>KDG – drogi i ulice klasy głównej</i>	- 25 -
3.33.	<i>KDZ – drogi i ulice klasy zbiorczej</i>	- 25 -
3.34.	<i>Projektowane główne węzły i skrzyżowania dróg w ciągu dróg i ulic klasy G</i>	- 26 -
4.	Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego	- 28 -
4.1.	<i>Podstawowe kierunki ochrony środowiska przyrodniczego</i>	- 28 -
4.2.	<i>Obszary objęte ochroną na podstawie przepisów odrębnych</i>	- 28 -
4.2.1.	<i>Główne zbiorniki wód podziemnych</i>	- 28 -
4.2.2.	<i>Ujęcia wody</i>	- 28 -
4.2.3.	<i>Obszar „Natura 2000”</i>	- 28 -
4.2.4.	<i>Chronione gatunki flory, fauny i grzybów</i>	- 29 -
4.2.5.	<i>Pomniki przyrody</i>	- 29 -
4.3.	<i>Obszary ekologicznego systemu powiązań</i>	- 29 -
4.4.	<i>Strefa ekotonowa</i>	- 30 -
4.5.	<i>Zasady ochrony środowiska i jego zasobów</i>	- 30 -
4.6.	<i>Zasady ochrony krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego</i>	- 31 -
5.	Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	- 32 -
5.1.	<i>Obszary i obiekty objęte ochroną konserwatorską</i>	- 32 -
5.2.	<i>Wytyczne konserwatorskie:</i>	- 33 -
6.	Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej	- 40 -
6.1.	<i>Kierunki rozwoju systemów komunikacji</i>	- 40 -
6.1.1.	<i>Podstawowy układ drogowy</i>	- 41 -
6.1.2.	<i>Uzupełniający układ drogowy</i>	- 42 -
6.1.3.	<i>Parkowanie i miejsca do parkowania</i>	- 42 -
6.1.4.	<i>Ruch pieszy i rowerowy</i>	- 43 -
6.1.5.	<i>Transport publiczny</i>	- 44 -
6.2.	<i>Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej</i>	- 44 -
6.2.1.	<i>Gospodarka wodno-ściekowa</i>	- 45 -
6.2.2.	<i>Zaopatrzenie w energię elektryczną</i>	- 46 -
6.2.3.	<i>Zaopatrzenie w gaz</i>	- 47 -
6.2.4.	<i>Telekomunikacja</i>	- 48 -
6.2.5.	<i>Gospodarka odpadami</i>	- 48 -
7.	Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym	- 48 -
7.1.	<i>Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym</i>	- 49 -
7.2.	<i>Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów o których mowa w art. 48 ust. 1</i>	- 49 -
7.2.1.	<i>Zadania rządowe stanowiące inwestycje ponadlokalnych celów publicznych</i>	- 49 -
7.2.2.	<i>Zadania ponadlokalnych celów publicznych o znaczeniu wojewódzkim</i>	- 49 -
7.2.3.	<i>Zadania ponadlokalnych celów publicznych o znaczeniu powiatowym i gminnym</i>	- 55 -

8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych	- 55 -
8.1. <i>Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych .....</i>	<i>- 55 -</i>
8.2. <i>Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości .....</i>	<i>- 55 -</i>
8.3. <i>Obszary przestrzeni publicznej .....</i>	<i>- 55 -</i>
9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.....	- 56 -
9.1. <i>Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (art. 10. ust. 2 pkt 9).....</i>	<i>- 56 -</i>
9.2. <i>Obszary wymagające przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne -</i>	<i>56 -</i>
10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	- 56 -
11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych ...	- 58 -
11.1. <i>Obszary zagrożenia powodzią .....</i>	<i>- 58 -</i>
11.2. <i>Obszary osuwania się mas ziemnych .....</i>	<i>- 58 -</i>
12. Obiekty i obszary dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	- 59 -
13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 2120).....	- 59 -
14. Obszary wymagające przekształceń, rekultywacji lub remediacji	- 59 -
15. Obszary zdegradowane	- 59 -
16. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.....	- 60 -
17. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.....	- 61 -
18. Granice obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu .	- 62 -
19. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²-	62 -

Spis tabel:

Tabela 1 Liczba miejsc postojowych w zależności od funkcji terenu	- 42 -
Tabela 2 Tereny kolejowe zamknięte	- 60 -

1. Cele polityki przestrzennej gminy

Celem strategicznym rozwoju społeczno - gospodarczego i przestrzennego miasta Tarnobrzega jest uzyskanie takiej funkcjonalno-przestrzennej struktury tej jednostki, która w harmonijny, zrównoważony sposób wykorzysta jej walory przyrodnicze i kulturowe, dla poprawy warunków życia mieszkańców.

Zgodnie ze Strategią Rozwoju Miasta Tarnobrzega na lata 2014-2020 pożądanym obrazem Tarnobrzega roku 2020 jest miasto stabilne i bezpieczne, które poprzez optymalne wykorzystanie swego potencjału oraz procesów rewitalizacji obszarów po przemyśle siarkowym, zapewnia miejsca pracy oraz godziwe warunki życia swoich mieszkańców.

Cel ten będzie realizowany przez następujące cele strategiczne:

- 1) wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej oraz rozwinięcie jak najlepszych warunków dla trwałego rozwoju gospodarczego Tarnobrzega,
- 2) wzrost poziomu i jakości życia, poprawę spójności społecznej oraz wzmocnienie aktywności obywatelskiej,
- 3) poprawę wykorzystania zasobów przyrodniczych oraz wzmocnienie ochrony przed zagrożeniami,
- 4) rozwój przestrzenny Tarnobrzega jako bieguna wzrostu.

Powyżej sformułowane cele strategiczne są równe pod względem ważności i pilności. Dla realizacji celów strategicznych w Strategii rozwoju miasta Tarnobrzega wskazane zostały cele operacyjne stanowiące ich rozwinięcie i obejmujące krótszy horyzont czasowy. Ich realizacja stanowi podstawę do osiągnięcia celów strategicznych.

Celami operacyjnymi niezbędnymi do osiągnięcia pierwszego celu strategicznego są:

- rozbudowa i rozwój Tarnobrzeskiego Parku Technologiczno-Przemysłowego oraz stref inwestycyjnych,
- wykreowanie atrakcyjnej oferty turystycznej bazującej na lokalnych zasobach oraz współpracy z sąsiednimi gminami,
- promocja gospodarcza miasta i wdrożenie kompleksowego systemu obsługi inwestorów,
- poszerzenie oferty i zakresu usług na rzecz sektora przedsiębiorczości,
- wzrost liczby i zakresu projektów partnerskich oraz rozwój komunikacji z pobliskimi jednostkami samorządowymi,
- rozwój funkcji Tarnobrzega jako subregionalnego bieguna wzrostu.

Celami operacyjnymi niezbędnymi do osiągnięcia drugiego celu strategicznego są:

- poprawa jakości i dostępności usług edukacyjnych,
- wzrost dostępności kompleksowej opieki medycznej i jakości systemu ochrony zdrowia,

- poprawa integracji społecznej,
- wzrost aktywności zawodowej i poprawa adaptacyjności,
- rewitalizacja oraz optymalne wykorzystanie obiektów i zasobów dziedzictwa kulturowego,
- zbudowanie zintegrowanej oferty kulturalnej dla mieszkańców i przyjezdnych,
- poprawa stanu i rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej,
- wzrost aktywności obywatelskiej oraz współpracy instytucji społecznych z publicznymi.

Celami operacyjnymi niezbędnymi do osiągnięcia trzeciego celu strategicznego są:

- poprawa stanu, rozbudowa i unowocześnienie infrastruktury technicznej,
- poprawa zewnętrznej i wewnętrznej obsługi komunikacyjnej,
- poprawa dostępu do technologii informacyjnych oraz rozwój e-usług,
- poprawa stopnia zabezpieczenia mieszkańców przed zagrożeniami naturalnymi oraz technologicznymi,
- rozwój systemów zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- promocja i rozwój stosowania Odnawialnych Źródeł Energii oraz efektywnego wykorzystania energii,

Celami operacyjnymi niezbędnymi do osiągnięcia czwartego celu strategicznego są:

- rewitalizacja obszarów miejskich i przemysłowych,
- kompleksowe uporządkowanie przestrzeni publicznej Miasta,
- poprawa spójności przestrzennej osiedli tarnobrzeskich.

Przy sporządzaniu studium uwzględniono w szczególności:

- Zasady określone w "Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030",
- Ustalenia wynikające z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- Obowiązujące Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Tarnobrzeg, Tarnobrzeg 2009,
- Ustalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego wraz z projektem zmiany – Perspektywa 2030 (projekt),
- Ustalenia Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego 2020,
- Ustalenia Strategii Rozwoju Miasta Tarnobrzega 2013.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Tarnobrzega jest podstawowym dokumentem dla władz samorządowych, na podstawie którego powinna być prowadzona polityka i strategia działań, przede wszystkim w sferze zagospodarowania przestrzennego, a także w sferze społeczno-gospodarczej i ekologicznej, które bezpośrednio lub pośrednio wpływają na kształtowanie struktury przestrzennej i układu funkcjonalno-przestrzennego. W przypadku istotnych zmian uwarunkowań lub dokonania

znaczących odstępstw od ustaleń niniejszego studium, należy przystąpić do kolejnych jego aktualizacji.

2. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Z uwagi na uwarunkowania środowiska, uwarunkowania społeczno – demograficzne i pełnione przez nie funkcje, jak również przeprowadzone analizy (ekonomiczne, środowiskowe, społeczne, demograficzne), przy uwzględnieniu możliwości budżetowych miasta Tarnobrzega, proponowane zmiany koncentrują się przede wszystkim w następujących kierunkach:

- polepszenie standardu życia mieszkańców miasta Tarnobrzega, m.in. poprzez systematyczne polepszanie warunków mieszkaniowych, zapewnienie większej ilości miejsc pracy, stopniowe podnoszenie jakości i zakresu usług, w tym usług związanych z rekreacją i wypoczynkiem,
- wytworzenie i rozwój ścisłego centrum jako ośrodka usługowego o znaczeniu ogólnomiejskim i ponadlokalnym,
- wielofunkcyjnym rozwoju terenów byłych wsi włączonych w granice miasta, ze szczególnym uwzględnieniem zmian jakościowych i możliwości wprowadzenia funkcji miejskich oraz związanych z rekreacją i turystyką,
- rehabilitacji i wykorzystaniu terenów po zakończonej eksploatacji siarki na tereny usług komercyjnych, w tym związanych z turystyką, sportem i rekreacją,
- rozwoju terenów inwestycyjnych, w tym rozbudowa i rozwój Tarnobrzeskiego Parku Technologiczno-Przemysłowego,
- właściwym wykorzystaniu rolniczej przestrzeni produkcyjnej, ograniczonej na terenie miasta do niezbędnego minimum,
- powiększaniu w miarę możliwości zasięgu terenów zieleni poprzez zalesienia, zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, przywodne oraz przydrożne, wiążące się we wspólny system przestrzenny.

W celu uporządkowania struktury układów przestrzennych miasta, wcielonych w jego granice wsi oraz nowych osiedli mieszkaniowych należy dążyć do wykształcenia obszarów integrujących i wpływających na tworzenie społeczności lokalnych.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem kierunkowym, określającym kierunki rozwoju gminy na kolejne 30 lat, tj. na lata 2017 - 2045. Wyznaczone obszary lokalizowania poszczególnych funkcji w tymże dokumencie określają kierunek rozwoju, a w swoich granicach mieszczą nie tylko wskazaną funkcję zabudowy, ale

również elementy niezbędne do funkcjonowania takiego terenu, tj. przede wszystkim obszary związane z komunikacją (drogi, parkingi i garaże, ciągi piesze, miejsca postojowe stałe i czasowe itp.), jak również różnego rodzaju tereny zielone (skwery, parki, place zabaw dla dzieci, ogrody dziecięce, tereny wypoczynku osiedlowego, zieleń niska i wysoka) oraz infrastrukturę techniczną niezbędną do funkcjonowania tego terenu.

Dla każdego obszaru wyznaczonego w studium został określony katalog przeznaczeń. Należy zatem przyjąć, że obszary oznaczone na rysunku "kierunków" stanowią tzw. "tereny brutto" danej jednostki wraz z elementami towarzyszącymi, o których mowa powyżej. Szczegółowy podział w ramach danego obszaru na poszczególne przeznaczenia następuje w drodze miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Obszary wskazane w studium, uwzględniają bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w części dotyczącej uwarunkowań, przy jednoczesnym uwzględnieniu:

- lokalizacji urządzeń, obiektów i terenów towarzyszących danej funkcji (tzw. "teren brutto"),
- przeciętnych wskaźników urbanistycznych przyjętych dla poszczególnych terenów,
- kierunków rozwoju miasta opisanych w początkowej części niniejszego rozdziału,
- perspektywy 30 lat, dla których został przewidziany rozwój miasta w niniejszym studium, tj. okres od 2017 r. do 2045 r.,
- niepewności procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania do wyników analizy nie więcej niż o 30%.

Kierunki oraz wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów zostały opracowane przy uwzględnieniu bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w części dotyczącej uwarunkowań. Na potrzeby bilansowania przyjęto, iż wskaźniki określone w studium mają charakter wartości granicznych, które powinny być ustalane w skrajnych przypadkach. Posługiwano się wartością przeciętną, a przeciętne wartości poszczególnych wskaźników powinny być niższe/wyższe, w zależności od charakteru danego wskaźnika, tj. jeżeli wskaźnik określa wartość maksymalną, to przeciętna wartość tego wskaźnika będzie niższa, a jeżeli wskaźnik określa wartość minimalną, to przeciętna wartość tego wskaźnika będzie wyższa. W przypadku intensywności zabudowy, wartości wyższe spodziewane są w części centralnej miasta, natomiast im dalej od centrum miasta, zabudowa powinna mieć charakter bardziej ekstensywny, a tym samym wskaźniki dotyczące intensywności zabudowy będą niższe. Nie przyjmowano do obliczeń bilansowych granicznych wartości wskaźników urbanistycznych, ustalonych w części "kierunki".

Powierzchnie użytkowe zabudowy z podziałem na funkcje określone w części "uwarunkowania" bilansują się odpowiednio:

- dla funkcji mieszkalnej w obszarach: zabudowy jednorodzinnej miejskiej (MN), zabudowy jednorodzinnej podmiejskiej i wiejskiej (MN1), zabudowy wielorodzinnej (MW) oraz w części w obszarach zabudowy mieszkaniowo-usługowej (M/U),
- dla funkcji usługowej w obszarach: centrum usługowego staromiejskiego (UM1), usług komercyjnych (U), usług publicznych (UP), usług turystyki (UT), usług sportu i rekreacji (US), rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² (UC), oraz w części w obszarach: zabudowy usługowo-produkcyjnej (aktywności gospodarczej) (U/P), zabudowy mieszkaniowo-usługowej (M/U),
- dla funkcji produkcyjnej, składów i magazynów w obszarach zabudowy przemysłowej (P) oraz w części w obszarach zabudowy usługowo-produkcyjnej (aktywności gospodarczej) (U/P).

Pozostałe funkcje terenu, na których możliwa jest zabudowa, zgodnie z ustaleniami studium pełnią funkcję uzupełniającą w stosunku do wyżej wymienionych. Zostały wyznaczone na podstawie przepisów prawa, innych istotnych dokumentów stanowiących o zasadach funkcjonowania danego terenu oraz w oparciu o dodatkowe analizy wykonywane w indywidualnych przypadkach.

W studium określono obszary lokalizowania poszczególnych przeznaczeń:

- **UM1** – obszar centrum usługowego staromiejskiego,
- **MN** – obszary zabudowy jednorodzinnej miejskiej,
- **MN1** – obszary zabudowy jednorodzinnej podmiejskiej i wiejskiej,
- **M/U** – obszary zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- **MW** – obszary zabudowy wielorodzinnej,
- **U** – obszary usług komercyjnych,
- **UP** – obszary usług publicznych,
- **UT** – obszary usług turystyki,
- **US** – obszary usług sportu i rekreacji,
- **UC** – obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²,
- **U/P** – obszary zabudowy usługowo-produkcyjnej (aktywności gospodarczej),
- **P** – obszary zabudowy przemysłowej,
- **PE** – obszary eksploatacji powierzchniowej,
- **R** – obszary rolnicze,
- **ZL** – lasy,

- **ZLp** – zalesienia,
- **ZP** – obszary zieleni urządzonej,
- **ZC** – cmentarze,
- **ZD** – obszary ogrodów działkowych,
- **Z** – obszary zieleni,
- **WS** – wody powierzchniowe śródlądowe,
- **KS** – obszary obsługi komunikacji,
- **KK** – obszary komunikacji kolejowej,
- **E** – obszary infrastruktury technicznej – elektroenergetyka,
- **W** – obszary infrastruktury technicznej – wodociągi,
- **G** – obszary infrastruktury technicznej – gazownictwo,
- **C** – obszary infrastruktury technicznej – ciepłownictwo,
- **K** – obszary infrastruktury technicznej – kanalizacja,
- **O** - obszary infrastruktury technicznej – gospodarowanie odpadami,
- **I** – obszary infrastruktury technicznej - inne,
- **KDGP** – drogi i ulice klasy głównej ruchu przyspieszonego,
- **KDG** – drogi i ulice klasy głównej istniejące i projektowane,
- **KDZ** – drogi i ulice klasy zbiorczej istniejące i projektowane,
- Projektowane główne węzły i skrzyżowania dróg w ciągu dróg i ulic klasy G.

W studium nie zawarto ustaleń wynikających z audytu krajobrazowego (art. 10 ust. 2 pkt 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym - w części dot. audytu) ze względu na brak obowiązującego audytu krajobrazowego.

3. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy.

Wskazane w studium parametry i wskaźniki urbanistyczne określone w ustaleniach dla poszczególnych przeznaczeń powinny zostać szczegółowo dookreślone na etapie opracowywania planów miejscowych.

Za zgodne ze studium uznaje się zmniejszenie maksymalnych wysokości i intensywności zabudowy.

Zwiększenie dopuszcza się wyłącznie:

- w zakresie maksymalnych wysokości i intensywności zabudowy w przypadku działek zabudowanych istniejącą zabudową o wskaźniku powyżej 70% powierzchni

zabudowy w stosunku do powierzchni działki dopuszcza się zwiększenie maksymalnego wskaźnika intensywności zabudowy o nie więcej niż 100% a wysokości o nie więcej niż o 3 metry,

- w zakresie wysokości tylko w przypadkach dopuszczonych w ustaleniach dla poszczególnych przeznaczeń np. dla obiektów kultu religijnego, obiektów aktywności gospodarczej, zabudowy przemysłowej, obszarów komunikacji kolejowej.

Wyznacza się obszar centrum miasta, na którym dopuszcza się szczególne warunki inwestowania w rozumieniu przepisów odrębnych.

Użyte w niniejszym studium określenia i pojęcia stworzone zostały na potrzeby niniejszego opracowania i należy je rozumieć w następujący sposób:

- 1) urządzenia towarzyszące – ciągi piesze, miejsca postojowe stałe i czasowe, urządzenia budowlane, budynki gospodarcze i higieniczno-sanitarne oraz obiekty małej architektury;
- 2) urządzenia infrastruktury technicznej - zlokalizowane pod ziemią, na ziemi albo nad ziemią przewody, urządzenia i obiekty wodociągowe, kanalizacyjne, ciepłownicze, elektryczne, gazowe i telekomunikacyjne i inne niezbędne do obsługi terenu;
- 3) zielen - skwery, parki, place zabaw dla dzieci, ogrody dziecięce, tereny wypoczynku osiedlowego, zielen niska i wysoka;
- 4) wielkopowierzchniowy obiekt handlowy - obiekt handlowy o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², w którym prowadzona jest działalność handlowa;
- 5) usługi turystyki - hotele, pensjonaty, domy wypoczynkowe, apartamenty na wynajem, campingi, budynki rekreacji indywidualnej oraz wszystkie inne usługi świadczone turystom lub odwiedzającym;
- 6) usługi komercyjne – należy przez to rozumieć wszystkie usługi służące zaspokojeniu potrzeb ludności, nastawione na zysk w tym rzemiosło i produkcja drobna.

Ze względu na skalę opracowania 1:10000 rysunku "kierunków zagospodarowania przestrzennego", dopuszcza się na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego korekty, zgodnie z uwagami zawartymi na stronie 27 niniejszego opracowania.

Studium przyjmuje następujące kierunki i wskaźniki zagospodarowania terenów oraz użytkowania terenów dla poszczególnych funkcji:

3.1. UM1 – obszar centrum usługowego staromiejskiego

Istniejąca oraz projektowana zabudowa wielofunkcyjna centrum usługowo staromiejskiego rozumiana jako: zabudowa mieszkaniowa wielorodzinną, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna; zabudowa usługowa w tym usługi: handlu, gastronomii, rozrywki, obsługi finansowej, obsługi ruchu turystycznego, drobne usługi bytowe (typu: szewc, krawiec, pralnia, biura, pracownie, kancelarie adwokackie, zakłady fotograficzne, solaria, punkty kserograficzne, biura podróży), usługi kultury, usługi zdrowia i opieki społecznej, administracji i inne usługi komercyjne.

Poszczególne funkcje terenu mogą być realizowane na poszczególnych działkach i terenach niezależnie od siebie.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: urządzenia towarzyszące, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) zaleca się dostosowanie charakteru usług do rangi centrum miasta i historycznej zabudowy;
- 2) zaleca się sytuowanie usług w parterach budynków lub piwnicach;
- 3) dopuszcza się sytuowanie usług w osobnych budynkach pod warunkiem dostosowania formy budynku do charakteru istniejącej zabudowy;
- 4) zaleca się eliminację substandardowej zabudowy gospodarczej i garażowej;
- 5) zakazuje się lokalizacji stacji paliw;
- 6) ustala się dopuszczalne formy zabudowy:
  - kamienica – budynek usytuowany w zwartej lub półzwartej pierzei zabudowy, w układzie kwartałów zabudowy obrzeżnej zamykającej podwórka; budynek zabytkowy, historyczny lub współczesny plombowy dostosowany do zabudowy istniejącej w zależności od lokalnych uwarunkowań,
  - budynek wolnostojący - zabytkowy, historyczny lub współczesny dostosowany do zabudowy istniejącej w zależności od lokalnych uwarunkowań;
- 7) wszystkie przyszłe inwestycje muszą uznać priorytet ochrony terenów mieszkaniowo-usługowych; uciążliwość obiektów i urządzeń (hałas, emisja spalin itp.) nie może przekraczać dopuszczalnych norm na granicy działki zgodnie z przepisami odrębnymi;

- 8) nie dopuszcza się realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko z wyłączeniem zabudowy mieszkaniowej i usług wraz z towarzyszącą im infrastrukturą;
- 9) zagospodarowanie terenów wymaga uwzględnienia ochrony konserwatorskiej – wpis do rejestru zabytków;
- 10) tereny placów (za wyjątkiem Rynku) i ulic wyłączonych z ruchu należy traktować jako tereny pełniące funkcje przestrzeni publicznej czyli posiadające szczególne znaczenie dla zaspokajania potrzeb mieszkańców;
- 11) z uwagi na usytuowanie i funkcję obszaru zaleca się sporządzenie MPZP.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) intensywność zabudowy nie mniejsza niż 0,01 i nie większa 2,5;
- 2) wysokość zabudowy w dostosowaniu do zabudowy sąsiedniej, nie wyżej jednak niż 18 m;
- 3) wysokość obiektów tymczasowych, w tym małej architektury do 4 m, z zastrzeżeniem pomnika B.Głowackiego dla którego dopuszcza się wysokość do 6 m.

3.2. MN – obszary zabudowy jednorodzinnej miejskiej

Istniejąca oraz projektowana zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna o wysokiej intensywności.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające:

- 1) do 30% powierzchni całkowitej budynku lub do 20% powierzchni działki w przypadku lokalizacji w odrębnym budynku usługowym: usługi handlu, gastronomii, rozrywki, sportu i rekreacji, obsługi finansowej, obsługi ruchu turystycznego, drobne usługi bytowe (typu: szewc, krawiec, pralnia, biura, pracownie, kancelarie adwokackie, zakłady fotograficzne, solaria, punkty kserograficzne, biura podróży), usługi kultury, usługi zdrowia, inne usługi komercyjne;
- 2) urządzenia towarzyszące, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) budowa lub rozbudowa istniejących obiektów powinna nawiązywać skalą i gabarytami do lokalnej tradycji budownictwa;
- 2) zaleca się sytuowanie usług w parterach budynków lub piwnicach;
- 3) nie dopuszcza się realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko z wyłączeniem zabudowy mieszkaniowej wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą;
- 4) zaleca się eliminację substandardowej zabudowy gospodarczej i garażowej;
- 5) dopuszcza się garaże wolnostojące;

- 6) wszystkie przyszłe inwestycje, muszą uznać priorytet ochrony terenów mieszkaniowych, uciążliwość obiektów i urządzeń (hałas, emisja spalin itp.) nie może przekraczać dopuszczalnych norm na granicy działki zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 7) na terenie objętym ochroną konserwatorską obowiązuje prowadzenie działań inwestycyjnych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) intensywność zabudowy nie mniejsza niż 0,01 i nie większa 2,0;
- 2) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 10% powierzchni działki budowlanej;
- 3) wysokość zabudowy w dostosowaniu do zabudowy sąsiedniej, nie wyżej jednak niż 13 m;
- 4) wysokość obiektów tymczasowych, w tym małej architektury do 4 m.

3.3. MN1 – obszary zabudowy jednorodzinnej podmiejskiej i wiejskiej

Istniejąca oraz projektowana zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (za wyjątkiem zabudowy szeregowej) o niskiej intensywności.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające:

- 1) do 30% powierzchni całkowitej budynku: usługi handlu, gastronomii, rozrywki, sportu i rekreacji, obsługi finansowej, obsługi ruchu turystycznego, drobne usługi bytowe (typu: szewc, krawiec, pralnia, biura, pracownie, kancelarie adwokackie, zakłady fotograficzne, solaria, punkty kserograficzne, biura podróży), usługi kultury, usługi zdrowia, inne usługi komercyjne;
- 2) urządzenia towarzyszące, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń.

Dopuszcza się zachowanie istniejącej zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych i zabudowy obsługi rolnictwa oraz lokalizację nowej zabudowy zagrodowej i zabudowy obsługi rolnictwa jako funkcji równorzędnej.

Na terenie oznaczonym symbolem 57MN1 jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się usługi zdrowia.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) zaleca się wyznaczenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w oddzieleniu od terenów zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych oraz terenów zabudowy obsługi rolnictwa. Poprzez oddzielenie rozumie się np. zaprojektowanie pasa zieleni w celu strefowania funkcji;
- 2) budowa lub rozbudowa istniejących obiektów powinna nawiązywać skalą i gabarytami do lokalnej tradycji budownictwa;

- 3) zaleca się sytuowanie usług w parterach budynków lub piwnicach;
- 4) zaleca się eliminację substandardowej zabudowy gospodarczej i garażowej;
- 5) dopuszcza się garaże wolnostojące;
- 6) wszystkie przyszłe inwestycje, muszą uznać priorytet ochrony terenów mieszkaniowych lub zagrodowych, uciążliwość obiektów i urządzeń (hałas, emisja spalin itp.) nie może przekraczać dopuszczalnych norm na granicy działki zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 7) na terenie objętym ochroną konserwatorską obowiązuje prowadzenie działań inwestycyjnych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) intensywność zabudowy nie mniejsza niż 0,01 i nie większa 0,8;
- 2) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 40% powierzchni działki budowlanej;
- 3) wysokość zabudowy w dostosowaniu do zabudowy sąsiedniej, nie wyżej jednak niż 12 m;
- 4) wysokość obiektów tymczasowych, w tym małej architektury do 4 m.

3.4. M/U – obszary zabudowy mieszkaniowo-usługowej

Istniejąca oraz projektowana zabudowa mieszkaniowo-usługowa, rozumiana jako zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, usługi handlu, gastronomii, rozrywki, sportu i rekreacji, obsługi finansowej, obsługi ruchu turystycznego, drobne usługi bytowe (typu: szewc, krawiec, pralnia, biura, pracownie, kancelarie adwokackie, zakłady fotograficzne, solaria, punkty kserograficzne, biura podróży), kultury, zdrowia, opieki społecznej, administracji, oświaty i inne usługi komercyjne.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: urządzenia towarzyszące, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń, zabudowę mieszkaniową wielorodzinną. Na terenie oznaczonym symbolem 36M/U jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się ponadto usługi zdrowia. Poszczególne funkcje terenu mogą być realizowane na poszczególnych działkach i terenach niezależnie od siebie.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) budowa lub rozbudowa istniejących obiektów powinna nawiązywać skalą i gabarytami do lokalnej tradycji budownictwa;
- 2) zaleca się sytuowanie usług w parterach budynków lub piwnicach;
- 3) dopuszcza się sytuowanie usług w osobnych budynkach pod warunkiem dostosowania formy budynku do charakteru zabudowy;
- 4) zaleca się eliminację substandardowej zabudowy gospodarczej i garażowej;
- 5) dopuszcza się garaże wolnostojące;

- 6) wszystkie przyszłe inwestycje, muszą uznać priorytet ochrony terenów mieszkaniowo-usługowych, uciążliwość obiektów i urządzeń (hałas, emisja spalin itp.) nie może przekraczać dopuszczalnych norm na granicy działki zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 7) na terenie objętym ochroną konserwatorską obowiązuje prowadzenie działań inwestycyjnych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) intensywność zabudowy nie mniejsza niż 0,01 i nie większa 2,0;
- 2) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 30% powierzchni działki budowlanej;
- 3) wysokość zabudowy w dostosowaniu do zabudowy sąsiedniej, nie wyżej jednak niż 12 m.
- 4) wysokość obiektów tymczasowych, w tym małej architektury do 4 m.

3.5. MW – obszary zabudowy wielorodzinnej

Istniejąca oraz projektowana zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: usługi w tym: usługi handlu, gastronomii, rozrywki, obsługi finansowej, obsługi ruchu turystycznego, drobne usługi bytowe (typu: szewc, krawiec, pralnia, biura, pracownie, kancelarie adwokackie, zakłady fotograficzne, solaria, punkty kserograficzne, biura podróży), kultury, zdrowia, opieki społecznej, administracji, zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, zabudowę mieszkaniowo-usługową, urządzenia towarzyszące, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) zaleca się sytuowanie usług w parterach budynków;
- 2) dopuszcza się sytuowanie usług w osobnych budynkach;
- 3) zaleca się eliminację substandardowej zabudowy gospodarczej i garażowej;
- 4) dopuszcza się garaże wolnostojące;
- 5) wszystkie przyszłe inwestycje muszą uznać priorytet ochrony terenów mieszkaniowych; uciążliwość obiektów i urządzeń (hałas, emisja spalin itp.) nie może przekraczać dopuszczalnych norm na granicy działki zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 6) na terenie objętym ochroną konserwatorską obowiązuje prowadzenie działań inwestycyjnych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) intensywność zabudowy nie mniejsza niż 0,01 i nie większa niż 6,0;
- 2) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 25% powierzchni działki budowlanej;

- 3) wysokość zabudowy w dostosowaniu do zabudowy sąsiedniej, nie wyżej jednak niż 20 m, dla terenów 7MW, 8MW, 9MW i 20MW dopuszcza się wysokość do 33 m.
- 4) wysokość obiektów tymczasowych, w tym małej architektury do 4 m.

3.6. U – obszary usług komercyjnych

Istniejące i projektowane usługi komercyjne.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: urządzenia towarzyszące, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń.

Na terenach oznaczonych symbolem 85U i 97U jako funkcje uzupełniające dopuszcza się ponadto usługi zdrowia.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) budowa lub rozbudowa istniejących obiektów powinna nawiązywać skalą i gabarytami do lokalnej tradycji budownictwa;
- 2) dopuszcza się lokalizację parkingów;
- 3) dla terenu oznaczonego symbolem 76U jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się centrum obsługi ruchu pasażerskiego (teren istniejącego dworca autobusowego) w przypadku zmiany lokalizacji dworca autobusowego przeznaczenie terenu pod usługi komercyjne;
- 4) dopuszcza się usługi publiczne jako funkcję uzupełniającą;
- 5) dla terenów 14U, 16U, 17U, 23U, 43U, 73U, 79U za zgodne ze studium uznaje się lokalizację stacji paliw.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne dla nowej zabudowy:

- 1) intensywność zabudowy nie mniejsza niż 0,01 i nie większa niż 5,0;
- 2) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 10% powierzchni działki budowlanej;
- 3) wysokość zabudowy w dostosowaniu do zabudowy sąsiedniej, nie wyżej jednak niż 15 m; dopuszcza się dominanty przestrzenne (wysokościowe) o wysokości nie większej niż 25 m w formie np. bannerów i wież reklamowych;
- 4) wysokość obiektów tymczasowych, w tym małej architektury do 4 m.

3.7. UP – obszary usług publicznych

Istniejące i projektowane usługi publiczne, rozumiane jako usługi związane z administracją, szkolnictwem, oświatą i wychowaniem, porządkiem publicznym, kulturą i sztuką, opieką zdrowotną i ratownictwem medycznym, zaspokajaniem potrzeb religijnych takie jak: świątynie, domy parafialne i klasztorne, kaplice oraz siedziby wspólnot wyznaniowych.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, urządzenia towarzyszące, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) budowa lub rozbudowa istniejących obiektów powinna nawiązywać skalą i gabarytami do lokalnej tradycji budownictwa;
- 2) dopuszcza się lokalizację usług komercyjnych związanych bezpośrednio lub pośrednio z rodzajem usług publicznych (usługi komercyjne nie mogą występować samodzielnie na działce) oraz parkingów;
- 3) na terenie objętym ochroną konserwatorską obowiązuje prowadzenie działań inwestycyjnych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne dla nowej zabudowy:

- 1) intensywność zabudowy nie mniejsza niż 0,01 i nie większa niż 3,0;
- 2) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 30% powierzchni działki budowlanej;
- 3) wysokość zabudowy, nie wyżej jednak niż 15 m; dopuszcza się dominanty przestrzenne (wysokościowe) o wysokości nie większej niż 35 m np. wież kościelnych; Dla terenu o symbolu 26UP dopuszcza się wysokość zabudowy do 50 m;
- 4) wysokość obiektów tymczasowych, w tym małej architektury do 4 m.

3.8. UT – obszary usług turystyki

Istniejące i projektowane usługi turystyki.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: mieszkania dla właścicieli, usługi komercyjne, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń.

Na terenach oznaczonych symbolem 1UT i 5UT dopuszcza się ponadto jako funkcję uzupełniającą usługi zdrowia oraz mieszkania służbowe.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) budowa lub rozbudowa istniejących obiektów powinna nawiązywać skalą i gabarytami do lokalnej tradycji budownictwa;
- 2) na terenie objętym ochroną konserwatorską obowiązuje prowadzenie działań inwestycyjnych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne dla nowej zabudowy:

- 1) intensywność zabudowy nie mniejsza niż 0,01 i nie większa 2,5;
- 2) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 30% powierzchni działki budowlanej;
- 3) wysokość zabudowy w dostosowaniu do zabudowy sąsiedniej, nie wyżej jednak niż 15 m;

- 4) wysokość obiektów tymczasowych, w tym małej architektury do 4 m.

3.9. US – obszary usług sportu i rekreacji

Istniejące i projektowane usługi sportu i rekreacji rozumiane jako hale sportowe, baseny, terenowe urządzenia sportowe i inne obiekty związane ze sportem i rekreacją.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: mieszkania służbowe, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń.

Na terenie oznaczonym symbolem 12US jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się usługi turystyki. Na terenach oznaczonych symbolem 14US i 19US jako funkcje uzupełniające dopuszcza się ponadto usługi zdrowia.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) budowa lub rozbudowa istniejących obiektów powinna nawiązywać skalą i gabarytami do lokalnej tradycji budownictwa;
- 2) dopuszcza się inne funkcje uzupełniające podstawowy program (gastronomia, handel detaliczny, hotele itp.) z zastrzeżeniem, iż nie mogą one występować na działce samodzielnie.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne dla nowej zabudowy:

- 1) intensywność zabudowy nie mniejsza niż 0,01 i nie większa niż 0,6;
- 2) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 60% powierzchni działki budowlanej z zastrzeżeniem pkt 4;
- 3) wysokość zabudowy w dostosowaniu do zabudowy sąsiedniej, nie wyżej jednak niż 15 m z zastrzeżeniem pkt 4;
- 4) dla terenu oznaczonego symbolem 7US (obszar pomiędzy zespołem pałacowo-parkowym w Dzikowie a dawnym zespołem pofolwarczym na Wymysłowie) wysokość zabudowy do 12 m,
- 5) wysokość obiektów tymczasowych, w tym małej architektury do 4 m.

3.10. UC – obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²

Istniejące i projektowane obszary rozmieszczenia wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń. Dla terenów 1UC, 2UC, 5UC, 11UC, 19UC, 20UC i 21UC dopuszcza się jako funkcję uzupełniającą stacje paliw.

Za zgodne ze studium uznaje się także lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m².

Parametry i wskaźniki urbanistyczne dla nowej zabudowy:

- 1) intensywność zabudowy nie mniejsza niż 0,01 i nie większa niż 2,1 a dla terenu 23UC nie większa niż 2,5;
- 2) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 10% powierzchni działki budowlanej, a dla terenu 23UC dopuszcza się powierzchnię biologicznie czynną nie mniejszą niż 7% powierzchni działki budowlanej;
- 3) wysokość zabudowy w dostosowaniu do zabudowy sąsiedniej, nie wyżej jednak niż 12 m i nie mniej niż 5 m, dla terenu przy jeziorze Tarnobrzeskim 20UC nie wyżej niż 14 m; dla terenu 23UC wysokość zabudowy nie większa niż 14 m, dopuszcza się wysokość nie większą niż 20 m na 50% powierzchni działki;
- 4) dopuszcza się dominanty przestrzenne (wysokościowe) o wysokości nie większej niż 25 m w formie banerów i wież reklamowych;
- 5) wysokość obiektów tymczasowych, w tym małej architektury do 4 m.

3.11. U/P – obszary zabudowy usługowo-produkcyjnej (aktywności gospodarczej)

Istniejąca i projektowana zabudowa usługowo-produkcyjna, rozumiana jako usługi komercyjne, rzemiosło, handel hurtowy i detaliczny, działalność usługowo– produkcyjna i produkcyjna, działalność związana z wytwórczością i przetwórstwem, gospodarka magazynowa, składy, obsługa komunikacji.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: pomieszczenia biurowe, mieszkania służbowe, bocznice kolejowe, stacje paliw, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń.

Poszczególne funkcje terenu mogą być realizowane na poszczególnych działkach i terenach niezależnie od siebie.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) dopuszcza się mieszkania służbowe, bez możliwości występowania funkcji mieszkaniowej samodzielnie na działce;
- 2) dopuszcza się wyznaczenie pasa zieleni izolacyjnej, który minimalizowałby negatywne oddziaływanie wzdłuż granic terenu;
- 3) zaleca się sporządzenie MPZP dla terenów przed ich zainwestowaniem.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) intensywność zabudowy nie mniejsza niż 0,01 i nie większa niż 3,0;
- 2) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 10% powierzchni działki budowlanej;
- 3) wysokość zabudowy w dostosowaniu do zabudowy sąsiedniej, nie wyżej jednak niż 18 m;

3.12. P – obszary zabudowy przemysłowej

Istniejąca i projektowana zabudowa przemysłowa i produkcyjna.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: pomieszczenia biurowe, mieszkania służbowe, usługi komercyjne, obsługę komunikacji, bocznicę kolejową, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy: dopuszcza się wyznaczenie pasa zieleni izolacyjnej, który minimalizowałby negatywne oddziaływanie wzdłuż granic terenu.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) intensywność zabudowy nie mniejsza niż 0,01 i nie większa niż 3,0;
- 2) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 10% powierzchni działki budowlanej;
- 3) wysokość zabudowy w dostosowaniu do zabudowy sąsiedniej, nie wyżej jednak niż 35 m.

3.13. PE – obszary eksploatacji powierzchniowej

Projektowane obszary eksploatacji powierzchniowej.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: urządzenia infrastruktury technicznej, drogi i zieleń. Zasady zagospodarowania terenu: zgodnie z przepisami odrębnymi.

3.14. R – obszary rolnicze

Istniejące i projektowane obszary rolnicze.

Zasady zagospodarowania terenu: tereny wyłączone z zabudowy budynkami w tym budynkami w zabudowie zagrodowej.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające urządzenia infrastruktury technicznej i drogi w tym drogi transportu rolnego.

Dopuszcza się zachowanie istniejącego zagospodarowania bez możliwości rozbudowy, nadbudowy i zmiany sposobu użytkowania budynków.

3.15. ZL – lasy

Istniejące lasy, rozumiane zgodnie z przepisami ustawy o lasach. Dla lasów posiadających status lasów ochronnych obowiązują przepisy odrębne i zapisy zawarte w decyzjach ministra środowiska.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń służących gospodarce leśnej, zgodnie z przepisami odrębnymi;

- 2) parametry i wskaźniki urbanistyczne według lokalnych uwarunkowań, przy czym wysokość zabudowy nie wyżej niż 10 m.

3.16. ZLp – zalesienia

Projektowane zalesienia, rozumiane zgodnie z przepisami ustawy o lasach.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń służących gospodarce leśnej, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) parametry i wskaźniki urbanistyczne według lokalnych uwarunkowań, przy czym wysokość zabudowy nie wyżej niż 10 m.

3.17. ZP – obszary zieleni urządzonej

Istniejące i projektowane obszary zieleni o charakterze reprezentacyjnym takie jak: parki, zieleńce, skwery.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) tereny wyłączone z zabudowy budynkami z zastrzeżeniem pkt 4 ;
- 2) dopuszcza się jako funkcje uzupełniające urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, ciągi piesze i rowerowe, terenowe urządzenia sportu i rekreacji i małej architektury;
- 3) dopuszcza się zachowanie istniejącego zagospodarowania;
- 4) na terenach oznaczonych symbolami: 14ZP, 16ZP, 17ZP, 18ZP dopuszcza się lokalizację tymczasowych obiektów (usługowo-handlowych, gastronomicznych) o następujących parametrach i wskaźnikach urbanistycznych: wysokość zabudowy nie wyżej niż 5 m.

3.18. ZC – cmentarze

Cmentarze nowe i istniejące, rozumiane zgodnie z przepisami odrębnymi, nie przewiduje się zmiany funkcji.

W strefie sanitarnej 50 i 150 metrów od cmentarzy obowiązują przepisy odrębne. Na terenie cmentarzy dopuszcza się lokalizację obiektów towarzyszących funkcji podstawowej takich jak: kaplice, domy pogrzebowe, kolumbaria oraz w postaci usług handlu detalicznego pod warunkiem nie występowania tych usług samodzielnie.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) wysokość zabudowy nie wyżej niż 15 m;
- 3) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 10% powierzchni działki budowlanej.

3.19. ZD – obszary ogrodów działkowych

Istniejące i projektowane ogrody działkowe, rozumiane zgodnie z przepisami ustawy o rodzinnych ogrodach działkowych.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) wysokość zabudowy nie wyżej niż 5 m;
- 2) pozostałe zagospodarowanie zgodnie z przepisami dotyczącymi rodzinnych ogrodów działkowych.

3.20. Z – obszary zieleni

Istniejące i projektowane obszary zieleni oraz zespołów zieleni izolacyjnej, niskiej, nieurządzonej.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) tereny wyłączone z zabudowy budynkami;
- 2) dopuszcza się jako funkcje uzupełniające urządzenia służące zabezpieczeniu przeciw powodzi, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, ciągi piesze i rowerowe oraz terenowe urządzenia sportu i rekreacji;
- 3) dopuszcza się zachowanie istniejącego zagospodarowania (w tym łąki i pastwiska).

3.21. WS – wody powierzchniowe śródlądowe

Istniejące i projektowane wody powierzchniowe śródlądowe.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: urządzenia infrastruktury technicznej i drogi.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) dopuszcza się lokalizację urządzeń hydrotechnicznych, melioracyjnych i innych dopuszczonych przez Prawo wodne;
- 2) dopuszcza się wykorzystanie wód na cele rybackie, rekreacyjne i sportowe.

3.22. KS – obszary obsługi komunikacji

Istniejące i projektowane obszary obsługi komunikacji, rozumiane jako obiekty i urządzenia związane z obsługą komunikacji takie jak: parkingi, ciągi piesze, ścieżki rowerowe, garaże.

Dla terenu oznaczonego symbolem 11KS podstawowe przeznaczenie stanowią obiekty i urządzenia związane z funkcjonowaniem dworca kolejowego i autobusowego, a w szczególności budynki dworca, stanowiska itp.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: urządzenia towarzyszące, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń oraz usługi komercyjne pod warunkiem nie występowania tych usług samodzielnie na działce.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) dopuszcza się stacje paliw i warsztaty samochodowe, za wyjątkiem obszarów położonych pomiędzy istniejącą zabudową mieszkaniową;
- 2) zaleca się eliminację substandardowej zabudowy gospodarczej i garażowej.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) intensywność zabudowy nie mniejsza niż 0,01 i nie większa niż 1,0 z zastrzeżeniem pkt 3;
- 2) wysokość zabudowy nie wyżej niż 8 m z zastrzeżeniem pkt 3;
- 3) na terenie oznaczonym symbolem 11KS intensywności zabudowy nie mniejsza niż 0,01 i nie większa niż 4,0 oraz wysokość zabudowy nie wyżej niż 15 m.

3.23. KK – obszary komunikacji kolejowej

Istniejące obszary komunikacji kolejowej w tym tereny zamknięte, rozumiane jako obiekty i urządzenia związane z obsługą ruchu kolejowego takie jak: torowiska, bocznice kolejowe, drogi i obiekty inżynierskie i inne związane z funkcją obszaru, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) intensywność zabudowy nie mniejsza niż 0,01 i nie większa niż 4,0;
- 2) na terenie oznaczonym symbolem 8KK wysokość zabudowy nie wyżej niż 15 m;
- 3) dla obiektów i urządzeń, których wysokość wynika z wymagań technicznych (technologicznych) dopuszcza się wysokości wynikające z tych wymagań i zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi.

3.24. E – obszary infrastruktury technicznej - elektroenergetyka

Istniejące i projektowane obiekty i urządzenia elektroenergetyczne.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: obiekty gospodarcze, urządzenia towarzyszące, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) wysokość zabudowy nie wyżej niż 8 m;
- 2) pozostałe zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi i normami branżowymi.

3.25. W – obszary infrastruktury technicznej - wodociągi

Istniejące i projektowane obiekty i urządzenia zaopatrzenia w wodę.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: obiekty gospodarcze, urządzenia towarzyszące, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) wysokość zabudowy nie wyżej niż 8 m;

- 2) pozostałe zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi i normami branżowymi.

3.26. G – obszary infrastruktury technicznej - gazownictwo

Istniejące i projektowane obiekty i urządzenia zaopatrzenia w gaz.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: obiekty gospodarcze, urządzenia towarzyszące, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) wysokość zabudowy nie wyżej niż 8 m;
- 2) pozostałe zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi i normami branżowymi.

3.27. C - obszary infrastruktury technicznej – ciepłownictwo

Istniejące i projektowane obiekty i urządzenia zaopatrzenia w ciepło.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: obiekty gospodarcze, urządzenia towarzyszące, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) wysokość zabudowy nie wyżej niż 8 m;
- 2) pozostałe zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi i normami branżowymi.

3.28. K - obszary infrastruktury technicznej – kanalizacja

Istniejące i projektowane obiekty i urządzenia odprowadzania ścieków.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: obiekty gospodarcze, urządzenia towarzyszące, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, zieleń.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) wysokość zabudowy nie wyżej niż 8 m;
- 2) pozostałe zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi i normami branżowymi.

3.29. O - obszary infrastruktury technicznej – gospodarowanie odpadami

Istniejąca i projektowana zabudowa związana z gospodarowaniem odpadami.

Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: obiekty administracyjne i gospodarcze, urządzenia towarzyszące, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) intensywność zabudowy nie mniejsza niż 0,01 i nie większa niż 4,0;
- 2) wysokość zabudowy nie wyżej niż 15 m;

- 3) pozostałe zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi i normami branżowymi w tym instalacja przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz instalacja pirolizy.

3.30. I - obszary infrastruktury technicznej – inne

Istniejące urządzenia i obiekty odprowadzania nadmiaru wody z Jeziora Tarnobrzeskiego Dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: obiekty administracyjne i gospodarcze, urządzenia towarzyszące, urządzenia infrastruktury technicznej, drogi.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) intensywność zabudowy nie mniejsza niż 0,01 i nie większa niż 4,0;
- 2) wysokość zabudowy nie wyżej niż 8 m;
- 3) zgodnie z przepisami odrębnymi i normami branżowymi.

3.31. KDGP – drogi i ulice klasy głównej ruchu przyspieszonego

Istniejące drogi publiczne klasy głównej ruchu przyspieszonego.

Zasady zagospodarowania terenu:

- 1) parametry techniczne zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) dopuszcza się na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego korektę przebiegu wyznaczonych na rysunku "kierunków" zagospodarowania przestrzennego dróg zgodnie z warunkami technicznymi oraz do granic własności nieruchomości.

3.32. KDG – drogi i ulice klasy głównej

Istniejące i projektowane drogi publiczne klasy głównej.

Zasady zagospodarowania terenu:

- 1) parametry techniczne zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) dopuszcza się na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego korektę przebiegu wyznaczonych na rysunku "kierunków" zagospodarowania przestrzennego dróg zgodnie z warunkami technicznymi oraz do granic własności nieruchomości.

3.33. KDZ – drogi i ulice klasy zbiorczej

Istniejące i projektowane drogi publiczne klasy zbiorczej.

Zasady zagospodarowania terenu:

- 1) parametry techniczne zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) dopuszcza się na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego korektę przebiegu wyznaczonych na rysunku "kierunków"

zagospodarowania przestrzennego dróg zgodnie z warunkami technicznymi oraz do granic własności nieruchomości;

- 3) dla ruchu rowerowego wzdłuż dróg klasy zbiorczej zaleca się wydzielenie ruchu rowerowego poza pas drogowy, zwłaszcza poza obszarami zabudowy, z uwagi na głównie tranzytową funkcję tych dróg, ich znaczne obciążenie ruchem i zapewnienie bezpieczeństwa ruchu.

3.34. Projektowane główne węzły i skrzyżowania dróg w ciągu dróg i ulic klasy G

Zasady zagospodarowania terenu: dopuszcza się na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego korektę lokalizacji wyznaczonych na rysunku "kierunków" zagospodarowania przestrzennego węzłów i skrzyżowań zgodnie z warunkami technicznymi oraz do granic własności nieruchomości.

Ogólne zasady dotyczące „Kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów”.

1. Dokładny przebieg granic obszarów określonych na rysunku STUDIUM – KIERUNKI winien zostać ustalony na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub innych opracowań szczegółowych (dopuszcza się korektę tych granic do granic własności).
2. Przebieg dróg oznaczonych na rysunku STUDIUM – KIERUNKI należy traktować jako obowiązujący w zakresie klas technicznych, dopuszcza się na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego korektę przebiegu wyznaczonych na rysunku "kierunków" zagospodarowania przestrzennego dróg zgodnie z warunkami technicznymi oraz do granic własności nieruchomości.
3. Lokalizacja i wielkość węzłów jest jedynie oznaczeniem graficznym – wielkość i zasięg węzłów i skrzyżowań należy ustalić na etapie sporządzania miejscowych planów lub innych opracowań szczegółowych, zgodnie z przepisami odrębnymi.
4. Podane klasy techniczne dróg i ulic należy traktować jako docelowe, dopuszcza się uwzględnienie istniejącego zainwestowania jako powodu nie zachowania określonej w Studium klasy technicznej na całym ciągu drogi.
5. Za zgodne z ustaleniami studium uważa się ponadto:
  - zalesienie terenów rolnych na glebach najniższych klas bonitacyjnych, nie wskazanych w studium do zalesienia,
  - wprowadzenie zieleni przydrożnej i śródpolnej na terenach rolnych,
  - wprowadzenie zieleni w każdym terenie,
  - uzupełnienie układu drogowego o drogi niewskazane na rysunku studium (publiczne i wewnętrzne),
  - realizację urządzeń służących zapobieganiu klęsce powodzi i urządzeń melioracyjnych, prowadzących do nawodnienia lub odwodnienia gruntów rolnych i odprowadzania wód deszczowych z terenów zainwestowania,
  - realizację urządzeń i sieci infrastruktury technicznej w każdym terenie pod warunkiem braku kolizji z istniejącym lub projektowanym zagospodarowaniem oraz przepisami odrębnymi,
  - istniejące zagospodarowanie i dotychczasowe przeznaczenie,
  - przeznaczenie wynikające z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

4. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

4.1. Podstawowe kierunki ochrony środowiska przyrodniczego

Zgodnie z ustawą prawo ochrony środowiska oraz ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w politykach, planach, strategiach lub programach dotyczących gospodarki przestrzennej należy uwzględniać zasady ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Zgodnie z powyższą zasadą zakłada się, że rozwój społeczno-gospodarczy gminy odbywać się będzie z poszanowaniem zasobów środowiska naturalnego. Oznacza to, że na każdym etapie rozwoju gminy równoważone będą potrzeby gospodarcze, społeczne i ekologiczne, a podejmowane działania będą umożliwiały zachowanie lub przywracanie równowagi przyrodniczej, w szczególności:

- racjonalne kształtowanie środowiska i gospodarowanie jego zasobami,
- przeciwdziałanie zanieczyszczeniom,
- przywracanie elementów przyrodniczych do stanu właściwego,
- zachowanie różnorodności biologicznej.

4.2. Obszary objęte ochroną na podstawie przepisów odrębnych

4.2.1. Główne zbiorniki wód podziemnych

Wschodnie krańce miasta znajdują się w obrębie wydzielonego w widłach Wisły i Sanu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425 Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów (utworzonego zgodnie z dokumentacją hydrogeologiczną, zatwierdzoną decyzją MOŚZNIŁ nr KDH 1/013/6037/97 z dnia 18.07.1997r. ze zmianą w postaci dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej przyjętego przez Ministra Środowiska Zawiadomieniem z dnia 15.12.2011r.), zakazy, nakazy, dopuszczenia zgodnie z dokumentacją.

4.2.2. Ujęcia wody

Na terenie miasta nie występują ujęcia wód powierzchniowych nie ustalono także granic ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wód.

4.2.3. Obszar „Natura 2000”

Na terenie miasta znajduje się obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 - Tarnobrzaska Dolina Wisły PLH 180049. Obejmuje dolinę Wisły ograniczoną do międzywala. Na obszarze objętym, ochroną w ramach sieci Natura 2000 należy ograniczać uciążliwość prowadzonej gospodarki i polityki przestrzennej tak, aby zachować siedliska chronionych gatunków roślin i zwierząt, zgodnie z przepisami odrębnymi.

4.2.4. Chronione gatunki flory, fauny i grzybów

Na terenie miasta, w obrębie lasów państwowych w wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej¹⁶ na terenie kompleksu leśnego „Zwierzyniec” stwierdzono występowanie kilku chronionych gatunków flory (konwalia majowa - *Convallaria majalis*, marzanka wonna - *Galium odoratum*, Kruszyna pospolita - *Frangula alnus*, kopytnik pospolity - *Asarum europaeum*) i fauny (ropucha szara - *Bufo bufo*, żmija zygzakowata - *Vipera Berus*, trzmiele - *Bombum sp.*, biegacze - *Carabus sp.*, liszkarze - *Calosoma sp.*) oraz jednego gatunku grzybów (sromotnik bezwstydnny - *Phallus impudicus*). Rośliny chronione i grzyby występują na licznych stanowiskach w postaci większych skupisk (łanów) oraz kęp. Ochrona gatunkowa, zgodnie z przepisami odrębnymi.

4.2.5. Pomniki przyrody

Dla pomników przyrody zlokalizowanych w granicach miasta Tarnobrzega obowiązują ustalenia szczegółowe (zakazy, nakazy) zawarte w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn.zm.). Pojedyncze obiekty chronione z tytułu ochrony przyrody żywej i nieożywionej należy uwidocznnić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz zapewnić ich ochronę.

Obiektami prawnie chronionymi jest 36 pomników przyrody, w tym 10 grupowych. Łącznie ochroną objęto 114 okazałych, sędziwych drzew. W przewadze są to dęby szypułkowe (45 drzew) i lipy drobnolistne (29 drzew). Pomniki przyrody ustanowione zostały przez Wojewodę Tarnobrzieskiego w latach 1980-1997 oraz przez Radę Miasta Tarnobrzeg w 2002 roku.

4.3. Obszary ekologicznego systemu powiązań

W sąsiedztwie cieków wodnych obowiązuje nakaz szczególnego zabezpieczenia wód powierzchniowych przed zagrożeniami i nakaz ochrony obudowy biologicznej cieków.

Zaleca się zaniechanie intensywnego użytkowania gospodarczego i wprowadzenie wzbogacenia ekologicznego.

Obowiązuje zakaz realizacji inwestycji lub prowadzenia czynności, których skutkiem mogłoby być uszczerplenie wartości tego ekosystemu, jego części bądź osłabienie roli, jaką odgrywa, zakaz zwiększania intensywnego użytkowania gospodarczego, nakaz utrzymania walorów ekologicznych i zalecenie wprowadzenia wzbogacenia ekologicznego.

---

¹⁶ „Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Nowa Dęba”

4.4. Strefa ekotonowa

Zaleca się zastosowanie strefy ekotonowej w odległości min. 20 m od granicy lasu, w której powinien być zachowany pas krzewów, podstrefa krzewiasto-drzewiasta oraz podstrefa drzewiasta. Podstawowymi funkcjami strefy ekotonowej są: łagodzenie ujemnego wpływu terenów otwartych i zabudowanych na las, skutkującego obniżeniem zdolności retencyjnych oraz zniekształceniem składu swoistej flory i fauny; zwiększenie różnorodności biologicznej przez wytworzenie siedliska dla wielu gatunków przystosowanych do życia w warunkach przejściowych; poprawa warunków ochrony przeciwpożarowej przez wytworzenie pasa izolacyjnego z przewagą drzew liściastych oraz krzewów oraz zwiększenie walorów krajobrazowych. Strefa ta nie dotyczy miejscowych planów obowiązujących w dniu wejścia w życie studium.

4.5. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów

W ramach ochrony środowiska oraz zapobiegania jego przekształceniom należy dążyć do:

- 1) zachowania zrównoważonego rozwoju,
- 2) ochrony arealu gleb o wysokiej bonitacji (klasa I-III, IV) oraz obszarów leśnych przed zmniejszaniem i zmianą użytkowania,
- 3) racjonalnego kształtowania środowiska i gospodarowanie jego zasobami,
- 4) przeciwdziałania zanieczyszczeniom,
- 5) przywracania elementów przyrodniczych do stanu właściwego,
- 6) zachowania różnorodności biologicznej,
- 7) waloryzacji wytypowanych obiektów i obszarów, a następnie objęcia różnymi formami ochrony najcenniejszych obszarów i obiektów przyrodniczych (w tym doliny rzeczne, jako podstawa regionalnych i lokalnych systemów ochrony przyrody),
- 8) ograniczenia emisji substancji szkodliwych dla środowiska, stosowanie najlepszych dostępnych technologii i urządzeń, minimalizacja istniejących uciążliwości związanych głównie z zanieczyszczeniem wód powierzchniowych, emisją niską i komunikacją drogową,
- 9) przeciwdziałania niewłaściwemu korzystaniu ze środowiska w tym wdrożenie programu segregacji i utylizacji odpadów, usuwanie dzikich wysypisk odpadów,
- 10) poprawy stanu infrastruktury technicznej w tym szczególnie drogowej,
- 11) poprawy realizacji kompleksowych systemów oczyszczania ścieków,
- 12) optymalnego zabezpieczenia terenów, ludności i infrastruktury technicznej przed skutkami powodzi,
- 13) prowadzenia stałego monitoringu środowiskowego,
- 14) prowadzenia produkcji rolniczej opartej na tzw. "dobrych praktykach gospodarowania", przeciwdziałanie degradacji i erozji gleb, prowadzenia edukacji

ekologicznej, propagowania działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,

- 15) zachowania właściwej ochrony wód Głównego Zbiornika Wód Podziemnych,
- 16) ochrony cennych przyrodniczo obszarów, takich jak Natura 2000, czy terenów na których występują chronione gatunki flory, fauny i grzybów, ochrony przed zainwestowaniem wymagają obszary występowania chronionych roślin i siedlisk przyrodniczych, terytoria i miejsca lęgowe chronionej ornitofauny oraz obszary wchodzące w skład systemu ekologicznego,
- 17) ochrony pomników przyrody, wskazuje się na konieczność respektowania zasad zagospodarowania na obszarach i w otoczeniu obiektów przyrody prawnie chronionej,
- 18) zachowania odpowiednich proporcji pomiędzy terenami zabudowanymi i wolnymi od zabudowy zwłaszcza poprzez zachowanie istniejących lasów, parków i skwerów oraz zaplanowanie na przyszłych osiedlach terenów zielonych,
- 19) działań które przyczynią się do poprawy jakości wód powierzchniowych oraz uniknięcia ich zanieczyszczenia,
- 20) respektowania zasad zagospodarowania na obszarach i w otoczeniu obiektów przyrody prawnie chronionej.

4.6. Zasady ochrony krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

Na terenie całego miasta w ramach ochrony krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego oraz zapobiegania jego przekształceniom należy dążyć do:

- 1) rekompozycji nowej zabudowy, wprowadzanej na tereny dawnych siedlisk zagrodowych z dostosowaniem do istniejącej zabudowy, ze szczególnym wskazaniem na zachowanie wiejskiego charakteru tej zabudowy,
- 2) stosowania naturalnych materiałów budowlanych i kolorystyki nawiązującej do istniejącej historycznej zabudowy regionu,
- 3) zachowania istniejących terenów leśnych i zadrzewień śródpolnych,
- 4) separacji nowej zabudowy od istniejącej zabudowy wsi, co zmniejsza znacznie dysonanse przestrzenne,
- 5) ochrony cmentarzy oraz miejsc pamięci narodowej w tym cmentarzy nieużytkowanych,
- 6) rewaloryzacji zabytkowych założeń parkowych, wprowadzania dolesień, uzupełniania zadrzewień oraz pasów zieleni ochronnej w celu poprawy różnorodności biologicznej gminy i wzbogacenia jej krajobrazu.

Dla poszczególnych osiedli w ramach ochrony krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego należy dążyć do:

- 1) kompleksowej ochrony krajobrazu w granicach osiedli: Dzików i Podłęże (przede wszystkim w zakresie ochrony form ochrony przyrody, obiektów i obszarów zabytkowych oraz zagospodarowania), Piastów (przede wszystkim w zakresie ochrony lasów, form ochrony przyrody i zagospodarowania), Stare Miasto (przede wszystkim w zakresie ochrony form ochrony przyrody, obiektów i obszarów zabytkowych oraz zagospodarowania), Przywiśle (przede wszystkim w zakresie ochrony obiektów i obszarów zabytkowych, zagospodarowania oraz rzeźby terenu), Miechocin (przede wszystkim w zakresie ochrony lasów, wód powierzchniowych oraz obiektów i obszarów zabytkowych),
- 2) ochrony poszczególnych elementów krajobrazu w granicach osiedli: Nagnajów w zakresie ochrony wód powierzchniowych i obiektów i obszarów zabytkowych, Mokrzyszów w zakresie ochrony obiektów i obszarów zabytkowych, Ocice w zakresie ochrony lasów, Wielowieś w zakresie ochrony obiektów i obszarów zabytkowych.

5. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

5.1. Obszary i obiekty objęte ochroną konserwatorską

- Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami formami ochrony zabytków są: wpis do rejestru, uznanie za pomnik historii, utworzenie parku kulturowego oraz ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
- Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 z późn. zm.), jako zabytki rozumie się również zabytki archeologiczne, które oznaczają: zabytek nieruchomy, będący powierzchniową, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem,
- Zgodnie z art. 18 w powiązaniu z art. 19 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 z późn. zm.) ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami uwzględnia się m.in. przy sporządzaniu i aktualizacji studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie miasta zewidencjonowano łącznie 44 budynki, obiekty, zespoły zabytkowe (w tym układy urbanistyczne) wpisane do rejestru zabytków. Poza ww. obiektami i obszarami do gminnej ewidencji zabytków zostało wpisanych 178 obiektów.

Obowiązek prowadzenia gminnej ewidencji zabytków nieruchomości spoczywa na Prezydencie (art. 22 pkt. 4 ww. ustawy). Zasób gminnej i wojewódzkiej ewidencji

zabytków podlega sukcesywnemu rozpoznaniu i może być aktualizowany. Skreślenie obiektu lub wpis nowych obiektów do rejestru lub ewidencji zabytków odbywa się zgodnie z przepisami odrębnymi, bez potrzeby zmiany ustaleń studium.

Miasto Tarnobrzeg posiada Gminną Ewidencję Zabytków.

Zaleca się, aby ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego objąć wszystkie zabytki wpisane do gminnej ewidencji zabytków oraz zabytki archeologiczne.

W ewidencji zabytków znajdują się obiekty sakralne, zespoły pałacowe, kapliczki, cmentarze, domy mieszkalne, obiekty użyteczności publicznej i zabytki gospodarczo-przemysłowe zlokalizowane w zasięgu historycznego miasta Tarnobrzega oraz na terenach dawnych wsi będących obecnie osiedlami – Dzikowie, Miechocinie, Mokrzeszowie, Sielcu, Wielowisi, Wymysłowie, Zakrzowie, Nagnajowie i Sobowie.

Obiekty o znaczeniu ponadlokalnym to:

- zespół pałacowo-parkowy osiedle Dzików;
- zespół pałacowo-parkowy osiedle Mokrzeszów;
- zespół klasztorny O.O. Dominikanów;
- zespół klasztorny S.S. Dominikanek – osiedle Wielowieś;
- kościół parafialny p.w. św. Marii Magdaleny – osiedle Miechocin.

Wykaz zabytków nieruchomych (stan na 30.12.2015 roku) znajduje się w tabeli nr 4 – w części "uwarunkowania".

Stanowiska archeologiczne na obszarze miasta rozmieszczone są na 6 sekcjach AZP: 90-73, 90-74, 91-73, 91-74, 92-73, 93-72. Z ogólnej liczby stanowisk archeologicznych 4 stanowiska zostały wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków.

Wykaz stanowisk archeologicznych w obszarze miasta i gminy znajduje się w tabeli nr 5 – w części "uwarunkowania".

Na terenie miasta znajduje się osiedle Przywiśle, proponowane do ochrony w zakresie dóbr kultury współczesnej.

5.2. Wytyczne konserwatorskie:

Na terenie miasta Tarnobrzega funkcjonują prawomocnie ustanowione poprzez wpis do rejestru zabytków strefy ochrony konserwatorskiej:

1. Układ urbanistyczno-krajobrazowy miasta wraz ze strefami: strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej A i strefą ochrony krajobrazu i powiązań widokowych, znajdujący się w rejestrze zabytków pod nr 285/A;
2. Zespół pałacowo-parkowy w Tarnobrzegu- Mokrzeszowie wraz ze strefami: strefą ochrony zabytkowego założenia i strefą ochrony zewnętrznych powiązań widokowych i strefą ochrony ekologicznej, znajduje się w rejestrze zabytków pod numerem A-857;

3. Zespół pałacowo-parkowy w Tarnobrzegu – Dzikowie znajduje się w rejestrze zabytków pod numerem A-209.

Granice obowiązujących stref wynikają z ustaleń decyzji w sprawie wpisu do rejestru zabytków. Dla terenów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków obowiązuje prymat zachowania wartości zabytkowych nad wszelką działalnością inwestycyjną. Warunki zagospodarowania, prowadzenia prac oraz podejmowania działań przy zabytku zgodnie z zapisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

- **Strefa „A” ochrony konserwatorskiej obowiązująca - równoznaczna ze strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej wynikającej z decyzji o wpisie do rejestru zabytków (układ urbanistyczno-krajobrazowy, zespół pałacowo-parkowy w Mokrzeszowie, zespół pałacowo parkowy w Dzikowie) i projektowana (kościół i klasztor Dominikanek – Wielowieś, kościół parafialny z otoczeniem Wielowieś, kościół parafialny w Miechocinie):**

W strefie „A” obowiązują następujące wymogi konserwatorskie (dla terenów wpisanych do rejestru zabytków obowiązują ponadto zapisy ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami):

- a) należy zachować historyczny układ przestrzenny (tj. rozplanowanie dróg, ulic i międzuchów, placów, historycznych zbiorników wodnych, przebieg: linii zabudowy, kompozycję wewnątrz urbanistycznych, kompozycję historycznej zieleni,) oraz poszczególne elementy tego układu (tj. historyczne nawierzchnie ulic, placów i chodników, historyczne obiekty techniczne, zabudowę i zielen) w szczególności rynek i układ ulic z niego wybiegających, utrzymać dawne trakty i rozwidlenia,
- b) należy konserwować zachowane elementy układu przestrzennego, poszczególne obiekty o wartościach zabytkowych należy poddać restauracji i modernizacji technicznej z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu, a funkcje uciążliwe i degradujące wyeliminować,
- c) należy przyznać pierwszeństwo wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewaloryzacyjnym,
- d) należy dostosować nową zabudowę do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie sytuacji, skali, bryły i jej formy architektonicznej (podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni murów i otworów, opracowania elewacji, kolorystyki, stolarki okien i drzwi) oraz nawiązać formami współczesnymi i stosowanymi materiałami do lokalnej tradycji architektonicznej,
- e) nowopowstająca zabudowa winna rygorystycznie powtarzać przebieg pierwotnej linii zabudowy oraz winna być kształtowana w oparciu o dostępne materiały

- ikonograficzne, w nawiązaniu do zachowanej historycznej zabudowy należy utrzymać gabaryty zabudowy zwartej pierzei przyrynkowych,
- f) nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną,
  - g) należy stosować materiały występujące w lokalnym budownictwie historycznym,
  - h) kolorystyka obiektów winna respektować oryginalne rozwiązania kolorystyczne (np. ustalone badaniami stratygraficznymi) ponadto uwzględniać walory estetyczne otoczenia jak i rozwiązania kolorystyczne występujące w zabudowie historycznej (np. biel, rozbielone beże, piaski),
  - i) należy dostosować współczesną funkcję do wartości zabytkowych zespołów budowlanych i jego poszczególnych obiektów, eliminując uciążliwe funkcje - dotyczy to również wartościowych kompozycji parkowych, nasadzeń przydrożnych, planowanych osadzeń cieków i zbiorników wodnych o wartościach historycznych,
  - j) należy usunąć obiekty dysharmonizujące lub pozostawić je do śmierci technicznej. Analogicznie należy postępować w stosunku do innych elementów zniekształcających założenie historyczne (np. błędnych nasadzeń zieleni),
  - k) należy likwidować obiekty tymczasowe w przypadku inwestycji nowych należy preferować te z nich, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalenia istniejących już relacji oraz pod warunkiem, iż nie kolidują one z historycznym charakterem obiektu,
  - l) umieszczanie reklam lub innych tablic reklamowych nie związanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących na obiekcie lub obszarze element obcy, jest bezwzględnie zabronione; dopuszczalne jest umiejscawianie tablic informacyjnych instytucji lub szyldów sklepów i zakładów w miejscach na to wyznaczonych, we właściwej, nie agresywnej formie,
  - m) inwestor przed uzyskaniem pozwolenia na budowę winien liczyć się z koniecznością zlecenia dodatkowych badań lub opracowań studialnych, archeologicznych, architektonicznych, urbanistycznych, stratygraficznych, dendrologicznych, dendrochronologicznych itp. w przypadku postawienia takich wymogów przez odpowiednie służby ochrony zabytków,
  - n) należy uporządkować wnętrza zabudowy zabytkowych zespołów budowlanych; puste place powstałe po wyburzeniu obiektów powinny uzyskać zagospodarowanie odtworzeniowe bądź jako zieleńce wewnątrz blokowe, wg. indywidualnych projektów; preferowana jest zieleń niska i pnąca,
  - o) wyklucza się możliwość prowadzenia napowietrznych linii teletechnicznych i energetycznych,

- p) wyklucza się możliwość stosowania ogrodzeń betonowych i prefabrykowanych o monolitycznych przęsłach; forma, materiał i wysokość ogrodzenia powinny nawiązywać do lokalnych historycznych ogrodzeń,
- q) wszelkie działania podejmowane przy zabytkowym obiekcie lub zespole wpisanym do rejestru zabytków wymagają pisemnego pozwolenia właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Dla zespołów kościelnych, niezależnie od powyższych uwarunkowań, jako nadrzędne obowiązują ustalenia:

- a) obowiązuje bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej,
- b) należy zachować i konserwować zachowany zabytkowy układ przestrzenny oraz poszczególne elementy tego układu,
- c) nowe inwestycje dopuszczalne wyłącznie jako uzupełnienie już istniejącej formy zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalenia historycznych relacji oraz pod warunkiem, iż nie kolidują one z historycznym charakterem założenia.

Szczegółowe wytyczne konserwatorskie dla obszaru pomiędzy ulicami Wszyńskiego, Sikorskiego i Sienkiewicza:

a) Ulica Sienkiewicza

- Należy wprowadzić zabudowę plombową, nawiązującą formą, skalą, detalem architektonicznym do historycznych budynków sąsiednich z zachowaniem historycznej linii zabudowy, 1-2 kondygnacji z użytkowym poddaszem lub bez. Konieczne rozczłonkowanie elewacji nawiązujące w podziałach do obowiązującego modułu w całej pierzei ul. Sienkiewicza. Zachować możliwość przejścia do ul. Dominikańskiej wg historycznego przebiegu,
- w przypadku kamienicy nr 39 zalecana jest przebudowa formy dachu na dach dwuspadowy z oknami połaciowymi;
- zalecana adaptacja budynku d. młyna przy domu nr 39 - dopuszczalna przebudowa zniszczonych elementów budynku;¹⁷

b) Ulica Dominikańska

- Ulica na zapleczu zabudowy ul. Sienkiewicza o kameralnym charakterze w aktualnym stanie przedstawia obraz zaniedbania i destrukcji znacznej

---

¹⁷ budynek młyna na dzień uchwalenia studium nie figuruje w gminnej ewidencji zabytków.

części tkanki budowlanej. Zaleca się uporządkowanie pod kątem stworzenia kameralnego traktu prowadzącego w kierunku zespołu klasztornego OO. Dominikanów,

- Nawierzchnię ulicy należy poddać przebudowie. Zaleca się, aby była wykonana z kamieni otoczków lub łupanej kostki granitowej bądź bazaltowej z wyprowadzonym rynsztokiem, bez wprowadzania chodników;

c) **Ulica Kardynała Wyszyńskiego**

- Zabudowa wzdłuż tej ulicy winna nawiązywać formą i skalą, do zabudowy ul. Sienkiewicza i obejmować 1-2 kondygnacje z poddaszem użytkowym. Konieczne jest rozczłonkowanie elewacji nawiązujące w podziałach do historycznej zabudowy ul. Sienkiewicza.

Strefa „A”, obejmująca układ urbanistyczny, historyczne założenia pałacowo-parkowe, oraz założenia kościelne wraz z cmentarzami równoznaczna jest ze strefą ochrony zabytków archeologicznych. W zakresie ochrony zabytków archeologicznych obowiązują ustalenia jak dla stanowisk archeologicznych. Ratownicze badania archeologiczne mogą określić pierwotne linie zabudowy, historyczne podziały działek, szerokość zabudowy historycznej, która winna znaleźć odzwierciedlenie w projektowanych elewacjach budynków. Należy liczyć się także z koniecznością zachowania w nowej zabudowie czy zagospodarowaniu terenu wartościowych relikwów historycznej zabudowy (piwnic, murów) i ekspozycji w nawierzchni zarysów dawnej zabudowy, wjazdów, bram itp.

- **Strefa „B” ochrony konserwatorskiej projektowana, obejmująca (osiedle Borek – ul. Borek, Sosnowa, Rusinowskiego; układ ruralistyczny wsi Mokrzeszów, układ ruralistyczny wsi Sobów, układ ruralistyczny wsi Zakrzów; układ ruralistyczny wsi Wielowieś, układ ruralistyczny wsi Miechocin w tym osiedle Piaski,:**

Obszary historycznych układów urbanistycznych i ruralistycznych, w obrębie, których elementy dawnego układu przestrzennego miejscowości tzn. rozplanowanie, kształt zewnętrzny zabudowy, a także jej powiązania z zielenią i krajobrazem zachowały się w stosunkowo dobrym stanie i całość stanowi wartość kulturową w skali lokalnej. Działalność konserwatorska w strefie „B” zmierza do zachowania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, w tym przede wszystkim zabudowy, układu dróg, podziału i sposobu zagospodarowania działek. Zmierza również do restauracji i modernizacji technicznej obiektów o wartościach kulturowych z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości obiektów i obszarów.

W strefie „B” obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- a) zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego

- tj. rozplanowanie dróg, ulic i placów, linie zabudowy, kompozycję: wnętrz ruralistycznych, zabudowy, zieleni, zespoły zabudowy,
- b) zachować historyczne nawierzchnie kamienne,
  - c) obiekty o wartościach zabytkowych poddać restauracji i modernizacji technicznej z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu,
  - d) wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać istniejące już związki przestrzenne i planistyczne,
  - e) obowiązują działania odtworzeniowe i rewaloryzacyjne, zarówno w przypadku historycznego układu przestrzennego, przyrodniczych elementów krajobrazu, jak i w stosunku do historycznej struktury technicznej, instalacji wodnych, sieci komunikacyjnych, obiektów zabytkowych znajdujących się w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków i obiektów historycznych,
  - f) należy preferować te inwestycje, które stanowią rozszerzenia lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalenia istniejących już relacji oraz pod warunkiem, iż nie kolidują one z historycznym charakterem obiektu i obszaru,
  - g) przy inwestycjach związanych z modernizacją, rozbudową, przebudową obiektów istniejących wymagane jest uwzględnienie warunków kształtowania nowej zabudowy w obszarze strefy ochrony konserwatorskiej oraz zasad zachowania ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury, po rozbudowie budynek winien tworzyć spójną kompozycję z istniejącą częścią (w przypadku obiektów objętych wojewódzką i gminną ewidencją zabytków obowiązują odrębne uwarunkowania),
  - h) nowa zabudowa winna być zharmonizowana z historyczną kompozycją przestrzenno-architektoniczną w zakresie lokalizacji, rozplanowania, skali, ukształtowania bryły, w tym kształtu i wysokości dachu, poziomu posadowienia parteru, formy architektonicznej, formy i podziałów otworów okiennych i drzwiowych, materiału oraz przy nawiązaniu do historycznej zabudowy poszczególnych miejscowości,
  - i) nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną,
  - j) kolorystyka obiektów winna uwzględniać walory estetyczne otoczenia jak i rozwiązania kolorystyczne występujące w zabudowie historycznej (np. biel, rozbielone beże, piaski),
  - k) zakaz stosowania tworzyw sztucznych (np. siding) jako materiały okładzinowe,
  - l) elementy dysharmonizujące, nie spełniające warunków ochrony strefy konserwatorskiej oraz uniemożliwiające ekspozycję wartościowych obiektów zabytkowych, winny być usunięte lub w uzasadnionych przypadkach poddane odpowiedniej przebudowie,

- m) dopuszczalne jest umiejscawianie tablic informacyjnych instytucji lub szyldów sklepów i zakładów w miejscach na to wyznaczonych, we właściwej, nie agresywnej formie,
  - n) przy opracowaniu zasad kształtowania przyszłej zabudowy należy uwzględnić historyczny charakter zabudowy miejscowości i jej rozplanowania: np. mieszkaniowy, zagrodowy itp.,
  - o) wprowadza się wymóg uzgadniania z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków działań inwestycyjnych.
- **Strefa obowiązująca ochrony krajobrazu i powiązań widokowych wynikająca z decyzji o wpisie do rejestru zabytków (układ urbanistyczno-krajobrazowy miasta Tarnobrzega, zespół pałacowo - parkowy w Mokrzeszowie):**
- a) warunki zagospodarowania, prowadzenia prac oraz podejmowania działań przy zabytku zgodnie z zapisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
  - b) zaleca się pozostawienie terenu pomiędzy wałem wiślanym a wzgórzem miejskim oraz terenu pomiędzy zespołem pałacowym w Dzikowie a dawnym zespołem pofolwarcznym w Wymysłowie jako niezabudowanego, za wyjątkiem istniejącego zagospodarowania lub zagospodarowania wynikającego z wydanych decyzji administracyjnych.
- **Strefa E ochrony ekspozycji obiektów zabytkowych projektowana** – obowiązuje zakaz zabudowy ze względu na ochronę widoku na kościół i klasztor Dominikanek w Wielowisi oraz zaleca się chronić osie widokowe wzdłuż ulicy Dominikańskiej oraz ul. Sienkiewicza od skrzyżowania z ul. Wyszyńskiego.
- **Strefa obowiązująca ochrony ekologicznej zabytkowych układów pałacowo-parkowych wynikająca z decyzji o wpisie do rejestru zabytków (zespół pałacowo - parkowy w Mokrzeszowie):** warunki zagospodarowania, prowadzenia prac oraz podejmowania działań przy zabytku zgodnie z zapisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- **Obiekty ujęte w ewidencji zabytków nie oznaczone na rysunku studium,** dla których obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:
- a) zachować ich bryłę, kształt i geometrię dachu oraz zastosowane tradycyjne materiały budowlane, utrzymać, a w przypadku zniszczenia odtworzyć historyczny detal architektoniczny,
  - b) zachować kształt, rozmiary i rozmieszczenie otworów zgodne z historycznym wizerunkiem budynku,

- c) należy utrzymać - lub odtworzyć - oryginalną stolarkę okien i drzwi,
- d) w przypadku konieczności przebicia nowych otworów, należy je zharmonizować z zabytkową elewacją budynku,
- e) stosować kolorystykę i materiały nawiązujące do tradycyjnych lokalnych rozwiązań, w tym ceramiczne lub tynkowe pokrycie ścian zewnętrznych; zakazuje się stosowania okładzin ściennych typu „siding”,
- f) należy stosować historyczny rodzaj pokrycia dachowego (dachówka ceramiczna w kolorze ceglastym lub inne właściwe dla danego obiektu),
- g) elementy elewacyjne instalacji technicznych należy montować z uwzględnieniem wartości zabytkowych obiektów,
- h) prowadzenie wszelkich prac budowlanych przy obiektach zabytkowych należy poprzedzić uzyskaniem wytycznych konserwatorskich,
- i) Wykaz obiektów ujętych w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków nieruchomych (w tym małej architektury) podany jest w części „Uwarunkowania” tabela nr 4.

■ **Stanowiska archeologiczne**

- a) W obrębie znajdujących się na terenie objętym opracowaniem studium **stanowisk archeologicznych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie (50 m)**, zamierzenia inwestycyjne związane z pracami ziemnymi wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- b) Wpis do rejestru stanowiska archeologicznego równoznaczny jest ze strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej "W" dla zabytków archeologicznych. Na tym terenie określa się priorytet wymogów konserwatorskich oraz zakaz działań inwestycyjnych niezwiązanych bezpośrednio z rewaloryzacją zabytkowego terenu,
- c) Wykaz stanowisk archeologicznych w obszarze miasta i gminy w tabeli nr 5 – w części "uwarunkowania".

Wykaz oznaczonych na planie stanowisk archeologicznych oraz obiektów zabytkowych ujętych w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków podlega sukcesywnej weryfikacji i uzupełnieniom, bez konieczności zmiany SUIKZP.

6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

6.1. Kierunki rozwoju systemów komunikacji

System komunikacji, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, powinien współtworzyć przestrzeń ze swoim otoczeniem, poprzez korzystanie z istniejących dróg oraz budowę nowych ciągów komunikacyjnych, które będą umożliwiały równoprawne korzystanie z dróg użytkowników samochodów, transportu zbiorowego, ruchu towarowego i pieszego.

W przyszłych planach miejscowych należy chronić interesy słabszego uczestnika ruchu (rowerzystów i pieszych). Konieczne wydaje się planowanie ścieżek rowerowych oraz wyznaczanie i tworzenie nowych miejsc do parkowania. Należy przyjąć preferencję dla przedsięwzięć małych, ale możliwie szybkich do realizacji lub przynoszących możliwie szybko poprawę.

Na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego możliwe jest wyznaczenie dodatkowych dróg niewskazanych na rysunku Studium – Kierunki zagospodarowania przestrzennego.

6.1.1. Podstawowy układ drogowy

Podstawowy układ drogowy gminy stanowią drogi:

- 1) droga krajowa nr 9 (DK9) z Radomia przez Ostrowiec Świętokrzyski i Tarnobrzeg do Rzeszowa,
- 2) droga wojewódzka nr 723 (DW723) łącząca DK77 w Sandomierzu z DW871 w Tarnobrzegu – o długości ok. 10,5 km,
- 3) droga wojewódzka nr 871 (DW871) łącząca Stalową Wolę przez Grębów z Tarnobrzegiem – o długości ok. 13,4 km,
- 4) droga wojewódzka nr 758 (DW758) łącząca DW757 w Iwaniskach przez Klimontów z Tarnobrzegiem - o długości ok. 1 km,
- 5) droga wojewódzka nr 985 (DW 985) o długości około 0,5 km,
- 6) oraz kilka ważnych dróg i ulic o znaczeniu lokalnym.

Zasadniczo zachowuje się istniejący schemat komunikacyjny drogi krajowej, dróg wojewódzkich oraz powiatowych. Zachowuje się istniejący przebieg drogi krajowej w klasie GP. Projektuje się nowy przebieg drogi wojewódzkiej 871 w klasie G w części południowej przez Mokrzychów i Zabrodzie do projektowanego połączenia z ul. Sienkiewicza, projektuje się nowy przebieg drogi wojewódzkiej 723 wzdłuż torów kolejowych, przez tereny przemysłowo-usługowe w Sobowie oraz Wielowisi do projektowanego włączenia do istniejącej drogi 723 na granicy miasta Tarnobrzega od strony północnej oraz inne mniejsze, wskazane na rysunku. Obecny stan prawny pozwala na lokalizację inwestycji drogowych w ramach tzw. specustawy, poza ustaleniami dokumentów planistycznych.

Układ drogowy zarówno w skali lokalnej jak i regionalnej wymaga modernizacji i uzupełnienia o nowe drogi, w tym celu w studium wskazuje się w zakresie projektowanej drogi ekspresowej S74:

- zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego (2002) - orientacyjny przebieg oznaczony na rysunku studium jako RR-1. W trakcie opracowania MPZP lub projektu budowlanego drogi każdorazowo należy ustalić klasę techniczną drogi oraz jej dokładny przebieg.

- zgodnie z projektem Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego - orientacyjny przebieg wariantów oznaczonych na rysunku studium jako RR-2. W trakcie opracowania MPZP lub projektu budowlanego drogi każdorazowo należy ustalić klasę techniczną drogi oraz jej dokładny przebieg

Infrastruktura około drogowa – stacje paliw, obiekty obsługi technicznej itp. powinny być lokalizowane przy podstawowym układzie drogowym. Geometria skrzyżowania dróg powinna być dostosowana do prognozowanego ruchu, o ile pozwalają na to warunki terenowe. Projektowana infrastruktura drogowa powinna uwzględniać wymagania techniczno – obronne wynikające z potrzeb obronności państwa.

6.1.2. Uzupełniający układ drogowy

- 1) uzupełniający układ komunikacyjny stanowią drogi powiatowe, gminne i drogi wewnętrzne; przebiegi niedefiniowane rysunkiem; ich sieć powinny określać odrębne opracowania; elementy układu uzupełniającego nie powinny umożliwiać przejazdów tranzytowych z pominięciem sieci podstawowej;
- 2) gruntowe nawierzchnie dróg należy co najmniej utwardzić dla zapewnienia przejezdności przez cały rok;
- 3) dla dróg powiatowych zaleca się przyjęcie klasy G (głównej), Z (zbiorczej) lub L (lokalnej), dla dróg gminnych L lub D, dla dróg wewnętrznych zaleca się stosowanie parametrów jak dla dróg publicznych klasy technicznej D (dojazdowej).

6.1.3. Parkowanie i miejsca do parkowania

Stanowiska postojowe dla samochodów powinny być lokalizowane i urządzone w sposób nieuciążliwy na działce obiektu generującego potrzeby parkowania pojazdów, zgodnie z podanymi niżej wymaganiami do bilansowania ilości miejsc wlicza się miejsca w garażu i na podjazdach:

Tabela 1 Liczba miejsc postojowych w zależności od funkcji terenu

FUNKCJA OBIEKTU	JEDNOSTKA ODNIESIENIA	MIEJSCA DO PARKOWANIA
zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	1 dom / mieszkanie	Nie mniej niż 2
zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	1 mieszkanie	Nie mniej niż 1,5
biura i urzędy	10 zatrudnionych	Nie mniej niż 1,5
obiekty handlowe	100 m ² pow. obiektów	Nie mniej niż 2
gastronomia	100 m ² pow. obiektów	Nie mniej niż 2
szpitale	10 zatrudnionych	Nie mniej niż 3

FUNKCJA OBIEKTU	JEDNOSTKA ODNIESIENIA	MIEJSCA DO PARKOWANIA
hotele, pensjonaty	200 m ² pow. obiektów	Nie mniej niż 1
cmentarz	1000 m ² powierzchni cmentarza	Nie mniej niż 2
szkoły, przedszkola	10 zatrudnionych	Nie mniej niż 4
zakłady produkcyjne, składy, magazyny	10 zatrudnionych	Nie mniej niż 3
teren usług sportu i rekreacji	1000 m ² powierzchni terenu	Nie mniej niż 1
obiekty kultury	100 m ² pow. obiektów	Nie mniej niż 1

Zaleca się trwałe oddzielenie powierzchni przeznaczonych dla pojazdów od pieszych.

Parkowanie związane z ruchem turystycznym i rekreacyjnym powinno spełniać następujące warunki:

- 1) lokalizacja parkingu powiązana z terenami usług i handlu, a także sportu i rekreacji, tras rowerowych, szlaków pieszych, powierzchnia parkingu - zalecana powierzchnia parkingu na co najmniej 10 stanowisk,
- 2) wyposażenie parkingu: miejsca piknikowe (stoły, ławy), docelowo także w sanitariaty,
- 3) wydzielenie w ramach parkingu miejsc dla obsługi turystów tj. małej gastronomii, drobnego handlu, pamiątkarstwa, wypożyczalni sprzętu sportowego np. rowerów.

Parkowanie samochodów ciężarowych i autobusów powinno odbywać się w strefach zewnętrznych jednostek urbanistycznych; wskazanie takich miejsc należy określić odrębnym opracowaniem (m.in. planem miejscowym).

Liczba miejsc przeznaczonych do parkowania pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową nie może być mniejsza niż dla terenów wyznaczonych zgodnie z przepisami odrębnymi (na terenach przeznaczonych na realizację drogowych celów publicznych, strefach zamieszkania, terenach dróg wewnętrznych objętych strefą ruchu):

- a) 1 stanowisko, – jeżeli liczba stanowisk wynosi 6 -15,
- b) 2 stanowiska, – jeżeli liczba stanowisk wynosi 16-40,
- c) 3 stanowiska, – jeżeli liczba stanowisk wynosi 41-100,
- d) 4% ogólnej liczby stanowisk, jeżeli liczba stanowisk wynosi więcej niż 100.

6.1.4. Ruch pieszy i rowerowy

Zaleca się wyznaczenie ciągów rowerowych. Zaleca się realizację nowych ciągów wraz z niezbędnymi urządzeniami technicznymi (miejsca odpoczynku, itp.). Zaleca się wyraźne oznakowanie tras na terenie oraz modernizację istniejących dróg na odcinkach przeznaczonych dla ruchu rowerowego. Proponuje się w atrakcyjnych miejscach urządzenie miejsc postojowych (ławki, pola biwakowe, miejsca na ogniska). Na terenach przeznaczonych do odpoczynku dopuszcza się lokalizację niewielkich, tymczasowych obiektów usługowych (punktów gastronomicznych i handlowych). Szczegółowy przebieg

ciągów rowerowych należy zweryfikować i ostatecznie określić na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zaleca się powiększanie przestrzeni pieszej, zwłaszcza w centrum miasta, przy jednoczesnym jej wyposażeniu w zagospodarowane miejsca odpoczynku. Wzdłuż wszystkich dróg publicznych należy zadbać o bezpieczeństwo pieszych poprzez zwiększenie przestrzeni pieszej, optymalną lokalizację przejść dla pieszych oraz ich odpowiednie oznakowanie. Należy dążyć do utworzenia spójnej sieci przestrzeni pieszych sprawnie powiązanej z publicznym transportem zbiorowym. Na terenach atrakcyjnych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym zaleca się organizowanie ruchu pieszego i rowerowego z dala od uciążliwego ruchu samochodowego.

6.1.5. Transport publiczny

W celu poprawy dostępności terenów, należy dążyć do rozwoju zasięgu i dostępności transportu publicznego, zarówno na terenie miasta jak i w powiązaniu regionalnym i ponadregionalnym. Obecnie przewozy te realizowane są głównie na drogach wyższych klas (niemalże na wszystkich drogach głównych i zbiorczych), a w częściach miasta bardziej zabudowanych również na drogach lokalnych. Wskazuje się na konieczność utrzymania i realizacji nowych połączeń regionalnych i lokalnych, w tym zakresie niezbędne jest np. wydłużenie linii MKS na osiedle Mokrzychów, docelowo zaleca się objęcie całego terenu obsługą komunikacji publicznej. W Studium w pierwszej kolejności zostały wyznaczone tereny wzdłuż istniejącej sieci transportu zbiorowego, tak aby w pełni wykorzystać istniejącą już infrastrukturę.

6.2. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej

Dla rozwoju infrastruktury technicznej możliwe jest uruchomienie każdej potrzebnej powierzchni terenów na etapie planów miejscowych zarówno na terenach mieszkaniowych jak i na terenach aktywności gospodarczej. Za zgodną z ustaleniami studium uważa się również lokalizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej na terenach rolnych objętych zakazem zabudowy.

Za zgodne ze studium uznaje się lokalizację sieci i urządzeń przesyłowych nie oznaczonych na rysunku studium, pod warunkiem nie kolidowania z istniejącym i projektowanym zagospodarowaniem.

Kompleksowe wyposażenie miasta w infrastrukturę techniczną jest podstawowym uwarunkowaniem jej rozwoju.

Infrastruktura techniczna i komunalna pełni funkcję usługową wobec innych obszarów kształtowania zrównoważonego rozwoju gminy. Przyjmuje się więc, iż jej rozwój będzie polegał na:

- 1) działaniach poprawiających jakość dostarczanych usług w systemach już istniejących poprzez ich modernizację i przebudowę, poprawie niezawodności i standardu

realizowanych usług, zmniejszeniu zagrożenia dla środowiska, energooszczędności, poprawie efektywności ekonomicznej i organizacyjnej działania systemów,

- 2) rozbudowie systemów poprzez obejmowanie obsługą obszarów dotychczas niezbrojonych a leżących wewnątrz granic zasięgu systemu, a także obszarów na zewnątrz tych granic, niezależnie czy są to obszary już zainwestowane czy przewidywane do zainwestowania.

6.2.1. Gospodarka wodno-ściekowa

Sieć wodociągowa na terenie miasta jest bardzo dobrze rozwinięta. Podstawowym źródłem zasilania sieci miejskiego systemu wodociągowego jest Stacja Uzdatniana Wody – zakład zlokalizowany w Jeziórku. Stacja zaopatrywana jest w wodę z dwóch ujęć głębinowych: Studzieniec I i Studzieniec II. Woda z ujęć po uzdatnieniu jest podawana poprzez rozbudowaną sieć rozdzielczą dla zaopatrzenia mieszkańców i obiektów położonych na terenie następujących miejscowości: miasta Tarnobrzega i miejscowości Stale w gminie Grębów oraz dla Huty Szkła Pilkington Sandoglass w Sandomierzu.

Na terenie miasta Tarnobrzega znajduje się komunalna oczyszczalnia ścieków, zlokalizowana na północny-zachód od osiedla Zakrzów, ok. 6 km na północ od centrum miasta. Oczyszczalnia ścieków jest administrowana przez przedsiębiorstwo Tarnobrzskie Wodociągi Sp. z o.o., a odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rzeka Wisła. Miasto Tarnobrzeg jest skanalizowane w niemal 100%. Długość sieci na terenie miasta wynosi 159,8 km. Część ulic, wymienionych w uwarunkowaniach, obecnie nie jest skanalizowana, a ścieki odprowadzane są do bezodpływowych zbiorników lub przydomowych oczyszczalni ścieków.

Zakłada się docelowe objęcie systemami kanalizacji sanitarnej terenów budownictwa mieszkaniowego i usługowego realizowanego w zwartej zabudowie mieszkaniowej na obszarze miasta (zgodnie z granicami obszaru aglomeracji wyznaczonej w planie aglomeracji). Ścieki sanitarne z terenów budownictwa rozproszonego poza granicami obszaru aglomeracji będą odprowadzane do zbiorników szczelnych i wywożone do punktów zlewnych przy oczyszczalniach, a w przypadkach odpowiednich udokumentowanych warunków gruntowo-wodnych i terenowych do indywidualnych oczyszczalni przydomowych. Planowana jest rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej w następujących kierunkach: osiedle Wielopole i tereny położone wokół Jeziora Tarnobrzskiego.

W zakresie ścieków przemysłowych, czyli ścieków nie będących ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi postępowanie zgodnie z przepisami odrębnymi.

6.2.2. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Przez teren miasta Tarnobrzeg przebiega przesyłowa linia elektroenergetyczna 220 kV Chmielów – Stalowa Wola. Szerokość pasa technologicznego dla tej linii wynosi 50 m – po 25 m w obie strony od osi linii. W pasie technologicznym zaleca się uwzględnić następujące ograniczenia użytkowania i zagospodarowania terenu:

- 1) należy uzgadniać warunki lokalizacji wszelkich obiektów z właścicielem linii,
- 2) nie należy lokalizować budynków mieszkalnych lub innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi, w indywidualnych przypadkach, odstąpienia od jej zasady może udzielić właściciel linii, na warunkach przez siebie określonych,
- 3) teren nie może być kwalifikowany jako teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową oraz zagrodową ani jako teren związany z działalnością gospodarczą (przesyłową) Właściciela linii,
- 4) nie należy sadzić drzew oraz roślinności wysokiej,
- 5) zalesienia terenów rolnych mogą być przeprowadzone w pobliżu linii w uzgodnieniu z Właścicielem linii,
- 6) wszelkie zmiany w kwalifikacji terenu w obrębie pasa technologicznego linii i w jego najbliższym sąsiedztwie powinny być zaopiniowane przez właściciela linii,
- 7) lokalizacja budowli zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stacji paliw i stref zagrożonych wybuchem w bezpośrednim sąsiedztwie pasów technologicznych wymaga uzgodnień z Właścicielem linii,
- 8) na linii będą prowadzone prace eksploatacyjne, remontowe i modernizacyjne,
- 9) dopuszcza się odbudowę, rozbudowę, przebudowę linii oraz ewentualną przyszłościową budowę nowej linii na jej miejscu. Realizacja inwestycji po trasie istniejącej linii nie wyłącza możliwości rozmieszczenia słupów i urządzeń niezbędnych do korzystania z linii w innych niż dotychczasowych miejscach.

Na terenie miasta zlokalizowane są również: stacja elektroenergetyczna 110/15 kV (GPZ) Tarnobrzeg, stacja elektroenergetyczna 110/15 kV (GPZ) Machów, linie elektroenergetyczne 110 kV relacji Tarnobrzeg – Huta Szkła Sandomierz, Chmielów – Tarnobrzeg, Machów – Piaseczno WOE, Chmielów – Olendry, Chmielów – Machów oraz Chmielów – Machów GPZ I tor 1 oraz linie średniego i niskiego napięcia. Dla ww. urządzeń elektroenergetycznych zaleca się uwzględnienie następujących ograniczeń użytkowania i zagospodarowania terenu:

- 1) przy zagospodarowywaniu terenu należy uwzględnić uwarunkowania wynikające z przebiegu istniejącej infrastruktury elektroenergetycznej spełniając wymagania Polskich Norm oraz aktualnie obowiązujących przepisów,

- 2) w przypadku wystąpienia kolizji projektowanych obiektów z istniejącymi sieciami elektroenergetycznymi należy sieci te przystosować do nowych warunków pracy określonych przez dysponentów sieci,
- 3) wyklucza się z zadrzewiania obszary pod liniami elektroenergetycznymi w pasach:
  - dla linii 110 kV – 20 m (po 10 m w obie strony od osi linii),
  - dla linii SN – 11 m (po 5,5 m w obie strony od osi linii),oraz w pasach przeznaczonych dla infrastruktury elektroenergetycznej.

Przez teren miasta przebiegają liczne linie elektroenergetyczne 15kV nieoznaczone na rysunku studium, ze względu na skalę opracowania. W trakcie opracowania planów miejscowych należy wskazać dokładny przebieg tych linii. przy zagospodarowywaniu terenu należy uwzględnić uwarunkowania wynikające z przebiegu istniejącej infrastruktury elektroenergetycznej spełniając wymagania Polskich Norm oraz aktualnie obowiązujących przepisów

6.2.3. Zaopatrzenie w gaz

Miasto zaopatrywane jest w gaz ziemny z systemu krajowego Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. w Warszawie. Rozprowadzany jest gaz ziemny wysokometanowy GZ-50 o parametrach zgodnie z PN-87/C-96001. Na terenie miasta system rozprowadzania gazu jest dobrze rozbudowany i składa się z sieci zasilających wysokiego i średniego ciśnienia, głównych sieci dystrybucyjnych i rozdzielczych średnio i niskoprężnych oraz stacji redukcyjno-pomiarowych I-go i II-go stopnia. Sieci gazowe średniego ciśnienia i niskoprężne oraz stacje redukcyjne drugiego stopnia eksploatuje i zarządza Karpacki Operator Systemu Dystrybuującego Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Sandomierzu. Miasto posiada bardzo korzystne warunki dla dalszego rozwoju gazyfikacji ze względu na bezpośrednią dostępność do sieci krajowego systemu przesyłowego gazu ziemnego.

Dopuszcza się budowę i rozbudowę gazociągów średniego i niskiego ciśnienia. Projektowane gazociągi zaleca się układać poza liniami rozgraniczającymi istniejących i projektowanych dróg.

Przez teren miasta przebiega istniejący gazociąg o średnicy $\varnothing$ 300 mm i ciśnieniu 4 MPa, relacji Sędziszów – Komorów – Lubienia, (po terenie miasta z południa na północ przez część środkową obszaru miasta).

Po zachodniej części miasta za rzeką Trześniówką przebiega tranzytem na kierunku północ-południe drugi gazociąg wysokoprężny $\varnothing$ 250 CN 40 z miejscowości Trześń do rejonu byłej Kopalni Jeziórko. Gazociąg ten jest odgałęzieniem od gazociągu magistralnego Rozwadów – Sandomierz. Drugostronne doprowadzenie gazu do terenów Kopalni z południa zapewnia gazociąg $\varnothing$ 200 mm CN40, który jest odgałęzieniem od gazociągu Komarów – Sandomierz.

Odległości od gazociągów oraz stacji redukcyjno pomiarowych zgodnie z przepisami odrębnymi i normami branżowymi.

6.2.4. Telekomunikacja

Studium zakłada rozbudowę sieci przewodowych zgodnie z występującym zapotrzebowaniem, w szczególności tam gdzie powstają nowe zgrupowania zabudowy. W przypadku realizacji stacji bazowych telefonii komórkowej o wysokości równej i większej niż 50 m n.p.t. niezbędne jest zgłoszenie tej inwestycji do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, zgodnie z przepisami odrębnymi. Dopuszcza się lokalizację nowych inwestycji w tym zakresie na wszystkich terenach z zastrzeżeniem zachowania warunków wynikających z położenia terenu w strefach konserwatorskich.

6.2.5. Gospodarka odpadami

W studium nie przewiduje się nowej lokalizacji składowiska odpadów komunalnych. Zasady utrzymania czystości i porządku na terenie miasta zgodnie z ustaleniami przyjętego przez Radę Miasta Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Tarnobrzega w tym w szczególności:

- 1) wymagania w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości,
- 2) rodzaje i minimalna pojemność pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych; warunki rozmieszczania tych pojemników i ich utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym,
- 3) częstotliwość pozbywania się odpadów komunalnych,
- 4) inne wymagania wynikające z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami,
- 5) obowiązki osób utrzymujących zwierzęta domowe i gospodarskie,
- 6) wymagania odnośnie utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej,
- 7) obowiązkiem deratyzację i terminy jej przeprowadzenia.

Od 1 marca 2016 roku Gminny Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych dla Gminy Tarnobrzeg mieści się przy ul. Strefowej 8.

7. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym

Cele publiczne, o których mowa w studium, określone zostały w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (j.t. Dz. U. 2016 r. poz. 2147 z późn. zm.).

7.1. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

W zakresie realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym studium zakłada, że wszystkie tego typu inwestycje mogą być zlokalizowane w granicach każdego z terenów z zastrzeżeniem zakazów wynikających z obowiązujących przepisów odrębnych. Do głównych inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym należą przede wszystkim wszystkie drogi publiczne, usługi publiczne, usługi sportu, tereny obiektów i sieci infrastruktury technicznej - wodociągów, kanalizacji, elektroenergetyki, gazownictwa, telekomunikacji, tereny związane z ochroną przeciwpowodziową - wały przeciwpowodziowe.

7.2. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów o których mowa w art. 48 ust. 1

7.2.1. Zadania rządowe stanowiące inwestycje ponadlokalnych celów publicznych

Na terenie miasta nie występują zadania rządowe stanowiące inwestycje ponadlokalnych celów publicznych znajdujące się w rejestrze programów rządowych, o których mowa w przepisach ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przyjęte w drodze rozporządzenia.

7.2.2. Zadania ponadlokalnych celów publicznych o znaczeniu wojewódzkim

1. działania i zadania wskazane w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego (2002):

1.1. środowisko przyrodnicze i kulturowe:

1.1.1. elementy istniejące:

- zespół klasztorny o.o Dominikanów, kościół p.w. Wniebowzięcia NMP, murowany z 1693-1707 r., klasztor murowany z 1676 r.;
- zespół pałacowy, zamek murowany z XV w., przebudowany na pałac w XVIII w., park krajobrazowy z XVIII-XIX w., inne zabudowania;
- zespół kościoła parafialnego p.w. św. Marii Magdaleny w Miechocinie, kościół murowany z końca XV w.,
- położenie terenu w obrębie istniejącego korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym rzeki Wisły

1.1.2. elementy projektowane:

- ochrona układu urbanistycznego wymagającego szczególnej ochrony – Historyczny układ urbanistyczny miasta (53, 1.54) *w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego*

Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.),

- Szlaki kulturowe o znaczeniu ponadregionalnym – Szlak Architektury Drewnianej (1.70) – *w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.),*
- a. Kontynuowanie działań mających na celu przywrócenie równowagi środowiska w rejonach byłej eksploatacji siarki; wyrobisko kopalni siarki po przeprowadzeniu niezbędnych działań izolujących pokłady siarkonośne przed wpływem na wody podziemne poziomu czwarto-rzędowego i wody powierzchniowe będzie przekształcone w zbiornik o powierzchni 455 ha z otoczeniem leśnym dla celów rekreacyjnych, w związku z występującymi tu warunkami hydrogeologicznymi konieczna jest równoczesna likwidacja wyrobiska w Piasecznie Gm. Łoniów, województwo świętokrzyskie o analogicznym charakterze przyszłego zagospodarowania. (1.30) – *w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.),*
- Monitoring jakości powietrza w punktach pomiarowych sieci krajowej i regionalnej. (1.26) – *w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.),*
- b. Ochrona przed niewłaściwym zagospodarowaniem przestrzennym obszaru GZWP 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów” wraz ze strefami ochronnymi ONO i OWO – studia programowo przestrzenne dla tych obszarów. (1.47) – *w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.),*

- c. Ochrona korytarzy ekologicznych o znaczeniu międzynarodowym, krajowym i regionalnym wzdłuż doliny Wisły. (1.12) – w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.),

1.2. infrastruktura społeczno gospodarcza:

- d. Rozbudowa i modernizacja Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Tarnobrzegu (2.104) – zadanie zrealizowane zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.),
- e. Zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjno-sportowe zbiornika „Machów” w Tarnobrzegu (2.105) – w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r. ;

1.2.1. elementy istniejące:

- gazociąg wysokoprężny Ø300/Ø250 mm relacji Jarosław- Rozwadów- granica województwa -Sandomierz,
- gazociąg wysokoprężny Ø250/300 relacji Sędziszów Młp. - granica województwa- Sandomierz
- GPZ wraz z liniami zasilającymi
- wały przeciwpowodziowe,

1.2.2. elementy projektowane:

- Modernizacja gazociągu wysokoprężnego Ø300/250 relacji Jarosław – Rozwadów – granica województwa – Sandomierz (3.50) – w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,

- Modernizacja gazociągu wysokoprężnego Ø250/300 relacji Sędziszów Młp – granica województwa – Sandomierz (3.53) – *w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,*
- Budowa ropociągu z m. Brody (Ukraina) do proj. rafinerii w miejscowości Jeziórko (gmina Grębów) a następnie do ropociągu „Przyjaźń” (3.75) – *zadanie nie zrealizowane, nieaktualne, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,*
- Budowa GPZ-tu „Tarnobrzeg – Wielowieś” i linii do zasilania stacji (3.37) – *w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,*
- Budowa zbiornika „Machów” realizowanego w ramach rekultywacji kopalni oraz zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjno-sportowe zbiornika „Machów” (2.105) – *w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,*
- Modernizacja prawego wału przeciwpowodziowego wzdłuż rzeki Wisły (3.89) – *w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,*
- Budowa Zakładu Utylizacji Odpadów w Tarnobrzegu (3.108) oraz włączenie całego miasta do obszaru obsługiwanego przez projektowany Zakład Utylizacji Odpadów w Tarnobrzegu – *zaniechano działań. Obecnie obowiązujący Plan Gospodarki Odpadami dla województwa*

podkarpackiego nie obejmuje budowy Zakładu Utylizacji Odpadów w Tarnobrzegu,

- Regulacja rzek i potoków na terenie miasta (3.91) – w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.;

1.2.3. elementy komunikacji - istniejące

- droga wojewódzka nr 723 relacji Tarnobrzeg - Sandomierz,
- droga wojewódzka nr 871 relacji Nagnajów- Tarnobrzeg - Stalowa Wola,
- linia kolejowa relacji Dębica - Mielec- Tarnobrzeg- Łódź Kaliska,
- linia kolejowa Rzeszów - Ocice;

1.2.4. elementy komunikacji - projektowane:

- Budowa drogi ekspresowej „S 74” relacji Piotrków Trybunalski – Nisko (3.3) – *w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,*
- Budowa „przełożenia” drogi wojewódzkiej nr 723 na odcinku Tarnobrzeg – Wielowieś – Sandomierz (3.14) – *w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,*
- Budowa „przełożenia” drogi wojewódzkiej nr 871 na odcinku Tarnobrzeg – Stale (3.14) – *w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.,*
- Modernizacja i elektryfikacja linii kolejowej Rzeszów – Ocice (3.16) – *w trakcie realizacji, zg. z Oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujętych w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego,*

przyjętą uchwałą nr LV/1068/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 września 2014 r.;

1.3. Zadania w dziedzinie ochrony środowiska przyrodniczego - wzdłuż Wisły projektowany jest Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Wisły (1.9) – *nie podjęto działań. Utworzono na tym terenie obszar Natura 2000 „Tarnobrzaska Dolina Wisły” PLH180049.*

2. zadania o znaczeniu ponadlokalnym wskazane w projekcie zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego (projekt):

- budowa drogi ekspresowej S-74 na odcinku Opatów – Nisko zgodnie z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko na lata 2007/2013 oraz Programem budowy dróg krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025). Aktualnie rozpatrywane są 3 warianty przebiegu drogi ekspresowej, oznaczone na rysunku "kierunków",
- Tarnobrzeski Park Przemysłowo – Technologiczny zgodnie z Program Operacyjny Rozwoju Polski Wschodniej na lata 2007 – 2013,
- modernizacja linii kolejowych dla osiągnięcia docelowych prędkości – linia kolejowa nr 71 i 25 zgodnie z Master Planem dla Transportu Kolejowego w Polsce do 2030 roku,
- prace na liniach kolejowych nr 25, 74, 78 na odcinku Stalowa Wola – Tarnobrzeg /Sandomierz – Ocice - Padew/ zgodnie z Dokumentem Implementacyjnym do Strategii rozwoju transportu do 2010 r. (z perspektywą do 2030 roku),
- zabezpieczenie przed zagrożeniem powodziowym doliny Wisły na odcinku od ujścia Wisłoki do ujścia Sanu zgodnie z Programem ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły,
- ochrona przed powodzią w zlewni Trześniówki zgodnie z Programem ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły,
- budowa i rozbudowa instalacji przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla województwa podkarpackiego,
- budowa instalacji pirolizy zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla województwa podkarpackiego.

7.2.3. Zadania ponadlokalnych celów publicznych o znaczeniu powiatowym i gminnym

Realizacja inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym stanowi zadanie własne gminy. Zadania te powinny być określone w wieloletnich programach inwestycyjnych gminy i cele zapisane w strategicznych dokumentach gminy.

W Strategii Rozwoju Miasta Tarnobrzega nie określono zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych, sprecyzowano natomiast cele strategiczne oraz strategię działania w zakresie zaspokojenia potrzeb mieszkańców miasta.

8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych

8.1. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych

W studium nie wyznacza się obszarów dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych.

Podjęcie eksploatacji złóż wymagać może sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

8.2. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości

W studium nie wyznacza się obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości na podstawie art. 102 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Dopuszcza się scalanie i wymianę gruntów rolnych i leśnych na podstawie ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów, dla całego terenu miasta.

8.3. Obszary przestrzeni publicznej

W studium wyznacza się obszary przestrzeni publicznej dla dróg publicznych, budynków użyteczności publicznej (w granicy działki), parków oraz obszar obejmujący zasięgiem tereny będące we władaniu Gminy Tarnobrzeg odległe o nie więcej niż 300 m od zbiornika wodnego oznaczonego na rysunku studium symbolem 37WS, a także obszar przestrzeni publicznej dla centrum miasta Tarnobrzega obejmującego zasięgiem Rynek (część UM1). (art. 10.ust. 2 pkt 8)

Wyznacza się, jako tereny służące organizacji imprez masowych tereny oznaczone na rysunku studium symbolem US.

Granice tych obszarów nie stanowią obowiązujących granic planów miejscowych, co oznacza, że można sporządzić plany miejscowe w zakresie szerszym i węższym niż wyznaczone obszary oraz etapować przestrzeń sporządzania planów miejscowych.

9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

9.1. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (art. 10. ust. 2 pkt 9)

Miasto Tarnobrzeg częściowo pokryte jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Miasto zamierza sporządzić MPZP dla pozostałych obszarów na terenie miasta (w miarę wpływania wniosków). Realizacja opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego następować będzie w miarę powstających potrzeb oraz dostępnych środków finansowych.

Jeżeli z przeprowadzonej analizy wyniknie, że w terenie przewidywanym do objęcia planem miejscowym istnieje potrzeba sporządzenia wariantowych koncepcji zagospodarowania terenu lub może wystąpić konieczność dokonania ustaleń z właściwymi instytucjami lub właścicielami gruntów deklarującymi sprzeczne oczekiwania, co do sposobu zagospodarowania terenów, to sporządzenie planów należy poprzedzić fazą analityczno-studialną i koncepcyjną jeszcze przed podjęciem uchwał o przystąpieniu do planu.

9.2. Obszary wymagające przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Zgodnie z art. 10a ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1161) przepisów rozdziału 2 ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych położonych w granicach administracyjnych miast.

W zakresie obszarów wymagających przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, ustalenia studium zakładają ochronę lasów posiadających status lasów ochronnych oraz większych kompleksów leśnych, poprzez zakaz zabudowy i zakaz lokalizacji innych funkcji, niezwiązanych z prowadzoną gospodarką leśną na tych terenach. Na etapie sporządzania planów miejscowych dla gruntów leśnych nie wyznaczonych na rysunku studium, za zgodne ze studium uznaje się oznaczenie tych terenów jako leśne, niezależnie od przeznaczenia określonego na planszy Kierunki studium. Jeżeli zachodzi taka konieczność dopuszcza się przeprowadzenie procedury związanej ze zmianą przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne także dla gruntów leśnych niewyznaczonych na rysunku studium.

10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Z uwagi na znaczny stopień wykorzystania rolniczego, wskazane jest oszczędne dysponowanie gruntami wysokich bonitacji w przeznaczaniu ich na cele nierolnicze.

W zakresie kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej wskazuje się następujące kierunki i zasady:

- określono obszary wyłączone z zainwestowania, wskazane do wykorzystania wyłącznie rolniczego. Tereny te należy chronić poprzez zapobieganie procesom degradacji i dewastacji gruntów oraz zapobieganie szkodom w produkcji rolnej powstałym wskutek działalności nierolniczej.
- istotnym czynnikiem determinującym potencjał produkcyjny rolnictwa miasta Tarnobrzega, a szczególnie produkcji roślinnej jest stan wilgotnościowy gleb. Urządzenia melioracji podstawowych w tym przede wszystkim wały w powiązaniu ze zbiornikami wodnymi tworzą system ochrony. Wyprzedzająca budowa i modernizacja urządzeń podstawowych jest warunkiem wykonania urządzeń melioracji szczegółowych. Grunty o niewłaściwych stosunkach wilgotnościowych wymagają melioracji szczegółowych i regulacji rzek.
- rolnictwo w obrębie miasta Tarnobrzega winno zapewniać realizację celu podstawowego, jakim jest wyprodukowanie żywności i zaopatrzenie w produkty mieszkańców miasta, tworzenie gwarancji dla zbytu i opłacalności produkcji, rozwój przemysłu rolno-spożywczego ze szczególnym uwzględnieniem zagospodarowania masy surowcowej i jakości produkowanych przetworów oraz tworzenie dodatkowych miejsc pracy w przetwórstwie rolnym.

Zgodnie z ustawą o lasach, szczególnej ochronie podlegają kompleksy leśne posiadające status lasów ochronnych, co dotyczy pow. ok. 295 ha lasów państwowych, położonych na terenie miasta. Są to dwa izolowane kompleksy leśne: las Zwierzyniec i las Jasień.

W zakresie kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej wskazuje się następujące kierunki i zasady:

- w obrębie lasów ochronnych obowiązuje podporządkowanie funkcji produkcyjnej funkcjom ochronnym. Gospodarka leśna winna być prowadzona w sposób zapewniający ciągłe spełnianie przez nich celów, dla których zostały wydzielone, w szczególności poprzez: dbałość o stan zdrowotny i sanitarny lasów, preferowanie naturalnego odnowienia lasów, dbałość o utrzymanie naturalnych stosunków wodnych, ograniczenie stosowania zrębów zupełnych,
- zasady gospodarki leśnej i kierunki ochrony lasów są określone i realizowane: dla lasów państwowych zgodnie z planem urządzenia lasów opracowanym przez Nadleśnictwo Nowa Dęba, dla lasów prywatnych i komunalnych zgodnie z opracowanymi uproszczonymi planami urządzenia lasu wydzielonych obrębów na terenie miasta.

- na terenie lasów nie posiadających statusu lasów ochronnych, dopuszcza się rozwój funkcji rekreacyjnych na warunkach określonych w przepisach odrębnych.

Ochrona lasów na terenie miasta ma szczególne znaczenie ze względu na niską lesistość wynoszącą niespełna 7%.

11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

11.1. Obszary zagrożenia powodzią

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego opracowanymi w ramach projektu "Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami" (ISOK) przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej PIB wyłącznie tereny między linią brzegową rzek: Wisły, Trześniówki, Mokrzyszówki i Żupawki a ich wałami przeciwpowodziowymi, w myśl art. 9 pkt 6c ustawy Prawo wodne to obszary szczególnego zagrożenia powodzią, służące przepuszczeniu wód powodziowych. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy, nakazy, ograniczenia i dopuszczenia wynikające z przepisów odrębnych dotyczących ochrony przed powodzią.

Znaczna część terenu miasta z wyłączeniem terenów wyżej wyniesionych zlokalizowana jest w obszarze zagrożenia powodziowego w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego, przy wyznaczaniu którego przyjęto przepływ o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi wynoszącym raz na 100 lat (Q1%). Są to tereny chronione wałami przeciwpowodziowymi głównych rzek, narażone na niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi w przypadku ich uszkodzenia, przesiąkania lub przelania się wody przez wały.

Poza zasięgiem prawdopodobnych zalewów znajdują się tereny miasta położone na terasie wysokiej Wisły i Równinie Tarnobrzeskiej tj. Centrum Miasta z osiedlem Serbinów, osiedle Miechocin, Ocice, Mokrzyszów i częściowo Sobów.

11.2. Obszary osuwania się mas ziemnych

Na terenie miasta Tarnobrzega występują tereny, na których odnotowano ruchy masowe ziemi oraz tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi. W 2010 r. doszło do uaktywnienia starych lub powstania nowych osuwisk w obrębie osiedla Miechocin (ul. Mickiewicza/ ul. Wesoła). Osuwisko powstało w obrębie skarpy wzdłuż pradoliny Wisły. Powstało w obrębie iłó, glin i piasków gliniastych zalegających na neogeńskich iłach krakowieckich. Ze względu na aktywność osuwisk stanowią one duże zagrożenie.

12. Obiekty i obszary dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

W granicach administracyjnych miasta występują wyłącznie udokumentowane złoże siarki. Obecnie eksploatacja wszystkich złóż została zaniechana, a tereny są rekultywowane zgodnie z założeniami planu likwidacji kopalni.

Z uwagi na likwidację kopalni siarki, nie ma potrzeby wyznaczenia dla złoże siarki filarów ochronnych. W przypadku ponownego rozpoczęcia eksploatacji złóż siarki, należy wyznaczyć filary ochronne złóż zgodnie z obowiązującymi przepisami.

13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 2120)

W studium nie wyznacza się ze względu na brak ich występowania.

14. Obszary wymagające przekształceń, rekultywacji lub remediacji

Przekształceniom funkcjonalno–przestrzennym będą podlegały obszary, dla których studium przewiduje zmianę funkcji na zgodną z polityką przestrzenną gminy.

Na podstawie przepisów odrębnych wydawane są decyzje administracyjne dotyczące terenów wskazanych do rekultywacji. W studium nie wskazano tych terenów a działania wynikające z postępowań administracyjnych nie zależą od kierunków polityki przestrzennej gminy wskazywanych w studium.

Pod pojęciem remediacji rozumiane jest poddanie gleby, ziemi i wód gruntowych działaniom mającym na celu usunięcie lub zmniejszenie ilości substancji powodujących ryzyko, ich kontrolowanie oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się, tak aby teren zanieczyszczony przestał stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, z uwzględnieniem obecnego i, o ile jest to możliwe, planowanego w przyszłości sposobu użytkowania terenu. Remediacja może polegać na samooczyszczaniu, jeżeli przynosi największe korzyści dla środowiska. W studium nie wyznacza się obszarów wymagających remediacji.

15. Obszary zdegradowane

W studium nie wyznacza się obszarów zdegradowanych.

16. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Zasięg i granice terenów zamkniętych na terenie miasta Tarnobrzega wyznaczono na podstawie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych.

Wykaz działek umieszczono w tabeli poniżej.

Tabela 2 Tereny kolejowe zamknięte

województwo	powiat	gmina	obręb	Nr działki
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	1505/16
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	1505/23
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	1505/33
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	1505/36
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	1505/35
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	1505/31
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	1505/32
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	1505/34
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Miechocin	1352
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Miechocin	1353
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Mokrzyszów	118/1
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Mokrzyszów	118/2
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Mokrzyszów	2237
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Nagnajów	119/6
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Nagnajów	119/10
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Nagnajów	119/16
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Nagnajów	473/1
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Ocice	47
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Ocice	488
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Sobów	78
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Sobów	170
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Sobów	421
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Sobów	1250
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Sobów	1542
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Sobów	1643
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	1505/4
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	1505/24
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	1505/25
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Wielowieś	107/11
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Wielowieś	108/4
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Wielowieś	108/6
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Wielowieś	109/2
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Wielowieś	110/2
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Wielowieś	111/2
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Wielowieś	112/4
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Wielowieś	113/2
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Wielowieś	114/4
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Wielowieś	114/6

województwo	powiat	gmina	obręb	Nr działki
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Wielowieś	135
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Wielowieś	136/2
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Wielowieś	137/4
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Wielowieś	1507
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Wielowieś	1924/1
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Wielowieś	1924/2
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Wielowieś	1924/3
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Wielowieś	2240
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Wielowieś	2241/1
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Wielowieś	2241/2
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Wielowieś	2241/3
podkarpackie	M. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	Wielowieś	2244

Strefy ochronne dla terenów kolejowych powinny się ograniczyć do granic działek, ze względu na brak innych dokumentów w tym zakresie. Granice tych terenów wskazano na rysunku studium. Wskazano dla terenów zamkniętych przeznaczenie oznaczone symbolem **KK**. Szczegółowe warunki zagospodarowania na tych terenach zgodnie z przepisami odrębnymi w tym zakresie. Za zgodne ze studium uznaje się dopisanie lub wykreślenie działek z tabeli nr 2.

17. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie

Dla miasta Tarnobrzega wyznaczony został wiejski obszar funkcjonalny (WOF) o znaczeniu ponadregionalnym, w którym to obszarze wyznaczone zostały obszary o znaczeniu regionalnym wg typologii KPZK 2030 - w tym miejski ośrodek funkcjonalny ośrodka subregionalnego Miasto Tarnobrzeg.¹⁸ Na miejski obszar funkcjonalny miasta składają się cztery gminy graniczące z miastem - Baranów Sandomierski, Nowa Dęba, Gorzyce i Grębów. Jako cele wyznacza się między innymi rozwój funkcji rekreacyjnych i wykorzystania dużego kapitału ludzkiego. W studium nie wyznacza się dodatkowo obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym.

¹⁸ opracowanie: obszary funkcjonalne w województwie podkarpackim, załącznik do uchwały nr 86/1977/15 zarządu województwa podkarpackiego z dnia 25.08.2015 r.

18. Granice obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu

Na obszarze miasta obecnie brak jest obiektów produkujących energię ze źródeł odnawialnych o mocy powyżej 100 kW. Odnawialne źródła energii (OZE) są źródłami wykorzystującymi w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowanie słoneczne, spadku rzek, produktów ubocznych rolnictwa oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu wysypiskowego, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych. Reasumując brak jest elektrowni wodnych, elektrowni wiatrowych, słonecznych ogniw fotowoltaicznych oraz biogazowni i zakładów pozyskujących ciepło geotermalne – o mocy powyżej 100 kW. Do 2017 r. Polska zobowiązała się uzyskać 16% udział energii odnawialnej w bilansie energetycznym kraju, a do 2021 roku jej udział powinien wynosić 20%.

Energię słoneczną można wykorzystać zarówno do ogrzewania, jak i do produkcji prądu, a także do pozyskania paliwa, jakim jest wodór, w fotokatalitycznym rozkładzie wody. Słoneczna energia elektryczna (fotowoltaika), uważana za najbardziej obiecujące i przyjazne środowisku źródło energii, jest wyjątkowa ze względu na szerokie możliwości osiągnięcia korzyści energetycznych i pozaenergetycznych. Przemysł fotowoltaiczny gwarantuje konkurencyjną, taną, bezpieczną i czystą słoneczną energię elektryczną, a także ochronę zasobów naturalnych. Z kolei energetyka słoneczna termiczna (fototermika) należy do najbardziej efektywnych technologii produkcji ciepła, z punktu widzenia ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. Dla całego miasta dopuszcza się lokalizację obiektów energetyki odnawialnej (OZE) obejmującej obiekty energetyki słonecznej - ogniwa fotowoltaiczne oraz elektrownie wiatrowe na użytek własny inwestora w postaci mikroinstalacji o mocy nie przekraczającej 40 kW.

Nie wyznacza się terenów rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW, wobec powyższego nie wyznacza się granic obszarów ani ich stref ochronnych.

19. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²

W studium wyznacza się obszary, na których mogą być sytuowane obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży ponad 2000 m² (art. 10. ust. 3a) zgodnie z rysunkiem studium, na którym są one oznaczone symbolem UC.

część IV

Synteza i uzasadnienie

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Tarnobrzega opracowano:

- zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j.: Dz. U. z 2017 poz. 1073) wraz z aktualnie obowiązującymi przepisami odrębnymi;
- zgodnie z Uchwałą Nr XXIX/416/2012 z dnia 27 września 2012 roku w sprawie przystąpienia do sporządzania Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Tarnobrzega;

Na potrzeby Studium sporządzone zostały następujące opracowania:

- Analizy służące określeniu potrzeb rozwojowych miasta Tarnobrzega, bilanse terenów pod zabudowę, zgodnie z art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1073) dla miasta Tarnobrzega, Dolnośląskie Biuro Projektowania Urbanistycznego Sp. z o.o., Wrocław 2017 r.,
- Diagnoza krajobrazu miasta Tarnobrzega. Analizy na potrzeby SUIKZP, Dolnośląskie Biuro Projektowania Urbanistycznego Sp. z o.o., Wrocław 2017 r.,
- Aneks do opracowania „Ekofizjografia podstawowa miasta Tarnobrzega”, mgr Janina Nowak, Rzeszów 2016 r.

Istniejącą strukturę funkcjonalno-przestrzenną obszaru miasta Tarnobrzega można ocenić jako zadowalającą oraz zgodną z generalnymi uwarunkowaniami (predyspozycjami) przyrodniczymi tj. racjonalnie wykorzystującą walory i zasoby przyrodnicze. Ze względu na konieczność przedstawienia stanu prawnego gruntów w formie graficznej, została opracowana dodatkowa plansza (załącznik nr 3), natomiast wyniki analizy stanu prawnego gruntów zostały przedstawione w części tekstowej uwarunkowań.

Podczas określania kierunków zagospodarowania przestrzennego uwzględniono zwłaszcza wymagania ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury, walory architektoniczne i krajobrazowe, wymagania ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami i ochrony gruntów rolnych i leśnych, wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, wymagania ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także potrzeby osób niepełnosprawnych, walory ekonomiczne przestrzeni, prawo własności, potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa, potrzeby interesu publicznego, potrzeby w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, w szczególności sieci szerokopasmowych, zapewnienie udziału społeczeństwa w pracach nad studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, w tym przy użyciu

środków komunikacji elektronicznej, zachowanie jawności i przejrzystości procedur planistycznych oraz potrzebę zapewnienia odpowiedniej ilości i jakości wody, do celów zaopatrzenia ludności.

Ustalając kierunki zmian w przeznaczeniu terenów zważono interes publiczny i interesy prywatne poprzez uwzględnienie w możliwie najszerszym zakresie wniosków oraz uwag złożonych do projektu Studium. Głównymi powodami nie uwzględnienia części uwag i wniosków były przede wszystkim niekorzystne lokalizacje wnioskowanych terenów, mogące rodzić konflikty społeczne, położenie na obszarach o niekorzystnych warunkach przyrodniczo-środowiskowych lub położenie w znacznej odległości od istniejącego i planowanego układu komunikacyjnego, jak również nie uwzględniono wniosków i uwag naruszających przepisy odrębne.

Na potrzeby Studium zostały przeprowadzone analizy służące określeniu potrzeb rozwojowych miasta Tarnobrzega, w tym bilans terenów pod zabudowę zgodnie z art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Na podstawie tych analiz określone zostało zapotrzebowanie miasta na nową zabudowę z podziałem na poszczególne funkcje.

Maksymalne zapotrzebowanie (przy uwzględnieniu niepewności inwestycyjnej) dla funkcji mieszkalnej wynosi 1919741 m² powierzchni użytkowej, dla funkcji usługowej wynosi 3673845 m² powierzchni użytkowej, dla funkcji produkcyjnej wynosi 1609871 m² powierzchni użytkowej. Zestawienie tych wielkości z chłonnością zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz chłonnością projektowanych w obowiązujących miejscowych planach (wyrażone w powierzchni użytkowej) wykazało, że maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę jest większe, i wyniosło odpowiednio dla funkcji mieszkalnej – 838822 m² powierzchni użytkowej, dla funkcji usługowej – 3193078 m² powierzchni użytkowej, dla funkcji produkcyjnej – 1413905 m² powierzchni użytkowej, w związku z czym w studium możliwe było zaprojektowanie nowych terenów pod lokalizację zabudowy o powierzchni brutto terenów: dla funkcji mieszkalnej – 1864049 m², dla funkcji usługowej – 7095729 m², dla funkcji produkcyjnej – 2356508 m². Podczas lokalizacji nowej zabudowy uwzględniono przede wszystkim wymagania ładu przestrzennego, efektywne gospodarowanie przestrzenią oraz walory ekonomiczne przestrzeni poprzez:

- kształtowanie struktur przestrzennych przy uwzględnieniu dążenia do minimalizowania transportochłonności układu przestrzennego. W Studium w sposób optymalny rozplanowano układ drogowy, z uwzględnieniem i przypisaniem w zależności od rangi i znaczenia drogi, odpowiedniej klasy technicznej. Istniejący układ został uzupełniony o projektowane drogi klasy głównej i zbiorczej, mające na celu lepsze obsłużenie terenów obecnie zabudowanych oraz uruchomienie nowych terenów pod lokalizację aktywności gospodarczej i usług. Ponadto

rozmieszczenie określonych w Studium typów funkcjonalnych, warunkowane było ich lokalizacją względem wyznaczonego i istniejącego układu komunikacyjnego, tak aby zapewnić optymalne wykorzystanie dróg, przy jednoczesnym minimalizowaniu uciążliwości powodowanych w szczególności poprzez transport samochodowy. Za najbardziej korzystne pod lokalizację aktywności gospodarczej oraz usług uznano tereny położone przy głównych ciągach komunikacyjnych: istniejących i projektowanych drogach klasy głównej i zbiorczej oraz wzdłuż terenów kolejowych,

- lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej w sposób umożliwiający mieszkańcom maksymalne wykorzystanie publicznego transportu zbiorowego jako podstawowego środka transportu. W Studium uwzględniono przebieg istniejącej sieci komunikacyjnej, na której wykonywane są przewozy o charakterze użyteczności publicznej. Obecnie przewozy te realizowane są głównie na drogach wyższych klas (niemalże na wszystkich drogach głównych i zbiorczych), a w częściach miasta bardziej zabudowanych również na drogach lokalnych. W Studium w pierwszej kolejności zostały wyznaczone tereny wzdłuż istniejącej sieci transportu zbiorowego, tak aby w pełni wykorzystać istniejącą już infrastrukturę. Ponieważ jednak tereny te nie były wystarczające, w celu zrealizowania zapotrzebowania gminy na nową zabudowę mieszkaniową wyznaczono nowe tereny zlokalizowane w odległości większej od istniejącej sieci, wyznaczając jednocześnie dodatkowe drogi klasy głównej i zbiorczej, w których wraz ze wzrostem zapotrzebowania na transport zbiorowy będą mogły być zlokalizowane nowe trasy przewozowe. Również w pozostałych drogach publicznych, niewskazanych na rysunku Kierunków, w zależności od potrzeb będą realizowane nowe trasy przewozowe. Ponieważ Studium zostało sporządzone w perspektywie 30-letniej, niezasadne byłoby ograniczenie rozwoju zabudowy mieszkaniowej wyłącznie do terenów obecnie obsługiwanych przez transport zbiorowy. W myśl ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1907) gmina jest organizatorem publicznego transportu zbiorowego, do którego zadań należą: planowanie rozwoju transportu, organizowanie publicznego transportu zbiorowego oraz zarządzanie publicznym transportem zbiorowym. W związku z powyższym wraz z realizacją zabudowy na kolejnych nowych terenach, gmina będzie podejmować działania zmierzające do maksymalnego wykorzystania przez mieszkańców publicznego transportu zbiorowego jako podstawowego środka transportu.
- zapewnienie rozwiązań przestrzennych, ułatwiających przemieszczanie się pieszych i rowerzystów. Studium określa rozwiązania dotyczące ruchu pieszego i rowerowego. Zalecono realizację nowych tras rowerowych wraz z niezbędnymi urządzeniami technicznymi oraz odpowiednim ich oznaczeniem. Zalecono również systematyczne

zwiększanie przestrzeni pieszej, stworzenie spójnej sieci przestrzeni pieszych oraz organizowanie ruchu pieszego i rowerowego na terenach atrakcyjnych przyrodniczo z dala od uciążliwego ruchu samochodowego. Ponadto w studium uwzględniono szlaki turystyczne piesze i rowerowe.

- dążenie do planowania nowej zabudowy na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, w szczególności poprzez uzupełnienie istniejącej. Ponieważ jednak zapotrzebowanie gminy na nowe tereny pod lokalizację zabudowy przewyższa chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze, nowa zabudowa została zaplanowana na obszarach w najwyższym stopniu przygotowanych do zabudowy, tj. z dostępem do sieci komunikacyjnej oraz wyposażonych w infrastrukturę techniczną. Ponadto zaplanowano realizację nowych dróg głównych i zbiorczych umożliwiając w ten sposób w maksymalny sposób obsłużenie projektowanych terenów pod nową zabudowę.

W Studium przewidziano doprojektowanie terenów o powierzchni brutto: dla funkcji mieszkalnej – 1851023 m², dla funkcji usługowej – 7057048 m², dla funkcji produkcyjnej – 2198467 m², w związku z czym w kolejnych edycjach Studium możliwe jest doprojektowanie terenów o funkcji mieszkalnej o powierzchni brutto 13026 m², o funkcji usługowej o powierzchni brutto 36680 m², o funkcji produkcyjnej o powierzchni brutto 158041 m².

W strukturze docelowych jednostek terenowych wyróżniono następujące ich typy funkcjonalne (przeważające przeznaczenie):

- **UM1** – obszar centrum usługowego staromiejskiego,
- **MN** – obszary zabudowy jednorodzinnej miejskiej,
- **MN1** – obszary zabudowy jednorodzinnej podmiejskiej i wiejskiej,
- **M/U** – obszary zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- **MW** – obszary zabudowy wielorodzinnej,
- **U** – obszary usług komercyjnych,
- **UP** – obszary usług publicznych,
- **UT** – obszary usług turystyki,
- **US** – obszary usług sportu i rekreacji,
- **UC** – obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²,
- **U/P** – obszary zabudowy usługowo-produkcyjnej (aktywności gospodarczej),
- **P** – obszary zabudowy przemysłowej,
- **PE** – obszary eksploatacji powierzchniowej,
- **R** – obszary rolnicze,
- **ZL** – lasy,

- **ZLp** – zalesienia,
- **ZP** – obszary zieleni urządzonej,
- **ZC** – cmentarze,
- **ZD** – obszary ogrodów działkowych,
- **Z** – obszary zieleni,
- **WS** – wody powierzchniowe śródlądowe,
- **KS** – obszary obsługi komunikacji,
- **KK** – obszary komunikacji kolejowej,
- **E** – obszary infrastruktury technicznej – elektroenergetyka,
- **W** – obszary infrastruktury technicznej – wodociągi,
- **G** – obszary infrastruktury technicznej – gazownictwo,
- **C** – obszary infrastruktury technicznej – ciepłownictwo,
- **K** – obszary infrastruktury technicznej – kanalizacja,
- **O** - obszary infrastruktury technicznej – gospodarowanie odpadami,
- **I** – obszary infrastruktury technicznej - inne,
- **KDGP** – drogi i ulice klasy głównej ruchu przyspieszonego,
- **KDG** – drogi i ulice klasy głównej istniejące i projektowane,
- **KDZ** – drogi i ulice klasy zbiorczej istniejące i projektowane,
- Projektowane główne węzły i skrzyżowania dróg w ciągu dróg i ulic klasy G.

Dla ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków wskazano istniejące oraz postulowane do objęcia ochroną i rewitalizacją obiekty i tereny o wysokich walorach kulturowych. Działania takie mają na celu zachowanie tożsamości kulturowej miasta Tarnobrzeg, jak również dają możliwość wykreowania nowych miejsc atrakcji turystycznych.

Dla zachowania walorów przyrodniczych, Studium zakłada utrzymanie wszelkich terenów o wysokich walorach przyrodniczych, jak również proponuje zwiększenie obszarów zielonych, w celu utrzymania i ciągłego polepszania warunków przyrodniczych na terenie miasta Tarnobrzega.

W celu zapewnienia lepszych warunków bytowych dla mieszkańców gminy oraz przygotowania dogodnych warunków rozwojowych na terenach inwestycyjnych, określono warunki dalszego rozwoju systemów infrastruktury technicznej, jak również modernizację istniejących.

Wszelkie ustalenia Studium stanowią podstawę do sporządzania i uszczegółowienia zamierzeń planistycznych na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Dokument Studium pozwoli władzom miejskim na wyznaczenie strategicznych celów rozwojowych jak również uregulowanie i możliwość prowadzenia odpowiedniej do potrzeb miasta gospodarki przestrzennej.